

Täysistunto

Tiistai 20.12.2016 klo 10.06—22.18

Täysistunto alkoi klo 10.06. Täysistunto keskeytettiin klo 13.03. Täysistuntoa jatkettiin klo 14.01. Täysistunto päättyi klo 22.18.

Puhetta johtivat puhemies Maria Lohela (10.06—13.03 ja 18.00—20.01), ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen (14.01—15.56 ja 20.01—21.58) ja toinen varapuhemies Arto Satonen (15.56—18.00 ja 21.58—22.18).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perustulokokeilusta sekä tuloverolain 92 §:n ja ennakkoperintälain 17 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 215/2016 vp

Lakialoite LA 103/2016 vp

Toimenpidealoite TPA 56/2016 vp

Valiokunnan mietintö StVM 42/2016 vp

Toinen käsittely, ainoa käsittely

Puhemies Maria Lohela: Toiseen käsittelyyn ja ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Keskustelu asiasta päättyi 16.12.2016 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa on Sari Tanus Antero Laukkasen kannattamana ehdottanut, että lakiehdotukset hylätään.

Sari Tanus on Antero Laukkasen kannattamana tehnyt valtiovarainvaliokunnan lausunnon eriävän mielipiteen 2 mukaisen lausumaehdotuksen.

Selonteko hyväksyttiin.

Puhemies Maria Lohela: Ensin päätetään lakiehdotusten hyväksymisestä tai hylkäämisestä.

Hyväksyminen "jaa", hylkääminen "ei". Äänestyksen tulos: jaa 168, ei 5; poissa 26 (äänestys 1).

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 215/2016 vp sisältyvät 1.—3. lakiehdotuksen. Eduskunta pysyi ensimmäisessä käsittelyssä tekemässään päätöksessä lakialoitteeseen LA 103/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen toimenpideoitteiden hylkäämisestä.

Puhemies Maria Lohela: Lopuksi on päätettävä lausumaehdotuksesta.

Mietintö "jaa", Sari Tanuksen ehdotus "ei". Äänestyksen tulos: jaa 170, ei 5; poissa 24 (äänestys 2). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Asian käsittely päättyi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 224/2016 vp

Valiokunnan mietintö StVM 43/2016 vp

Pöytäkirjan liite HE 224/2016 vp lausumaehdotukset 20122016 Liite 3A

Pöytäkirjan liite HE 224/2016 vp epäluottamusehdotus 20122016 Liite 3B

Toinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Keskustelu asiasta päättyi 19.12.2016 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa on Anneli Kiljunen Antero Laukkasen kannattamana ehdottanut, että lakiehdotukset hylätään.

Mats Nylund on Anna-Maja Henrikssonin kannattamana tehnyt lausumaehdotukset 1 ja 2, jotka on monistettuina jaettu edustajille. (Pöytäkirjan liite 3A)

Lisäksi Anna-Maja Henriksson on Stefan Wallinin kannattamana tehnyt ehdotuksen epäluottamuslauseen antamisesta hallitukselle. Epäluottamuslause-ehdotus on monistettuina jaettu edustajille. (Pöytäkirjan liite 3B)

Selonteko hyväksyttiin.

Puhemies Maria Lohela: Ensin on päätettävä lakiehdotusten hyväksymisestä tai hylkäämisestä.

Hyväksyminen "jaa", hylkääminen "ei". Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 65; poissa 25 (äänestys 3).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 224/2016 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Puhemies Maria Lohela: Seuraavaksi on päätettävä keskustelussa tehdyistä lausumaehdotuksista. Lausumaehdotuksista äänestetään erikseen mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Mietintö "jaa", Mats Nylundin lausumaehdotus 1 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 65; poissa 24 (äänestys 4). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Mats Nylundin lausumaehdotus 2 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 65; poissa 24 (äänestys 5). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvät kaksi lausumaehdotusta.

Puhemies Maria Lohela: Lopuksi päätetään epäluottamuslause-ehdotuksesta.

Luottamuslause valtioneuvostolle "jaa", Anna-Maja Henrikssonin ehdotus "ei". Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 65; poissa 24 (äänestys 6).

Eduskunta päätti, että valtioneuvosto nauttii eduskunnan luottamusta. Asian käsittely päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 133/2016 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 27/2016 vp

Toinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Keskustelu asiasta päättyi 19.12.2016 pidetyssä täysistunnossa

Keskustelussa on Matti Semi Anders Adlercreutzin kannattamana tehnyt vastalauseen mukaisen lausumaehdotuksen.

Selonteko hyväksyttiin.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 133/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi.

Puhemies Maria Lohela: Lopuksi on päätettävä lausumaehdotuksesta.

Mietintö "jaa", Matti Semin ehdotus "ei". Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 32; poissa 26 (äänestys 7). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Asian käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 140/2016 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 28/2016 vp

Toinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Keskustelu asiasta päättyi 19.12.2016 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa on Anders Adlercreutz Matti Semin kannattamana tehnyt vastalauseen mukaisen lausumaehdotuksen.

Selonteko hyväksyttiin.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 140/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi.

Puhemies Maria Lohela: Lopuksi on päätettävä lausumaehdotuksesta.

Mietintö "jaa", Anders Adlercreutzin ehdotus "ei". Äänestyksen tulos: jaa 142, ei 32; poissa 25 (äänestys 8). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Asian käsittely päättyi.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 210/2016 vp
Valiokunnan mietintö TyVM 15/2016 vp

Toinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Keskustelu asiasta päättyi 16.12.2016 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa on Anna Kontula Ilmari Nurmisen kannattamana ehdottanut, että lakiehdotukset hylätään.

Selonteko hyväksyttiin.

Hyväksyminen "jaa", hylkääminen "ei". Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 40; poissa 27 (äänestys 9).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 210/2016 vp sisältyvät 1.—5. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 128/2016 vp
Valiokunnan mietintö YmVM 20/2016 vp

Toinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Keskustelu asiasta päättyi 19.12.2016 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa on Riitta Myller Satu Hassin kannattamana ehdottanut, että lakiehdotus hylätään.

Selonteko hyväksyttiin.

Hyväksyminen "jaa", hylkääminen "ei". Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 55; poissa 28 (äänestys 10).

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 128/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2017

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2017 talousarvioesityksen (HE 134/2016 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 134/2016 vp
Hallituksen esitys HE 249/2016 vp
Talousarvioaloite TAA 1-462/2016 vp
Toimenpideoite TPA 34, 53/2016 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 35/2016 vp

Ainoa käsittely

Asian käsittely keskeytettiin.

8.1. Pääluokka 24 Ulkoasiainministeriön hallinnonala

Puhemies Maria Lohela: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsitelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 35/2016 vp. Asian käsittely keskeytettiin 19.12.2016 pidetyssä täysistunnossa.

Nyt ryhdytään pääluokan 24 yksityiskohtaiseen käsittelyyn. Pääluokan käsittely keskeytettiin 16.12.2016 pidetyssä täysistunnossa.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyt menettelytavan mukaisesti keskustelun kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

1. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 24.01.01: Vähennetään 250 000 euroa maahanmuuttoon liittyvästä tiedotustoiminnasta. (Vastalause 4)
2. Antero Laukkanen kd Peter Östmanin kd kannattamana 24.30.66: Lisätään 30 000 000 euroa kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhön. (Vastalause 5, TAA 205)
3. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 24.30.66: Lisätään 100 000 000 euroa varsinaiseen kehitysyhteistyöhön. (Vastalause 1, TAA 220)
4. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 24.30.66: Lisätään 100 000 000 euroa varsinaiseen kehitysyhteistyöhön. (Vastalause 2)
5. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 24.30.66: Lisätään 213 000 000 euroa varsinaiseen kehitysyhteistyöhön. (Vastalause 4)
6. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 24.30.66: Lisätään 235 000 000 euroa varsinaiseen kehitysyhteistyöhön. (Vastalause 3)
7. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 24.30.66: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahan korottamiseksi." (Vastalause 1, TAA 29)
8. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 24.30.66: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus korottaa Suomen kehitysyhteistyömäärärahoja vuosittain huomattavasti niin, että saavutamme kohtuullisella aikavälillä kansainvälisten sitoumustemme mukaisen 0,7 prosentin bruttokansantulo-osuuden. Huomattava osuus rahoituksesta tulee kohdentaa kansalaisjärjestöille. Ilmastorahoituksen tulee olla lisäystä kehitysyhteistyöhön nähden." (Vastalause 3)
9. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 24.30.66: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus kohdentaa kaikesta kehitysyhteistyöstään vähintään 0,2 prosentin bruttokansantulo-osuuden kaikkein köyhimmille, eli niin sanotuille LDC-maille kansainvälisten sitoumuksien mukaisesti." (Vastalause 3)
10. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 24.30.66: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ei raportoi pakolaisten tai turvapaikanhakijoiden vastaanottamisesta Suomessa syntyviä kuluja, kehitysmaista Suomeen tulevien opiskelijoiden kuluja tai kehitysmaille annettavia velkahelpotuksia osana virallista kehitysyhteistyötään." (Vastalause 3)
11. Antero Laukkanen kd Peter Östmanin kd kannattamana 24.30.66: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että kehitysyhteistyötä tekevien kansalaisjärjestöjen rahoitus turvataan ja huomioidaan kansalaisjärjestöjen tekemän työn merkitys kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ihmisten auttamisessa." (Vastalause 5)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

12. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 24.30.88: Vähennetään 10 000 000 euroa Finnfundin pääomasta. (Vastalause 3)

13. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 24.30.88: Vähennetään 10 000 000 euroa Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottamiseen ehdotetusta määrärahasta. (Vastalause 4)

14. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 24.30.89: Vähennetään 130 000 000 euroa kehitysyhteistyön finanssisijoituksiin ehdotetusta määrärahasta. (Vastalause 4)

15. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 24.30.89: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle välittömästi selvityksen kehitysyhteistyön finanssisijoitusten käyttötarkoituksesta ja kohdennuksesta sekä siitä, kuinka niiden osalta varmistetaan yleisten kehitysavun tuloksellisuuteen ja avoimuuteen liittyvien kriteereiden toteutuminen. Jatkossa tämän tiedon tulee olla eduskunnan käytettävissä talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä." (Vastalause 3)

16. Sari Tanus kd Peter Östmanin kd kannattamana 24.90.50: Lisätään 80 000 euroa Fida International ry:lle kehitysyhteistyöhön. (TAA 393)

17. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 24.90.50: "Edellyttämme, että momentin 24.90.50 perusteluihin palautetaan käyttösuunnitelma ja siihen lisätään maininta, että määrärahasta osoitetaan YK-toiminnan tukemiseen 400 000 euroa, EU-tiedotukseen 375 000 euroa sekä ETYJ- ja kriisinhallinnan tiedotukseen ja koulutustoimintaan 165 000 euroa." (Vastalause 1)

19. Peter Östman kd Sari Essayahin kd kannattamana 24.90.66: Lisätään 600 000 euroa Jerusalemin kansainväliselle kristilliselle suurlähetystölle uhrien auttamiseen ja rauhaa tukevaan työhön. (TAA 449)

Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 1 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 153, ei 21; poissa 25 (äänestys 11). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Outi Alanko-Kahiluoto vihr: Arvoisa puhemies! Piti äänestää "ei", mutta äänestin vahingossa "jaa".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Mietintö "jaa", Antero Laukkasen ehdotus 2 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 68; poissa 23 (äänestys 12). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Krista Kiurun ja Touko Aallon samansisältöiset ehdotukset 3 ja 4 ja Stefan Wallinin ehdotus 5 ja Kari Uotilan ehdotus 6 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään ehdotuksesta 6 ehdotusta 5 vastaan ja sen jälkeen voittaneesta samansisältöisiä ehdotuksia 3 ja 4 vastaan ja lopuksi voittaneesta mietintöä vastaan.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Stefan Wallinin ehdotus 5 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 6 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 167, ei 11; poissa 21 (äänestys 13). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Stefan Wallinin ehdotuksen.

2) Krista Kiurun ehdotus 3 ja Touko Aallon ehdotus 4 "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 5 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 164, ei 13; poissa 22 (äänestys 14). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Krista Kiurun ja Touko Aallon ehdotukset.

3) Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 3 ja Touko Aallon ehdotus 4 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 68; poissa 22 (äänestys 15). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 7 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 68; poissa 20 (äänestys 16). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 8 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 67; poissa 23 (äänestys 17). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Ozan Yanar vihr: Arvoisa puhemies! Tarkoitukseni oli äänestää "ei".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 9 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 68; poissa 21 (äänestys 18). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 10 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 63; poissa 20 (äänestys 19). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Antero Laukkasen ehdotus 11 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 68; poissa 21 (äänestys 20). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Kari Uotilan ehdotus 12 ja Stefan Wallinin ehdotus 13 ovat samansisältöiset, joten niistä äänestetään yhdessä mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 12 ja Stefan Wallinin ehdotus 13 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 127, ei 52; poissa 20 (äänestys 21). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 14 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 136, ei 41; poissa 22 (äänestys 22). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 15 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 66; poissa 21 (äänestys 23). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Mietintö "jaa", Sari Tanuksen ehdotus 16 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 173, ei 5; poissa 21 (äänestys 24). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 17 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 126, ei 53; poissa 20 (äänestys 25). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 19 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 172, ei 6; poissa 21 (äänestys 26). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 24 mietinnön mukaisena.

8.2. Pääluokka 27 Puolustusministeriön hallinnonala

Puhemies Maria Lohela: Nyt ryhdytään pääluokan 27 yksityiskohtaiseen käsittelyyn. Yleiskeskustelu päättyi 16.12.2016 pidetyssä täysistunnossa.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyt menettelytavan mukaisesti keskustelun kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Krista Kiuru sd Mika Karin sd kannattamana 27.10.01: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus varaa riittävät resurssit reservien kertausharjoitusten tason ja määrän pitämiseksi riittävällä tasolla." (Vastalause 1)

2. Krista Kiuru sd Mika Karin sd kannattamana 27.10.50: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus varaa riittävät resurssit maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseksi." (Vastalause 1)

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 1 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 113, ei 57; poissa 29 (äänestys 27). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 2 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 129, ei 45; poissa 25 (äänestys 28). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 27 mietinnön mukaisena.

8.3. Pääluokka 29 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Puhemies Maria Lohela: Yleiskeskustelu pääluokasta 29 päättyi 19.12.2016 pidetyssä täysistunnossa. Nyt ryhdytään pääluokan yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyt menettelytavan mukaisesti keskustelun kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset.

1. Thomas Blomqvist r Maarit Feldt-Rannan sd kannattamana 29.01.50: Lisätään 102 000 euroa suomenruotsalaisten kansankäräjille. (Vastalause 4)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

2. Päivi Räsänen kd Sari Essayahin kd kannattamana 29.01.51: Lisätään 1 500 000 euroa rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille rakennusten korjaus- ja täydennysinvestointeihin. (Vastalause 5)
3. Päivi Räsänen kd Sari Essayahin kd kannattamana 29.01.52: Lisätään 1 254 000 euroa evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisten tehtävien rahoitukseen. (Vastalause 5, TAA 371)
4. Päivi Räsänen kd Sari Essayahin kd kannattamana 29.01.52: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen, jolla kumotaan evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisten tehtävien rahoituksen jäädytys." (Vastalause 5)
5. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29.10.10: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo lainsäädännöllä eduskunnan päätettäväksi varhaiskasvatusta koskevat ryhmäkoot, minkä yhteydessä nykyhallituksen heikennykset päivähoidon suhdelukuun perutaan." (Vastalause 1)
6. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 29.10.30: Lisätään 2 957 000 euroa yleissivistävän koulutuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin. (Vastalause 2)
7. Sari Tanus kd Peter Östman kd kannattamana 29.10.30: Lisätään 60 000 000 euroa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ryhmäkokojen pienentämiseen. (Vastalause 5, TAA 397)
8. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 29.10.30: Lisätään 33 512 000 euroa perusopetukseen valmistavaan koulutukseen. (Vastalause 2)
9. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 29.10.30: Lisätään 30 000 000 euroa peruskoulun ryhmäkokojen pienentämiseen. (Vastalause 2)
10. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 29.10.30: Lisätään 15 000 000 euroa yleissivistävän koulutuksen laatuun. (Vastalause 2)
11. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 29.10.30: Lisätään 32 000 000 euroa yleissivistävän koulutuksen laadun kehittämiseen. (Vastalause 4)
12. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.10.30: Lisätään 30 000 000 euroa ryhmäkokojen pienentämiseen ja perusopetuksen laadullisen tasa-arvon parantamiseen. (Vastalause 3)
13. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29.10.30: Lisätään 42 900 000 euroa ryhmäkokojen pienentämiseen, tasa-arvotyöhön ja perusopetuksen laadun kehittämiseen. (Vastalause 1)
14. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29.10.30: Lisätään 3 500 000 euroa koulupudokkuuden, syrjäytymisen ja kiusaamisen vastaiseen työhön. (Vastalause 1)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

15. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29.10.30: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus laatii kansallisen ohjelman kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi kouluissa." (Vastalause 1)
16. Sari Essayah kd Päivi Räsänen kd kannattamana 29.10.30: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että ryhmäkokoja pienennetään laadukkaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen turvaamiseksi." (Vastalause 5)
17. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29.10.31: Lisätään 1 000 000 euroa kansanopistojen opintoseteliavustukseen. (Vastalause 1)
18. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29.10.31: Lisätään 3 477 000 euroa vapaan sivistystyön oppilaitosten avustuksiin. (Vastalause 1)
19. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 29.10.31: Lisätään 5 000 000 euroa vapaan sivistystyön oppilaitosten avustuksiin. (Vastalause 4)
20. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 29.10.31: Lisätään 8 500 000 euroa vapaan sivistystyön oppilaitosten avustuksiin. (Vastalause 2)
21. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 29.10.31: Lisätään 1 001 000 euroa vapaan sivistystyön oppilaitoksille kilpailukykysovimuksen kompensaatina. (Vastalause 2)
22. Sari Tanus kd Peter Östmanin kd kannattamana 29.10: Lisätään 50 000 000 euroa luvun 29.10 uudelle momentille kunnille sisäilmaongelmista kärsivien koulujen korjauksiin. (TAA 396)
23. Riitta Myller sd Merja Mäkisalo-Ropposen sd kannattamana 29.10: Lisätään lukuun 29.10 uusi momentti ja sille 30 000 000 euroa oppilaitosten homekorjaushankkeisiin. (TAA 177)
24. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29.20.30: Lisätään 15 100 000 euroa ammatillisen koulutuksen laadun kehittämiseen. (Vastalause 1)
25. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 29.20.30: Lisätään 20 000 000 euroa ammatillisen koulutuksen laadun kehittämiseen. (Vastalause 4)
26. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29.20.30: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että ammatillisen koulutuksen leikkaukset perutaan ja kunnille varataan riittävät valtionosuudet ammatillisen koulutuksen järjestämiseen jatkossakin." (Vastalause 1)
27. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 29.20.30: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus peruuttaa ammatilliseen koulutukseen kohdentamansa leikkaukset." (Vastalause 2)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

28. Sari Essayah kd Päivi Räsänen kd kannattamana 29.20.30: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että ammatillisen koulutuksen säästöt toteutetaan kestävien ja harkittujen rakenneuudistusten kautta reformilainsäädännön sallimassa aikataulussa ja että ammatilliseen koulutukseen vuodelle 2017 osoitetut leikkaukset perutaan." (Vastalause 5)
29. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.20.30: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo vuoden 2017 lisätalousarviossa eduskunnan käsiteltäväksi esityksen, joka kumoaa ammatilliseen koulutukseen kohdistetun 190 000 000 euron leikkauksen ja varmistaa ammatillisen koulutuksen riittävän rahoituksen." (Vastalause 3)
30. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 29.20.30: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo toisen asteen ammatillisen koulutuksen säästöjä koskevat lakiehdotukset eduskunnan käsiteltäväksi samanaikaisesti kuin toisen asteen ammatillisen koulutuksen toimintalainsäädännön ja rahoituksen uudistamista koskevat lakiehdotukset." (Vastalause 4)
31. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 29.20.30: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus viipymättä ryhtyy toimenpiteisiin toisen asteen ammatillisen koulutuksen alueellisen saatavuuden ja ruotsinkielisen koulutustarjonnan turvaamiseksi." (Vastalause 4)
32. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.20.33: Lisätään 20 000 000 euroa nuorten aikuisten osaamisohjelmaan. (Vastalause 3)
33. Eeva-Johanna Eloranta sd Krista Kiurun sd kannattamana 29.20.33: Lisätään 20 000 000 euroa nuorten aikuisten osaamisohjelmaan. (TAA 49)
34. Sari Essayah kd Päivi Räsänen kd kannattamana 29.20.33: Lisätään 15 000 000 euroa oppisopimuskoulutukseen. (Vastalause 5)
35. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 29.40.01: Lisätään 250 000 euroa Suomen Akatemian toimintamenoihin. (Vastalause 4)
36. Ilkka Kantola sd Krista Kiurun sd kannattamana 29.40.01: Lisätään 10 000 000 euroa Suomen Akatemian toimintamenoihin. (TAA 150)
37. Katja Taimela sd Ilkka Kantolan sd kannattamana 29.40.20: Lisätään 5 000 000 euroa meriklusterin osaavan työvoiman saatavuuden ja osaamisen kehittämisen varmistamiseksi. (TAA 145)
38. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29.40.50: Lisätään 45 700 000 euroa yliopistojen toiminnan rahoittamiseen. (Vastalause 1, TAA 233)
39. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 29.40.50: Lisätään 50 000 000 euroa yliopistojen toiminnan perusrahoitukseen. (Vastalause 2)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

40. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 29.40.50: Lisätään 68 300 000 euroa yliopistojen toimintaan. (Vastalause 4)
41. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.40.50: Lisätään 78 900 000 euroa yliopistojen toimintaan. (Vastalause 3)
42. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 29.40.50: Lisätään 13 900 000 euroa yliopistoille kilpailukykysovimuksen kompensaaiona. (Vastalause 2)
43. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 29.40.51: Lisätään 3 000 000 euroa Suomen Akatemian tutkimusmäärärahoihin. (Vastalause 2)
45. Krista Mikkonen vihr Sari Essayahin kd kannattamana 29.40.52: Lisätään 30 000 000 euroa Helsingin yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston opetus- ja tutkimustoimintaan. (TAA 81)
46. Merja Mäkisalo-Ropponen sd Riitta Myllerin sd kannattamana 29.40.52: Lisätään 31 679 000 euroa Helsingin yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston opetus- ja tutkimustoimintaan. (TAA 303)
47. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.40.52: Momentti 29.40.52 palautetaan talousarvioon ja sille lisätään 31 700 000 euroa Helsingin yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston opetus- ja tutkimustoimintaan. (Vastalause 3)
48. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 29.40.52: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin Helsingin yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston apteekkikompenaaion palauttamiseksi." (Vastalause 2)
49. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 29.40.52: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että Helsingin yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston apteekkikorvaus palautetaan." (Vastalause 4)
50. Sari Tanus kd Peter Östmanin kd kannattamana 29.40.54: Vähennetään 10 000 000 euroa strategisen tutkimuslaitoksen määräraahasta. (Vastalause 5, TAA 398)
51. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 29.40.55: Lisätään 6 900 000 euroa ammattikorkeakouluille kilpailukykysovimuksen kompensaaiona. (Vastalause 2)
52. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 29.40.55: Lisätään 25 000 000 euroa ammattikorkeakoulujen toiminnan perusrahoitukseen. (Vastalause 2)
53. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 29.40.55: Lisätään 32 000 000 euroa ammattikorkeakoulujen toimintaan. (Vastalause 4)
54. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.40.55: Lisätään 39 000 000 euroa ammattikorkeakoulujen toimintaan. (Vastalause 3)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

55. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29.40.55: Lisätään 34 100 000 euroa, josta 32 100 000 euroa ammattikorkeakoulujen toiminnan rahoittamiseen ja 2 000 000 euroa Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun aloituspaikkojen lisäämiseksi Savonlinnassa. (Vastalause 1)
56. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 29.70.52: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus peruuttaa aikeensa tehdä opintotuesta nykyistä enemmän lainapohjaisen." (Vastalause 4)
57. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29.70.55: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus peruuttaa opintorahaleikkauksen." (Vastalause 1)
58. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 29.70.55: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus peruuttaa korkeakouluopiskelijoiden opintorahaa koskevat leikkaukset." (Vastalause 4)
59. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.70.55: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus peruuttaa opintotukileikkaukset ja kehittää opintotukijärjestelmää nykyisen, opintorahapainotteisen mallin pohjalta niin, että opiskelijoiden perustoi-meentulo turvataan." (Vastalause 3)
60. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 29.70.55: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin opiskelijoiden kohtuullisen toimeentulon turvaamiseksi korottamalla opintorahan määrää." (Vastalause 2)
61. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 29.70.55: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, jotta opiskelijoiden omia tulo-rajvoja korotetaan 50 prosentilla." (Vastalause 4)
62. Päivi Räsänen kd Sari Essayahin kd kannattamana 29.70.55: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa kevään 2017 aikana esityksen huoltajalisästä perheel-listen opiskelijoiden opintorahaan." (Vastalause 5)
63. Eeva-Johanna Eloranta sd Ilkka Kantolan sd kannattamana 29.80.04: Lisätään 121 000 euroa Museovirastolle Ristimäen arkeologisiin kaivauksiin. (TAA 50)
64. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 29.80.30: Lisätään 200 000 euroa yleisten kirjastojen toimintaan. (Vastalause 2)
65. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29.80.31: Lisätään 2 387 000 euroa museoiden, teattereiden ja orkestereiden valtionosuuteen. (Vastalause 1, TAA 236)
66. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 29.80.31: Lisätään 583 000 euroa valtionosuuteen ja -avustukseen teattereiden, orkestereiden ja museoiden käyttökustan-kuksiin kilpailukykysovimuksen kompensaatina. (Vastalause 2)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

67. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.80.31: Lisätään 2 230 000 euroa valtionosuuksiin ja -avustuksiin teattereiden, orkestereiden ja museoiden käyttökustannuksiin. (Vastalause 3)
68. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29.80.31: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ottaa käyttöön taiteelle ja kulttuurille työllisyysperusteista avustusta Veikkauksen jakamattomista varoista." (Vastalause 1)
69. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29.80.50: Lisätään 1 700 000 euroa järjestöjen valtionavustuksiin. (Vastalause 1, TAA 237)
70. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 29.80.50: Lisätään 200 000 euroa Ihmisoikeusliiton toiminnan tukemiseen. (Vastalause 2)
71. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 29.80.50: Lisätään 412 000 euroa rauhantyön edistämiseen. (Vastalause 2)
72. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.80.50: Lisätään 540 000 euroa rauhantyön edistämiseen. (Vastalause 3)
73. Anna-Maja Henriksson r Mats Nylundin r kannattamana 29.80.50: Lisätään 2 000 000 euroa Vega-hankkeeseen, mm. sotakorvauskuunari Vegan sekä Vanhan sataman telakka-alueen kunnostamiseen Pietarsaareissa. (TAA 109)
74. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.80.50: Lisätään 6 000 000 euroa taiteen ja kulttuurin saavutettavuuden edistämiseen nuorison kulttuurisetelillä. (Vastalause 3)
75. Krista Mikkonen vihr Merja Mäkisalo-Ropposen sd kannattamana 29.80.55: Lisätään 800 000 euroa luonnontieteellisen kulttuuriperinnön digitointiin. (TAA 284)
76. Sari Tanus kd Peter Östmanin kd kannattamana 29.80.75: Lisätään 430 000 euroa Nokian kaupungin bio- ja kiertotaloushankkeen ECO3 kehittämiseen. (TAA 406)
77. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29.90.52: Lisätään 174 000 euroa liikunnan koulutuskeskuksille. (Vastalause 1, TAA 238)
78. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 29.90.52: Lisätään 2 000 000 euroa valtionosuuteen liikunnan koulutuskeskuksille ja rahoitukseen liikuntatieteellisten hankkeiden arviointikustannuksiin. (Vastalause 3)
79. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 29.91.51: Lisätään 1 500 000 euroa nuorten työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön. (Vastalause 4)
80. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29.91.51: Lisätään 3 000 000 euroa nuorten työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön. (Vastalause 1, TAA 239)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

81. Sari Essayah kd Päivi Räsänen kd kannattamana 29.91.51: Lisätään 5 000 000 euroa nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön tukemiseen. (Vastalause 5, TAA 54)

83. Krista Mikkonen vihr Johanna Karimäen vihr kannattamana 29.91.51: Lisätään 5 477 000 euroa nuorten työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön. (TAA 285)

84. Kari Uotila vas Li Andersson vas kannattamana 29.91.51: Lisätään 7 000 000 euroa nuorten työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön. (Vastalause 3)

85. Peter Östman kd Sari Essayahin kd kannattamana 29.91.52: Lisätään 500 000 euroa lapsi- ja nuorisotyötä tekevien järjestöjen perustyön tukemiseen Samaria rf:n kautta. (TAA 452)

86. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin homekoulujen, -päiväkotien ja kirjastojen korjausinvestointien nopeuttamiseksi." (Vastalause 1)

87. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin luovien alojen kasvuohjelman perustamiseksi." (Vastalause 1)

88. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin harrastuslupauksen toteuttamiseksi." (Vastalause 1)

89. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin ilmaisen museokuukauden järjestämiseksi satavuotiaan Suomen kunniaksi." (Vastalause 1)

90. Krista Kiuru sd Maria Tolppasen sd kannattamana 29: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin Kansallisteatterin peruskorjaamiseksi satavuotiaan Suomen kunniaksi." (Vastalause 1)

Mietintö "jaa", Thomas Blomqvistin ehdotus 1 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 62; poissa 23 (äänestys 29). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Peter Östman kd: Oli tarkoitus äänestää "ei".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään tämä.

Mietintö "jaa", Päivi Räsänen ehdotus 2 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 173, ei 5; poissa 21 (äänestys 30). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Päivi Räsänen ehdotus 3 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 141, ei 35; poissa 23 (äänestys 31). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Mietintö "jaa", Päivi Räsänen ehdotus 4 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 129, ei 44; poissa 26 (äänestys 32). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 5 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 67; poissa 21 (äänestys 33). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 6 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 113, ei 66; poissa 20 (äänestys 34). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Sari Tanuksen ehdotus 7 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 150, ei 29; poissa 20 (äänestys 35). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 8 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 143, ei 37; poissa 19 (äänestys 36). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 9 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 66; poissa 21 (äänestys 37). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Maria Tolppanen sd: Oli tarkoitus äänestää "ei".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Eeva-Johanna Eloranta sd: Oli tarkoitus äänestää "ei".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Puhemies Maria Lohela: Touko Aallon ehdotus 10, Stefan Wallinin ehdotus 11, Kari Uotilan ehdotus 12 ja Krista Kiurun ehdotus 13 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään ehdotuksesta 13 ehdotusta 11 vastaan, sen jälkeen voittaneesta ehdotusta 12 vastaan, jonka jälkeen voittaneesta ehdotusta 10 vastaan. Lopuksi äänestetään voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Stefan Wallinin ehdotus 11 "jaa", Krista Kiurun ehdotus 13 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 139, ei 41; poissa 19 (äänestys 38). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Stefan Wallinin ehdotuksen.

2) Kari Uotilan ehdotus 12 "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 11 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 138, ei 40; poissa 21 (äänestys 39). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Kari Uotilan ehdotuksen.

3) Touko Aallon ehdotus 10 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 12 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 127, ei 52; poissa 20 (äänestys 40). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Touko Aallon ehdotuksen.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

4) Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 10 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 67; poissa 21 (äänestys 41). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 14 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 66; poissa 21 (äänestys 42). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 15 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 65; poissa 26 (äänestys 43). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Sari Essayahin ehdotus 16 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 67; poissa 20 (äänestys 44). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 17 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 67; poissa 21 (äänestys 45). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Krista Kiurun ehdotus 18, Stefan Wallinin ehdotus 19, Touko Aallon ehdotus 20 ja Touko Aallon ehdotus 21 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään ehdotuksesta 20 ehdotusta 19 vastaan, sitten voittaneesta ehdotusta 18 vastaan, ja sen jälkeen voittaneesta ehdotusta 21 vastaan. Lopuksi äänestetään voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Stefan Wallinin ehdotus 19 "jaa", Touko Aallon ehdotus 20 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 156, ei 22; poissa 21 (äänestys 46). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Stefan Wallinin ehdotuksen.

2) Krista Kiurun ehdotus 18 "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 19 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 157, ei 22; poissa 20 (äänestys 47). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Krista Kiurun ehdotuksen.

3) Touko Aallon ehdotus 21 "jaa", Krista Kiurun edotus 18 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 63; poissa 22 (äänestys 48). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Touko Aallon ehdotuksen.

4) Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 67; poissa 20 (äänestys 49). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Sari Tanuksen ehdotus 22 ja Riitta Myllerin ehdotus 23 koskevat samaa määrärahaa, joten ensin äänestetään niiden välillä ja sen jälkeen voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

1) Riitta Myllerin ehdotus 23 "jaa", Sari Tanuksen ehdotus 22 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 174, ei 5; poissa 20 (äänestys 50). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Riitta Myllerin ehdotuksen.

2) Mietintö "jaa", Riitta Myllerin ehdotus 23 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 122, ei 57; poissa 20 (äänestys 51). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Krista Kiurun ehdotus 24 ja Stefan Wallinin ehdotus 25 koskevat samaa määrärahaa, joten ensin äänestetään niiden välillä ja sen jälkeen voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Krista Kiurun ehdotus 24 "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 25 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 158, ei 21; poissa 20 (äänestys 52). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Krista Kiurun ehdotuksen.

2) Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 24 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 68; poissa 20 (äänestys 53). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Jukka Kopra kok: Oli tarkoitus äänestää "jaa".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 26 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 120, ei 57; poissa 22 (äänestys 54). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 27 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 122, ei 56; poissa 21 (äänestys 55). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Antero Laukkanen kd: Piti äänestää "ei".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Mietintö "jaa", Sari Essayahin ehdotus 28 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 134, ei 44; poissa 21 (äänestys 56). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 29 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 122, ei 57; poissa 20 (äänestys 57). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 30 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 120, ei 56; poissa 23 (äänestys 58). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 31 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 67; poissa 21 (äänestys 59). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Puhemies Maria Lohela: Kari Uotilan ehdotus 32 ja Eeva-Johanna Elorannan ehdotus 33 ovat saman sisältöisiä, joten niistä äänestetään yhdessä mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 32 ja Eeva-Johanna Elorannan ehdotus 33 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 122, ei 55; poissa 22 (äänestys 60). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Sari Essayahin ehdotus 34 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 152, ei 26; poissa 21 (äänestys 61). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Stefan Wallinin ehdotus 35 ja Ilkka Kantolan ehdotus 36 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään niiden välillä ja sitten voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Stefan Wallinin ehdotus 35 "jaa", Ilkka Kantolan ehdotus 36 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 126, ei 52; poissa 21 (äänestys 62). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Stefan Wallinin ehdotuksen.

2) Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 35 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 66; poissa 22 (äänestys 63). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Katja Taimelan ehdotus 37 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 156, ei 22; poissa 21 (äänestys 64). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Krista Kiurun ehdotus 38, Touko Aallon ehdotus 39, Stefan Wallinin ehdotus 40, Kari Uotilan ehdotus 41 ja Touko Aallon ehdotus 42 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään ehdotuksesta 41 ehdotusta 40 vastaan, sen jälkeen voittaneesta ehdotusta 39 vastaan, sen jälkeen voittaneesta ehdotusta 38 vastaan, jonka jälkeen voittaneesta ehdotusta 42 vastaan. Lopuksi äänestetään voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Stefan Wallinin ehdotus 40 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 41 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 168, ei 10; poissa 21 (äänestys 65). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Stefan Wallinin ehdotuksen.

2) Touko Aallon ehdotus 39 "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 40 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 158, ei 20; poissa 21 (äänestys 66). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Touko Aallon ehdotuksen.

3) Krista Kiurun ehdotus 38 "jaa", Touko Aallon ehdotus 39 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 147, ei 31; poissa 21 (äänestys 67). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Krista Kiurun ehdotuksen.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

4) Touko Aallon ehdotus 42 "jaa", Krista Kiurun ehdotus 38 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 127, ei 51; poissa 21 (äänestys 68). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Touko Aallon ehdotuksen.

5) Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 42 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 65; poissa 24 (äänestys 69). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 43 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 60; poissa 22 (äänestys 70). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Krista Mikkosen ehdotus 45, Merja Mäkisalo-Ropposen ehdotus 46 ja Kari Uotilan ehdotus 47 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään ehdotuksesta 47 ehdotusta 46 vastaan, sitten voittaneesta ehdotusta 45 vastaan ja lopuksi voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Merja Mäkisalo-Ropposen ehdotus 46 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 47 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 167, ei 11; poissa 21 (äänestys 71). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Merja Mäkisalo-Ropposen ehdotuksen.

2) Krista Mikkosen ehdotus 45 "jaa", Merja Mäkisalo-Ropposen ehdotus 46 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 152, ei 25; poissa 22 (äänestys 72). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Krista Mikkosen ehdotuksen.

3) Mietintö "jaa", Krista Mikkosen ehdotus 45 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 139, ei 37; poissa 23 (äänestys 73). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Touko Aallon ehdotus 48 ja Stefan Wallinin ehdotus 49 ovat saman sisältöisiä, joten niistä äänestetään yhdessä mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 48 ja Stefan Wallinin ehdotus 49 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 65; poissa 22 (äänestys 74). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Sari Tanuksen ehdotus 50 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 173, ei 5; poissa 21 (äänestys 75). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Touko Aallon ehdotukset 51 ja 52, Stefan Wallinin ehdotus 53 ja Kari Uotilan ehdotus 54 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään ehdotuksesta 54 ehdotusta 53 vastaan, sitten voittaneesta ehdotusta 52 vastaan, jonka jälkeen voittaneesta ehdotusta 51 vastaan. Lopuksi äänestetään voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

1) Stefan Wallinin ehdotus 53 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 54 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 169, ei 10; poissa 20 (äänestys 76). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Stefan Wallinin ehdotuksen.

2) Touko Aallon ehdotus 52 "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 53 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 160, ei 18; poissa 21 (äänestys 77). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Touko Aallon ehdotuksen.

3) Touko Aallon ehdotus 51 "jaa", Touko Aallon ehdotus 52 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 62; poissa 20 (äänestys 78). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Touko Aallon ehdotuksen 51.

4) Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 51 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 67; poissa 21 (äänestys 79). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kirsta Kiurun ehdotus 55 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 121, ei 57; poissa 21 (äänestys 80). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 56 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 67; poissa 21 (äänestys 81). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 57 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 67; poissa 20 (äänestys 82). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 58 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 112, ei 67; poissa 20 (äänestys 83). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 59 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 113, ei 66; poissa 20 (äänestys 84). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 60 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 67; poissa 21 (äänestys 85). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 61 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 149, ei 27; poissa 23 (äänestys 86). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Päivi Räsänen ehdotus 62 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 150, ei 27; poissa 22 (äänestys 87). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Eeva-Johanna Elorannan ehdotus 63 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 163, ei 16; poissa 20 (äänestys 88). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 64 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 64; poissa 20 (äänestys 89). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Puhemies Maria Lohela: Krista Kiurun ehdotus 65, Touko Aallon ehdotus 66 ja Kari Uotilan ehdotus 67 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään ehdotuksesta 65 ehdotusta 67 vastaan, sitten voittaneesta ehdotusta 66 vastaan ja lopuksi voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Kari Uotilan ehdotus 67 "jaa", Krista Kiurun ehdotus 65 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 143, ei 35; poissa 21 (äänestys 90). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Kari Uotilan ehdotuksen.

Emma Kari vihr: Tarkoitukseni oli äänestää "jaa".

Outi Alanko-Kahiluoto vihr: Myöhästyin, oli tarkoitus äänestää "ei".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

2) Touko Aallon ehdotus 66 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 67 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 43; poissa 23 (äänestys 91). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Touko Aallon ehdotuksen.

3) Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 66 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 121, ei 57; poissa 21 (äänestys 92). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kirsta Kiurun ehdotus 68 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 125, ei 52; poissa 22 (äänestys 93). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kirsta Kiurun ehdotus 69 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 122, ei 55; poissa 22 (äänestys 94). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 70 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 62; poissa 22 (äänestys 95). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Touko Aallon ehdotus 71 ja Kari Uotilan ehdotus 72 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään niiden välillä ja sitten voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Touko Aallon ehdotus 71 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 72 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 136, ei 41; poissa 22 (äänestys 96). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Touko Aallon ehdotuksen.

2) Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 71 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 124, ei 52; poissa 23 (äänestys 97). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Mietintö "jaa", Anna-Maja Henrikssonin ehdotus 73 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 166, ei 12; poissa 21 (äänestys 98). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 74 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 153, ei 25; poissa 21 (äänestys 99). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Mikkosen ehdotus 75 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 162, ei 15; poissa 22 (äänestys 100). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Sari Tanuksen ehdotus 76 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 163, ei 15; poissa 21 (äänestys 101). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 77 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 123, ei 56; poissa 20 (äänestys 102). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 78 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 154, ei 25; poissa 20 (äänestys 103). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Stefan Wallinin ehdotus 79, Krista Kiurun ehdotus 80, Sari Essayahin ehdotus 81, Krista Mikkosen ehdotus 83 ja Kari Uotilan ehdotus 84 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään ehdotuksesta 84 ehdotusta 83 vastaan, sen jälkeen voittaneesta ehdotusta 81 vastaan, sen jälkeen voittaneesta ehdotusta 80 vastaan, jonka jälkeen voittaneesta ehdotusta 79 vastaan. Lopuksi äänestetään voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Krista Mikkosen ehdotus 83 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 84 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 168, ei 10; poissa 21 (äänestys 104). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Krista Mikkosen ehdotuksen.

2) Sari Essayahin ehdotus 81 "jaa", Krista Mikkosen ehdotus 83 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 156, ei 23; poissa 20 (äänestys 105). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Sari Essayahin ehdotuksen.

3) Krista Kiurun ehdotus 80 "jaa", Sari Essayahin ehdotus 81 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 152, ei 27; poissa 20 (äänestys 106). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Krista Kiurun ehdotuksen.

4) Stefan Wallinin ehdotus 79 "jaa", Krista Kiurun ehdotus 80 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 120, ei 56; poissa 23 (äänestys 107). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Stefan Wallinin ehdotuksen.

5) Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 79 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 67; poissa 21 (äänestys 108). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Antero Laukkanen kd: Arvoisa puhemies! Äänestyksessä 105 piti äänestää "jaa".

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 85 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 168, ei 5; poissa 26 (äänestys 109). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 86 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 67; poissa 22 (äänestys 110). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 87 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 59; poissa 22 (äänestys 111). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 88 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 122, ei 54; poissa 23 (äänestys 112). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 89 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 119, ei 56; poissa 24 (äänestys 113). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 90 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 121, ei 56; poissa 22 (äänestys 114). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Sari Tanus kd: Puhemies! Kohdassa 88 piti äänestää "ei".

Krista Mikkonen vihr: Tarkoitus oli äänestää "ei".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 29 mietinnön mukaisena.

8.4. Pääluokka 31 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Puhemies Maria Lohela: Yleiskeskustelu päättyi 19.12.2016 pidetyssä täysistunnossa. Nyt ryhdytään pääluokan 31 yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyt menettelytavan mukaisesti keskustansliaan kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 31.10.20: Lisätään 10 000 000 euroa lisäraidekapasiteetin suunnitteluun välillä Helsinki—Tampere. (Vastalause 2)

2. Thomas Blomqvist r Mikaela Nylanderin r kannattamana 31.10.20: Lisätään 800 000 euroa Paavalinkyläntien—Hommasbyntien päällystämiseen Uudellamaalla. (TAA 45)

3. Thomas Blomqvist r Mikaela Nylanderin r kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 000 000 euroa rantaradan parantamiseen liittyvän suunnittelun käynnistämiseen. (TAA 46)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

4. Thomas Blomqvist r Mikaela Nylanderin r kannattamana 31.10.20: Lisätään 5 000 000 euroa valtatie 25 parantamiseen osuudella Hanko—Mäntsälä. (TAA 47)
5. Thomas Blomqvist r Mikaela Nylanderin r kannattamana 31.10.20: Lisätään 5 000 000 euroa alueellisiin investointeihin kevyen liikenteen väylien rakentamiseksi Raaseporissa ja Loviisassa. (TAA 48)
6. Thomas Blomqvist r Mikaela Nylanderin r kannattamana 31.10.20: Vähennetään 10 000 000 euroa perusväylänpitoon ehdotetusta määrärahasta. (Vastalause 4)
7. Katja Hänninen vas Hanna Sarkkisen vas kannattamana 31.10.20: Lisätään 600 000 euroa Olkijoen kevyen liikenteen väylän jatkamiseksi. (TAA 129)
8. Katja Hänninen vas Hanna Sarkkisen vas kannattamana 31.10.20: Lisätään 3 000 000 euroa kevyen liikenteen väylän jatkamiseksi välille Raahe—Kopsa kantatiellä 88. (TAA 130)
9. Katja Hänninen vas Hanna Sarkkisen vas kannattamana 31.10.20: Lisätään 5 800 000 euroa valtatie 22 Oulu—Kajaani—Vartius-tieosuuden kehittämiseen. (TAA 131)
10. Krista Kiuru sd Harry Wallinin sd kannattamana 31.10.20: Lisätään 15 000 000 euroa perusväylänpitoon Liikennevirastolle Jäämeren ratayhteyden rakentamista varten. (Vastalause 1)
11. Johanna Ojala-Niemelä sd Satu Taavitsaisen sd kannattamana 31.10.20: Lisätään 7 000 000 euroa maantien 955 parantamiseen välillä Köngäs—Hanhimaa. (TAA 337)
12. Ilmari Nurminen sd Jukka Gustafssonin kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 200 000 euroa valtatie 12 yhteysvälin Sastamala—Nokia valaistuksen suunnitteluun ja rakentamiseen. (TAA 315)
13. Mikaela Nylander r Thomas Blomqvistin r kannattamana 31.10.20: Lisätään 300 000 euroa Lapinkyläntien—Heikinkyläntien päällystystyön loppuun saattamiseen Lapinjärvellä. (TAA 320)
14. Mikaela Nylander r Thomas Blomqvistin r kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 000 000 euroa Porvoon saaristotien rakentamiseen. (TAA 321)
15. Päivi Räsänen kd Tarja Filatovin sd kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 000 000 euroa lisäraiteiden aluevaraussuunnittelun käynnistämiseen pääradalla välillä Riihimäki—Hämeenlinna. (TAA 373)
16. Katja Taimela sd Ilkka Kantolan sd kannattamana 31.10.20: Lisätään 3 000 000 euroa valtatie 9 Turku—Tampere-yhteysvälin parantamiseen. (TAA 146)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

17. Maria Tolppanen sd Harry Wallinin sd kannattamana 31.10.20: Lisätään 1 700 000 euroa maantien 717 kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Vähässäkyrössä. (TAA 415)
18. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 31.10.20: Lisätään 700 000 euroa kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Kullan ja Slätzin välille Kemiönsaaren kunnassa. (TAA 436)
19. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 31.10.20: Lisätään 2 800 000 euroa kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Nauvon ja Prostvikin välille. (TAA 437)
20. Johanna Ojala-Niemelä sd Satu Taavitsaisen sd kannattamana 31.10.41: Lisätään 500 000 euroa Enontekiön lentokentän kunnostamiseen. (TAA 338)
21. Satu Taavitsainen sd Suna Kymäläisen sd kannattamana 31.10.41: "Eduskunta lisää momentin 31.10.41 selvityksensä maininnan, että tukea kohdistetaan Mikkelin lentokentän ylläpitokustannusten ja investointien tukemiseen 400 000 euroa." (TAA 391)
22. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 31.10.77: Lisätään 17 000 000 euroa Tampere—Jyväskylä-rataosuuden parannustöihin. (Vastalause 2)
23. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 31.10.77: Lisätään 30 000 000 euroa Pasila—Riihimäki-rataosan liikenteellisen välityskyvyn parantamishankkeen toisen vaiheen käynnistämiseen. (Vastalause 2)
24. Sari Essayah kd Krista Mikkosen vihr kannattamana 31.10.77: Lisätään 40 000 000 euroa Kuopion henkilö- ja tavarapihojen uudistamiseen. (TAA 368)
25. Sari Essayah kd Krista Mikkosen vihr kannattamana 31.10.77: Lisätään 116 000 000 euroa Iisalmi—Ylivieska—Kontiomäki-radon sähköistämiseen, kolmioraiteeseen ja Yaran kaivokselta Savon radalle tulevan osuuden sähköistämiseen. (TAA 55)
26. Johanna Karimäki vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 31.10.77: Lisätään 10 000 000 euroa rantaradan kunnostustoimiin, ohitusraiteisiin sekä kaksoisraiteen suunnitteluun. (TAA 167)
27. Krista Kiuru sd Harry Wallinin sd kannattamana 31.10.77: Lisätään 100 000 000 euroa väyläverkon kehittämiseen. (Vastalause 1, TAA 240)
28. Johanna Ojala-Niemelä sd Satu Taavitsaisen sd kannattamana 31.10.77: Lisätään 10 000 000 euroa Tornio—Laurila-radon sähköistämiseen. (TAA 339)
29. Johanna Ojala-Niemelä sd Satu Taavitsaisen sd kannattamana 31.10.77: Lisätään 19 000 000 euroa Kemin Ajoksen sataman tuloväylän syventämiseen. (TAA 340)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

30. Johanna Ojala-Niemelä sd Satu Taavitsaisen sd kannattamana 31.10.77: Lisätään 50 000 000 euroa Kolarin radan sähköistämiseen. (TAA 342)
31. Merja Mäkisalo-Ropponen sd Riitta Myllerin sd kannattamana 31.10.77: Lisätään 1 700 000 euroa Joensuun Salpakankaankadun tasoristeyksen korvaamiseksi eritasoliittymällä. (TAA 304)
32. Merja Mäkisalo-Ropponen sd Riitta Myllerin sd kannattamana 31.70.77: Lisätään 3 000 000 euroa teiden 502 Polvijärvi—Luikonlahti sekä 5720 Ohtaanniementie peruskorjaamiseen. (TAA 305)
33. Merja Mäkisalo-Ropponen sd Riitta Myllerin sd kannattamana 31.10.77: Lisätään 79 000 000 euroa Joensuun ratapihan parantamiseen. (TAA 306)
34. Ilmari Nurminen sd Jukka Gustafssonin sd kannattamana 31.10.77: Lisätään 10 000 000 euroa valtatie 3 Hämeenkyrön ohitustien investoinnin aloittamiseen. (TAA 316)
35. Mikaela Nylander r Thomas Blomqvistin r kannattamana 31.10.77: Lisätään 1 000 000 euroa Loviisa—Lahti-radnan perusparantamisen käynnistämiseen. (TAA 322)
36. Sirpa Paatero sd Anneli Kiljusen sd kannattamana 31.10.77: Lisätään 50 000 000 euroa valtatie 12 yhteysvälin Lahti—Kouvola parantamiseen. (TAA 350)
37. Sirpa Paatero sd Anneli Kiljusen sd kannattamana 31.10.77: Lisätään 22 000 000 euroa valtatie 15 (Hyväntuulentie) parantamiseen. (TAA 349)
38. Hanna Sarkkinen vas Sari Essayahin kd kannattamana 31.10.77: Lisätään 12 000 000 euroa Oulun sataman väylän syventämiseen. (TAA 378)
39. Hanna Sarkkinen vas Sari Essayahin kd kannattamana 31.10.77: Lisätään 99 000 000 euroa valtatie 5 parantamiseen välillä Leppävirta—Kuopio. (TAA 385)
40. Hanna Sarkkinen vas Sari Essayahin kd kannattamana 31.10.77: Lisätään 75 000 000 euroa Savon radnan nopeustason nostoon välillä Kouvola—Kajaani. (TAA 204)
41. Satu Taavitsainen sd Suna Kymäläisen sd kannattamana 31.10.77: Lisätään 10 000 000 euroa Savon radnan raideliikenteen nopeuttamiseen. (TAA 390)
42. Katja Taimela sd Krista Kiurun sd kannattamana 31.10.77: Lisätään 3 000 000 euroa valtatie 8 Turku—Pori-yhteysvälin parantamiseen. (TAA 147)
43. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 31.10.77: Lisätään 5 000 000 euroa Hanko—Hyvinkää-radnan sähköistyshankkeen käynnistämiseen. (TAA 416)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

44. Maarit Feldt-Ranta sd Harry Wallinin sd kannattamana 31.10.77: Lisätään 10 000 000 euroa Hanko—Hyvinkää-radan sähköistykseen. (TAA 60)
45. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 31.30.63: Lisätään 6 000 000 euroa joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen. (Vastalause 4)
46. Sari Essayah kd Päivi Räsänen kd kannattamana 31.30.63: Lisätään 10 000 000 euroa joukkoliikenteen palvelujen ostoon. (Vastalause 5, TAA 56)
47. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 31.30.63: Lisätään 15 000 000 euroa joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen. (Vastalause 2)
48. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 31.30.63: Lisätään 40 000 000 euroa joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen. (Vastalause 3)
49. Mats Löfström r Stefan Wallinin r kannattamana 31.30.63: Lisätään 1 200 000 euroa joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen Ahvenanmaan ja mantereen välisessä saaristoliikenteessä. (TAA 276)
50. Krista Kiuru sd Harry Wallinin sd kannattamana 31.30.63: Lisätään 10 000 000 euroa junaliikenteen ostopalveluihin. (Vastalause 1, TAA 241)
51. Sari Essayah kd Päivi Räsänen kd kannattamana 31.30.63: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että valtio jatkossakin huolehtii joukkoliikenneyhteyksien säilymisestä ruuhka-Suomen ulkopuolella ostosopimusten kautta." (Vastalause 5)
52. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 31.30.64: Lisätään 130 000 euroa raskaan huoltoliikenteen ylläpitämiseen Örön saarelle. (TAA 438)
53. Krista Kiuru sd Harry Wallinin sd kannattamana 31: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus palauttaa viipymättä Yleisradion rahoituksen valtiontalouden kehysten ulkopuolelle, kuten Yleisradion tehtävää ja rahoitusta selvittänyt parlamentaarinen työryhmä yksimielisesti esitti." (Vastalause 1)
54. Krista Kiuru sd Harry Wallinin sd kannattamana 31: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa ensi vuodeksi viipymättä esityksen autojen romutuspalkkion palauttamisesta autokannan uudistamiseksi." (Vastalause 1)
55. Krista Kiuru sd Harry Wallinin sd kannattamana 31: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa viipymättä esityksen sähköautojen kiinteästä 2 000 euron hankintatuesta ajoneuvoa kohden aina 2 000 ajoneuvoon saakka." (Vastalause 1)
56. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 31: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus kohdentaa lisävoimavaroja väyläverkon korjaamiseen ja kehittämiseen ja että liikennepolitiikan uudistuksessa lähtökohdaksi otetaan päästöjen vähentämi-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

nen. Tämän tavoitteen tukemiseksi hallituksen tulee valmistella liikenteen kokonaisverouudistus." (Vastalause 3)

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 1 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 25; poissa 46 (äänestys 115). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Thomas Blomqvistin ehdotus 2 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 146, ei 16; poissa 37 (äänestys 116). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Thomas Blomqvistin ehdotus 3 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 138, ei 29; poissa 32 (äänestys 117). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Thomas Blomqvistin ehdotus 4 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 143, ei 25; poissa 31 (äänestys 118). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Thomas Blomqvistin ehdotus 5 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 154, ei 17; poissa 28 (äänestys 119). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Thomas Blomqvistin ehdotus 6 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 161, ei 10; poissa 28 (äänestys 120). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Johanna Karimäki vihr: Arvoisa puhemies! Minä halusin äänestää tässä kutosäänestyksessä "jaa".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Mietintö "jaa", Katja Hännisen ehdotus 7 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 161, ei 10; poissa 28 (äänestys 121). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Katja Hännisen ehdotus 8 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 162, ei 10; poissa 27 (äänestys 122). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Katja Hännisen ehdotus 9 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 160, ei 9; poissa 30 (äänestys 123). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 10 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 40; poissa 26 (äänestys 124). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Johanna Ojala-Niemelän ehdotus 11 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 168, ei 3; poissa 28 (äänestys 125). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ilmari Nurmisen ehdotus 12 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 162, ei 9; poissa 28 (äänestys 126). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Mikaela Nylanderin ehdotus 13 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 157, ei 14; poissa 28 (äänestys 127). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Mietintö "jaa", Mikaela Nylanderin ehdotus 14 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 156, ei 17; poissa 26 (äänestys 128). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Päivi Räsänen ehdotus 15 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 146, ei 26; poissa 27 (äänestys 129). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Katja Taimelan ehdotus 16 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 153, ei 18; poissa 28 (äänestys 130). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Maria Tolppasen ehdotus 17 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 166, ei 7; poissa 26 (äänestys 131). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 18 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 154, ei 17; poissa 28 (äänestys 132). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 19 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 156, ei 18; poissa 25 (äänestys 133). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Johanna Ojala-Niemelän ehdotus 20 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 155, ei 19; poissa 25 (äänestys 134). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Satu Taavitsaisen ehdotus 21 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 167, ei 6; poissa 26 (äänestys 135). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 22 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 143, ei 26; poissa 30 (äänestys 136). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 23 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 26; poissa 25 (äänestys 137). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Sari Essayahin ehdotus 24 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 165, ei 10; poissa 24 (äänestys 138). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Sari Essayahin ehdotus 25 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 162, ei 12; poissa 25 (äänestys 139). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Johanna Karimäen ehdotus 26 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 143, ei 31; poissa 25 (äänestys 140). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Anna-Maja Henriksson r: Oli tarkoitus äänestää "ei".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 27 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 42; poissa 25 (äänestys 141). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Mietintö "jaa", Johanna Ojala-Niemelän ehdotus 28 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 166, ei 11; poissa 22 (äänestys 142). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Johanna Ojala-Niemelän ehdotus 29 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 170, ei 6; poissa 23 (äänestys 143). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Johanna Ojala-Niemelän ehdotus 30 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 164, ei 10; poissa 25 (äänestys 144). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Merja Mäkisalo-Ropposen ehdotus 31 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 169, ei 7; poissa 23 (äänestys 145). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Merja Mäkisalo-Ropposen ehdotus 32 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 167, ei 7; poissa 25 (äänestys 146). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Merja Mäkisalo-Ropposen ehdotus 33 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 169, ei 7; poissa 23 (äänestys 147). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ilmari Nurmisen ehdotus 34 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 165, ei 7; poissa 27 (äänestys 148). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Mikaela Nylanderin ehdotus 35 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 160, ei 17; poissa 22 (äänestys 149). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Sirpa Paateron ehdotus 36 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 167, ei 9; poissa 23 (äänestys 150). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Sirpa Paateron ehdotus 37 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 170, ei 5; poissa 24 (äänestys 151). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Hanna Sarkkisen ehdotus 38 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 163, ei 12; poissa 24 (äänestys 152). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Hanna Sarkkisen ehdotus 39 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 163, ei 12; poissa 24 (äänestys 153). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Hanna Sarkkisen ehdotus 40 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 160, ei 14; poissa 25 (äänestys 154). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Satu Taavitsaisen ehdotus 41 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 162, ei 13; poissa 24 (äänestys 155). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Katja Taimelan ehdotus 42 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 162, ei 13; poissa 24 (äänestys 156). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Puhemies Maria Lohela: Kari Uotilan ehdotus 43 ja Maarit Feldt-Rannan ehdotus 44 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään niiden välillä ja sitten voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Kari Uotilan ehdotus 43 "jaa", Maarit Feldt-Rannan ehdotus 44 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 144, ei 31; poissa 24 (äänestys 157). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Kari Uotilan ehdotuksen.

Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Piti äänestää päinvastoin.

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

2) Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 43 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 137, ei 40; poissa 22 (äänestys 158). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Stefan Wallinin ehdotus 45, Sari Essayahin ehdotus 46, Touko Aallon ehdotus 47 ja Kari Uotilan ehdotus 48 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään ehdotuksesta 48 ehdotusta 47 vastaan, sitten voittaneesta ehdotusta 46 vastaan, sitten voittaneesta ehdotusta 45 vastaan ja lopuksi voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Touko Aallon ehdotus 47 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 48 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 166, ei 10; poissa 23 (äänestys 159). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Touko Aallon ehdotuksen.

2) Sari Essayahin ehdotus 46 "jaa", Touko Aallon ehdotus 47 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 152, ei 22; poissa 25 (äänestys 160). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Sari Essayahin ehdotuksen.

3) Stefan Wallinin ehdotus 45 "jaa", Sari Essayahin ehdotus 46 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 55; poissa 26 (äänestys 161). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Stefan Wallinin ehdotuksen.

4) Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 45 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 111, ei 65; poissa 23 (äänestys 162). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Mats Löfströmin ehdotus 49 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 156, ei 19; poissa 24 (äänestys 163). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 50 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 65; poissa 24 (äänestys 164). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Mietintö "jaa", Sari Essayahin ehdotus 51 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 108, ei 65; poissa 26 (äänestys 165). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 52 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 157, ei 16; poissa 26 (äänestys 166). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 53 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 65; poissa 24 (äänestys 167). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 54 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 124, ei 49; poissa 26 (äänestys 168). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 55 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 109, ei 61; poissa 29 (äänestys 169). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 56 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 58; poissa 24 (äänestys 170). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Sanna Marin sd: Arvoisa puhemies! Äänestyksessä 1 tarkoitukseni oli äänestää "ei".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Eduskunta hyväksyi pääluokan 31 mietinnön mukaisena.

8.5. Pääluokka 32 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Puhemies Maria Lohela: Yleiskeskustelu päättyi 19.12.2016 pidetyssä täysistunnossa. Nyt ryhdytään pääluokan 32 yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Tehtiin seuraavat pääluokkaa koskevat, hyväksytyt menettelytavan mukaisesti keskustelun kirjallisina jätetyt, edustajille monistettuina ja numeroituina jaetut ehdotukset:

1. Krista Kiuru sd Timo Harakan sd kannattamana 32.01.01: Lisätään 2 000 000 euroa työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenoihin. (TAA 242)
2. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 32.01.02: Lisätään 7 000 000 euroa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenoihin. (Vastalause 4)
3. Krista Kiuru sd Timo Harakan sd kannattamana 32.01.02: Lisätään 27 000 000 euroa uusien palveluliiketoimintamallien kehittämiseen ja palvelujen arvonlisän ohjelmaan. (Vastalause 1)
4. Joakim Strand r Mats Nylundin r kannattamana 32.01.40: Lisätään 40 000 euroa Viexpon toiminnan valtionavustukseen. (Vastalause 4)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

5. Peter Östman kd Antero Laukkasen kd kannattamana 32.01.40: Lisätään 15 000 000 euroa valtionavustusta yritysten kansainvälistymiseen ja yrittäjyyden edistämiseen. (Vastalause 5, TAA 456)
6. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 32.01.89: Vähennetään 100 000 000 euroa Terrafamen pääomittamiseen ehdotetusta määrärahasta. (Vastalause 2)
7. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 32.20.01: Lisätään 2 000 000 euroa Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenoihin. (Vastalause 3)
8. Peter Östman kd Antero Laukkasen kd kannattamana 32.20.06: Lisätään 1 000 000 euroa innovaatiorahoituskeskus Tekesin toimintamenoihin. (Vastalause 5, TAA 457)
9. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 32.20.06: Lisätään 3 000 000 euroa innovaatiorahoituskeskus Tekesin toimintamenoihin. (Vastalause 3)
10. Krista Kiuru sd Timo Harakan sd kannattamana 32.20.40: Lisätään 60 000 000 euroa Tekesin toiminnan turvaamiseen. (TAA 243)
11. Ilkka Kantola sd Katja Taimelan sd kannattamana 32.20.40: Lisätään 970 000 euroa valtakunnallisen lääkekehityskeskuskeskuksen toiminnan käynnistämisen kustannuksiin. (TAA 148)
12. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 32.20.40: Lisätään 45 800 000 euroa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukemiseen. (Vastalause 2)
13. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 32.20.40: Lisätään 125 500 000 euroa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukemiseen. (Vastalause 3)
14. Peter Östman kd Antero Laukkasen kd kannattamana 32.20.40: Lisätään 54 000 000 euroa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoittamiseen sekä siälmaongelmien tieteellisen tutkimuksen kehittämiseen. (Vastalause 5)
15. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 32.20.40: Lisätään 74 100 000 euroa, josta 1 100 000 euroa puurakentamisen tutkimiseen. (Vastalause 4)
16. Krista Kiuru sd Timo Harakan sd kannattamana 32.20.43: Lisätään 20 000 000 euroa uuden viennin toimintamallin toteuttamiseksi sekä pk-yritysten jalustayhtiön perustamiseksi. (Vastalause 1)
17. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 32.20.49: Lisätään 5 000 000 euroa Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan. (Vastalause 3)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

18. Antero Laukkanen kd Sari Tanuksen kd kannattamana 32.20.49: Lisätään 10 000 000 euroa valtionavustusta Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan. (Vastalause 5, TAA 215)

19. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 32.20: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin julkisen tutkimus- ja kehitysrahoituksen nostamiseksi keskeisten kilpailijamaidemme tasolle ja että nykyistä suurempi osuus tuista kohdennetaan uusien innovaatioiden ja toimintamallien kehittämiseen." (Vastalause 3)

20. Krista Kiuru sd Timo Harakan sd kannattamana 32.30.01: Vähennetään 17 000 000 euroa työllisyyspaketin mukaiseen työvoimapalvelukokonaisuuden tehostamiseen ehdotetusta määrärahasta. (Vastalause 1, TAA 245)

21. Krista Kiuru sd Timo Harakan sd kannattamana 32.30.01: Lisätään 17 000 000 euroa työn etsintään ja henkilökohtaiseen palveluun työvoimaviranomaisissa. (Vastalause 1, TAA 244)

22. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 32.30.01: Vähennetään 25 000 000 euroa työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenoihin ehdotetusta määrärahasta. (Vastalause 4)

23. Krista Kiuru sd Timo Harakan sd kannattamana 32.30.51: Lisätään 15 000 000 euroa järjestöjen työllistämisen- ja kotouttamisprojekteihin ja että määrärahan käyttötarkoituksista kohdasta 3) poistetaan rajoitus julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7 luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetun palkkatuen maksamisesta enintään 3 000 henkilötyövuotta vastaavalta osalta. (Vastalause 1, TAA 246)

24. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 32.30.51: Lisätään 15 000 000 euroa yksityisiin työnvälityspalveluihin. (Vastalause 4)

25. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 32.30.51: Lisätään 20 000 000 euroa maahanmuuttajien kielikoulutukseen. (Vastalause 2)

26. Krista Kiuru sd Timo Harakan sd kannattamana 32.30.51: Lisätään 20 000 000 euroa työllisyydenhoidon kuntakokeilun jatkamiseen. (TAA 247)

27. Päivi Räsänen kd Sari Essayahin kd kannattamana 32.30.51: Lisätään 25 000 000 euroa julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen myöntämiin palkkatukiin ja yritysten starttirahoihin. (Vastalause 5)

28. Krista Kiuru sd Timo Harakan sd kannattamana 32.30.51: Lisätään 75 000 000 euroa palkkatukeen. (Vastalause 1, TAA 250)

29. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 32.30.51: Lisätään 70 000 000 euroa julkisiin työvoima- ja yrityspalveluihin. (Vastalause 2)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

30. Krista Kiuru sd Timo Harakan sd kannattamana 32.30.51: Lisätään 28 000 000 euroa nuorisotakuun elvyttämiseen. (Vastalause 1, TAA 248)
31. Krista Kiuru sd Timo Harakan sd kannattamana 32.30.51: Lisätään 40 000 000 euroa ammatilliseen työvoimakoulutukseen ja kotouttamiskoulutukseen. (Vastalause 1, TAA 249)
32. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 32.30.51: Lisätään 145 000 000 euroa, josta 60 000 000 euroa työvoima- ja yrityspalveluiden laadukkaiden perustoimintojen turvaamiseen, 50 000 000 euroa palkkatukeen, 10 000 000 euroa maahanmuuttajien työllistymistä edistävään kieli- ja muuhun koulutukseen, 10 000 000 euroa nuorten työkokemustakuuseen, 5 000 000 euroa työajan lyhentämiskokeilun rahoittamiseen ja 10 000 000 euroa yrittäjien digitaalisen työkalupakin rahoittamiseen. (Vastalause 3)
33. Krista Kiuru sd Timo Harakan sd kannattamana 32.30.51: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin helpottaakseen ja selkeyttääkseen kriteerejä työttömyysturvaoikeudelle työttömän omaehtoisen opiskelun ja kouluttautumisen yhteydessä." (Vastalause 1)
34. Krista Kiuru sd Timo Harakan sd kannattamana 32.30.51: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen työllisyyden kuntakokeilun jatkamisesta ja sen laajentamisesta vähitellen valtakunnalliseksi niin, että siihen pääsevät osallistumaan kaikki halukkaat kunnat." (Vastalause 1)
35. Krista Kiuru sd Timo Harakan sd kannattamana 32.30.51: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee eduskunnalle esityksen porrastetun palkkatuen mallista, jossa palkkatuki porrastettaisiin neljään kategoriaan työllistymisen vaikeuden perusteella. (Vastalause 1)
36. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 32.30.51: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus toimii aktiivisesti pitkäaikaistyöttömyyden kääntämiseksi laskuun ja luopuu vuodelle 2017 asettamastaan 3 000 henkilötyövuoden rajasta 100-prosenttisessa palkkatuessa yhdistyksille ja säätiöille." (Vastalause 3)
37. Krista Kiuru sd Timo Harakan sd kannattamana 32.40.01: Lisätään 1 500 000 euroa Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenoihin. (Vastalause 1, TAA 251)
38. Johanna Ojala-Niemelä sd Satu Taavitsaisen sd kannattamana 32.50.44: Lisätään 5 000 000 euroa alueelliseen kuljetustukeen. (TAA 344)
39. Sirpa Paatero sd Anneli Kiljusen sd kannattamana 32.50.65: Lisätään 3 500 000 euroa KymiRing-testausympäristön rakentamiseen. (TAA 351)
40. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 32.60.40: Lisätään 15 000 000 euroa aurinkoenergian tuotannon vauhdittamiseksi asunto-osakeyhtiöissä. (Vastalause 2)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

41. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 32.60.40: Lisätään 25 000 000 euroa energiataukiin biokaasuinvestointien vauhdittamiseksi. (Vastalause 2)
42. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 32.60.44: Vähennetään 8 000 000 euroa metsähakkeen tuotantotukeen ehdotetusta määrärahasta. (Vastalause 2)
43. Peter Östman kd Antero Laukkasen kd kannattamana 32.60.45: Lisätään 10 000 000 euroa uusiutuvan energian ja uuden energiateknologian investointitukea bio-kaasulaitosten rakentamiseksi. (Vastalause 5, TAA 459)
44. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 32.60.46: Poistetaan momentti 32.60.46 "Päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensatiotuki". (Vastalause 2)
45. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 32.60.46: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee eduskunnan käsiteltäväksi esityksen, jossa päästökaupakompensaatiota aletaan soveltaa vasta päästöoikeuksien vuosittaisen keskiarvon ylittäessä 30 euroa ja tukea myönnetään ainoastaan yritysten energiatehokkuutta parantaviin investointeihin." (Vastalause 3)
46. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 32.60.46: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensatiotuen poistamiseksi." (Vastalause 4)
47. Kari Uotila vas Li Anderssonin vas kannattamana 32.70.30: Lisätään 9 600 000 euroa valtion korvauksiin kotouttamiseen pakolaiskiintiön nostamiseksi 750 hengestä 2 500 henkeen. (Vastalause 3)
48. Stefan Wallin r Anna-Maja Henrikssonin r kannattamana 32.70.30: Lisätään 9 600 000 euroa valtion korvauksille kotouttamisesta. (Vastalause 4)
49. Touko Aalto vihr Heli Järvisen vihr kannattamana 32.70.30: Lisätään 10 000 000 euroa maahanmuuttajien kuntakorvauksen kasvattamiseen. (Vastalause 2)
50. Krista Kiuru sd Timo Harakan sd kannattamana 32: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen työmarkkinatuen käyttämisestä työllistymisasetelänä yli kuusi kuukautta työttömänä olleiden työttömyysturvaan oikeutettujen työnhakijoiden työllistämisen edistämiseksi Rinteen mallin mukaisesti." (Vastalause 1)
51. Krista Kiuru sd Timo Harakan sd kannattamana 32: Lausumaehdotus: "Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee valtionhallinnon alaisille työpaikoille kesätyökampanjan osana Suomen 100-vuotisjuhlavuoden järjestelyjä. Tätä varten hallitus osoittaa 10 miljoonaa euroa nuorten palkkaamiseen kesätyöhän eri valtionhallinnon sektoreille." (Vastalause 1)
- Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 1 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 122, ei 43; poissa 34 (äänestys 171). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 2 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 64; poissa 29 (äänestys 172). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 3 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 40; poissa 29 (äänestys 173). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Joakim Strandin ehdotus 4 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 155, ei 14; poissa 30 (äänestys 174). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 5 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 153, ei 14; poissa 32 (äänestys 175). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 6 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 136, ei 29; poissa 34 (äänestys 176). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 7 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 144, ei 25; poissa 30 (äänestys 177). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Peter Östmanin ehdotus 8 ja Kari Uotilan ehdotus 9 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään niiden välillä ja sitten voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Peter Östmanin ehdotus 8 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 9 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 121, ei 49; poissa 29 (äänestys 178). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Peter Östmanin ehdotuksen.

Antero Laukkanen kd: Arvoisa puhemies! Kohdassa 6 piti äänestää "jaa".

Puhemies Maria Lohela: Selvä, merkitään.

2) Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 8 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 55; poissa 30 (äänestys 179). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 10 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 63; poissa 29 (äänestys 180). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Ilkka Kantolan ehdotus 11 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 145, ei 25; poissa 29 (äänestys 181). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Touko Aallon ehdotus 12 ja Kari Uotilan ehdotus 13 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään niiden välillä ja sitten voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

1) Touko Aallon ehdotus 12 "jaa", Kari Uotilan ehdotus 13 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 158, ei 11; poissa 30 (äänestys 182). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Touko Aallon ehdotuksen.

2) Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 12 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 63; poissa 30 (äänestys 183). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 14 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 133, ei 37; poissa 29 (äänestys 184). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Ozan Yanar vihr: Arvoisa puhemies! Kohdassa 9 tarkoitus oli äänestää päinvastoin.

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 15 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 36; poissa 31 (äänestys 185). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 16 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 128, ei 42; poissa 29 (äänestys 186). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Puhemies Maria Lohela: Kari Uotilan ehdotus 17 ja Antero Laukkasen ehdotus 18 koskevat samaa määrärahaa. Ensin äänestetään niiden välillä ja sitten voittaneesta mietintöä vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Kari Uotilan ehdotus 17 "jaa", Antero Laukkasen ehdotus 18 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 166, ei 5; poissa 28 (äänestys 187). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Kari Uotilan ehdotuksen.

2) Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 17 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 138, ei 30; poissa 31 (äänestys 188). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 19 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 107, ei 62; poissa 30 (äänestys 189). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 20 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 38; poissa 29 (äänestys 190). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Anders Adlercreutz r: Värderade talman! Kohdassa 19 oli tarkoitus äänestää "ei".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 21 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 41; poissa 28 (äänestys 191). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 22 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 160, ei 9; poissa 30 (äänestys 192). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 23 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 64; poissa 29 (äänestys 193). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 24 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 160, ei 10; poissa 29 (äänestys 194). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 25 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 65; poissa 28 (äänestys 195). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 26 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 53; poissa 28 (äänestys 196). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Päivi Räsänen ehdotus 27 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 116, ei 55; poissa 28 (äänestys 197). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 28 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 53; poissa 28 (äänestys 198). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 29 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 53; poissa 28 (äänestys 199). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 30 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 114, ei 57; poissa 28 (äänestys 200). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 31 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 53; poissa 28 (äänestys 201). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 32 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 146, ei 23; poissa 30 (äänestys 202). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 33 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 106, ei 64; poissa 29 (äänestys 203). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 34 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 118, ei 53; poissa 28 (äänestys 204). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 35 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 121, ei 50; poissa 28 (äänestys 205). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 36 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 117, ei 54; poissa 28 (äänestys 206). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 37 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 131, ei 39; poissa 29 (äänestys 207). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Johanna Ojala-Niemelän ehdotus 38 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 151, ei 15; poissa 33 (äänestys 208). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Tarkoitus oli äänestää "jaa".

Sanna Marin sd: Arvoisa puhemies! Tarkoitus oli äänestää "jaa".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Tarkoitus oli äänestää "jaa".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään sekin.

Mietintö "jaa", Sirpa Paateron ehdotus 39 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 161, ei 7; poissa 31 (äänestys 209). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 40 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 135, ei 35; poissa 29 (äänestys 210). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 41 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 146, ei 25; poissa 28 (äänestys 211). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 42 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 148, ei 20; poissa 31 (äänestys 212). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Peter Östmanin ehdotus 43 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 143, ei 27; poissa 29 (äänestys 213). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 44 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 136, ei 28; poissa 35 (äänestys 214). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 45 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 139, ei 27; poissa 33 (äänestys 215). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 46 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 135, ei 29; poissa 35 (äänestys 216). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Kari Uotilan ehdotus 47 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 134, ei 34; poissa 31 (äänestys 217). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Stefan Wallinin ehdotus 48 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 37; poissa 30 (äänestys 218). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Mietintö "jaa", Touko Aallon ehdotus 49 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 130, ei 37; poissa 32 (äänestys 219). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 50 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 119, ei 50; poissa 30 (äänestys 220). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Mietintö "jaa", Krista Kiurun ehdotus 51 "ei". Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 57; poissa 32 (äänestys 221). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Kohdassa 39 tarkoitukseni oli äänestää "ei".

Puhemies Maria Lohela: Merkitään.

Lisäksi Katri Kulmuni ilmoitti, että kohdassa 33 hänen piti äänestää "jaa".

Eduskunta hyväksyi pääluokan 32 mietinnön mukaisena.

8.6. Pääluokka 30 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Puhemies Maria Lohela: Nyt esitellään maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala koskeva pääluokka 30.

Pyydän niitä edustajia, jotka eivät aio osallistua tähän keskusteluun, poistumaan pikimmiten.

Keskustelu

12.05 **Harry Wallin sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valiokunta käsittelee mietinnössään maatalouden kannattavuuskriisiä ja toteaa, että maataloustuotteiden markkinatilanne on vaikea Suomessa ja koko EU:ssa. Luonnonvarakeskus arvioi tilakohtaisen yrittäjätulon alenevan 9 400 euroon vuonna 2016. Maatalousyrityksistä 38 prosentilla ei ennusteen mukaan jää yrittäjätuloa lainkaan. Valiokunta pitää oikeasuuntaisina hallituksen päätöksiä, joilla on pyritty helpottamaan viljelijöiden taloudellista tilannetta, ja niiden vaikutus yrittäjätuloon on positiivinen.

Talousarvioesityksen yhteydessä päätettiin osoittaa yhteensä 50 miljoonaa euroa maatalouden kriisitoimien rahoittamiseen. Tästä suurin osa otettiin käyttöön vuoden 2016 kolmannessa lisätalousarviossa. Hallitusohjelman mukaisesti maatalouden kannattavuuden kasvuun panostetaan myös Maatilatalouden kehittämisrahaston kautta yhteensä 90 miljoonalla eurolla. Tästä 30 miljoonaa euroa sisältyy käsiteltävään talousarvioesitykseen. Valiokunta toteaa, että suuri velkamäärä, maataloustuotteiden markkinoiden epävakaus ja sato-
tasojen vaihtelut ovat lisänneet maatalousyrittäjien riskiä, jolloin tuet ovat olleet tuottoja vakauttava tekijä.

Valiokunta pitää välttämättömänä maatalojen kannattavuuden parantamista myös muiden toimenpiteiden avulla. Viljelijät tarvitsevat konkreettisia toimenpiteitä, jotka auttavat nykyisen vaikean tilanteen yli, esimerkiksi laaja-alaista puolueetonta neuvontaa, sillä tilojen väliset kannattavuuserot ovat suuria, joten yksilöllisillä ratkaisuilla on keskeinen merkitys tilan kannattavuudelle. Näin ollen valiokunta lisää maaseudun elinkeinojen kehittä-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

miseen suunnattavaa valtionapua 1,9 miljoonalla eurolla. Maatalouden kannattavuuden parantamiseksi valiokunta pitää edelleen tarpeellisena myös tilusjärjestelytoimintaa ja lisää 400 000 euroa kiinteistötoimitusten tukemiseen.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös suomalaisen ruoantuotannon kilpailukyvyn parantamiseen ja toteaa, että markkinoissa on käyttämättömiä mahdollisuuksia, joita tulee hyödyntää hinnoittelussa. Valiokunta pitää tärkeänä kansallisen ruokaketjun kehittämiseen varattua määrärahaa ja korostaa, että onnistuneet vientiponnistelut vaativat kansainvälistä näkyvyyttä. Valiokunta lisää 100 000 euroa Arktiset Aromit ry:lle luonnontuotealan viennin ja siihen liittyvän matkailun edistämiseen. Valiokunta näkee edelleen tärkeänä myös julkisiin elintarvikkehankintoihin liittyvän osaamisen lisäämisen, nostaa esiin EkoCentrian sektorilla tekemän laajan kehittämistyön ja lisää sille 150 000 euroa lähiruoan käytön edistämiseen.

Metsätalouden osalta valiokunta nostaa esiin puutuotannon kestävyden turvaamisen ja toteaa, että uudistetun Kemera-järjestelmän ongelma ei syksyllä 2016 ole myönnettävien määrärahojen riittävyys vaan järjestelmän toimimattomuus. Hallinnollisista syistä johtuen Kemera-tukea on jäämässä käyttämättä noin 15 miljoonaa euroa vuonna 2016. Näin ollen valiokunta ehdottaa lausuman hyväksymistä: "Eduskunta edellyttää, että vuoden 2017 lisätalousarvioesityksessä momentille 30.40.44 lisätään vastaava määräraha kuin mitä vuodelle 2016 osoitetusta tuesta puuntuotannon kestävyden turvaamiseen jää käyttämättä." Lisäksi valiokunta lisää Suomen metsäkeskukselle 400 000 euroa Kemera-hakemusruuhkan purkamiseen ja hakemusten käsittelyyn liittyvän sähköisen järjestelmän kehittämiseen.

Valiokunta lisää määrärahoja myös 600 000 euroa 4H-järjestölle yrittäjyyttä ja nuorten työllisyyttä edistävään toimintaan, kylätoiminnan valtionapuun 250 000 euroa ja korostaa alue- ja paikallistasolla tapahtuvan toiminnan tukemista, 100 000 euroa hoitokalastukseen, 50 000 euroa Suomen Ammattikalastajaliitolle kaupallisen kalastuksen edistämiseen ja 50 000 euroa Tampereen yliopiston valtionapuun käytettäväksi eläinkokeita korvaavien vaihtoehtoisten tutkimusjärjestelmien kehittämiseen. Yhteensä valiokunnan tekemät lisäykset ovat 4 miljoonaa euroa.

Lopuksi haluan nostaa esiin vielä muutamat momentit, joiden määrärahaa valiokunta joutuu korjaamaan vuodesta toiseen. Valiokunta pitää menettelyä moitittavana ja pitää tärkeänä, että hallitus korjaa menettelyn vuoden 2018 talousarvioesityksessä. Tällaisia momentteja ovat muun muassa neuvontamomentti ja tuki 4H-toiminnalle.

Lopuksi haluan kiittää ministeriä ja jaoston jäseniä erinomaisesta yhteistyöstä tämän vuoden aikana.

12.10 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Arvoisa puhemies! Kiitoksia maatalousjaoston puheenjohtajan esittelypuheenvuorosta ja kiitoksia valtiovarainvaliokunnalle ja asianosaiselle jaostolle noista budjettiin tehdyistä lisäyksistä. Täytyy sanoa, että jalka on osunut lankulle eli ponnistus on ollut kohdallaan ja oikeat kipukohdat on valiokunta ilman muuta tunnistanut.

Puheenjohtajan esittelypuheessa nousi esille maatalouden vaikea markkinatilanne. Tuohon tilanteeseen voi helposti yhtyä, ja juuri sen takia hallitus budjettiriihen yhteydessä laati tuon kriisipaketin, missä aivan oikein, niin kuin jaoston puheenjohtaja totesi, valtaosa annettiin jo kuluvan vuoden lisätalousarviossa ja osa nyt tulevalle vuodelle. Mutta edelleenkin se kannattavuuden paraneminen lepää markkinoilta saatavien kasvavien tulojen varas-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

sa, ja siinä mielessä on hyvä, että myös uusia markkinakanavia suomalaisille elintarvikkeille on avautunut, ja toivottavasti tuo Euroopan markkinoilla kohentunut tuotteitten hintataso saavuttaa myös Suomen, jotta ne kestävät kannattavan tuotannon edellytykset voidaan saavuttaa.

Myös kustannusten alentaminen on tärkeä asia tuossa maatalouden kannattavuuspuolella, ja sen takia on erittäin tärkeää, että Maatilatalouden kehittämisrahastoa pystytään pääomittamaan, jotta pystytään tukemaan niitä investointeja, jotka edistävät maatalouden rakennekehitystä ja sitä kautta myös mahdollistavat alemmat tuotantokustannukset pikkuhiljaa.

Noista ensi vuoden määrärahoista: Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on tyypillistä se, että määrärahat vaihtelevat kohtuullisen paljon vuosittain. Esimerkiksi se, että pystymme kuluvana vuonna maksamaan noin 88 prosenttia tämän vuoden viljelijätuista jo tämän vuoden puolella, näkyy taas ensi vuoden budjetissa ikään kuin alempana montuna. Mutta tämä on hyvä huomata, mistä on kyse.

Arvoisa puhemies! Haluan nostaa vielä esille tuosta ensi vuoden budjetista nuo hallituksen kärkihankkeiden osuudet. Tässä kauppataseen oikaisussa eli siinä, että saamme enemmän suomalaista ruokaa kaupaksi maailmalle ja pystytään ehkä osaltaan myös tuontia korvaamaan kotimaisella, käytetään vientiä edistäviin toimiin kaiken kaikkiaan 2,5 miljoonaa kärkihankerahoitusta. Luonnonvaratalouteen on kärkihankerahoitusta yhteensä 14,5 miljoonaa, mikä jakautuu metsätiedon ja siihen nojaavien sähköisten palveluiden kehittämiseen, 5 miljoonaa, ravinteiden kierrätyksen ja Itämeren vesiensuojelun edistämiseen, 5 miljoonaa, vaeltavien ja uhanalaisten kalakantojen elvyttämiseen, 2,5 miljoonaa, sekä siten veteen perustuvien sinisen biotalouden liiketoimien kehittämiseen, 2 miljoonaa. Nämä ovat merkittäviä kehittämisspanoksia.

Jaoston puheenjohtaja otti esille tuon metsätalouden ja Kemera-rahoituksen. On todella hienoa, että meillä metsäsektorilla pyyhkii niin hyvin kuin pyyhkii eli markkina toimii, vienti teollisuustuotteilla vetää, kaikki edellytykset on nostaa hallituksen tavoitteitten mukaisesti noita markkinahakkuita. Mutta se, mikä ei ole toiminut, on ollut valitettavasti tämä Kemera-tukiasia, ja nyt se, että valiokunta osoittaa näitten hakuruuhkien purkamiseen 400 000 euroa, on kovin tervetullutta. Otan hyvin vakavasti tämän valiokunnan lausuman siitä, että nyt tänä vuonna käyttämättä jääneet määrärahat täytyy hallituksen ilman muuta pystyä sitten ensi vuonna käyttämään, koska tämä metsänhoitotöiden pitkäjänteinen edistäminen, mitä näillä rahoilla tehdään, on Suomen puuntuotannon kannalta äärimmäisen tärkeä asia.

Jaoston puheenjohtaja otti esille tämmöisenä moiteasiana ja nuhteena sen, että valiokunta on joutunut vuodesta toiseen joihinkin kohteisiin lisäämään rahaa — ja hyvä, että on lisännyt, ja otan myös nuhteet vastaan. Näinhän se on ollut, kun katsotaan, ja se on valitettavan pitkään jatkunut tilanne. Onneksi joitain valiokunnan aikaisempina vuosina tunnistamia kipukohtia on pystytty myös korjaamaan. Esimerkiksi tuo Euroopan metsäinstituutin rahoitus, joka monta, monta vuotta kulki eduskunnan varassa, nyt on otettu budjettipohjiin ja -kehyksiin. Täytyy myös sanoa, että tuo yksi pieni yksityiskohta eli Tenojoelle viimein saatava lohilaskuri tulee tarpeeseen ja se helpottaa jatkossa sitten tuon Tenojoenkin kalastuksen säätelyä.

Lopuksi vielä kiitän näitä määrärahalisäyksiä sekä verohuojennuksia liittyen yrittäjävähennykseen, metsätilojen sukupolvenvaihdosten edistämiseen sekä myös yhteismetsien eduskunnasta saamaan kädenojennukseen. — Kiitoksia.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Puhemies Maria Lohela: Nyt on mahdollista käydä sitten debattia tästä aiheesta. Pyydän edustajia ilmoittautumaan.

12.15 **Jari Leppä kesk** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Ministeri tuossa sanoi, että askel on osunut jaostolla lankulle. Se on juuri näin, erittäin hyvää työtä on jaosto tehnyt, kiitos siitä. Samoin on osunut myöskin ministerin — ja koko hallituksen — toiminta lankulle: bionalouden edistämisessä, viennin edistämisessä, kriisipaketin aikaansaamisessa, byrokratian vähentämisessä ja näin edelleen — ja noissa viimeksi mainituissa, ministerin mainitsemisissa, verotuskysymyksissä. Ne ovat erittäin tärkeitä, täysin välttämättömiä, jotta me pystymme tässä maassa pitkäjänteisemmin vaativaa maataloutta, ruoantuotantoa harjoittamaan.

Mutta, puhemies, se asia, johon jo viittasivat puheenjohtaja jaostossa sekä ministeri: Markkinatasapaino ei meillä ole kunnossa. Se on meidän kaikkien tehtävä ja työ, että me sen saamme kuntoon. Kauppa tekee koko ajan hyvää tulosta, teollisuus sinnittelee jotenkuten, ja viljelijät, ruoantuottajat, kituvat huonossa kannattavuudessa. Näin ei voi olla, ja siihen on meidän pakko löytää keinot. Jos ne eivät löydy vapaaehtoisesti markkinoilta, niin meidän lainsäätäjien on asiaan puututtava. Onneksi asia on myöskin tuolla EU:ssa esillä, kiitos myöskin siitä ministerille.

12.17 **Harry Wallin sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinnitän yhteen kohtaan huomiota vielä erikseen — se oli kyllä tuossa puheessakin: Jaosto kävi hyvän ja pitkän keskustelun koskien tätä pohjoisen tuotteiden tulevaisuutta, me tässä lisäämme tälle Arktiset Aromit ry:lle lisää rahaa. Mutta jos tänä kuukautena tuhat charteria ja vuorokonetta lentää Lappiin, Lappi vetää tänä päivänä matkailua, mikseivät myöskin pohjoiset tuotteet? Meillä on pohjoinen luonto, myöskin hyvät pohjoiset tuotteet ja puhtaat tuotteet. Voisiko ajatella sitä, että nyt kun pitää saada lisää rahaa markkinoilta, niin otettaisiin tämä Nordic-brändi, josta on paljon puhuttu, sellaiseksi meidän lippulaivaksi ja lähdetäisiin sen kautta vähän hakemaan vientituloja, koska ihmiset ovat kiinnostuneet Suomesta ja erityisesti Pohjolasta?

12.17 **Reijo Hongisto ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Leppä käytti erittäin hyvän puheenvuoron, ja yhdyn kyllä täysin hänen esittämiinsä kiitoksiin siitä, että ministeriö ja maatalousjaosto ovat tehneet erinomaisen hyvää työtä — ja myöskin maa- ja metsätalousvaliokunta, voin näin omalta puoleltani lausua.

Mutta muutama sana kuumana käyvästä suurpeto- eli susipolitiikasta. Kun me tiedämme, että esimerkiksi susien aiheuttamat vahingot ovat nyt moninkertaistuneet ja ehkä — kulunutta termiä käyttäen — räjähtäneet käsiin ja tätä myöten sitten myöskin korvausten määrä lisääntyy ja valtio joutuu maksamaan suuremman määrän korvauksia, niin on esitetty ihan suoria kysymyksiä siitä, voitaisiinko tätä petokantaa leikata nyt vähän rajummalla kädellä. Kun tiedän, että kohta on tulossa tämä kannanhoidollisen metsästyksen kaatokiintiöarvio, niin kysynkin ministeriltä: missä vaiheessa tämä on, ja koska tämä julkaistaan, jotta metsästäjät sitten pääsevät valmistautumaan tähän kannanhoidolliseen metsästyseen ajoissa?

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

12.18 **Johanna Karimäki vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan kuten ministeri tuossa puheessaan kuvaili, tämä suomalaisen ruoantuotannon ja maatalojen kriisi ja ahdinko on eduskunnan yhteinen huoli, ja on hyvä, että meillä on ollut käsittelyssä kriisipaketti jo tälle vuodelle ja tulevalle vuodelle ja uutta kriisilainsäädäntöä on tehty. Mutta totta on sekin, että ei voi jatkuvasti mennä kriisipaketista toiseen vaan tuottavuutta pitää saada markkinoilta. Kysyisin tässä tuotantoketjun ja kaupan osuuden vaikutuksesta ja siitä, mitä ajatuksia se ministerissä herättää: onko Suomi esimerkiksi EU:ssa ajamassa vahvasti kilpailulainsäädännön uudistamista ja tähän liittyvää lainsäädäntöä?

On hyvä myös, että näitä kiertotaloushankkeita tuetaan ja Itämeren suojelua tehostetaan. Kysyisin: onko näillä kärkihankkeilla tarkoitus ohjata myös maatilakokoluokan (Puhemies koputtaa) biokaasulaitoksille rahoitusta?

Kolmanneksi haluan todeta sen, että on aika valitettavaa se, että niin paljon on leikattu (Puhemies koputtaa) tutkimukselta ja tuotekehitykseltä. Toivon, että ministeri jatkossa puolustaa tutkimusta tiukemmin.

12.20 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin suuri kiitos ministerille, valiokunnan puheenjohtajalle ja jaoston puheenjohtajalle. Tämä yhteistyö on ollut erittäin saumatonta ja hyvää, ja meidän kaikkien tavoitteena on tietenkin suomalaisen maatalouden ja metsätalouden edistäminen.

Metsätaloudessa kyllä on nyt aika isoja uhkia. Täytyy suoraan ministeriltä kysyä, mistä johtuvat nämä valtavat erot, mitkä liittyvät metsien kasvuun. Jos Suomessa katsotaan meidän virallisten ja luotettavien lukujen mukaan, että meillä 104 miljoonaa kuutiota vuodessa aikanaan metsät tulevat kasvamaan, ja komissio on päässyt nuukuudessaan vain 88 miljoonaan, niin tämä 16 miljoonaa on niin iso ero, että se uhkaa meidän energiapolitiikkaamme, ilmastopolitiikkaamme, metsäpolitiikkaamme ja liikennepolitiikkaamme, eli se on aivan keskeinen asia, ja myös metsätalouden investointeja se uhkaa. Eli voitteko vähän valottaa, mistä nämä suuret erot johtuvat ja mitä meidän, Suomen, pitää tehdä, että me varmasti saavutamme sen oman näkemyksen ja viemme sen läpi?

12.21 **Timo V. Korhonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Poikkean normaalista puheenvuorostani tässä yhteydessä.

Mehän olemme tekemässä tässä maassa nyt erittäin isoa maakuntauudistusta, jolla vahvistetaan maakuntien omaa kehittämisvaltaa alueittain ja maakunnittain. Vallan lisäksi tarvitaan tietysti resursseja muun muassa biotalouden investointeihin. Yksi suuri resurssi voisi tietysti olla Metsähallituksen tuotto-odotukset noilta alueilta metsätalouden tuotosta. Ministeri, olisiko mahdollista jollain tavalla ajatella niin, että esimerkiksi osittain Metsähallituksen metsätalouden tuotto-odotus siirrettäisiin niitten maakuntien kehittämisvaroihin, joitten alueella Metsähallituksen maita sijaitsee? Tämä olisi valtava kehittämispotentiaali muun muassa biotalouden investointeihin.

12.22 **Markus Mustajärvi vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aikoinaan, kun Metsähallituksen metsätaloustoiminta virheellisin ja osin valheellisinkin perustein yhtiöitettiin, sanottiin, että mikään ei muutu. Ei mennyt kauan siitä, kun yhtiö perustettiin, kun tuli ilmoitus siitä, että kaikki Metsähallituksen metsurit ovat yt-neuvottelujen piirissä, ja valtaosalle tuli pitkät lomautukset sydäntalven ajaksi. Aikaisemmin työnantaja- ja työntekijäpuoli kykenivät sopimaan asioista paremmin, mutta nyt tuli työnantajapuolelta aivan

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

yksiselitteinen ilmoitus, että aiempaan vastaavaan menettelyyn ei enää mennä. Pitääkö ministeri tällaista työnantajatoimintaa perusteltuna? Ja siksi toiseksi, kun on olemassa tietty tavoite ulkoistaa Metsähallituksen metsätaloustoimintaa, oletteko varma, että nämä työt pysyvät suomalaisilla yrityksillä ja suomalaisella työvoimalla jatkossa?

12.23 Mikko Kärnä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aivan aluksi tähän edustaja Mustajärven puheenvuoroon haluan todeta, että näissä Metsähallituksen lomautuksissa ei ole mitään uutta vaan on lomautettu aikaisemminkin. (Markus Mustajärvi: Ei pidä paikkaansa!) On lomautettu 90-luvulla, on lomautettu 2000-luvulla, ja siinä mielessä tämän uuden yhtiömuodon solvaaminen ei ole tässä muodossa paikallaan.

Sinällään kysymys on kuitenkin tärkeä, ja olisin kysynyt ministeriltä, miten näette, olisiko mahdollista ajatella — jos jatkossa metsureille ei ole silloin syvän lumen aikaan töitä — että heidän työpanostaan voitaisiin ohjata esimerkiksi pienpetopyyntiin tai riistan elinympäristöjen kunnostamishankkeisiin.

12.24 Markus Mustajärvi vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kärnä yrittää nyt vängätä tämän keskustelun aivan sivuun. Tätä ennen, siis ennen yhtiömuotoa, työntekijäjärjestöt ja työnantaja Metsähallitus kykenivät sopimaan siitä, että tehtiin työaikapankkiin etukäteen töitä, jaksotettiin lomat sydäntalven ajalle, ja kykenivät huolehtimaan siitä, että yhteinen näkemys työaikajärjestelyissä ja lomautuksissa löydettiin. Mutta nytten on aivan selvää se, että yhtiö yksipuolisesti ilmoitti sen, että mitään vastaavaa menettelyä ei enää käytetä, ja se johti siihen, että metsureilla ei ole enää sydäntalven aikana töitä. Tämä johtaa siihen, että jatkossa ei ole enää työsuhteisia työntekijöitä, metsureita, metsätaloustoiminnassa, vaan kaikki ulkoistetaan, ja ajan oloon ne työpaikat valuvat ulkomaille.

12.25 Sirkka-Liisa Anttila kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin ministeriölle ja hallitukselle kiitos siitä, että tätä maatalouden kriisiä on pystytty helpottamaan. Mutta edelleen tilanne on se, että maatalouden kannattavuus on erittäin heikko. Eli sen eteen pitää töitä tehdä jatkossakin, ja toivotaan, että saataisiin ketjuun sellainen hinnanmuodostus, joka myöskin palkitsisi jollain lailla sitä tuottajaa, sitä lähintä, joka sen raaka-aineen tuottaa, koska ilman sitä tuotantoa meillä ei ole koko elintarviketeollisuuttakaan.

Arvoisa puhemies! Täällä jaosto kiinnittää erittäin tärkeään asiaan huomiota, ja se on tämä luonnonvarojen tutkimus, joka liittyy tähän meidän strategiseen tutkimusohjelmaan, jonka valtioneuvosto kerran vuodessa käsittääkseni hyväksyy. Ja siellä ei ole lainkaan huomioitu hallituksen tärkeintä eli biotaloutta. En tiedä, mistä tämä johtuu, mutta toivon, että tämä sen takia korjattaisiin, koska aikanaan, kun Luonnonvarakeskukselta leikattiin 26 prosenttia näitä varoja, luvattiin, että he voivat hakea näistä yhteishankkeista, mutta niitten yhteishankkeiden teemat eivät osu Luonnonvarakeskuksen kenttään.

12.26 Lasse Hautala kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Maatalous on puhuttanut eduskuntaa kuluvan vuoden aikana ennätyksellisen paljon, ja hyvä niin. Se osoittaa sen, että täällä on tiedostettu tämä maatalouden kriisi. Sen lisäksi, että maatalouden kriisi on täällä meillä Suomessa, se on myöskin Euroopan unionin eri jäsenmaissa. Se johtuu pitkälti siitä, että Venäjän vientikielto astui voimaan ja sitten yhtäaikaisesti myöskin tuotanto nousi monissa unionin jäsenmaissa. No, myöskin EU järjestönä on osin syy-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

linen tähän, koska lähes 10 vuotta sitten EU:ssa tehtiin päätös siitä, että maitokiintiöt vapautetaan, ja oli valitettavaa, että EU:ssa ei kyetty tätä päätöstä perumaan. Se on aiheuttanut esimerkiksi maidontuotantoon monissa maissa kovan nousun. Niissä lehmäpaikat ovat muutaman satasen tai muutaman tuhannen euron hintaisia, mutta meillä maksaa 10 000. Kysyn ministeriltä: miten muut EU-maat ovat nyt sitten sopeuttaneet omaa maataloustuotantoaan tämän yli tuotantotilanteen aikana?

12.27 Susanna Koski kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Niin ikään kiitokseni ministerille hyvästä työstä. Joka tapauksessa kysymykseni koskee erityisesti hallintoa, joka mahdollistaa koko maa- ja metsätalouden alalla kaiken alkutuotannon ja kaiken, mikä rakentuu sen päälle. Huoleni byrokratiasta ja hallinnosta koskettaa siten, että paitsi maataloustuotannossa myös metsätalouden puolella hallinto ja byrokratia ovat osoittaneet pullonkauloja, mitä tulee esimerkiksi Kemera-järjestelmään ja Kemera-tukien maksatukseen. Kysyisin nyt ministeriltä: millä tavalla nämä epäkohdat, joita tässä Kemera-laissa ja -järjestelmässä on havaittu, uudessa mallissa otetaan huomioon ja estetään ne epäkohdat, joita tähän mennessä on ilmennyt?

12.28 Eeva-Johanna Eloranta sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eläinsuojelupolitiikka huolestuttaa. Eläinsuojelulain kokonaisuudistus on viivästynyt, ja muut eläintenpitoa parantavat säädökset ovat olleet vastatulessa. Hallitusohjelman kirjaukset tuovat kysymyksen: kuinka kunnianhimoisen eläinsuojelulaista onnistutaan tekemään, jos maataloustuottajien kustannukset eivät saa hallituskaudella nousta? Suomi tarvitsee eläinsuojeluasiamiehen koordinoimaan valtakunnallista eläinsuojelupolitiikkaa sekä kunnianhimoisen eläinsuojelulain, joka vastaa kansalaisten käsitystä sekä lemmikki- että tuotantoeläinten hyvästä kohtelusta. Eläinsuojeluasiamiehen virka perustettiin viime kaudella SDP:n aloitteesta koordinoimaan valtakunnallista eläinsuojelupolitiikkaa, mutta Sipilän hallitus ei tuota määräaikaista virkaa jatkanut. Arvoisa ministeri, mitä aiotte tehdä eläinsuojelupolitiikan kohentamiseksi?

12.29 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Valiokunta toteaa täällä, että vain taloudellisesti terveellä pohjalla toimiva maatalous tuottaa kulluttajille lähi- ja luomuruokaa sekä turvaa huoltovarmuuden. Juuri näin asia on. Huoltovarmuuden osalta täällä todetaan, että huoltovarmuuden merkitys korostuu myös erilaisten kansainvälisten kriisien lisääntyessä, ja pakolaisvirtojen arvioidaan kytkeytyvän yhä useammin ruuantuotannon kriisiytymiseen. Tämä on siis tällainen laaja ongelma, johon on varauduttava. Sitten täällä edelleen todetaan, että maataloustuotteiden markkinoiden epävakaus ja satotasojen vaihtelu luovat riskiä viljelijöille, ja ennen kaikkea sitä luo suuri velkamäärä. Todetaan, että velkojen suhde liikevaihtoon on noussut tällä vuosituohannella 60 prosentista lähes 90 prosenttiin. Erityisesti yritystä kehittäneet, investoineet ja nuoret viljelijät ovat tässä tilanteessa. Kysyinkin ministeriltä, (Puhemies koputtaa) minkälaisena näette tämän velkaantumisen ja onko riskiä siinä, että jos korot nousevat, niin tulee ikävä tilanne.

12.30 Antti Rantakangas kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maatalous ja ruuantuotanto ovat tulevaisuuden aloja, ja nyt on tärkeää, että me saamme myös tulevai-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

suuden näkymän sille, että kannattavan tuotannon edellytykset ovat olemassa. Tilojen lo-
pettamisvauhti on nyt todella kova.

Tämä hallituksen kriisipaketti oli hyvä siinä mielessä, että se antoi selvän viestin, että
hallitus kantaa huolta maatalouden kannattavuudesta ja on valmis tekemään käytettävissä
olevien resurssien puitteissa kaiken mahdollisen. Samalla tavalla ne muut toimet, jotka liit-
tyvät Makeran rahoitukseen, talousneuvonnan ja kasvuneuvonnan tukemiseen, tilusjärjes-
telyyn ja byrokratian purkamiseen. Niistä muodostuu se valtiovallan käytettävissä oleva
kokonaisuus, mutta kyllä tämä markkinahinta todellakin on se ratkaiseva, ja pitää toivoa,
että meillä kaupan puolella olisi vähän enemmän isänmaallisuutta.

Tulevaisuuden tukipolitiikassa viljelijöitten viesti on selvä: pääosin aktiiviviljelylle pi-
täisi tuki kohdentaa ja tukea niitä toimintoja, jotka tuottavat elintarvikkeita tähän talouteen.

Tutkimuspolitiikasta sanon, että Luken resurssien turvaaminen on tärkeää, ja niin kuin
edustaja Anttila sanoi, näistä yhteisistä tutkimusresursseista pitäisi tehdä luonnonvaratut-
kimus, niin että saadaan nykyistä enemmän rahaa.

12.31 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Maatalous-
tuotteiden markkinatilanne on meillä ja koko EU:ssa varsin vaikea. Tuottajahinnat ovat
laskeneet useampana vuonna. Täytyy antaa ministeri Tiilikaiselle kiitosta siitä, että kun
teillä on tämä tuplasalkku, niin teette toimenpiteitä suomalaisen ruuan hyväksi kummalla-
kin saralla. Kaupan sääntelyn purku on yksi, jolla lisätään kaupan kilpailua ja toivottavasti
avataan myös tietä suomalaiselle ruualle kaupan hyllyille, ja sitten ruuan alkuperämerkinnät,
joissa on nyt otettu hyviä askelia. Itse toivoisin, että askelia voitaisiin jatkaa tulevai-
suudessa myös ravintolaruuan alkuperämerkintöjen vahvistamiseksi.

On lisäksi tärkeää, että tässä osoitetaan 50 miljoonaa maatalouden kriisipakettiin, mutta
itse uskon, että se todellinen ratkaisu löytyy lopulta sieltä, että meistä itse kukin valitsisi
aina ensisijaisesti kotimaista ruokaa.

12.33 Hannakaisa Heikkinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies!
Tässä on useassa puheenvuorossa tuotu esille, että niin eduskunta, hallitus kuin suuri osa
viljelijöistä ymmärtävät, että keskeisenä tekijänä siihen, että tuottaja saa oikeudenmukai-
sen korvauksen tehdystä työstään ja palkan työnsä tuottaessaan maailman puhtainta ruo-
kaa, vaikuttavat Suomen markkinat mutta siihen vaikuttavat myös erityisen paljon vienti ja
ponnistelut siihen, että suomalaista ruokaa viedään. Nyt olen huolissani siitä, että sikarutto
uhkaa meidän orastavaa sianlihan vientiämme. Haluaisin kuulla, mitä ministeriö tällä het-
kellä voi tiedottaa suomalaisille siitä, että me pystymme pitämään tuon todella vaarallisen
taudin Suomen rajojen ulkopuolella. Sehän tarkoittaisi sitä, että siitä syntyisi suomalaisel-
le ruuantuotannolle noin 100 miljoonan euron tappiot. Tätä kysyisin ministeriltä.

Puhemies Maria Lohela: Otetaan ennen ministeriä vielä kolme puheenvuoroa, edustajat
Hakanen, Mäkipää ja Karimäki.

12.34 Pertti Hakanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Maatalou-
den kriisistä ja ahdingosta on täällä puhuttu pitkin vuotta, ja se on nyt niin totta kuin se on.
On hyvä, että täällä salissa on myöskin yhteinen näkemys löydetty ja puhutaan myös siitä
kriisipakettien vaikuttavuudesta.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Mutta lähdetään tuottavuuteen ja lähdetään kannattavuuden parantamiseen. Minä haluan tässä kohtaa ottaa esille vielä myös sen, että meidän pitää saada markkinoilta enemmän euroja, meidän pitää saada markkinoilta myöskin lisäarvoa sille tuotteellemme, jotta meidän kuluttajamme tunnistavat ja tuntevat sen kotimaisen tuotteen. Kysynkin tässä kohtaa ministeriltä, miten etenee meidän alkuperämerkintäasiamme, koska minä ajattelen asian niin, että meillä pitää olla vahva alkuperämerkintä, intohimo täällä meidän omassa jäsenvaltiossamme, jotta me saamme Eurooppaan tämän jossakin kohtaa direktiivitasolle, jolloin me voimme tehdä Euroopan jäsenvaltioiden välistä elintarvikekauppaa niin, että meidän kotimainen arktinen raaka-aineemme tulee oikeasti tunnistettua myöskin alkuperämerkinnällä.

12.35 Lea Mäkipää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Paneudun paremmin tähän pääluokkaan varsinaisessa puheenvuorossa mutta metsässä kasvaneena haluan muistuttaa, että Suomen pinta-alasta on 75 prosenttia metsää ja tärkein hyödyke on puu. Lisäksi metsissä on ilmaista raaka-ainetta, ennen kaikkea marjoja, sieniä ja myös virkistyspalveluja, joista eilenkin puhuttiin, että matkailua pitäisi edistää. Tätä pitäisi hyödyntää huomattavasti, ja samoin on soiden pinta-ala: siitä on vajaa prosentti sitä, mitä me hyödynämme. Mutta ihan näin joulutauon edellä haluan muistuttaa teitä kaikkia Metlan tutkimuksista, sillä pienikin aika metsässä vaikuttaa stressiin ja verenpaineeseen, eli metsä on suorastaan lääkettä, niin että kehotan itseäni ja teitä kaikkia edustajatovereita tähän yhteiseen ilmaiseen lääkitykseen.

12.36 Johanna Karimäki vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jaosto on tehnyt tärkeää työtä ja hyviä lisäyksiä muun muassa neuvontaan ja EkoCentralille lähi- ja luomuruuan edistämiseen, jota me kaikki suomalaiset haluamme. Me haluamme erityisesti ympäristöystävällisesti tuotettua ruokaa, jossa myös eläinten hyvinvointi otetaan huomioon. Meidän eläinsuojelulakimmehan on kovasti vanhentunut ja jäänyt jälkeen pohjoismaisesta tasosta liittyen eläinten hyvinvointiin, liikkumistilaan ja lajityypillisiin käyttäytymismahdollisuuksiin. Kysyisin ministeriltä: missä aikataulussa eläinsuojelulain uudistus nyt on etenemässä?

Toinen tärkeä luonnonsuojeluasias on kalatiestrategia, ja on hyvä, että hallitus on siihen sitoutunut. Tosin täytyy muistuttaa, että olette lisänneet kärkihankkeeseen "Biotalous ja puhtaat ratkaisut" miljoona euroa mutta toisaalta olette kuitenkin poistaneet vesi- ja kalataloushankkeiden tukemisesta miljoona euroa eli kalatiestrategiaan ei käytännössä ole kuitenkaan tullut lisäystä.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Tiilikainen, 5 minuuttia, olkaa hyvä.

12.37 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Kiitos, arvoisa puhemies! Kun yleisesti ottaen kuuntelin kommenttejanne, niin yleishavainto on, että meillä on eduskunnassa puolueista riippumatta hyvin realistinen ja samanlainen tilannekuva siitä, mikä on Suomen maatalouden tilanne. Tämä on erittäin hyvä pohja jatkaa toimenpiteitä maatalouden kannattavuuden parantamiseksi, kauppataseen oikaisemiseksi. Aivan oikein monet teistä korostivat markkinoilta saatavaa tuloa. Nyt sen jälkeen, kun näillä kriisipaketeilla ja -ratkaisuilla on tietyllä lailla vähän vakautettu tilannetta, on aika katsoa eteenpäin ja sinne markkinoille.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Edustaja Hautala kysyi maidontuotannon sopeuttamisesta EU:ssa. Kun nyt tuli tämä Euroopan laajuinen maidontuotannon vähentämispaketti, hyvin tasaisesti eri puolilla sitä käytettiin. Myös niissä maissa, mitkä olivat nostaneet tuotantoaan tämän kriisin aikana, tuli tätä sopeuttamista, ja se on hyvä.

Monet teistä vetosivat suomalaisen kauppaan, jotta siellä ruokaketjussa myös elintarvikejalostaja ja raaka-aineen tuottaja saisivat osuutensa. Tässä kysymys kuuluu: miten eurooppalainen lainsäädäntöpuoli etenee? Meillä on Suomessa käynnissä näitä ruokaketjun sisäisiä keskusteluja, ja toivon todella, että ne tuottavat tulosta, mutta samaan aikaan myös Euroopan komissio ministerineuvoston linjausten mukaisesti jatkaa valmistelua lainsäädäntötoimista, joilla viljelijän asema ruokaketjussa voisi parantua.

Edustaja Wallin, jaoston puheenjohtaja, otti esille arktiset muut tuotteet eli marjat ja tämän kaltaiset. Ne ovat yksi mahdollisuus tässä elintarvikeviennin lisäämisessä ja tarjoavat varmasti myös pienille ja keskisuurille yrityksille mahdollisuutta. Eli meiltähän viedään todella paljon marjaa, mutta sen jalostusastetta pitää nostaa, ja erityisesti Kaukoidässä varmasti villimarjalle on parempaa kysyntää olemassa.

Edustaja Hongisto tiedusteli petopolitiikasta, ja on totta, että on kestävätilanne, että petovahinkokorvaukset karkaavat aina budjetoidun yli ja samaan aikaan meillä on vaikeuksia kontrolloida petojen aiheuttamia vahinkoja. Kyllä tässä tarkoitus on, että asetus suuren kannanhoidollisen metsästyksen jatkamisesta saadaan tällä viikolla annettua.

Edustaja Karimäki tiedusteli kärkihankkeitten myötä esimerkiksi maatilatason biokaasuhankkeitten tai lannankäsittelyn etenemisestä. Nythän meillä on maatilojen energiaavustuksien, kiitos Makeran pääomittamisen, avustusprosenttia nostettu. Hallitus on linnannut biokaasusta tavoitteita energia- ja ilmastostrategiassa, ja toimenpiteet sitten täsmennyvät jatkovalmistelun myötä.

Edustaja Eestilä oli huolissaan Suomen tutkimuslaitosten ja EU:n erilaisista kasvuseknaarioista Suomen metsille tulevaisuudessa. Mitä teemme — tietysti meidän täytyy jatkaa hyvää metsänhoitoa ja pitää meidän metsiemme ikärakenne sen kaltaisena, että voimakas kasvu jatkuu. Sitten taas siitä, miten se väännetään rautalangasta tuolla eurooppalaisissa pöydissä: itse asiassa eilen viimeksi ilmastokomissaari Cañeten ja hänen kabinettinsa kanssa neuvostokokouksen yhteydessä tätä asiaa jatkettiin, ja vielä näin joulunalusviikolla meidän virkamiehet tapaavat komission virkamiehiä, eli tässä on tällainen jatkuva työ käynnissä, ja hyvä niin. Suomalaisilla mepeilläkin siinä riittää varmasti tehtävää.

Edustaja Korhonen tiedusteli, voisiko Metsähallituksen tuloutusta ohjata maakunnille. No, meillä ei tällaista korvamerkittyä rahaa ole, mutta tietysti tuo periaate, että meidän täytyy pitää kaikissa maakunnissa edellytyksiä tuotantotoiminnalle ja elämälle ja yrittämiselle, on tärkeä. Olen erittäin iloinen siitä, mitä tällä hetkellä tapahtuu Lapin matkailussa ja miten se säteilee sieltä pientenkin yritysten edellytyksiin.

Edustaja Koski tiedusteli, miten Kemera-ongelmia voidaan ratkoa. Itse asiassa siinä ovat tämän alan parhaat tuntijat eri järjestöistä pohtimassa juuri, miten tämä Kemera-järjestelmä uudistetaan, ja kuuntelen herkällä korvalla näitten eksperttien ehdotuksia.

Eläinsuojelusta: Mitä teen? Uudistan eläinsuojelulain, ensi vuoden alussa se on tulossa.

Edustajat Anttila ja Rantakangas ottivat esille muun muassa tutkimuksen tilanteen. Meidän täytyy todellakin pystyä entistä paremmin strategista tutkimusta suuntaamaan sillä tavalla, että se palvelee näitä hallituksenkin valitsemia ja hyväksi maailmalla havaittuja kasvualoja, biotaloutta, kiertotaloutta, puhtaita ratkaisuja.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Puhemies Maria Lohela: Sitten voidaan jatkaa debattia.

12.43 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Biotalous ei todellakaan ole mikään pikku juttu, 60 miljardin vaikutus bkt:hen. Ja kun edustaja Eloranta otti tässä yhden osan biotaloutta, eläinten hyvinvoinnin, niin kiitoksia ministerille kaikista niistä toimista, jotka viljelijän hyvinvointia parantavat, sillä se on paras tae eläinten hyvinvoinnille, että viljelijä voi hyvin. Tuet ovat tulleet ajallaan, kriisituet ovat putkessa, normeja on purettu, mutta tässä asiassa ministeri ei saa jäädä laakereilleen lepäämään, vaan työtä pitää jatkuvasti jatkaa.

Makera auttaa siihen, että voimme investoida jatkossakin. Vientiponnisteluista sanoisin, että Team Finlandissa pitää näkyä myös ruoan oleellisena osana, kun vientiponnisteluja ylipäätäänkin tehdään.

Haluaisin kysyä ministeriltä: Minkälaisia näkymiä meillä on valkuaiskasvien tulevaisuuden kehittämiseksi? Miten aiotte toimia, että metsäenergia jatkossa menestyy paremmin, että saamme myös metsät hoidettua?

12.44 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On hyvin tärkeää, että eläinten hyvinvoinnista huolehditaan. Se on kuluttajan toive tänä päivänä — valinnat tulevat eettisemmiksi — mutta myös koko suomalaisen maaseudun ja maatalouden etu, että näin on. Ja, puhemies, olen kyllä hieman pettynyt siihen, että tämä eläinsuojelulain uudistaminen on viivästynyt, ja epäilenpä, tuleeko siitä kyllin kunnianhimoinen, jotta saisimme ihan oikeasti hyvää mainetta maailmalla eläinsuojelun kärkimaana.

Puhemies! Tärkeä kysymys, mihin olemme palanneet jälleen kerran sosialidemokraateina, on se, että viime hallituskaudella aloitteestamme perustettiin eläinsuojeluasiamiehen virka ja tätä virkaa ei sitten jatkettu enää tällä hallituskaudella. Tästä olen erittäin pettynyt, koska näen, että tämä olisi hyvin merkittävä myös tässä Suomen hyvässä maineessa eläinten hyvinvoinnin kannalta. Minä nyt kysyn teiltä, ministeri — tiedän, että tätä on jo aikaisemminkin tässä debatissa kysytty — mikä on nyt esteenä sille, että tätä eläinsuojeluasiamiehen virkaa voitaisiin jatkaa. Nimittäin olen huomannut joissain keskusteluissa, että sille on tullut hyvin laajasti tukea. Varmasti se olisi toivottava jatkotyö.

12.45 **Eerikki Viljanen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Talousarvioaloitteista on luettavissa, että edustaja Stefan Wallin on tehnyt aloitteen 11 miljoonan euron vähentämiseksi Maaseutuviraston eli Mavin määrärahoista sekä 18,5 miljoonan euron vähentämiseksi Elintarviketurvallisuusviraston määrärahoista. Harva meistä rakastaa hallintoa. Siksi kysynkin ministeri Tiilikaiselta: olisiko tällaisten säästöjen aikaansaaminen todella mahdollista ilman, että niillä vaarannettaisiin viljelijöiden tukimaksatukset ja viljelijöiden oikeusturva?

12.46 **Jaana Pelkonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on puhuttu jo eläinsuojeluasioista aikaisemmin, ja samasta teemasta jatkaisin itsekin. Nimitäin Saksan, Alankomaiden ja Tanskan hallitukset ovat pyytäneet Euroopan komissiota päivittämään EU-lainsäädäntöä eläinkuljetusasioissa ja myös Ruotsi on ollut aktiivinen tässä asiassa ja haluaisi korjata lakia. Tämä uudelleen muotoiltu laki ei tarkoittaisi vain parempaa täytäntöönpanoa vaan myös päivittäisi nykyiset säännöt heijastamaan viimeisintä tieteellistä tietoa eläinten terveydestä ja hyvinvoinnista. Se mahdollistaisi lajikohtaiset

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

matkarajoitukset sekä tiukemmat ja tarkemmat laatuvaatimukset kuljetukselle, kuten myös paremman koulutuksen eläinten kuljettajille ja käsittelijöille. Myös muiden EU-maiden hallitusten tulisi lähteä mukaan tukemaan tätä asiaa, ja kysyisin ministeriltä ministerin kantaa tähän asiaan: voisiko Suomikin mahdollisesti olla tätä asiaa tukemassa?

12.47 Juha Pylväs kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maatalous on painiskellut talousongelmien kanssa jo pitkään. Lopputuotteiden hinnat eivät tahdo riittää tuotantokustannuksiin. Hallitus on tehnyt paljon talousahdingon helpottamiseksi, mutta kunnan hintakorjaus on mahdollista saada vain markkinoilta. Suomalainen, pohjoinen elintarviketuotanto on poikkeuksellisen puhdasta ja vähäisten torjunta-aineiden ja lääkejäämien sekä hyvin tuotantotapojen tuotantoa.

Lähimarkkinoilla on tapahtunut viime vuosina talouspakotteiden vuoksi vientimarkkinoiden supistumista. Kysyisinkin ministeri Tiilikaiselta: Mitä toimenpiteitä hallitus on tehnyt uusien vientimarkkinoiden avaamiseksi ja elintarviketiennin vauhdittamiseksi? Vaatiiko vientiponnistelujen tuloksellisuus elintarviketuotannon laatukriteeristöön muutoksia?

12.48 Timo Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Suomalaisen elintarviketalouden kaikkein suurin kysymys on se, että ne toimijat elintarviketeollisuudessa mutta erityisesti yrittäjät kokevat tulevaisuudenuskoa. Vaikka suhdanteissa tapahtuu eri vuosina erilaisia tilanteita, niin nimenomaan se yrittäjien tulevaisuudenusko on se kaikkein tärkein, ja sen tähden meidän pitää täällä pystyä tekemään senkaltaisia edellytyksiä, että tätä tulevaisuudenuskoa kyetään vahvistamaan. Sen tähden veropoliittiset toimet ja se, että jatkossakin kyetään investoimaan ja että yhteiskunta on siinä mukana, ovat erittäin tärkeitä.

Täällä on monia eri yksittäisiä kysymyksiä, joita edustajat ovat nostaneet esiin, mutta se iso kuva, jolla nimenomaan usko tulevaisuuteen eri toimijoiden kesken pidetään vahvana, on se tärkein, ja sen tähden haluan muistuttaa, että meidän tehtävämme osaltamme on tukea tätä suurta kuvaa ja yrittäjien tulevaisuudenuskoa.

12.49 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä tulevaisuudenuskosta: kun otetaan huomioon ilmastonmuutos ja väestönkasvu, niin aivan varmasti on niin, että tulevina vuosikymmeninä suomalainen maatalous kokee renessanssin myös arvostuksen osalta, ja tästä asiasta mielelläni kuulisin ministeriltä vähän kommentteja.

Ruokapoliittinen selonteko on valmistumassa, saamme sen ensi keväänä. Mielelläni näkisin, että siinä käsitellään myös suomalaisen veden vientimahdollisuuksia, nimenomaan pullotetun veden, ja siitä olisi hyvä kuulla ministeriltä, onko sillä saralla minkälaisia vientiponnisteluja. Kun elintarviketiennin eteen on ministerin johdolla paljon asioita tehty, niin tämä vesikin olisi hyvä kantaa mukana.

Metsähallituksen hakkuista ympäristövaliokunta oli hieman huolissaan. Tuotto-odotukset ovat aika kovat olleet. Onko siinä suhteessa minkälainen tilanne? Minkälaisia ympäristön näkökulmasta ja kuinka kestäviä sosiaalisessa mielessä Metsähallituksen hakkuut ovat olleet viime vuosina?

12.50 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomalaisella puhtaalla ruualla on hyvä maine, ja tietysti sen edistämistä pitää kaikin tavoin helpottaa. Elintarviketehkävien suhteen ja poliittisten päätösten suhteen me varmasti pyrimme tekemään kaikkemme, ja valtionhallinnon puolella on näitä julkisia hankintoja tehty, ja te

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

olette sopineet ministeriöittenkin kesken siitä, että kotimaista elintarviketta käytetään enemmän.

Maakunnissa, kaupungeissa ja kunnissa olevien hankintarenkaiden hankintojen suhteen meillä on paljon tehtävää, ja nyt voin kertoa hyviä uutisia ruokamaakunnasta Etelä-Pohjanmaalta, missä juuri eilen Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hallituksessa asiaa käsitelimme. Meillä on onnistunut kilpailutus. Siellä yli 91-prosenttisesti maitotuotteet tulevat olemaan kotimaisia, lihatuotteet 99-prosenttisesti, tulemme suosimaan lähiruokaa, ja tämä on kaikki kilpailutuksen kriteeristön ansiota, eli kyllä meillä kilpailutuslainsäädäntökkin mahdollistaa hankkimaan kotimaisia elintarvikkeita, jos niin halutaan tehdä, ja tätä toivoisin myös muihin maakuntiin ja kuntiin.

12.51 Elsi Katainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maatilojen vähentäessä nuorten halukkuus jatkaa maatilayrittäjyyttä ratkaisee yhä enemmän ja laajemminkin Suomen maatalouden menestystä ja Suomen ruoantuotannon menestystä — myöskin siis äärimmäisen tärkeä asia. Maatalouden investointi- ja kehittämispaineet ovat todella kovat. Markkinat tekevät tästä koko alasta hyvin vaikeasti ennustettavan, ja kannattavuus on tunnetun heikkoa. Minä kysyisinkin ministeriltä, millä tavalla tämä nuorten tukeminen, koulutuksen lisäksi, ollaan otettu huomioon. Se olisi tärkeää tiedostaa. Kysyn myös sitä, onko millään tavalla selvitetty nuorten omia aikomuksia ja toiveita maatilayrittäjyyden ja muunkin maaseutuyrittäjyyden suhteen.

12.52 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On aivan erinomaisen tärkeää, että maatalouden tuottavuus turvataan niin, että suomalainen elintarviketeollisuus saa puhtaita raaka-aineita jatkossakin. Se on meidän kansallinen etumme joka tapauksessa, mutta se on myös merkittävä kansanterveyden asia.

Mutta kysyn ministeriltä, kun esimerkiksi monella luomutuottajalla... Sanotaan nyt vaikka, että kotikunnassani Ilomantsissa on muutama viljelijä, joka pitää yllä mehiläistarhoja, ja joka kesä karhut käyvät ne tuhoamassa. Nämä kyseiset henkilöt olivat Ilomantsi-illassa, ja yksi heistä kertoi tilanteesta, kun karhu osaa nykyisin jo kaataa puun sähköaidan päälle niin, että se pääsee sitten sähköaidan yli, ja käy tuhoamassa pesät ja syö herkut pois. Miten saataisiin tähän korvausmenettelyyn järjeä, että korvaus tulisi nopeasti, koska kysymys on heidän elinkeinostaan, heidän ansioistaan?

Toinen kysymys. Nyt ne uusiutuvan energian kestävyyskriteerit EU:ssa ovat hyvällä mallilla meidän kannaltamme, mutta miten varmistetaan se jatko, että ne tulevat kirjatuiksi oikein ja Suomen edun, kannan mukaisesti? Sama koskee maankäyttödirektiiviä, LULUCF:ää.

12.53 Marisanna Jarva kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On erittäin hyvä, että hallitus on puuttunut tähän maatalouden kriisiin ja sinne niitä toimenpiteitä on osoitettu. Lähiruoka ja kotimainen ruoka ovat myös kriisinsietokyvyn ja huoltovarmuuden kannalta erittäin tärkeitä, ja tuntuu, että suomalaiset ovat nyt näinä aikoina ehkä myös heränneet tähän asiaan enemmän. Tietysti tärkeämpää, mitä hallinnon puolelta voidaan tehdä, on reilun kaupan mahdollistaminen myös Suomessa ja asiallisen tulotason varmistaminen myös tulevaisuuden tuottajille.

Olisin kysynyt ministeriltä näistä kotimaisista ruoantuotannon kriteereistä julkisissa hankinnoissa. On erittäin hyvä, että tämä periaatepäätös on tehty, mutta miten varmistete-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

taan, että myös kunta- ja maakuntatasolla hankinnat tukevat nyt sitten kotimaisen ruoan hankintaa? Miten esimerkiksi koulutusta voidaan siellä tarjota? Olen huomannut, että esimerkiksi virkamiehillä on ehkä koulutuksen tarvetta sillä puolella, vaikka poliittista tahtoa olisikin.

Sitten olisin kysynyt vielä tästä metsien käytöstä ja uusista biotuotantotehdasinvestoinneista. Miten on ajateltu, että tuetaan enemmän näitä uusia investointeja, valtion puolelta, kun ajatellaan, että Metsähallituksen kautta tulee lisää tuottoa kasvavien investointien kautta?

Puhemies Maria Lohela: Ja vielä ennen ministeriä edustajat Hongisto, Leppä ja Harry Wallin.

12.54 **Reijo Hongisto ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Afrikkalaisesta sikarutosta on tässäkin salissa puhuttu jo monta kertaa, ja se on tärkeä ja vaarallinen asia. Me tiedämme sen, että tauti voi tarttua eläinten välityksellä mutta myöskin eläinten rehujen välityksellä. Kysymys on siitä, että esimerkiksi Virosta tuodaan eläinten rehuja, mutta tuodaanko sieltä myöskin rehujen valmistamiseen tarvittavia komponentteja, ja jos tuodaan, niin onko meillä asiaa valvovalla Eviralla riittävät resurssit olla tarkkana ja tomerana, jotta sieltä ei rehun tai komponenttien välityksellä tätä taudinaiheuttajaa Suomen tulisi?

Sitten toisena kysymyksenä: onko meillä aikomuksena ryhtyä jollakin tavalla rajoittamaan tätä rehun ja komponenttien tuontia Virosta?

12.55 **Jari Leppä kesk** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Edustaja Kalli mainitsi tuon tulevaisuudenuskon, jonka säilyminen on äärimmäisen tärkeä asia, jotta saadaan uusia yrittäjiä ja uusia investointeja. Metsäteollisuus on erittäin hyvä osoitus siitä tulevaisuudenuskosta. Ei ole kovin montaa vuotta, kun aika moni oli valmis kuoppaamaan koko alan. Nyt se elää sellaista kasvukautta ja nousukautta, että kukaan ehkä ei olisi arvannut tällaista.

Samaan on meillä päästävä myöskin maatalouden ja ruoantuotannon osalta. Meillä on maailman turvallisin, puhtain ruoka, veden käyttö on hallinnassa, eläintaudit hallinnassa, jäämät hallinnassa ja niin edelleen. Tämän markkinoinnissa meidän on pakko onnistua nykyistä paremmin, ja sitä työtä hallitus tekee.

Otan yhden esimerkin: Finnair. Miksi ihmeessä Finnair ei käytä paremmin sitä valtavaa kansainvälistä markkinakanavaa, joka sillä on hallussa?

Toinen yksityiskohta on se, että maatalousvaliokunta on moneen otteeseen peräänkuulluttanut lisää edunvalvontaa, sen metsäntuotannon perustamista tuonne Suomen edustajistoon EU:ssa, jotta ministerillä ei olisi ihan niin kova homma perustella suomalaista kestävä metsätaloutta. Se varmasti vähän helpottaisi asiaa.

12.56 **Harry Wallin sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän on hyvä jatkaa. On hyvä, että meillä on valmisteilla useita hankkeita, jotka lisäävät toteutuessaan puun käyttöä. Mutta miten on puunhuolto tulevaisuudessa? Toivottavasti se ei ole tuonnin varassa. Meillä on tällä hetkellä 600 000 metsänomistajaa. Nykyinen verotus suosii sitä, että helsinkiläinen professori, joka omistaa 50 hehtaaria Keski-Suomessa metsää, ei tee sille mitään vaan pitää sitä luontoarvonaan. Voisiko ministeri ajatella, että perustettaisiin parlamentaarinen työryhmä, joka mieltäisi yli hallituskauden muun muassa teollisuuden puun-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

hankintaa, metsäluonnon monimuotoisuutta ja metsätalouden koulutuksen jatkoa Suomessa? Eli vähän hallituskauden yli pohdittaisiin parlamentaarisesti, mitä voitaisiin tehdä.

Puhemies Maria Lohela: Ja ministeri Tiilikainen sitten, kolmisen minuuttia tähän loppuun.

12.57 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Kiitos, puhemies! Arvoisat edustajat, teiltä tuli niin suuri joukko tärkeitä kysymyksiä, että en millään ehdi varmasti kaikkiin vastata. Mutta kun äskeisellä kierroksella jäi edustaja Mustajärvelle vastaamatta, niin vastataan nyt. Eli todellakin näitä yt-neuvotteluita valitettavasti on käyty aikaisemmin, ja se todellinen kilpailukohta sille Metsähallituksen metsurille on se monitoimikone, eli siis miestyössä ei vain tuottavuudessa pärjätä. Uskon, että joku muukin teistä itseni lisäksi on joskus hakannut puuta vyötäröä myöten olevassa lumessa. Ensiksi otetaan lapiolla tyvi esille, sen jälkeen viritellään saha käyntiin, ja sen tietää, mitä se tuottavuus on siinä talvisydämellä. Mutta tässä pyritään tietysti siihen, että silloin, kun ei ole metsässä kannattavaa tekemistä, tarkastellaan myös sitä, löytyisikö sieltä Luontopalveluitten puolelta näille ihmisille tekemistä. (Markus Mustajärvi: Miten se aikaisemmin onnistui?)

No, sitten tässä edustaja Viljanen otti tuon kysymyksen siitä, jos esimerkiksi RKP:n esittämällä tavalla rajusti vietäisiin rahoitusta näiltä maatalousviranomaisilta. Kyllä en missään tapauksessa tuommoista liikettä tekisi, koska sehän romuttaisi niin tukien maksatukseen kuin sitten tämän elintarviketurvallisuuden varmistamisen, mikä on myös sen viennin edellytys. Siinä, että Mavi ja Evira yhdistetään, on se järkitoimenpide. Emme tarvitse niin paljon valvovia viranomaisia jatkossa.

Muun muassa edustajat Kalmari ja Hoskonen kantoivat huolta tästä uusiutuvasta energiasta. Tosiaanakin nyt nuo kestävyyskriteerit ja se, että puunpoltolle on nollapäästöt siinä piipun päässä ja ne hakkuitten vaikutukset katsotaan siellä maankäytön puolella, ovat hyviä ja antavat meille selkänöjää eteenpäin. Itse asiassa äsken, kun äänesteltiin, ihmettelin, oliko se vihreiltä tullut esitys, missä esitettiin 8 miljoonan vähennystä uusiutuvan energian tuista tältä puolelta, mutta jollainhan niitä vaihtoehtobudjetteja aina kootaan kasalle. Tavoitteena on, että pystymme määrätietoisesti ilmasto- ja energiastrategian mukaisesti edistämään uusiutuvaa energiaa, ja siinä myös tällä metsähakkeella on oma osuutensa. Ne kestävyyskriteerit ovat meille nyt järkevässä muotissa. Täytyy varmistaa jatkokäsittelyssä, että näin on. Mutta sen sijaan EU:n ulkopuolelta tulevasta puutavarasta sitä kestävyyttä onkin syytä syynätä vähän tarkemmin.

Sikarutosta useampi edustaja kysyi. Nyt tietysti tärkeintä on se, että se metsästysmatkailu loppuu mahdollisimman vähiin. Se on jo hyvin vähentynyt, hyvä näin, mutta myös varotaan tuomasta villisika- tai sikatuotteita Virosta. Ja sitten, jos liikutaan alueilla, missä tuota sikaruttoa on, ihan saattaa vahingossa kengänpohjissa, autonrenkaissa tulla taudinaiheuttajia, ja jos ne pääsevät sitten meidän sikaloihin, niin se on juuri näin vakava asia kuin edustaja Heikkinen kuvasi. Tässä en luettele niitä yksityiskohtaisia toimenpiteitä, mutta tarkoitus on toimia tehostaa, ja kiitos eduskunnan aktiivisuudesta myös.

Koetan poimia niitä edustajia, jotka esittivät hyvän kysymyksen ja ovat vielä salissa, jotta voin vastata. Tästä tulevaisuudenuskosta edustajat Kalli ja Leppä puhuivat. Voin vain todeta, että olen täsmälleen samaa mieltä. Se meillä on tehtävänä, ja siihen myös edustaja Kiuru viittasi, että kaiken järjen mukaan tulevaisuudessa sillä suomalaisella ruualla kysyntää on, mutta se ongelma vain on tässä ja nyt se, miten tilat ja miten ne nuoret uskovat ja us-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

kaltavat hommaan ryhtyä ja kuinka kaukana on sitten se valoisampi tulevaisuus. Se tässä huolettaa.

Vientimarkkinoiden avaamiseksi, mistä muun muassa edustaja Pylväs kysyi ja moni muukin, on tärkeää, että tätä Food from Finlandia osana Team Finlandia rahoitetaan ja se kokoaa näitä pieniä, uusiakin mahdollisia vientiyrityksiä yhteen ponnistelemaan suomalaisen ruuan viemiseksi. Ja kun edustaja Leppä teki tämän vertailun, miten metsäteollisuus on noussut sieltä auringonlaskusta auringonnousuun, niin itse asiassa ehkä se sama ajatus: jos meilläkin metsäteollisuus olisi toiminut vain pääasiassa kotimarkkinan varassa, niin se olisi murto-osa siitä, mitä se on tänään. Ja ehkä, jos mielitään, että meillä tämä elintarviketalous nousisi vastaavaan kukoistukseen, kyllä senkin on tähdittävä silloin Suomen rajojen ulkopuolelle. Ja tätä ruokapoliittisessa selonteossa ja hallituksen kauppataseen oikaisutaivoitteessa pyritään ajamaan eteenpäin. (Puhemies koputtaa)

Puhemies Maria Lohela: Nyt pyydän päättämään. Tässä valiokuntien kokoukset odottavat vuoroaan.

Arvoisa puhemies! Toivotan myös teille rauhallista joulua! (Naurua)

Puhemies Maria Lohela: Yleiskeskustelu ja pääluokan käsittely keskeytetään.

Yleiskeskustelu keskeytettiin kello 13.03.

Yleiskeskustelua jatkettiin kello 19.59.

Puhemies Maria Lohela: Nyt jatketaan aiemmin tänään keskeytynyttä yleiskeskustelua maa- ja metsätalousministeriön pääluokasta 30.

20.00 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Maa- ja metsätalousministeriön pääluokka on Suomen tulevaisuuden kannalta, kuten sanottua, erittäin tärkeä pääluokka. Ne 300 000 ihmistä, jotka tuottavat suomalaista, puhdasta ruokaa eri tahoilla eri tehtävissä, eivät säily, ellei maanviljely pelaa tässä maassa. Eikä kansantalouden suosta nosto onnistu ilman metsätaloutta. Molempia tarvitaan.

Maatalouden tuottamien raaka-aineiden markkinatilanne on tässä maassa vaikea, enkä jaksa uskoa ihan näin suoralta kädeltä, että tähän markkinatilanteeseen hetkessä parannus tulisi. Tärkeää on hakea uusia markkinoita ja odottaa sitä päivää, kun Venäjän elintarvikemarkkinat avautuvat. Pietari, yli 10 miljoonaa ihmistä tuossa itärajan takana, on varmaan markkina-alue, joka meidän pitää ottaa haltuun, mutta se kestää vielä muutaman vuoden ennen kuin saadaan nämä pakotteet purettua. Joka tapauksessa suhteet on pidettävä kunnossa ja ennen kaikkea kotimaisten raaka-aineiden puhtaus yllä ja tuotteet korkeatasoisina.

Mitä Euroopan unionista tulee näitä kriisipaketteja, niin ne eivät ole kuin hetken apu. Meidän on pyrittävä oma systeemimme viilaamaan niin hyvään kuntoon, että maatalous tulee elinvoimaiseksi. Sitten tätä byrokratianpurkua on jatkettava määrätietoisesti. Maatalous on se ala tässä maassa, joka on kärsinyt kaikista eniten EU-byrokratiasta, ja osa tästä byrokratiasta on meidän omaa sisäsyntyistä työtä, ja siihen on puututtava kovalla kädellä.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Tässä asiassa Juha Sipilän hallitus on tehnyt hyvää työtä ja olemme pystyneet monta monta byrokratian kuoppaa poistamaan, ja tällä samalla tiellä pitää jatkaa määrätietoisesti.

Metsätalouden puolella, arvoisa rouva puhemies, meillä on haasteita todellakin. Onneksi nämä ministeri Kimmo Tiilikaisen vahvat toimenpiteet tuolla EU:ssa ovat tuottaneet tuloista ja uusiutuvan energian kestävyyskriteerit ovat menossa oikeaan suuntaan, ja toivon mukaan myös tämä maankäyttöä koskeva direktiivi LULUCF menee oikeaan suuntaan. Niissä asioissa on tärkeää pitää huoli siitä, että suomalainen metsätalous saa käyttää koko metsien kasvun hyväksemme ja pystymme sitä kautta tekemään uusiutuvaa energiaa ja monta muuta asiaa, joilla Suomen kansantaloutta parannetaan.

Kemera-lain mukaiset ongelmat ovat isoja. Niille me emme mahda mitään tällä hetkellä, mutta uuden Kemera-lain valmistelu on syytä aloittaa. Jokainen meistä tietää, että nykyinen Kemera-laki on vuosien saatossa mennyt vanhanaikaiseksi ja se kaipaa samalla keinoin uudistamista kuin tämä Suomen kansantalous.

Suuret metsälait eri metsätoimijoita koskien ovat kunnossa, ja iloitsen siitä, että tässäkin budjettiesityksessä on Euroopan metsäinstituutin peruspääoma ja rahoitus saatu nyt vietyä sinne budjettikehykseen, mikä tarkoittaa sitä, että Euroopan metsäinstituutin toimintaa pystytään jatkamaan. Metsävaratieto on Suomessa hyvin hallussa, ja on pidettävä huoli siitä, että se kansallinen varanto säilyy täällä Suomessa ja meidän omassa päätöksenteossa eikä sitä jaeta kuin mitä tahansa tietoa tuolla internetin välityksellä. Se, että saatiin yrittävähennys tänne myös metsänomistajien puolelle hyödyntämään metsätaloutta, on hyvä asia.

Mutta, arvoisa rouva puhemies, yksi iso asia on, joka suuresti vaivaa mieltäni ja on erittäin iso huoli maaseutuihmisille ja koskee nimenomaan maa- ja metsätalousministeriön pääluokkaa: Suurpetotilanne todellakin Itä-Suomessa on aivan kelvottoman paha ja suorastaan vaarallinen. Sudet suorastaan asuvat talojen pihoissa. Tänä päivänä minulle soitti Lieksan kaupunginjohtaja Jarkko Määttänen ja kysyi, mikä on tilanne sen suhteen, kun valtiolla on varaa pitää tällaista suurpetokantaa ja Lieksan kaupungille aiheutuu vuosittain erittäin suuret kustannukset, kun lapsille joudutaan järjestämään näitä susikyntejä, suurpetojen takia ylimääräisiä koulukuljetuksia. Ei sitä pientä tyttöä tai poikaa voi sinne tienvarteen laittaa odottamaan koulutaksia aamuhämärissä tai iltahämärissä, kun edellisenä iltana on siitä naapurin pihasta koira viety ja susilaumat pyörivät talojen pihassa joka päivä.

Tämä on arkipäivää itäisessä Suomessa, ja sen takia toivon, että nyt kun se susiasetus tulee, minkä ministeri Kimmo Tiilikainen lupasi, niin näihin suurpetojen aiheuttamien vahinkojen korvauksiin pitää valtiolta löytyä rahaa. Pitää löytyä riittävä määrä kaatolupia, että kantaa pystytään harventamaan, ja ennen kaikkea valtion tulee sitoutua siihen, että kaikki nämä kustannukset, jotka suurpedoista aiheutuvat maaseutukunnissa ja myös täällä rintamailla, on valtion korvattava. Kun kerran on varaa pitää tällaista suurpetokantaa, niin on myös velvollisuus huolehtia niistä kustannuksista.

Maaseudun ihmisten ja kaikkien suomalaisten turvallinen elinympäristö ja kotipiiri on turvattava niin, että suurpedot eivät siellä pyöri. Ja kun puhutaan nimenomaan susista, jotka tämän hetken suurin ongelma ovat, niin luontaisesti ja alkuperäisellä tavalla käyttäytyvä susi ei tule koskaan pihaan, vaan se pysyy siellä metsien kätköissä ja elää siellä.

20.05 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa puhemies! Maatalouden vaikea tilanne on valitettavasti jatkunut viimeiset vuodet, ja on toivottavaa tietenkin, että kehitystä parempaan tapahtuisi kohti ensi vuotta mentäessä, ja ainakin hallitus on omilla toimillaan koettanut kyllä

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

täyttää niitä lupauksia, mitä maatalousväestölle on ollut. 50 miljoonan euron kriisipaketti ei ole mikään vähäpätöinen asia. Se ei ratkaise kaikkia ongelmia, mutta se oli ensiarvoisen tärkeä tässä tilanteessa. On olemassa lukuisia asioita, joista vielä neuvotellaan Euroopan unionin kanssa, on tiettyjä asioita, joihin tarvitsemme notifiikaation, että saisimme ne sitten omaan maatalouspolitiikkaamme voimaan. Tätä koskee esimerkiksi kysymys, miten saisimme kiinteistöveroprosentille vapautuksia tarvittaessa, ja erityisellä ilolla olen kyllä seurannut sitä, että alkuperäismerkinnät ovat viimeinkin tulossa. On ollut erikoista, että me emme ole niitä pystyneet noudattamaan esimerkiksi samalla tasolla kuin vaikkapa Ranska.

Se on valitettava asia, että Venäjän vastapakotteiden seurauksena meidän elintarvikekauppamme ei ole siinä kunnossa kuin se parhaimpina vuosina on ollut. Ennen kaikkea elintarvikepuoli kärsii niistä, vaikka noin muutoin pystymmekin melkein 90-prosenttisesti tekemään kauppaa, mutta se, että Venäjän talous on toisissa kantimissa kuin aikaisemmin, toki heikentää meidänkin kauppamahdollisuuksiamme. On ollut hienoa, että esimerkiksi sianlihatuotannolle on saatu mahdollisuuksia Kiinan markkinoille. Siksi pitäisi nyt pitää huoli siitä, että sikarutto ei missään nimessä pääse leviämään Suomeen.

Norminpurusta on erinomaisia tuloksia ennen kaikkea maatalouden osalta, ja siitä kyllä varmasti kuuluu kiitos keskustan eduskuntaryhmälle ja erityisesti edustaja Hakaselle, joka on tätä purkuryhmää johtanut.

20.07 Johanna Karimäki vihr: Arvoisa puhemies! Kotimaisen ruuantuotannon turvaaminen on eduskunnan yhteinen asia, ja huoli viljelijöiden tulotasosta ja maatilatalouden kriisistä on jatkunut vuosia, ja se on vakava huoli. On hyvä, että hallitus on antanut nyt sekä syksyllä että tulevalle vuodelle kriisipaketin ja kriisilakiesityksen ja ne on hyvässä hengessä, yhteistuumin hyväksytyt ja käsitellyt. Mutta sekin on totta, että meidän alkutuotantomme ei voi mennä jatkuvasti kriisistä toiseen, vaan tarvitaan myös ruuantuotannon kannattavuuden parantamista. Julkiset hankinnat ovat yksi tärkeä keino, että suositaan kotimaista suosimalla sellaisia kriteerejä kuin kuljetusmatka ja tuoreus. Myös kaupunkien ruokapiirit ja lähiruokamarketit ovat osa hyvää kehitystä. Sitten voidaan tietysti pohtia myös kaupan roolia: onko se reilu ja oikeudenmukainen? Vaikuttaa kovin vahvasti siltä, että ei ole, ja meidän täytyy voida muun muassa kilpailulainsäädäntöäkin tarkastella asian suhteen.

Uudet tuotteet kiinnostavat suomalaisia kuluttajia. Se on nähty nyt, kun Nyhtökaura ja Härkis hamutaan kauppojen hyllyiltä. Ihmiset haluavat kotimaista valkuaista lisää. Tässä on paikka tuottaa lisää uutta valkuaista kotimaiselle kuluttajalle. Mutta haluan peräänkuuluttaa sitäkin, että valiokuntakuulemisissa on noussut esille se, että nämä leikkaukset tutkimukselta ja tuotekehitykseltä, kuten Lukelta ja Sykeltä, todella haittaavat maaseudun elinkeinon innovatiivista kehitystä, mitä nyt erityisesti tarvitaan.

Kolmanneksi maaseudulla pitää vauhdittaa pienenergiaa. Meidän vihreiden vaihtoehtobudjetissa on muun muassa rahoitusta maatilakokoluokan biokaasulaitoksille ja aurinkokeräimille (Puhemies koputtaa) ja investointitukea öljykattiloiden vaihtamiseksi maalämpöön tai pellettikattiloiksi.

20.09 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Karimäen nostamaa asiaa näistä hankinnoista en malta olla kommentoimatta. Kuntien ja kuntayhtymien tekemät hankinnat ja hankintarenkaitten rooli ovat aivan olennaisia tässä, vaikka paljon kotimaista elintarviketta, suomalaista elintarviketta, saadaan markkinoille. Valitettavasti, kun tätä keskustelua seuraa eri puolilla Suomea, Helsingin keskustelu on pistä-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

nyt kyllä aika tavalla silmään. Sen sijaan, että täällä panostettaisiin erityisesti kotimaisiin elintarvikehankintoihin ja laatuun, täällä on keskitytty hyvin paljon esimerkiksi vegaani-ruokapäiviin ynnä muihin, kun nyt se koko voimavara tulisi mielestäni keskittää siihen, että mahdollisimman paljon olisi tarjolla suomalaista ruokaa, missä jäljitettävyyks on huipuluokkaa, sen sijaan, että ulkomaalaista soijaa täällä syötetään lapsille.

20.10 Johanna Karimäki vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Savolalle: juuri tämän takia, kun tämä vegaaniruokavaliokin herättää niin paljon kiinnostusta, olisi tosi tärkeätä, että meillä olisi kotimaista härkäpapua ja hernettä ja kasvisvalkuaista tarjota. Mutta se, mitä edustaja Savola nosti esiin, on totta, että on haaste se, että varsinkin näissä isoissa, suurten kaupunkien ruokakeittiöissä otettaisiin lähi- ja luomuruuan edistäminen yhdeksi tärkeäksi tavoitteeksi. Kyllä minun kotikaupungissani Espoossa on ajettu sitä, että cateringillä olisi lähiruuan ja luomuruuan edistäminen yksi konkreettinen tavoite, ja sillä tavallahan saamme myös paikallistalouteen työllisyyttä ja elinvoimaa.

20.11 Lasse Hautala kesk: Arvoisa herra puhemies! Nyt kun keskustelemme maatalouden pääluokasta, niin on syytä ensinnäkin muistuttaa siitä, että maatalous on osa yhteisöpolitiikkaa, oikeastaan se kaikista merkittävin EU-yhteisöpolitiikan ala sen johdosta, että siihen käytetään eniten unionissa varoja. Silloin kun EU:ssa menttiin nykyiseen maatalouspoliittiseen järjestelmään, niin päätettiin, että tuottajahinnat noin puolitetään. Sillä saadaan teollisuudelle raaka-aineet edullisemmin, ja näin ollen myöskin kuluttajat pääsevät sitten hyötymään, ja tämä erotus sitten maksetaan tukena viljelijöille. Maataloustukijärjestelmä perustuu sitten siihen, että unionissa tehdään toiminta- ja taloussuunnitelmat kuuden vuoden jaksoille, jolloin päätetään sitten siitä tukitasosta, mitä mihinkäkin maksetaan, ja puolivälissä tehdään sitten välitarkasteluvaihe, jossa ohjataan jo itse asiassa seuraavan toiminta- ja taloussuunnitelman sisältöä. Seuraavalla kierroksella tulee yhä suurempi ja kasvava paine siihen, mitkä ovat tulevaisuudessa erityisesti Itä-Euroopan maiden maatalouden tukitasot. Jo viime neuvottelukierroksella nähtiin se, että heillä oli tarvetta ja taipumusta hakea suurempia tukitasoja, mitä heillä aikaisemmin oli ollut. Nyt kun katsotaan muutama vuosi tästä eteenpäin, niin maataloustukien taso tulee Suomessakin pysymään kutakuinkin ennallaan. Kansallisille tukitasoille pitää myöskin pyytää aina unionista lupa. Ja yhteiset markkinat ja markkinatalous ohjaavat tuotteista saatavia hintoja.

Täällä on paljon puhuttu maatalouden kannattavuudesta, itse asiassa koko vuoden ajan. Yhteinen näkemys on ollut, että maataloustuotanto on pitkälti kriisissä nimenomaan hintojen alhaisuuden takia. Meillä ei valitettavasti ole nopeita ratkaisuja maatalouden kannattavuuden parantamiseen, tai jos halutaan niitä, niin silloin se on kotimaisten elintarvikkeiden hyödyntäminen niin kuluttajavalinnoissa kuin myöskin sitten julkisissa ruokahankinnoissa, kuten täällä on monissa puheenvuoroissa esiin nostettu. Nämä kriisipaketit, mitä nyt on tehty, ovat väliaikaisia ratkaisuja. Oikeastaan se, millä pystyttäisiin kansallisesti kaikista parhaiten vaikuttamaan maatalouden kannattavuuden parantamiseen, olisi erilaisten kustannusten alentaminen. Silloin kun kriisipakettia pohdittiin, niin esimerkiksi maatalousrakennusten kiinteistöveroista keskusteltiin. Pitää muistaa, että meidän maatalousrakennuksemme ovat paljon paremmin ja kalliimmin rakennettuja kuin Euroopassa olevat, koska siellä ei tarvita tällaisia näin hyvin tehtyjä tiloja, koska ilmasto antaa siihen helpotusta.

Kaupan rooli on merkittävä. Oikeastaan kaupan roolin osalta pitäisi asettaa joku aikaraja sille, kuinka nopeasti ne saisivat ottaa niin sanotut omat merkit käyttöön. Elikä kun

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

elintarviketeollisuus kehittää uuden tuotteen, niin sen ajan pitäisi olla vähintään kaksi kolme vuotta, jonka aikana sitten ei saisi kaupan omilla merkeillä ryhtyä kilpailuttamaan eri tuotteiden valmistajia. (Mikko Savola: Halpuuttamaan!)

Ensi vuoden talousarvion osalta valtiovarojen maatalousjaosto lisäsi määrärahoja noin 4 miljoonalla eurolla. Siitä 1,9 miljoonaa euroa tullaan käyttämään neuvontaan, ja näissä maatalouden kannattavuustilanteissa se on ilman muuta järkevää. 4H-toiminta on koko maan kattavaa nuorisotyötä, ja siihen lisätään 600 000 euroa. Se on suurin piirtein se sama summa, minkä ministeriö tältä momentilta alensi. Jatkossa olisi parempi, että se olisi suora, ettei meidän tarvitsisi joka vuosi sitä sinne lisätä.

Kemera-ruuhkaa puretaan ja sähköinen järjestelmä saadaan aikaan. Siihen käytetään noin 400 000 euroa ja sama summa käytetään myöskin tilusjärjestelyihin. Talousarviossa kiinnitetään huomiota myöskin viennin edistämiseen. Uusien maataloustuotteiden vientimaat Kiina, Japani ja Iran ovat kaikki tärkeitä, ja meidän tulee ponnistella hyvien elintarvikkeidemme viennin edistämisen parissa, ja niihin on 2,5 miljoonaa euroa kaiken kaikkiaan varattu.

Arvoisa herra puhemies! Vielä muutama sana tästä susipolitiikasta. Voin yhtyä siihen näkemykseen, jonka monet edustajat ovat täällä esiin tuoneet, eli kannanhoidollista harvennusta tulee tehdä, ja se nyt esitetty 40 suden kannanhoidollinen määrä on aivan liian alhainen. Nämä laskelmat susien kappalemääristä tuntuvat olevan kyllä hyvin alimittaisia.

Arvoisa herra puhemies! Omasta puolestani hyvää ja rauhallista joulunaikaa teille kaikille!

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Mikkonen — poissa. Edustaja Kurvinen — edustaja Kurvinenkin on poissa, olin näkevinäni, mutta se oli harhanäky. Edustaja Östman — edustaja Östman on poissa. Edustaja Pirttilahti — myös hän on poissa. — Edustaja Honkonen.

20.17 Petri Honkonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Paikalla ollaan. (Naurua)

Näin aluksi on varmaan syytä omaltakin osalta lausua kiitokset, ja tällainen on hyvä todistus siitä, että näissä valtiontalouden, julkisen talouden ja yhteiskunnallisissa olosuhteissa pystyttiin tällainekin maatalouden kriisirahoitus saamaan aikaiseksi. Se on äärimmäisen tärkeää meidän koko maatalouselinkeinoon, suomalaisen maaseudun ja elintarvikeklusterin näkökulmasta. Tuolla omilla kotikulmillani Keski-Suomessa ja Saarijärvellä on selvitetty sitä, mikä pitkäaikaisen maitopitäjän mittakaavassa on ollut vaikutus sillä, kun maitotilojen määrä on vähentynyt, ja sen vaikutukset esimerkiksi kunnallisverokertymään ovat olleet suuret. Tästä syystä pidän erittäin hyvänä, että nyt on pystytty näinkin paljon venymään suomalaisen talonpojan hyväksi.

Arvoisa puhemies! Pari sanaa puusta ja metsäenergiasta. Meillä Keski-Suomessa on se tilanne, että meillä ei energiapuu liiku oikeastaan mihinkään, ja syynä on se, että nyt metsäteollisuuden kasvun myötä ja sahatavaran menekin kasvun myötä ja pikkuhiljaa myöskin sitten sellunkeiton lisääntymisen myötä näiden metsäteollisuuden sivujakeiden määrä kasvaa ja niitä aika edullisesti myydään sitten alueen voimalaitoksiin polttoaineksi. Tähän tarvitaan itse asiassa aika pikaisesti ratkaisuja, koska nämä energiapuuvarannot ja -varastot eivät kovin kauaa kestä ja meidän metsänhoidon tavoitteemmekaan eivät voi täytyä, kun emme saa tätä erittäin arvokasta metsäenergiaa liikkeelle johtuen tästä pai-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

kallisesta tilanteesta. Toivotaan, että nyt sitten energia- ja ilmastostrategian myötä, kun näitä lainsäädännöllisiä toimenpiteitä lähdetään toteuttamaan, tähänkin löydetään ratkaisu.

20.19 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Olen maatalon tyttö. Olen seurannut isän jälkeen, kun veli on pitänyt kotitilaa, ja sen jälkeen nyt veljen vanhin poika pitää tilaa, ja sanon kyllä, että on se kovaa hommaa. Tänä päivänä ei tarvitse ihmetellä, kun niin moni tila on lopetettu, ei ole jaksettu enää, on menty jopa konkkaan. Kunnioitan niitä viljelijöitä, jotka jaksavat tänä päivänä. Me tarvitsemme heitä.

Maatalous on edelleen tärkeimpiä elinkeinojamme. Se luo työpaikkoja, tuottaa ruokaa, pitää huolta huoltovarmuudestamme. Budjetissa on otettu huomioon maatalojen ahdinko muodostamalla yhteensä 50 miljoonan kriisipaketti. Kriisipaketista osa on jo käytetty ahdingossa olevien tilojen auttamiseen. Tilat, jotka ovat joutuneet vaikeuksiin hintojen romahtamisen ja Venäjä-pakotteiden tuloksena, saavat myös ensi vuonna hieman helpotusta. Maatalouden kansalliseen tukeen lisätään 10 miljoonaa, joka kohdennetaan erityisesti investointeja tehneille tiloille. Maatalojen maksuvalmiutta vahvistetaan lainojen valtiontakauksilla ja maksuhelpotuksilla sekä tukimaksujen aikaistamisella, edistämällä toimintaedellytyksiä, vahvistamalla biokaasun tuotantoa maataloilla ja luomumaidon käyttöä julkisissa hankinnoissa sekä vahvistamalla ja vauhdittamalla liha- ja maitovalmisteiden alkupe-
rämerkintöjen käyttöä. Tämä on todella tärkeä uudistus niin ikään.

Kotimaisen elintarviketuotannon ja maatalouden elinvoimaisuudesta tulee pitää huolta. Omavaraisuus on keskeisimpiä elementtejä maamme turvallisuutta ajatellen. Toimiva elintarviketuotanto on taloudellinen voimavara myös viennille. Suomalainen maaperä on maailman puhtain, joten siinä kasvatetuille elintarvikkeille riittää varmasti kysyntää myös maailmalla. Tuotteet pitää vain markkinoida oikein, ja toivonkin, että maataloutemme saisi entistä enemmän kasvuvauhtia ja taloudellisia voimavaroja viennistä. Suomalaisten elintarvikkeiden vientiä ajatellen olisi tärkeää, että EU-markkinoille ei tule geenimuunneltuja tuotteita. Gmo-tuotteiden saapuminen markkinoille olisi kova kolaus myös suomalaisten elintarvikkeiden maineelle. Gmo-vapaus tulisi säilyttää, vaikka kauppasopimus Yhdysvaltojen kanssa joskus tulevaisuudessa toteutuisikin.

Toinen erinomainen mahdollisuus on lähiruuan tuotanto. Lähiruuan kysyntä on kasvanut viime vuosina, ja paikalliset maanviljelijät voivat myydä tuotteitaan lähialueillaan ilman merkittäviä kuljetuskustannuksia. Lähiruoka on myös kestävä kehityksen mukaista ruuantuotantoa.

Suomalaisen ruuantuotannon eettisyyttä voidaan edelleen kehittää. Pääpainopisteeksi olisi hyvä ottaa tuotantoeläinten hyvinvointi. Vaikka Suomessa monet tuotantoeläimet voivat melko hyvin kansainvälisessä vertailussa, on siinä kuitenkin parantamisen varaa. Muun muassa kivunlievitystä kipua aiheuttavissa toimenpiteissä on syytä kehittää. Myös eläinten itseisarvon tunnustaminen ja kirjaaminen uuteen eläinsuojelulakiin edistäisi tuotantoeläinten hyvinvointia.

Eläinkokeiden vaihtoehtotoimiin tulee rahoitusta — kiitos siitä.

Viljelijöiden jaksamisesta on myös pidettävä huolta, ja usein tämä eläinten hyvinvointi liittyy myös hyvin kiinteästi viljelijöiden jaksamiseen. Työ on fyysisesti raskasta ja vaatii usein kohtuuttomien taloudellisten riskien ottamista. Tämän vuoksi onkin todella tervetullutta, että hallitus panostaa maatalouden kansalliseen tukeen ja vahvistaa maatalojen maksuvalmiutta. — Kiitos.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

20.23 **Johanna Karimäki vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Elo-maa käytti erittäin hyvän puheenvuoron — tärkeitä asioita. Hyvä, että nostitte tämän eläin-suojelukysymyksen ja eläinsuojelulain uudistamistarpeen esiin. Ja myös se, jonka mainitsitte, että Suomi olisi hyvä pitää gmo-vapaana, oli erittäin hyvä ja kannatettava esitys. Siksi otinkin vastauspuheenvuoron, koska kun olen lukenut hallituksen lausunnoilla olleen ruokapoliittisen selonteon, niin sieltä löytyy ikään kuin toteamuksena se, että gmo-tuotteet tulevat Suomenkin markkinoille ennemmin tai myöhemmin. Toivoisin todellakin, että tätä ei otettaisi ikään kuin tällaisena toteamuksena vaan me tekisimme poliittisen valinnan. Minä itse kannatan sitä, että pitäytyisimme gmo-vapaana alueena. Se on meille vahvuus ja etu.

20.24 **Pertti Hakanen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Edustaja Hautala otti äärimmäisen hyvin puheenvuorossaan esille tämän yhteisöpolitiikan. Maatalouspolitiikka on yhteisöpolitiikkaa. Mutta lisäksi siihen vielä myös, että se on myöskin huoltovarmuuspolitiikkaa. Osittain unohdetaan monta kertaa se asia.

Täällä on puhuttu monissa puheenvuoroissa ja hyvin otettu kantaa tähän viljelijöitten maksuvalmiusongelmaan, kannattavuuskriisiin. Ne toimenpiteet, mitä kriisipaketissa tuli: täytyy kyllä sanoa, että olihan se hirveän iso pettymys viime keväänä toukokuulla, kun se kriisipaketti ei hallitukselta tullutkaan, mutta sitten kesän valmistelun jälkeen onneksi huokaistiin helpotuksesta, ja tuo 50 miljoonan paketti oli tähän yhteiskunnalliseen tilanteeseen nähden kyllä kiitettävä suoritus. Siitä kiitos koko hallitukselle ja erityisesti totta kai ministeri Tiilikaiselle.

Meillä kaiken aikaa rakennekehitys kiihtyy maatiloilla. Se tarkoittaa sitä, että entistä isompia investointeja tarvitaan, entistä harvempaan niitä tehdään. Samalla myöskin se yrittäjälukumäärä vähenee. Tästä syystä meillä on äärimmäisen tärkeää olla maaseudun kehittämisrahasto, ja hyvä niin, että nytkin sitä pääomitusta lisättiin.

Millä tavalla tämä rakennekehitys sitten tulee ehkä näkyviin meillä kuluttajapinnassa? Otan yhden esimerkin, jossa esimerkiksi ennustetaan, että maitotilojen lukumäärä tulee myöskin aika romahdusmaisesti laskemaan ja samalla taas sitten maidon tuotantomäärät per lehmä kasvavat. Mutta siinäpä tuleekin ikävä yhtälö meidän naudanlihan tuotannolle, joka todennäköisesti tulee kärsimään tästä lypsykarjatilojen vähenemisestä juuri sen takia, että entistä vähemmän on myöskin lehmiiä. Tähän haasteeseen pitää pystyä myöskin valmistautumaan tulevaisuudessa.

Julkiset hankinnat lähtivät hyvään, positiiviseen keskusteluun valtioneuvoston asetuksen jälkeen kesällä. Se on vain tosiasia, että tuolla kunnissa ei tahdo oikein saada läpi lyötyä sitä, että se olisi oikeasti myöskin hankintakriteeri. Tänään kuultiin edustaja Savolalta hyvä esimerkki, millä tavalla asia etenee. Myöskin itse sain ensi vuoden talousarvioon omassa kotikunnassani Sastamalassa kirjauksen tästä asiasta. Budjettivaikutusta selvitetään tulevan vuoden aikana ja katsotaan, millä tavalla kilpailutusta pystytään hoitamaan niin, että oikeasti tämä valtioneuvoston asetus tulee myöskin olemaan ohjenuora.

Mutta myöskin haluaisin kaikkien täällä kiinnittävän huomion siihen, että kun me puhumme paljon lähiruuasta, me puhumme luomuruuasta, niin puhumme ennen kaikkea kotimaisesta ruuasta. Lähi- ja luomuruualla me tätä elintarviketeollisuuden koko ketjua emme pysty pelastamaan, hyvät ystävät. Siinä täytyy puhua kotimaisuudesta, ei pelkästä lähi- ja luomuruuasta. Ne ovat kruununjalokiviä tässä asiassa, mutta kotimainen ruoka on se, mistä meidän pitää puhua.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Seuraavaksi ajattelin myöskin ottaa hieman jopa puolueeni varapuheenjohtajan kiitoksien kautta tämän, kun Kulmuni otti tuossa esille ja kiitti normien purusta. Onhan se ollut äärimmäisen kovaa työtä, ja sitä viestiä tulee viljelijöiltä kaiken aikaa, niin että näistäkin kiitoksista nauttien entistä tarmokkaammin ensi vuonna tätä työtä taas lähdetään viemään eteenpäin. Ja siellä tulee sellaisia helpotuksia, että ovat ne pieniä tai isoja, niin kaikki helpottaa ja auttaa sen viljelijän jaksamista sillä tavalla, että voidaan luottaa siihen, että tässä talossa huomioidaan sitä sääntelyn purkamista. Myöskin ensi vuonna ministeri Bernerin johdolla lähdetään seuraamaan sitä, miten uuden lainsäädännön myötä kustannusvaikutukset tulevat tähän byrokraatiaan.

Vielä vähän eläinasiaa, sikaruttoasiaa, joka on tässä ollut nyt viime viikkoina hyvin esillä. Sen täytyy myöskin jatkossa olla meille kaikille, niin kuluttajille kuin meille päättäjille, itsestäänselvyys, että me valistamme jokaista kuluttajaa, jokaista Itämeren ylitse matkavaa ja metsästysseuran jäseniä, että kukaan ei vahingossakaan sitä tautia tänne tuo. Se on todella sillä tavalla, että aika nopeasti isojen karanteenialueitten kautta koko sianlihatuotannon elinkeino kärsii ja pahimmassa tapauksessa viruksen tullessa tänne koko tuotanto ajetaan alas.

Eläinsuojelulainsäädännön uudistamisesta minä haluan vielä sanoa — olisin käyttänyt vastauspuheenvuoron Karimäen puheeseen, mutta olin tulossa tänne puheenvuoroa pitämään, niin että otan sen tässä — että korostan sitä, että huomioikaa, että eläinsuojelulainsäädäntö on todella vanhentunutta. Nyt, kun ministerikin tänään ilmoitti, että sitä uudistetaan, pitää juuri näin tehdäänkin. Mutta minä haluan korostaa myös sitä tietoisuutta kaikille, että tänä päivänä tuotantoeläimiä hoidetaan ihan eri kriteereiden tasolla kuin vanha eläinsuojelulaki edellyttää. Monet teurastamot, meijerit vaativat terveydenhuoltosopimuksen kautta huomattavasti tiukempia toimenpiteitä. (Ritva Elomaa: Paimiokin!)

20.30 Katri Kulmuni kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse asiassa haluan kyllä kiittää edustaja Hakasta tästä puheenvuorosta. — Oli erittäin tärkeää, että keskustasta onnistui norminpurun vaaliohjelmansa kautta kuljettamaan sitten hallitusneuvotteluihin, ja tässäkin budjettikeskustelussa on monista niistä konkreettisista kysymyksistä puhuttu, joita norminpurku on koskenut. Mutta yksi asia on vielä sellainen, joka ei ole älyttömästi esillä ollut, ja siitä pitäisi kyllä normeja saada purettua, kuten vaikkapa Norjassa tai Ruotsissa on tehty, ja se liittyy ahma-asetukseen sen osalta, että Suomessa ei voida häiriökäyttäytyviä ahmoja poistaa. (Välihuutoja) Tämä on kyllä erittäin ongelmallista. Useina talvina olen kuullut tarinoita siitä, miten kolmeakymmentä poroa on saatettu haavoittaa eikä kuitenkaan sitten ole tätäkään ahmaa saatu pois. Koska meillä ne liikkuvat Pohjoismaiden yli Norjasta (Puhemies koputtaa) Suomeen ja Ruotsiin, olisi tärkeää, että ahma-asetus tuotaisiin.

20.31 Mikko Savola kesk: Herra puhemies! Maanviljelijät jos jotkut ovat olleet kyllä haasteellisessa tilanteessa aika monta vuotta. Kannattavuus on ollut vaikeuksissa kaikissa tuotantosuunnissa ja on toki edelleenkin. On kaksi perustekijää: meidän tukipolitiikka ja maatalouspolitiikka luonnollisesti sekä toisena tietysti markkinoilta saatava hinta. Molemmissa on paljon yritetty tehdä, on saatu jotain tehtyä, mutta on vielä edelleen paljon tehtävää.

Viime keväänä me saimme kaikki nähdä, kun Helsingin katuja tuhannet traktorit ylittivät ja tulivat tänne, toivat maaseudun huolen, viljelijöitten huolen tänne Helsinkiin ja ker-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

toivat siitä hädästä, mikä viljelijöillä on. Kyllähän se varmasti herätti monet ja herätti myös kuluttajat siihen todellisuuteen, missä viljelijät elävät. Maataloustukien suhteen ja erityisesti niiden maksatusten suhteen oli suuria ongelmia. Mavin ongelmat aiheuttivat sen, että suuri osa tuista siirtyi viime vuodelta tämän vuoden puolelle. Se aiheutti maksuvaikeuksia ja neuvotteluita pankkien kanssa. Onneksi nyt on pystytty tekemään ratkaisuja, niin että näistä ongelmista on päästy yli ja tämän vuoden tuet on saatu ajallaan maatalousyrittäjille. Se tuo enemmän varmuutta tulevaisuudesta ja myös sitten parantaa sitä maksukykyä. Nämä rahat tulevat todella tarpeeseen.

Mitä tulee meidän tuotantoketjuumme ja näihin markkinoihin: Meillä on kauppa, meillä on teollisuus, ja meillä on sitten tuottaja, joka sen raaka-aineen tähän ketjuun tuottaa, ja tämä tasapaino meillä on mennyt entistä huonompaan suuntaan. Täytyy kaupalle nostaa kiitos siitä, että kotimaisuusastetta on paljon nostettu eri tuotteissa ja suomalaisuutta, kotimaisuutta tuodaan esiin. Mutta samalla valitettavasti näiden private label -tuotteitten kautta hintoja on dumpattu alas, ja tämä on aiheuttanut sen, että markkinoilta saatava hinta, se viljelijän osuus siitä ruoan hinnasta on äärimmäisen pieni. Ja tähän pitää pystyä tekemään toimenpiteitä. Aivan kuten maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja Jari Leppä täällä totesi: jos kauppa ei rupea vapaaehtoisesti näitä toimenpiteitä tekemään, silloin on meidän tehtävämme täällä tuoda sellaista lainsäädäntöä, että kauppa rupeaa tämän ketjun huomioimaan paremmin. Mitä tulee vielä mielikuviiin, niin kyllähän se on viljelijöiden työn aliarvioimista, kun puhutaan ruuan halpuuttamisesta kovin voimalliseen sävyyn. Se on arvokasta työtä, ja suomalainen ruoka on laatutuote, josta pitäisi myöskin puhua kunnioittavasti.

Herra puhemies! Maanpuolustuskin on tähän olennaisena osana liitettävä mukaan. Ruoka ja maanpuolustus liittyvät olennaisina osina toisiinsa huoltovarmuuden kautta. Me elämme nyt sellaisessa Euroopassa, missä kriisit tulevat toistensa perään. Kun on epävarmat ajat ja on myös kriisin mahdollisuuksia olemassa, silloin pitää siitä omasta kansalaisten huoltovarmuudesta, peruselintarviketuotannosta pitää huoli. Meillä ei maataloutta nosteta ylös, jos sen annetaan notkahtaa ja poistua maasta, ja siinä tapauksessa mahdollisen kriisin seurattessa tänne ei elintarvikkeita noin vain saada. Toinen kriisimahdollisuus, mistä ei kukaan tiedä, on luonnonkatastrofi. Erityisesti etelämpänä Euroopassa ja muualla päin maailmaa luonnonkatastrofit jylläävät, ja ne erityisesti käyvät silloin myös ruuantuotannon kimppuun. Silloinkin pitää olla sen oman ruuantuotannon kunnossa.

Herra puhemies! Näistä julkisista hankinnoista vielä: Niissä on kyllä meillä paljon tehtävää Suomessa, ja on hyviä esimerkkejä. Omassa kotimaakunnassani Etelä-Pohjanmaalla me olemme halunneet tähän puuttua. Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alla olevassa hankintarenkaassa, johon lähes kaikki eteläpohjalaiset kunnat kuuluvat, on tehty vahvoja toimenpiteitä nimenomaan hankintojen kilpailuttamisen suhteen. Ei ole pelkästään se hinta, joka määrittelee, vaan on ne laatutekijät, jotka määrittelevät. Kun tähän on kiinnitetty huomiota, viranhaltijat on poliittisilla päätöksillä ohjeistettu tekemään hankintakilpailutukset oikein, ja voin nyt ylpeydellä sanoa, että meillä on maitotuotteista reilusti yli 90 prosenttia suomalaista tuotetta ja lihasta 99 prosenttia. Meillä on vastuu, ja valtion ja maakuntien ja kuntien hankintarenkaitten täytyy tätä toteuttaa.

20.36 Eerikki Viljanen kesk: Arvoisa puhemies! Kansainvälisen tilanteen aiheuttamat kauppapakotteet ja vastapakotteet sekä kotimaisten kauppojen aloittamat halpuutuskampanjat ovat sysänneet ahtaalle koko elintarvikeketjun. Tilanne on hankalin ketjun alussa.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Suomalaisten maatilojen kannattavuus on heikentynyt jo vuosien ajan. Tämä kannattavuuskriisi myös laukaisi maaliskuussa liikkeelle traktorimarssin. Senaatintorille kokoon-tuneelle tuhatpäiselle joukolla luvattiin, että Mavin toimintaan puututaan, tukimaksatukset hoidetaan EU-aikataulujen rajoissa mahdollisimman aikaisin ja että maataloudelle koo-taan erillinen kriisipaketti.

Arvoisa puhemies! Olen erittäin tyytyväinen, että voin nyt kiittää hallitusta, ministeri Tiilikaista ja koko eduskuntaa siitä, että kaikki nuo edellä listatut lupaukset ovat nyt täytymässä tai jo täyttyneet. Mavin suhteen tehtiin sekä välittömiä toimenpiteitä että pidem-män aikavälin ratkaisuun tähtäävä selvitys toiminnan uudelleen organisoimiseksi. Tuki-maksatukset ovat nyt hoituneet ennalta annetun aikataulun mukaisesti ja pääsääntöisesti il-man mitään ongelmia, ja maataloudelle on koottu lisärahoituksen ja kustannussäästöjen kautta yli 100 miljoonaan nouseva kriisipaketti. Tältä osin voimme siis todeta, että kevääl-lä asetetut tavoitteet ovat nyt toteutuneet.

Mutta tästä huolimatta maatalouden kannattavuus on edelleen hälyttävällä tasolla eikä suunta ole kääntynyt parempaan päin. Seuraavaksi meidän on saatava elintarvikeketjun tu-lonjako nykyistä paljon kohtuullisemmaksi ketjun eri osien välillä.

20.38 Juha Pylväs kesk: Arvoisa puhemies! Hallitus on maatalouden investointien hel-pottamiseksi lisäämässä Makeraan 90 miljoonan euron lisärahoitusta. Tämä on maatalou-den kustannuskehityksen hillitsemiseksi myönteinen asia. Siitä viestii se, että investointi-tukia on yleensä haettu varsin vilkkaasti. Maatalousyrittäjät uskovat suomalaiseseen ruuan-tuotantoon ja panostavat tulevaisuuteen kasvattamalla yksikkökokoja ja tehostamalla tuo-tantoa.

Aiemmin päätetyt kriisituet on maksettu syksyllä 2016. Vuoden 2016 viljelijätuista noin 88 prosenttia tullaan maksamaan jo tämän vuoden puolella. Näillä tilojen rahaliikennettä helpottavilla toimilla on ollut viljelijöille tulevaisuudenuskoa lisäävä vaikutus. Perämetsät on jo monilta tiloilta hakattu kassavajeen paikkaamiseksi.

Arvoisa puhemies! Jäljellä olevien perämetsien turvaamiseksi metsätilojen sukupolven-vaihdokset helpottuvat metsälahjavähennyksellä vuonna 2017. Vähennyksen hyödyntämi-nen edellyttää puun myyntiä tai muuta metsätalouden tuloa tuottavaa toimintaa, ja se edis-tää sukupolvenvaihdoksia ja vaikuttaa myönteisesti puukauppaan sekä metsätilojen ko-koon ja rakenteeseen.

Kansallista metsästrategiaa 2025 toteutetaan 11 strategisella hankkeella. Keskeisiä ovat kaavoituksen kehittäminen, metsätalouden uuden kannustejärjestelmän kehittäminen ja ta-lousmetsien monimuotoisuuden edistämisen uudet keinot. Suomi on elänyt metsästä, ja näillä toimilla metsät ovat jatkossakin Suomessa tärkeitä.

20.40 Toimi Kankaanniemi ps: Herra puhemies! EU-jäsenyyden ajan Suomen maatalo-us on elänyt tietynlaista kujanjuoksuaikaa. Tuo jäsenyys sopimus oli maatalouden osalta melko huono. Sitä silloin Ahon hallituksen toimesta parannettiin tai niitä vaikeuksia yritet-tiin lievittää kansallisella tukipaketilla, mutta Lipposen hallitus repi sitten välittömästi tä-män kansallisen tukipaketin auki, ja näin alkoi tilanne vaikeutua. Laajenemisen jälkeen EU-politiikka on ollut meille epäedullista — siis EU:n laajenemisen jälkeen — ja sitten uu-distusneuvotteluissa Suomi ei ole milloinkaan kunnolla pärjännyt, ja olemme joutuneet siis hankalaan asemaan unionissa.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Kotimaassa kustannuskehitys on ollut heikkoa maatalouden kannalta, ja kaupan keskittyminen on tehnyt oman ongelmakenttensä. Viimeksi sitten Venäjän pakotteet ovat iskeneet, ja myös maitokiintiöistä luopuminen toi pahoja ongelmia. Eli näistä seurauksista on sitten näkyvissä se kriisi, johon maatalous on ajautunut. Onneksi nyt tämä hallitus on myöntänyt maatalouden vaikeudet ja tämä 50 miljoonan euron kriisipaketti on tosiasia, ja se on tarpeen. Meidän on huolehdittava nyt ja tulevaisuudessa kotimaisesta ruuasta. Meitä kaikkia on kannustettava sitä käyttämään. Huoltovarmuus, turvallisuus ja terveys ovat kiinteä osa ruokaa, ja siinä paras tae näidenkin osalta on se, että meillä on kotimaassa kannattavaa ja hyvää ruuantuotantoa.

20.42 Marisanna Jarva kesk: Arvoisa puhemies! Täällä on pidetty hyviä puheenvuoroja. Aikaisemmin tässä hallinnonalan keskustelussa toinkin myös itse esiin tämän tuottajien tilanteen. On todellakin väärin, että meillä arvostetaan kyllä kotimaista ruokaa mutta sen tekijöitä ei riittävästi. Tämä on erityisesti kaupan puolella huomattu. Ei voi olla niin, että työn hedelmistä kyllä nautitaan mutta työstä ei riittävä palkkaa anneta tälle ryhmälle, joka tämän ruuan tekee. Kyllä maamieskin on palkkansa ansainnut.

Mutta sitten näihin muihin asioihin.

Olisin puhunut tästä kylätoiminnasta, kun se kuuluu myöskin tähän hallinnonalaan, ja valtiovarainvaliokunta olikin tehnyt lisäystä 250 000 euroa tähän säästöön, mitä sinne oli alun perin tehty. Pitää korostaa, että tässä on nimenomaan tarkoitus, että tällä valtionavustuksella tuetaan alue- ja paikallistason toimintaa. Kylätoimijatahot ja -organisaatiot, kyläyhdistykset jatkossa enemmän ja enemmän ottavat vastuuta palveluitten järjestämisestä. Se on myös heidän oma tahtonsa, että näin tehdään. Tämä on tärkeää myös turvallisuuden kannalta tuolla harvaan asutuilla alueilla.

Toinen asia, mihin haluaisin myös kiinnittää huomiota, on se, miten me rakentavalla tavalla pystymme ratkaisemaan eteläisellä poronhoitoalueella tilanteen, josta tulee paljon palautetta kansalaisilta. On tärkeää se, että meillä on jatkossakin mahdollisuus meidän koko poronhoitoalueella toimia poronhoidossa, mutta siellä kuitenkin sitä ongelmaa on siinä, että nämä porot tulevat taajama-alueelle ja tekevät vahinkoa yksityisten mailla. Vaikka näihin on tietyt ratkaisut luotu aikoinaan, niin pitäisi tätä kehittämistyötä tehdä niin, että nämä porot eivät käytännössä siellä aiheuttaisi vahinkoa toisten mailla. Tähän pitäisi rakentava ratkaisu löytää. Siitä on turha tehdä kovin isoa kysymystä, vaan pitää rauhassa molempia osapuolia kuunnella ja toimia niin, (Puhemies koputtaa) että tämä toiminta voi edelleen jatkua.

20.44 Susanna Koski kok: Arvoisa herra puhemies! Näkemykset maatalouden tilasta ja sen haasteista ovat eduskunnassa yhteneväisemmät verrattuna mihin tahansa toiseen politiikan sektoriin. Maataloustuottajien tilanne taloudellisesti myös Suomessa on ollut jo useamman vuoden äärimmäisen vaikea. Markkinat maailmalla ovat kaventuneet siinä, missä tuotantopanosten kustannukset ovat jatkaneet nousuaan samaan aikaan, kun tuottajahinnat ovat laskeneet. Tilakohtainen yrittäjätulo jäi tänäkin vuonna kestäättömän pieneksi: Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan tilakohtainen yrittäjätulo oli vuonna 2016 keskimäärin vain 9 700 euroa. Maatalousyrityksistä 38 prosentille ei Luonnonvarakeskuksen ennusteen mukaan jää yrittäjätuloa lainkaan. Kadehtijat suhteuttakoot nämä karut luvut esimerkiksi työttömyysturvaan vuositasolla.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Näin ollen maataloudelle asetettu kriisipaketti sekä valtiontakauksien myöntäminen maksuvalmiuslainoihin ovat olleet välttämättömiä toimenpiteitä. Maatalouden kannattavuus on viheliäinen haaste, ainakin pelkällä politiikalla ratkottavaksi. Perusedellytys kotimaiselle ruuantuotannolle on maatalousyrittäjien toiminnan kannattavuus. Pohjoisissa viljelyoloissamme jo ennestään korkeat ja kohonneet tuotantokustannukset yhdessä laskeneiden tuottajahintojen sekä tukitasojen kanssa aiheuttavat viljelijöille kestämättömän yhtiön.

Kotimainen ruuantuotanto on varmistettava myös julkisen rahoituksen avulla. Hallitus osoittaa panostukset elintarvikevientiin ja uusien markkinoiden avautumiseksi. Nopeimmat tavat parantaa kannattavuutta ovat turhan sääntelyn purkaminen, investointeihin kannustaminen, viennin edistäminen ja tuotantopanosten kustannusten hillitseminen esimerkiksi kannustamalla kotimaisen uusiutuvan energian käyttöön.

Maa- ja metsätalouden sektoria koskettaa poikkeuksellisen mittava määrä hallintoa ja byrokratiaa. Sen sijaan, että alan hallinto toimisi mahdollistaen, huoli on pikemminkin sen aiheuttamissa pullonkauloissa. Ne käytännössä pitävät tuotannon työn tekemättömänä, mutta työllistävät byrokratiaa. Olisi tavoiteltavaa, että Maaseutuvirastolle ja Metsähallitukselle osoitetut määrärahat tietojärjestelmien kuntoon saattamiseksi voitaisiin käyttää tämän byrokratian voitelun sijaan esimerkiksi alkutuotannon kestäväen kannattavuuden parantamiseen eri tavoin. Normitusta ja sääntelyä on purettava tarkoituksenmukaisesti, viljelijälähtöisesti, ja normituksen soveltamiseen on turvattava yhdenmukaiset käytännöt. Viranomaisten ja virkamiesten on kyettävä ratkaisemaan samat asiat yhtenevällä tavalla riippumatta siitä, missä päin maata tai miten päätös tehdään.

Lainsäädännön ja viranomaisen on tunnistettava ero myöhästymisissä ja laiminlyönneissä sanktiojärjestelmän soveltamisen osalta. Tukisanktiot on kohdennettava vain siihen tukeen, missä laiminlyönti tapahtuu. Eläimistä, ympäristöstä ja itsestään pitää huolta parhaiten sellainen viljelijä, jota ei kuormiteta kohtuuttomasti byrokratiolla ja joka saa työnsään keskittyä olennaiseen. Kotimaisten toimien lisäksi virtaviivaistamisen ja kohdentamisen linjauksia pitää voida ulosmitata myös EU-tasolla. Maatalouden tuet on tulevaisuudessa kohdistettava yhä paremmin aktiiviviljelijöille.

Toinen keskeinen tapa parantaa kannattavuutta on hakea markkinoilta parempaa tuottoa. Myös kotimarkkinoilta pitää löytyä arvostus kotimaiseen lisäarvoon ja ruuan puhtauteen ja laatuun, jotka ovat vertaansa vailla koko maailmassa, sekä niiden varmistamiseen. Kyse ei ole pelkästään tuottajasta, vaan koko työstä arvoketjussa, mikä palvelee tuotteen loppukäyttäjää, kuluttajaa. Pidän tärkeänä valtioneuvoston periaatepäätöstä julkisten ruoka- ja elintarvikehankintojen osalta sekä hankintalain uudistusta.

Vahvistamalla maaseudun kilpailukykyä puhtaasta ja turvallisesta ruuasta voisi tulla uusi vientiveturimme maailmalle. Panostamalla korkeatasoiseen ja monipuoliseen kotimaiseen maatalous- ja elintarvike tutkimukseen edesautamme uusien laadukkaiden tuotteiden ja raaka-aineiden jalostusarvon kehittämistä. Suomen olosuhteissa maa- ja elintarviketalouden kilpailukyky perustuu tulevaisuudessa yhä enemmän kaikkien ruokaketjun toimijoiden vahvaan osaamiseen sekä innovaatioiden kehittämiseen ja nopeaan käyttöönottoon. Jopa digitalisaatiolla on suuria mahdollisuuksia maa- ja metsätalouden saralla.

Arvoisa puhemies! Näillä sanoilla haluan omalta osaltani kiittää ja toivottaa rauhallista joulua.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

20.49 **Merja Mäkisalo-Ropponen sd:** Arvoisa puhemies! Minä olen Joensuun kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, ja kuntaliitosten myötä meille Joensuussa on tullut paljon maaseutualueita osaksi kaupunkia, ja olemme myös valtuustossa pohtineet, miten koko Joensuuta kehitetään tasapuolisemmin ja miten kaikkia kuntalaisia kuullaan.

Kylielinvoimaisuuden ylläpitäminen on maaseutualueiden kehittämisessä tärkeää. Edustaja Jarvakin taisi tästä samasta asiasta täällä jo puhua. Kyläyhdistyksellä on tärkeä rooli paikallisen yhteisöllisyyden ja identiteetin säilyttäjänä ja myöskin monipuolisen toiminnan organisoijana. Kylissä, joissa on aktiivinen kyläyhdistys, kyläläiset ovat aktiivisempia myös koko kunnan ja kaupungin kehittämisessä. Näin olen huomannut.

Eli kyläyhdistysten toiminnan tukemiseen kannattaisikin panostaa huomattavasti nykyistä enemmän, sillä se on tärkeä osa maaseudun kehittämistä ja maaseutualueiden pitämistä houkuttelevana asuinpaikkana.

20.50 **Ulla Parviainen kesk:** Arvoisa puhemies! Edustaja Kulmuni nosti keskusteluun ahman, tuon eteläisen poronhoitoalueen vitsauksen. Eli ahma ei ole meillä enää mikään harvinainen eläin. Kotikyläläinenkin on havaintoja ihan viikoittain, ja tämä arka eläin on tullut niin röyhkeäksi, että lintulaudalta tulee ryöstämään linnunruuat ja jäähtymässä olevasta lihakattilasta lihat.

Jos ajatellaan poronhoitajien näkökulmasta tätä asiaa, niin nämä suurpedot ovat jo ihan merkittävä taloudellinen uhka porotaloudelle. Eli näitten poronhoitajien työ on muuttunut siitä poron hoitamisesta suurpetovahinkojen estämiseen ja näitten petojen tappamien porojen etsimiseen. Tässähän ei ole mitään järkeä, että poromiehelle tulee suurin osa tulosta petovahingoista. Yksi ongelma on juuri se, mihin edustaja Jarva viittasi: poronhoitoalueella olevat ongelmat siinä, että porot tottuvat siinä kotipihassa ihmisiin ja hyvin helposti tulevat sitten pihoille haitaksi. Nämä ongelmat meillä pitää pystyä kyllä ratkaisemaan.

Minä panen uskoni tuohon yhteistyöfoorumiin, jonka avulla pyritään nyt löytämään keinoja siihen, miten näitä poronhoitoalueen ongelmia ratkaistaan. Tietenkin meillä pitää valmistautua siihen, onko tulevilla hallituskaudella sitten poronhoitolain tarkastelu, tarvitaanko siihen muutoksia, että saataisiin tasapaino nytten tähän porollisten ja porottomien ongelmaan, mitä nytten poronhoitoalueella silloin tällöin esiintyy.

20.52 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Valtiovarainvaliokunta on lisännyt maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan pääluokkaan 50 000 euroa Tampereen yliopiston yhteydessä toimivan FICAM-vaihtoehtomenetelmäkeskuksen valtionapuun, ja se käytetään eläinkokeita korvaavien vaihtoehtoisten tutkimusmenetelmien kehittämiseen. Tämä 50 000 euron määrärahalisäys on hieman pienempi kuin mitä valiokunta myönsi tälle vuodelle, mutta niukkojen resurssien oloissa hyvä näinkin.

Eläinkokeille vaihtoehtoisten menetelmien kehittäminen on eettisesti tärkeää tutkimustyötä, jota valiokunta ja nähtävästi myös koko eduskunta haluavat tukea. Ja paitsi eettisesti, tämä tutkimus mahdollistaa myös taloudellisesti merkittäviä uusia näköaloja. Varsinkin solubiologiaan liittyvillä kasvavilla markkinoilla on hyviä kasvuedellytyksiä.

FICAM onkin ainoa Suomessa toimiva EU-komission hyväksymä alan kansainvälinen testilaboratorio. Sen toiminta perustuu EU-direktiiviin, jonka mukaan eläinten käyttöä tulee vähentää tutkimuksessa ja opetuksessa ja korvata mahdollisuuksien mukaan eläinkoettomilla menetelmillä. Vaihtoehtomenetelmät mahdollistavat myös tarkemmat ja luo-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

tettavimmat tutkimustulokset, sillä eläinkokeissa kemikaalit voivat vaikuttaa eri tavalla kuin ne vaikuttaisivat ihmisissä.

Arvoisa puhemies! Tämä FICAMin saama 50 000 euron määräraha on muun muassa mainituilla perusteilla erittäin kannatettava, ja kiitänkin valiokuntaa sen tekemästä määrärahalisäyksestä.

20.53 Mikko Savola kesk: Herra puhemies! Kansainvälisen politiikan seurauksena Suomi on joutunut aika suureksi kärsijäksi, nimenomaan suomalainen viljelijä on joutunut suureksi kärsijäksi. Pakotteet, mitä kohdistettiin Krimin valtauksen seurauksena Venäjälle, ja siitä tulleet vastapakotteet, jotka nimenomaan elintarvikkeitten viennin Venäjälle kielsivät Venäjän päätöksellä, ovat aiheuttaneet varmasti Venäjän kansalaisille hallaa mutta erityisen paljon meidän suomalaiselle elintarviketuotannollemme. Niitä maitotuotteita, mitä saatiin aiemmin Venäjälle vietyä, ei ole nyt pystytty tekemään, joten kun sanktioitten loppuminen ei nyt ole lähinäköpiirissä, niin pitää uusia reittejä ja vientikanavia löytää. Kun meillä on hyvä ja laadukas ruoka, niin meidän pitää pystyä paremmin markkinoimaan sitä eteenpäin. Nämä ovat tärkeitä avauksia, mitä meillä on nyt Kiinaan saatu aikaan, kun sinne viedään maitojauhetta ja sinne lähdetään viemään nyt sianlihaa. Nämä kaksi ovat erittäin merkittäviä tekijöitä. Siellä on suuret, laajat markkinat, siellä on syöjiä paljon, siellä on elintarvikkeiden tarvitsijoita.

Mutta vielä enemmän meidän pitäisi kiinnittää huomio siihen, kuinka me saamme suomalaisesta hyvästä ruoasta rakennettua paremman brändin, niin että se on myös muualla päin maailmaa halutumpaa tavaraa. Minä luulen, että tässä on eniten kysymys siitä, kuinka me osaamme sitä meidän elintarvikettamme markkinoida. Meillä on puhtain ruoka, mikä nimenomaan juontaa juurensa siitä, että meillä ei antibiootteja käytetä siinä määrin ruuan tuotannossa. Muun muassa tämän laatutekijän ansiosta mutta myös muitten, puhtaan veden ja tämän eettisyyden ansiosta, kun meillä pystytään jäljittämään kaikki hyvin, tämä pitää pystyä paremmin brändäämään. Esimerkiksi Ruotsi tekee tämän huomattavasti paremmin kuin me. Miksi mekin (Puhemies koputtaa) emme pystyisi? Tähän on se huomio kiinnitettävä.

20.56 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Näin viimeisenä puheenvuorona tähän maa- ja metsätalousministeriön pääluokkaan haluan nostaa esille vielä yhden asian, jota pidän Suomen kannalta äärimmäisen tärkeänä, ja se on jäänyt tässä keskustelussa ehkä liian pienelle huomiolle, ja se on huoltovarmuus. Kotimainen elintarviketuotanto pellolta ruokapöytään saakka, tämä väli, pitää tämän kansakunnan terveenä ja voimallisena pitämään tämän Suomi-nimisen valtion kunnossa. Ilman tätä ketjua, jos emme tätä ketjua kunnolla hoida, olemme riippuvaisia ulkopuolisista valtioista, ja se tuo meille isoja ongelmia sen jälkeen. Kuvitelma tai unelma siitä, että maailmassa ei tulevaisuudessa ole kriisejä, lie nee viime syksyn aikana haihtunut tuuleen — se unelma siitä, että maailma on kriisitön. Meidän pitää huolehtia siitä, että ruuassa, ruuantuotannossa, raaka-ainetuotannossa olemme täysin omavaraisia. Se ei tällä hetkellä läheskään toteudu, mutta kaikki mahdollisuudet siihen on olemassa. Maatalous tarjoaa tämän hyvän asian.

Myös metsätalouden puolella meillä on energiapolitiikassa erittäin paljon omavaraisuuteen tehtävää työtä, siihen päämäärään pääsemiseksi tehtävää työtä. Jos me halumme käyttää metsien kasvun hyväksi, me pystymme sen 10 miljardin euron energiantuonnin helposti puolittamaan, jos siihen oikeasti paneudumme. Mutta jos lähdemme siitä lähtökohdasta,

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

että tuotamme vain yksittäisille tahoille suurta voittoa ja valtio ei pysty sitä ohjailemaan, niin silloin meidän on siitä päämäärästä luovuttava, mutta silloin me luovumme myös isosta määrästä työpaikkoja, isosta määrästä hyvinvointia ja ennen kaikkea siitä, että suomalaiset metsät hoidetaan. Yksikään kaunis männikkö, kuusikko tai koivikko ei ole sellainen, ellei siihen ihmisen käsi koske. Se luonnontilainen metsä, mistä unelmoidaan aina, on valtava ryteikkö, eikä siinä ole mitään näkemisen arvoista. Nämä tällaiset kauniit hongikot, mitkä mielikuvissamme näemme hyvänä metsänä, ovat kaikki ihmisen käden töitä. Siihen toki luontoa on tarvittu, että se on lähtenyt kasvuun, mutta se on hoitotyön tulos, että se komea hongikko huojuu ja kasvaa marjoja ja sieniä ja monta muuta hyvää asiaa suomalaisille ja kaikille ihmisille täällä.

Lopuksi, arvoisa puhemies, haluan toivottaa puhemiehelle, niin kuin kaikille edustajakollegoillekin, riemullista Vapahtajamme syntymäjuhlaa ja samalla toivotan teille kaikille oikein hyvää uuttavuotta!

20.58 Juha Pylväs kesk: Arvoisa puhemies! Maaseudun rakennekehityksen myötä maatilat tarvitsevat entistä enempi erilaisia neuvontapalveluja neuvontaorganisaatioilta tai erikoistuneilta neuvonta-alan yrityksiltä. Pienillä valtionavuilla on voitu saada melko huomattaviakin lisäyksiä ja tilojen toiminnan kannattavuutta parannettua. Neuvontayrityksiltä tila on saattanut saada myös konkreettista apua tuottavuuden kehittämiseen, osaamisen lisääntymiseen, investointeihin ja jopa velkajärjestelyihin. Tilalle tuleva ulkopuolinen henkilö voi olla myös ratkaiseva henkinen tuki ja lisävoimavara viemään maatalon asioita oikeaan suuntaan. Näin voidaan välttyä turhilta konkurseilta ja henkilökohtaisilta tragedioilta.

Valiokunta on lisännyt mietinnön mukaan tälle neuvontajärjestöjen momentille 1,9 miljoonaa euroa, josta ProAgria ry:lle on lähes koko potti jaettu. Itse kannan huolta monista muista neuvonta-alalla — yksityisistä yrityksistä, jotka ovat kehittäneet erikoisosaamistaan maatalouden eri taloudellisiin tilanteisiin — ja nämä yritykset nyt kilpailevat sitten supistuvilla vapailla markkinoilla voimakkaasti tuettua neuvontajärjestöä vastaan.

21.00 Toimi Kankaanniemi ps: Herra puhemies! Metsätaloudesta muutama sana.

Ensinnäkin nämä Kemera-järjestelmän ongelmat on tärkeää saada ratkaistua, ja metsien hoidossa ja uudistamisessa on erittäin tärkeää, että siinä toiminta pyörii ja voidaan varmistaa metsän hyvä hoito ja kasvu tulevia tarpeita varten.

Arvoisa puhemies! Tässä menneinä päivinä on keskusteltu muun muassa metsälahjavähennyksestä, ja siinä yhteydessä oli esillä, että Suomessa on hankkeita — muun muassa Kemijärvellä, Kemissä, Pietarsaareissa, Kuopiossa ja ennen kaikkea Äänekoskella käynnissä oleva hanke — joissa puun käyttö lisääntyy voimakkaasti. On syytä kantaa huolta siitä, että kaikki nämä ja muut mahdolliset hankkeet, muun muassa biotalouden hankkeet, saavat raaka-ainetta. Kysyntä kasvaa, siinä on vaara, että puun hinta sitten nousee, mikä on tietysti puun myyjille hyvä asia, mutta jos se nousee kohtuuttomasti, niin teollisuuden kilpailukyky saattaa siitä kärsiä. Siksi on tärkeää, että sellaiset toimenpiteet, joilla varmistetaan tasainen puun myynti, ovat käytössä.

Sosialidemokraatit vaativat tässä taannoin täällä keskustelussa metsäverouudistusta vastustaessaan kaikkea muuta, mutta he eivät kertoneet, mitkä olisivat heidän uudistuksensa pääkohdat. Olisin odottanut ja toivonut vastuulliselta, isolta puolueelta ilmoitusta, miten he haluavat metsäverouudistusta toteuttaa.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Arvoisa puhemies! Vielä totean, että Biotalous ja puhtaat ratkaisut -kärkihanke on myös hyvin tärkeä ja siihen tässä on varattu 5 miljoonaa euroa metsätiedon ja sähköisten palveluiden kehittämishankkeeseen.

21.02 Eerikki Viljanen kesk: Arvoisa puhemies! Tukimaksatusten turvaamisen, turhan byrokratian karsimisen ja sitä kautta maatalouden tuotantokustannusten laskemisen ja hallinnon sujuvoittamisen lisäksi tarvitsemme maatalouden kannattavuuskriisin ratkaisemiseen nykyistä oikeudenmukaisempaa tulonjakoa elintarvikeketjuun, eikä tämä välttämättä tarkoita sitä, että elintarvikkeiden hintojen tarvitsisi nousta, vaan sitä, että niistä maksettava hinta pitää saada jakautumaan nykyistä tasapuolisemmin.

Suomalaisessa, käytännössä kahden kaupan järjestelmässä harjoitettu elintarvikkeiden halpuuttaminen on maksatettu pääosin suomalaisilla maataloustuottajilla. Gallup Elintarviketiedon selvityksen mukaan kaupan halpuutus on laskenut kuluttajien elintarvikkeista maksamaa hintaa yhteensä noin 1 200 miljoonalla ja samaan aikaan tuottajahinnat ovat laskeneet yli 900 miljoonaa. Eli kauppa ei todellakaan ole ottanut halpuutusta katteestaan kuin neljäsosan osalta, vaikka kaupan edustajat ovat väittäneet, että halpuutus on rahoitettu kokonaan kaupan katteista ja kustannuksista.

Arvoisa puhemies! Tilanne on siis kestämätön. Onkin hyvä, että ministeri Tiilikainen on kutsunut kaikki elintarvikeketjun osapuolet yhteisen pöydän ääreen keskustelemaan keinoista, joilla tulonjako saadaan nykyistä oikeudenmukaisemmaksi, takaisin kestäväälle tasolle, joka turvaisi kaikkien ketjun osien kannattavan tulevaisuuden. Tiilikaisen keskusteluissa pyritään vapaaehtoisein toimenpiteisiin elintarvikeketjun läpinäkyvyyden, kestävyys- ja oikeudenmukaisuuden parantamiseksi. Toivon, että nämä vapaaehtoiset keskustelut johtaisivat tuloksiin. Kannatan vapaaehtoisuutta tässäkin asiassa, mutta jos emme vapaaehtoisista tietä pääse nykyistä oikeudenmukaisempaan tulonjakoon, sitten meidän pitää edetä lainsäädännön kautta tasapainon ja oikeudenmukaisuuden saavuttamiseksi elintarvikeketjussa.

21.04 Pertti Hakanen kesk: Herra puhemies! Edustaja Pylväs otti täällä neuvontajärjestöjen tuen ja avustukset esille. Tietysti vuosia sitten jo perustettiin Neuvo 2020 -järjestelmä, johon myöskin varmaan Pylvään viittaamat yksityiset yritykset neuvontajärjestön rinnalle pystyvät tuottamaan palvelua ja josta viljelijät pystyvät sitä kautta saamaan myöskin asianmukaiset avustukset siihen neuvontatehtävään. Ollaanko tässä nyt sitten ikään kuin kääntämässä selkää sille yksityissektorille? Ehkä vähän, ehkä ei.

Sitten ottaisin vielä huomioon myös sen, että meillä on paljon niin maito- kuin lihapuolellakin tuottajaosuuskuntien perustamia hankintayhtiöitä, joilla on spesiaaliosaamista juuri nimenomaan sillä tuotannon sektorilla ja jotka haluavat myöskin neuvoa sitä omaa osuuskunnan jäsentään, tuottajaa, ja sitä kautta ovat myöskin poissa tämän Neuvo 2020 -järjestelmän piiristä. Mutta ProAgrian vahvan roolin neuvonnan tuottajana jokaiselle tuotantosunnalle minä näen kyllä äärimmäisen vahvana ja sillä tavalla myöskin tarpeellisena tulevaisuudessakin, niin että voidaan saada myöskin tutkittua neuvontatietoa ja sellaisia analyyseja, joita me tarvitsemme erityisesti tulevaisuudessa, kun tilat kehittyvät ja tilakoko kasvaa.

Mutta niin kuin tuossa Pylväs oli huolissaan siitä, millä tavalla tämä markkinatilanne sitten elää tuolla kentällä, niin kyllä minä toivon myöskin sitä, että tämä Neuvo 2020 pystyisi nyt paremmin palvelemaan kaikenlaisia yrittäjiä — tai ei kaikenlaisia mutta asiantuntevia

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

yrittäjiä — ja niin, että myöskin se viljelijäväestö tietää ne palveluntuottajat, jotka ovat tämän Neuvo 2020:n piirissä, koska minä väitän, että tänä päivänä viljelijät eivät taida tietää ihan kaikkia palveluntuottajia.

21.06 Johanna Karimäki vihr: Arvoisa puhemies! Edustaja Savio nosti tämän FICAMin elikkä eläinkokeita korvaavan vaihtoehtomenetelmäkeskuksen rahoituksen ja käyttikin hyvän puheenvuoron tästä keskuksesta, joka kehittää ihmisperäiseen solu- ja kudosisviljelyyn perustuvia testimenetelmiä, joilla voidaan korvata eläinkokeita. Tämän keskuksen työ on ollut menestyksestä kansainvälisestäikin, ja etenkin solubiologia-alueen voimakkaasti kasvavilla markkinoilla on suurta taloudellista potentiaalia. Näillä eläinkoekettomilla menetelmillä voidaan saada kansantaloudellisia säästöjä eläinkoekulujen vähenemisenä sekä tarkempina ja tehokkaampina tutkimustuloksina. Eläintestien luotettavuus mallintaa ihmisvaikutuksia on huono, ja monessa tapauksessa se on alle 50 prosenttia. Tästä syystä viranomaiset, teollisuus ja tiedeyhteisö tarvitsevat paremmin ihmistä kuvaavia menetelmiä.

Mielestäni se on hyvä, ja kiitänkin hallituspuolueen edustajia tästä pienestä lisämäärärahasta — 50 000 euroa — mutta tämä on hyvin pieni rippunen siitä, mitä itse asiassa FICAM on vuosia pyytänyt ja tarvitsee. Jos menee FICAMin sivuille, huomaa, että siellä pyydetään muun muassa yksityislahjoituksia linkin takaa. Huomenna on mahdollisuus kaikkien kannattaa määrärahalisäystä — 500 000 euroa FICAMille — joka paremmin vastaa näitä tarpeita.

Arvoisa puhemies! Vielä suurpetopoliitikasta, mikä on noussut täällä keskusteluun. Suurpedot kuuluvat Suomen luontoon, ja kannanhoidollisessa metsästyksessä on syytä noudattaa varovaisuusperiaatetta. Tämä viimeksi annettu kiintiöhän oli aivan liian suuri, kun otetaan huomioon häirikkösudet ja salakaadot, joita valitettavasti tapahtuu. Haluan korostaa ennalta ehkäiseviä menetelmiä, kuten paikallisten osallistamista susikannan hoitoon, yhteistyöryhmiä (Puhemies koputtaa) susialueille, avointa keskustelua ja koulutettuja petoyhdyshenkilöitä sekä petoaitatarvikkeita.

21.08 Mikko Savola kesk: Herra puhemies! Metsätaloudesta. Ensinnäkin, kun biotalous ja metsät olennaisena osana sitä ovat meidän näitä kärkihankkeita, on hyvä, että siihen eteen nyt tulee konkreettisia toimenpiteitä niin ikään.

Lähdetään liikkeelle sukupolvenvaihdoksista. Meillä on äärimmäisen pirstoutunut metsänomistajarakenne, kun perikuntien kautta alkaa olla omistusta useammassakin sukupolvessa ja laajasti ja välttämättä näillä metsänomistajilla ei ole juurikaan kosketusta siihen itse metsään, mitä omistavat. Sukupolvenvaihdoksia edistämällä metsälahjavähennyksellä, joka ensi vuonna nyt sitten tulee, pystytään edesauttamaan sukupolvenvaihdoksia. Tämähän tietysti edellyttää puun myyntiä tai muuta tuloa tästä metsänomistajuudesta. Toivon mukaan tämä on nyt yksi niitä ratkaisevia keinoja siihen, että spv:t myöskin etenevät.

Mitä muuten tulee tähän metsien käyttöön, niin tällä hetkellä, kun metsät kasvavat enemmän kuin mitä niitä pystytään hyödyntämään, puun hyödyntäminen — meille nousee nyt useita biotehtaita: Äänekoskella on iso biosellulalaitos, ja sitten tulee näitä biopolttoainetehtaita muun muassa Pietarsaareen, Kajaaniin, Pohjois-Savoon ja niin edelleen — on mitä parasta valtiontalouden elvyttämistä ja niitä voimavaroja, joita me Suomessa pystymme kestävästi käyttämään.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Ja vielä loppuun: Puurakentaminen. Kyllä siihen on kiinnitettävä nyt erityistä huomiota. Meillä on paljon sisätilaongelmia Suomessa, ja kun me haluamme kestäväää rakentamista tehdä, mikä edesauttaa niin suomalaista elinkeinotoimintaa kuin myös homeongelmien poistumista, puurakentaminen on tähän ratkaisu.

21.10 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Suurpetoasioista poronhoitoalueella, ensinnäkin karhun osalta:

Karhujen määrä on lisääntynyt todella paljon, ja nyt sitten olisi tärkeää, että saataisiin uusi karhukannan hoitosuunnitelma aikaiseksi mahdollisimman pian. Tälle vuodelle myönnettiin huomattavasti lisää näitä karhujen poistolupia, ja yllätys yllätys poronhoitoalueella ne karhut saatiin metsästettyä jo hyvissä ajoin syksyllä, toisin kuin aikaisempina vuosina. Tämä tarkoittaa vain sitä, että karhujen määrä on lisääntynyt todella paljon.

Karhu on minun mielestäni kaikkein pahin peto sen takia, että se aiheuttaa vahingot kesällä. Kesällä, kun karhu tappaa poron, vasan tai aikuisen, siitä ei jää mitään jäljelle, elikkä niitä korvauksia ei pystytä maksamaan ollenkaan näille vahingonkärsijöille. Karhujen osalta olisi minun mielestäni ainoa olennainen tapa estää niiden poroille aiheuttamia vahinkoja se, että saataisiin tämä ennakoiva vahinkoja aiheuttavien karhujen poistaminen. Tämä poikkeaa kevätpyynnistä sillä tavalla, että kun on selvästi tiedossa, että sillä alueella on karhu tai karhuja tulossa, jotka aiheuttavat todella paljon vahinkoja, niin tällöinen karhu pitäisi pystyä poistamaan siltä alueelta.

Sitten ilveksestä: Ilvesten määrä on viimeisten vuosien aikana kasvanut todella rajusti. Siihen meidän pitäisi pystyä puuttumaan koko maassa. Erityinen ongelma ilveksen osalta on Oulangan kansallispuistossa. Sieltä niitä pitäisi pystyä poistamaan, mutta kun sen puiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa puhutaan vain karhun ja suden poistamisesta, niin siellä ei pystytä sitten ilveksiä poistamaan ollenkaan, ja tähän pitäisi pystyä tekemään korjaus.

Seuraavaksi susi: Sudesta on nyt tulossa uusi asetus, mutta tässä asetuksessa pitää huomata se, että poronhoitoalueen nykyiseen tilanteeseen ei saa tulla mitään muutosta. Nykyisessä suden kannanhoitosuunnitelmassa on määritelty, että poronhoitoalue ei ole susikannan lisääntymisalue, ja tämän vuoksi susiasetuksen perusteella poronhoitoalueelle saadaan suden poistolupa aina, kun se aiheuttaa erityisiä vahinkoja. Nyt sitten vain tällä hetkellä on poronhoitoalueella liikkeellä yksi todella erityisen, erityisen pahoja vahinkoja aiheuttava susi. Se on vielä elossa. Monetkin poistoluvat on sille kyseiselle sudelle jo saatu, mutta sitä sutta ei ole saatu hengiltä. Tämä susi on nytten vähässä ajassa aiheuttanut Lapin maakunnan puolella vahinkoja 51 700 euron edestä porotaloudelle. Lisäksi se on aiheuttanut vahinkoja myös Pudasjärven puolella. Raatoja eli kuolleita poroja on tällä hetkellä tämän kyseisen suden jäljiltä jo yli 80 kappaletta — eli tämä on todella pahasti vahinkoja aiheuttava susi — ja kulut poromiehille tämän poistamisyhteyksistä ovat olleet jo nyt 15 000—25 000 euroa. Valtio ei osallistu näihin kuluihin ollenkaan, ja nyt meidän pitäisi saada semmoinen muutos aikaiseksi, että kun poronhoitoalueella on tällöinen erityisen pahoja vahinkoja aiheuttava eläin, niin sen poistamiseen osallistuisi valtio, ettei se jää yksin elinkeinonharjoittajien tehtäväksi.

Sitten viimeisenä näistä petoeläimistä on ahma: Ahmakannan hoitosuunnitelmassa määriteltiin, että ahmoja voidaan poistaa, eli siis käytännössä tappaakin. Mutta asetusta ei ole vielä saatu aikaiseksi. Kaksi vuotta ovat poromiehet odottaneet tätä asetusta, ja toivotavasti nyt tämä asetus saataisiin aikaiseksi sillä perusteella, että on selvinnyt, että poronhoitoalueen eteläpuolella on todella paljon ahmoja. Vielä kysyn uudelleen sen kysymyk-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

sen: tunneteko muuten ahman jäljet, tunneteko ahman? (Toimi Kankaanniemi: Ei!) Se on monelle yllätys, että täällä Etelä-Suomessakin niitä ahmoja on yllättävän paljon. Opetelkaapa ahman jäljet, ja te huomaatte, että ei se yhtään haittaa, vaikka poronhoitoalueelta poistettaisiin erityisiä vahinkoja aiheuttavia eläimiä.

21.15 Juha Pylväs kesk: Arvoisa puhemies! Kesäkuussa hyväksyttiin valtioneuvoston periaatepäätös vastuullisista hankinnoista julkisissa elintarvike- ja ruokapalveluissa. Tavoitteena on osana kärkihankkeita edistää sellaisia hankintoja, joiden tuottamisessa on noudatettu kansallisen lainsäädännön mukaisia hyviä tuotantotapoja. Parhaillaan on käynnissä hankintakriteerioppaan laadinta. Tämä on valtioneuvostolta hieno linjaus. Onkin ollut varsin ihmeellistä, että saporottomia sikoja ja nokattomia kanoja on saatu tuoda suomalaisen ruokapöytään, maahan, jossa tuotetuilta sioilta vaaditaan saporot ja kanoilta nokat. Eläinten hyvinvoinnin pitää olla myös tänne tuotavien elintarvikkeiden ehdoton peruste suomalaisen tapaan. Siksi on hyvä, että hallitus on julkisiin elintarvikehankintoihin puutunut reippaasti yhtenä maatalouden ahdingon helpottamisen keinona.

Elintarvikemarkkinoiden toimivuuden parantaminen ja myös elintarvikkeiden vienti on otettava entistä tärkeämmäksi tavoitteeksi. Ministeri Tiilikaisen delegaatio on tehnyt matkoja ympäri maailmaa asian eteenpäinviemiseksi. Ministeri on edistänyt viennin merkittävää avaamista muun muassa Kiinaan, Japaniin ja Iraniin. Kiinan kanssa on syksyllä allekirjoitettu uusi protokolla kauran vientiä varten sekä saatu hyväksyntä sianlihan viennille. Lisäksi on edistetty siipikarjanlihan vientiä Etelä-Koreaan ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden vientiä eteläisen Afrikan maihin.

Venäjän ja Euraasian talousliiton alueelle vietävien tuotteiden viennin valvontajärjestelmää on kehitetty toimivammaksi, tehokkaammaksi ja paremmin vientiä edistäväksi. Vastaavanlaista vientivalvontajärjestelmää on rakennettu tukemaan elintarvikkeiden Kiinanvientiä. Näistä ponnisteluista saamme kotimaiselle tuotannolle vakaampaa ja tasaisempaa markkinakysyntää.

21.17 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Täällä kyseltiin, onko maatalouden ystäviä vielä salissa, saati sitten SDP:ssä. Kyllä niitä löytyy. (Marisanna Jarva: Löytyi, hyvä!) Tietysti osaselitys on se, että vaimoni tulee Nivalasta, joten olen ollut jo 15 vuotta hyvässä koulussa.

Edustaja Viljanen nosti esille hyvin aiheellisen kysymyksen liittyen keskusliikkeiden ja kaupan katteisiin, ja siinä ei oikeastaan voi olla kuin samaa mieltä niistä haasteista, mitä tuottajilla on.

Tässä puhuttiin kansainvälistymisestä ja niistä onnistumisista ja niistä panostuksista, mitä Suomi valtiona tekee. Se on hyvä asia, mutta täytyy toki myöntää se tosiasia, että kyllä me olemme vielä ihan alkutekijöissä liittyen kansainvälistymiseen. On hienoa, että ministeri matkustaa, mutta ei Kiinaan myydä, siellä pitää olla läsnä. Sama koskee kaikkia muitakin isoja maita.

Yksi näkökulma, mikä on minulle tullut tutuksi, liittyy maaseutuun ja kyläyhdistyksiin. Olen itse ollut ylläpitämässä ja johtamassakin Päijänteen alueella, meillä Padasjoella olevaa Kelloalmpi-Seitniemi-Virmailan kyläyhdistystä. Sitä olisin oikeastaan kysynyt, miten te näette hallituksessa kyläyhdistysten tulevaisuuden. Itse näen ne aika olennaisena osana elämää enkä vain näin mökkiläisen tai kesäasukkaan näkökulmasta. Uskallan väittää, että kaiken kaikkiaan aika pienilläkin panostuksilla saadaan aikaan aika paljon. Joten kysynkin

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

teiltä, hallituspuolueiden edustajat: mitä aiotte tehdä, että suomalainen maaseutu ja sen kylät pysyvät edelleen voimissaan?

21.19 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aivan oikein, kylillä on aivan olennainen merkitys maaseudun elinvoimaisuuden kannalta. Voin ylpeydellä todeta, että me olemme kollegoja. Itse olen Savolankylän kyläyhdistyksen (Naurua) maa- ja kotitalousseuran puheenjohtaja, ja kylien asia on sikäli tärkeä.

Itse asiassa tässä budjettikirjassa ja tässä eduskuntakäsittelyssä valtiovarainvaliokunnan mietinnössä kylätoimintaan lisätään varoja, ja tätä valtionapua on mahdollisuus sitten kyläyhdistysten hakea. Näillä varoilla, mitkä pystytään sitten ohjaamaan esimerkiksi kylätoimintojen kehittämiseen, sen aktiivisen toiminnan kehittämiseen ja niin edelleen, pystytään sitä elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä siellä kylällä lisäämään. Joten kyllä tämä hallitus toimii, edustaja Skinnari, kylien puolesta. Voin ylpeydellä näin todeta ja vastata.

21.20 Pertti Hakanen kesk: Arvoisa herra puhemies! Kyllä täälläkin on tullut illan aikana esille se, että me olemme eduskunnassa hyvin yksimielisiä maatalouden tilanteesta. Minä erityisesti kyllä arvostan teitä kolmea opposition edustajaa, ketkä tunnistatte tämän (Naurua) täälläkin hetkellä, tänäkin iltana, kello 21:n jälkeen — tämä on äärimmäisen hieno kokea. Ja kun vielä edustaja Skinnari otti noin tärkeän asian äsken esille, niin kyllä tämä hyvä yhteistyö lämpimästi pitää ottaa vastaan myöskin näin. Ja toivon, että viette sinne ryhmille terveisiä, että kyllä täällä illalla, kun puhutaan budjetista ja puhutaan tulevasta vuodesta, olisi ollut kiva, mukava haastaa myöskin teidän kanssanne asioista ja katsoa vähän sitä, onko tämä samanlainen näkemys edelleen säilynyt läpi teidän puolueelinjanne.

Muutaman päivän päästä alkaa Suomi 100 vuotta -juhlavuosi, heti uudenvuodenaaton jälkeisenä päivänä. Varmaan erilaisia tapahtumia on paljon, ja minä toivon ja uskon siihen, että myöskin kotimainen, suomalainen ruoka tulee olemaan hyvin monessa tilaisuudessa ja jopa keskiössä.

Edustaja Viljanen otti esille tuon ministeri Tiilikaisen pyöreän pöydän keskustelun kaupan kanssa, ja kyllä minä toivon, että ensi juhlavuoden aikana, kun meillä kotimainen ruoka tulee tosiaan olemaan keskiössä, tuokin keskustelu tulee sille tasolle, että me olemme läpivalaisseet aidosti tämän koko ketjun, alkutuottajalta teollisuuden kautta sinne kauppaan, syyllistämättä ketään, katsomalla sen niin, että me oikeasti voimme todistaa juhlavuonna, kotimaisen ruuan arvokkaana hetkenä, millä tavalla tämä euro tänne ketjuun jakaantuu, ja turvata myöskin sen, että alkavan sadan vuoden aikana kotimainen ruoka tulemaan olemaan arvossaan ja täällä eduskunnassakin myöskin seuraavat sata vuotta on yhteinen laaja näkemys niin hallituksessa kuin oppositiossa.

21.22 Marisanna Jarva kesk: Arvoisa puhemies! Jatkaisin vielä tästä kylätoiminnasta, josta aikaisemminkin jo puhuin, ja on erittäin hyvä, että tosiaan valtiovarainvaliokunta teki lisäyksen tähän aikaisempaan esitykseen, ja tällä turvataan sitten sitä kylätoimintaa nimenomaan siellä paikallisella tasolla. Toivomme, että saadaan myös tätä uutta sukupolvea tähän kylätoimintaan mukaan siltä osin, että siellä sitä toimintaa on jatkossakin ja että näitä palveluita pystytään siellä tuottamaan.

Kolmas sektori tulee olemaan yhä suuremmassa roolissa ihan omasta halustaan niin harvaan asutuilla alueilla kuin kaupungeissakin jatkossa, ja tämä on erityisesti semmoinen turvallisuuskysymys, tätä on painotettu erityisesti. Meillä ei tuolla harvaan asutuilla alueilla

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

juuri ole sitten välttämättä niitä tiettyjä toimijoita, mitkä ovat aina läsnä tässä taajama-alueella. Siellä tämä kylätoiminta ja ne palvelut, mitä ne tuottavat, entisestään tuovat sitä turvaa ihmisille.

Mutta, arvoisa puhemies, olisin vielä jatkanut siitä, miten niitä ihmisiä sitten siellä maaseudulla on tuottamassa sitä kylätoimintaa ja näitä palveluita esimerkiksi vapaa-ajan asukaille ja turisteille, joita me nyt odotamme myös Suomeen jatkossakin yhä enemmän, varsinkin tuonne pohjoiseen jatkossa yhä enemmän. Tässähän erityinen tekijä tietenkin on se, että siitä työstä maksetaan asianmukainen palkka myös niille, jotka tätä ruokaa tekevät. Mutta sitten meillä, jotka esimerkiksi tällä metsäalalla toimimme, on ollut hyvin pitkään se tilanne, että on ollut hyvin epäkannattavaa: esimerkiksi tuolla puunkorjuupuolella käytännössä on eletty niillä omien metsien tuottamilla tuloilla hyvin pitkään. Se kuulostaa hyvin tutulta täällä maatilapuolellakin.

Tätä puuta nyt tullaan käyttämään enemmän. Tosiaan se 20 miljoonaa mottia vuodessa on mahdollista sen kestävän hakkuusuunnitelman mukaan tätä puunkäyttöä lisätä, ja siinä tulevat nämä biotuotetehtaat, mitä nyt on suunnitteilla, muun muassa uutena kohteena Kainuussa tämä Paltamon biotuotetehdashanke, (Puhemies koputtaa) jolta odotamme paljon ja semmoista yhtä tiettyä kivijalkaa tälle alalle myöskin tuonne meidän seudulle.

21.24 Lea Mäkipää ps: Arvoisa puhemies! Aluksi muutama sana kylätoiminnasta ja 4H-toiminnasta. Nehän ovat joka kunnassa puolueisiin katsomatta, varsinkin 4H-toiminta on nuorten piirissä. Ja sen verran voin itsekin kehua, että olen kylätoimikunnan puheenjohtajana ollut 10 vuotta, ostimme vanhan aseman, ja siellä on satoja tunteja tehty vapaaehtoista työtä. Emme ole koskaan edes hakeneet mitään rahaa — on maalattu ja tapiseerattu, ja vuosittain järjestellään äitien- ja isänpäiviä ja laskiais- ja pääsiäiskokkoja ynnä muuta. Että olen sitä mieltä, että kyllä kylätoiminnan täytyy perustua aika paljon vapaaehtoisuuteen eikä odotella valtiolta rahoja.

Mutta varsinaiseen puheeseen. Monet yhteiskunnalliset muutokset ovat vaikuttaneet maaseudun tulevaisuudennäkymiin. Palveluiden keskittäminen, liikenneyhteydet ja moni muu asia on pitkällä aikavälillä aiheuttanut maaseudulta muuttoliikennettä kaupunkiin. Suomi poikkeaa maaseudultaan useimmista muista maista, sillä suuri osa resurssistamme, sekä aineellisista että aineettomista, sijaitsee maaseudulla. Maa- ja metsätalous ovat koko maalle tärkeitä, ja maaseudun elinkeinojen edellytyksiä tulee vahvistaa kaikin mahdollisin tavoin. On kaikkien etu, että maaseutu pysyy asuttuna ja elinvoimaisena. "Biotalous ja puhtaat ratkaisut" on yksi hallituksen strategisista painopisteistä. Tehostamalla alkutuotannosta, elintarviketeollisuuden prosesseista ja yhdyskuntien jätteistä peräisin olevien ravinteiden talteenottoa ja järjestämällä tarkoituksenmukainen, kustannustehokas kierrätys sekä edistämällä sektorirajat ylittäviä tuotannollisia prosesseja luodaan uusia taloudellisia mahdollisuuksia, parannetaan ravinneomavaraisuutta sekä vähennetään ravinteiden huuhtoutumista vesistöihin.

Kotimaista energiatuotantoa nostamalla edistetään haja-asutusalueiden työllisyyttä ja elinvoimaa. Puu on tällä hetkellä tärkein energialähteemme, ja metsiä on hyödynnetty vain murto-osa niiden varannoista. Myöskään turpeen asemaa ei pidä heikentää. Kolmannes Suomen pinta-alasta on suomaata, ja vain vajaa prosentti on energiakäytössä. Suomen kannattaa lisätä myös puurakentamista ja olla näin lisäämässä uusiutuviin luonnonvaroihin perustuvia ratkaisuja. Lainsäädännöllä on edelleen mahdollista helpottaa kotimaisen ruoan tuotantoa.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Valtiontakaukset ovat yksi hyvä esimerkki, jolla helpotetaan maatalouden toimintaympäristön muutoksista aiheutuneita tilapäisiä taloudellisia vaikeuksia maataloilla. Suurimmat maksuvalmiusongelmat ovat tällä hetkellä maito- ja sikatiloilla, ja ne korostuvat etenkin viime vuosina suuria investointeja tehneillä tiloilla, joilla velkataakka on suuri ja jotka eivät tästä syystä ole ehtineet varautua odottamattomiin hinnanmuutoksiin. Tämä joukko on kuitenkin se, joka tulevina vuosina kannattelee alkutuotantoamme ja sen tason säilymistä kotimaista kulutusta vastaavalla tasolla.

Kehityksen hallitsemiseksi ja maaseudun tarjoaman hyvinvointipotentiaalın hyödyntämiseksi tarvitaan monipuolista maaseutututkimusta ja kehittämistoimintaa. Tässä tehtävässä Luonnonvarakeskuksella on tärkeä rooli. Maaseutua käsittelevien kehittämis- ja tutkimushankkeiden tuottaman tiedon avulla voidaan tukea valtakunnallista ja paikallista päätöksentekoa. Tutkittuun tietoon perustuvien päätösten ja valintojen avulla harvaan asutun maaseudun resurssit saadaan hyödynnettyä. Tässä onnistuminen määrittää osaltaan myös biotalouden tulevaisuuden ja hallituksen tavoitteena olevan 100 000 uuden työpaikan kohtalon.

Arvoisa puhemies! Hallituksen tavoitteet tukevat maaseudun elinvoimaisuutta ja kotimaisuusasteen kasvua niin energian- kuin ruoantuotannonkin osalta. Budjettiesityksessä hallinnonalan määrärahat pienenevät viimevuotiseen talousarvioon verrattuna. Kuitenkin varsinkin huonona taloudellisena aikana ja muuttuvassa toimintaympäristössä on ensiarvoisen tärkeää turvata huoltovarmuus ja omavaraisuus pitämällä kotimainen tuotanto mahdollisimman korkeana.

21.29 Eerikki Viljanen kesk: Arvoisa puhemies! Edustaja Pylväs nosti äsken esille ProAgrialle myönnetyn merkittävän 1,75 miljoonan euron tuen. Pylväs, kuten edustaja Hakanenkin, ilmaisi huolensa siitä, vääristääkö tämä tuki mahdollisesti maatalousneuvonnan markkinoita tilanteessa, jossa osa neuvonnan antajista toimii täysin markkinaehtoisesti ilman tukia, kun samalla ProAgria toimii markkinoilla edelleen merkittävän tasoisen julkisen tuen vauhdittamana.

Yhdyn Pylvään ja Hakasen huoleen osittain. On huomioitava, että ProAgrian tuen taso on laskenut jo paljon ja että valtaosan sen tuloista on tultava ja se tulee suoraan asiakaslas-kutuksesta. ProAgrian osalta en niinkään ole huolissani sen valtiontuesta tai valtiontuen markkinavaikutuksista vaan siitä, että reilusti pudonnut tilamäärä on ajanut ProAgrian resursseihin jonkinlaista vinoumaa ja vajaakäyttöä. Tähän ongelmaan ProAgria on pyrkinyt vastaamaan muuttamalla organisaatiotaan ja tehostamalla toimintaansa, aivan kuten pitääkin. Mutta tämä virtaviivaistaminenkaan ei kaikilta osin ole kyennyt turvaamaan sen palveluiden tasalaatuisuutta eri tuotantosuuntien ja alueiden välillä, kuten edustajat Hakanen ja Pylväs tässä jo mainitsivat.

Saamani palautteen perusteella valtiontuen vastineeksi meidän pitääkin saada ProAgrialta palvelulupaus myös palveluiden laadusta. Tällä hetkellä ProAgrian suurimpana ongelmana pidetään usein sitä, että osa sen toimijoista ja palveluista on todella huippulaatuisia samalla, kun osasta näitä ylisanoja ei voi lausua. Siksi yhdyn osittain edustaja Pylvään ja Hakasen huoleen. Neuvonnan markkinoita ei saa sotkea valtiontuella, vaan tuella pitää synnyttää laadukasta neuvontaa tulevaisuuden haasteista selviämiseen kaikille.

21.31 Mikko Savola kesk: Herra puhemies! Haluan olla edustaja Skinnarille täsmällinen ja tähän kylätoimintaan palaan vielä sen verran, että saadaan myös täsmälliset luvut esiin.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Eli momentille myönnetään 1 273 000 euroa ensi vuodelle. Itse asiassa valiokunta on pitänyt tätä kylätoimintaa äärimmäisen tärkeänä. Luen täältä sitaatin: "Valiokunta pitää kylätoimintaa erittäin tärkeänä ja korostaa, että valtionavun tarkoituksena tulee olla alue- ja paikallistasolla tapahtuvan toiminnan tukeminen. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan valtionapu on vahvistanut kylien toimintaa." Ja nyt tulee tärkeä: "Rekisteröityneitä kyläyhdistyksiä on yhä enemmän, noin 3 150 kappaletta, ja niiden toteuttamien erilaisten hankkeiden kokonaisarvo oli 20 miljoonaa euroa vuonna 2015." Joten kyllä tähän panostetaan, ja se on hyvä asia, ja tätä hankerahoitusta pitää nyt mahdollisimman hyvin käyttää hyväksi.

21.32 Pertti Hakanen kesk: Arvoisa herra puhemies! Oli aika pienestä kiinni, ettei tehdä tänään tyrvääläistä historiaa täällä eduskunnassa. Erityisen korkealle arvostan varapuhemies Pekkarisen uutta työvuorolistaa. Tuossa kiertävää puhemiestä kun seuraa, niin parin tunnin periodeilla vaihtuu ja tyrvääläinen varapuhemies Satonen ehkä seuraavaksi tulee puhetta johtamaan. Mutta ei silloin kyllä SDP:n edustaja Roos vuonna 83 varmaan osannut arvata, että jonain päivänä tämä voisi olla näin lähellä, kaksi tyrvääläistä todistamassa kutupuhetta.

Arvoisa puhemies! Todellakin tänään on pitkä ilta puhuttu maatalouspolitiikkaa, ja niin kuuluukin. Olemme puhuneet täällä salissa lehmistä, sioista, ketuista, susista, minkeistä, ahmoista, vaikka ties mistä, monista muista eläimistä, mutta tosiaan kuttu on jäänyt mainitsematta. Näin Tyrvällä syntyneenä kyllä täytyy sanoa, herra puhemies, että kyllä tämä loukkaa, kun kutusta ei ole puhuttu vielä sanaakaan, ja ajattelin tämän asian kyllä nyt korjata tähän lopuksi.

Tosiaan vuonna 83 kanssani samalta paikkakunnalta kotoisin oleva silloinen kansanedustaja Timo Roos käsitteli taitavasti kuttua omassa puheenvuorossaan, josta muodostui yllättäen eduskuntaan perinne. Tätä perinnettä on sitten jatkettu täällä jalosti. Olen kuullut huhuja, että esimerkiksi edustaja Pirttilahti käsitteli aikoinaan erittäin ansiokkaasti kuttua viimassa. Samoin edustaja Alatalolla kutun viulutusta esiintyi paikoin voimakkaastikin kuulemma. Tällaiset edeltäjäni merkittävät saavutukset ansaitsevat kyllä tulla mainituiksi, kun kutusta puhutaan täältä pöntöstä. Heille, Pirttilahdelle ja Alatalolle, laitan kyllä ilman muuta sumpit pihisemään tämänkin puheenvuoron päätteeksi. He voivat vilkaista juttua, kun ovat poissa täältä salissa ja eivät ole kuulolla, mitä puhutaan.

Arvoisa herra puhemies! Kuttu ansaitsee minusta enemmän huomiota kuin se tällä hetkellä saa. Kyseessä on kuitenkin todella jalo eläin, joka lypsää noin viitisen litraa maitoa päivässä. Tästä maidosta voidaan tehdä esimerkiksi juustoja. Niin maukkaita herkkuja muuten saadaan vain harvoista rinnoista — joo, tämäkin lainaus Alatalon puheesta. Alatalo utareita mainitsi rinnoiksi. Ne tuovat todellista nautintoa moneen hetkeen, kyseiset kutunmaidosta valmistetut juustot siis. Kutunjuusto onkin kotipaikkakuntani Sastamalan Tyrvään perinneherku ja mielestäni maailman paras juusto. On vähän valitettavaa, että sitä oikeaa, kotitekoista ja käsin tehtyä juustoa ei oikein tahdo enää helposti saada ruokapöytien kruunuksi. Kuttutilojen tuotokset menevät usein suoraan meijeriteollisuuden käyttöön, minkä myötä kotitekoisen kutunjuusto muuttuu aina vain harvinaisemmaksi. Eikä asiaa helpota kutun tunnetusti varsinkin vaativainen luonne. Eläinhän on pääkkö kuin mikä, varsin nuukakin vielä kaiken lisäksi — se ei tule tyrvääläisyydestä. Se ottaa huikkaa jopa omista utareistaan nälän tullen. Paritteluaikaan se taas löytää itse herkästi pukin luokse. Kuttu onkin tehokas lisääntyjä. Kili saavuttaa sukukypsyyden jo noin kolmen kuukau-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

den ikäisenä. Tämän jälkeen se alkaa tuntea vetovoimaa vastakkaista sukupuolta edustaviin suuriin sarviin, aivan kuten monet muutkin lajit.

Arvoisa herra puhemies! Löysin eduskunnan arkistoja selaillessani edustaja Kankaanniemen vuonna 98 tekemän kirjallisen kysymyksen kuttutalouden edistämisestä. Varsin aiheellinen kysymys vielä tänäkin päivänä. Kysymyksessä kerrotaan, että väittämien mukaan kutun maito parantaisi jopa syöpäsairauksia. Olen tämän myötä entistä vahvemmin sitä mieltä, että kutut ovat tulleet jäädäkseen osaksi suomalaista hyvinvointijärjestelmää. Jopa sote-uudistuskin on vaarassa jäädä kuttujen läpimurron varjoon. (Naurua)

Mietin myös tuossa viime vuonna tätä puhetta pitäessäni, saisikohan pukinsarvesta hyvinvointia tukevaa uutetta kuten poronsarvesta. Tämänkin idean (Puhemies koputtaa) kohtava, voimistava ja suoristava vaikutus...

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisa edustaja Hakanen, minä pyydän saada ilmoittaa teille, että teidän puheenvuoronne pituudella ei ole sitten takarajaa. (Naurua)

Hyvä, kiitoksia! Tässä oli muutama liuska jäljellä. Kiitoksia, arvostamani varapuhemies! — Todella tämänkin idean kohtava, voimistava ja suoristava vaikutus on nyt selvitettävä aivan viimeistään tulevan ison tauon aikana, ja tällä tarkoitan nyt kyllä nimenomaan taloudellisia vaikutuksia. Muut vaikutukset selvittäköön kukin tahollaan tauon aikana tahi vaikka heti joulunpyhinä.

Oletteko muuten miettineet, että kutusta tulee helposti mieleen myös kutu, joka on lähinnä kaloille tuttua puuhaa? — Kaloistakin tänään on paljon puhuttu. — Joskin termiä viljellään paljon myös muissa yhteyksissä. Mistä johtuu, kuka tietää, että sekä pukista että kutusta on jalostunut arkikieleemme varsin vahvasti paritteluun viittaavia merkityksiä? Tähän en osaa kyllä teille vastata, mutta se on taas yksi argumentti lisää sille, miksi pukinsarviuutteen tehokkuus tulee ehdottomasti nyt selvittää. Nämä ideat tulee kyllä sitten suojata kaikilla mahdollisilla patenteilla, ja alkuperämerkintöjen tulee näkyä mahdollisimman suurilla kirjaimilla, aivan kuin täytyy myöskin muiden kotimaisten ja ulkomaisten tuotteiden alkuperämerkintöjä parantaa kotimaisen tuotannon etujen esiin tuomiseksi.

Kutusta kehitettävien ideoiden selvitystyö voitaisiin aloittaa kyllä mielestäni Pirkanmaalta, miksei sieltä Sastamalan Tyrväältä, joka on maankuulu kuttupitäjä. Siellä on siis maidontuottajia, juustontekijöitä, siellä on vielä asiakkaita. Hannulan Leena tekee hyvää juustoa, Kaasalaisen Tuija — tosi hyviä juustontekijöitä. Löytyy myöskin vanhoista vaukunoista kutun kuvaa, lentopallojoukkueen logossa on pukin kuvat. Lisäksi kirjailija Mauri Kunnas: yksi suosituimmista Koiramäki-hahmoista, Herra Hakkarainen, on unissaan kävelevä pukki — tiesittekö muuten? Todellista kuttupitäjää siis tämä kotiseutuni, todellista kuttupitäjää.

Arvoisa puhemies! Kuttu on eläin, jota on kutsuttu köyhän miehen lehmäksi. Kyseessä on eläin, jonka tuoksu on ammoniakkin katkuinen. Se muistuttaa itse asiassa aika lailla hien tuttua tuoksua, kelle se sitä sitten onkin. Puhumme haastavasta mutta rakastavasta eläimestä, jonka maidosta saadaan maailman parasta juustoa. Minulle tyrvääläisenä tuottajana kutu symboloi kuitenkin ennen kaikkea puhdasta suomalaista ruokaa, jota tässä maassa tarvitaan nyt sekä tulevaisuudessa. Kutun hikinen tuoksu kertoo siitä kovasta työstä, jota tuottajat tekevät päivittäin pitääkseen oman ruuantuotantomme hengissä. Tähän työhön meidän on yhdyttävä myös täällä eduskunnassa. Jokainen vastuullinen edustaja tämän aisti-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

koon. Tämä puheenvuoro on jo pitkään pidetty puhtaan suomalaisen ruuan puolesta, ja niin on asianlaita myöskin tällä kertaa.

Herra puhemies! Haluan lopuksi kiittää eduskunnan kaikkia virkahenkilöitä, eduskunnan eduskuntaryhmien jäseniä ja erityisesti, totta kai, puhemiehistöä tästä kuluneesta vuodesta ja toivottaa rauhaisaa joulua ja maitotuottoisaa uutta vuotta 2017.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Kankaanniemi, normaalista kaavasta poiketen myönnän teille nyt tämän puheenvuoron kuttupuheen jälkeen.

21.41 **Toimi Kankaanniemi ps:** Arvoisa herra puhemies! Syntyperäisenä tyrvääläisenä koen, että minulla on kunnia kiittää edustaja Hakasta asiantuntevasta ja hyvästä puheesta. Kotonani oli kuttu, joten se on hyvin tuttu, ja myös se kutunjuusto, jota tässä mainostettiin, oli erittäin hyvää ja on varmasti tänäkin päivänä. Eli kaikki pyrkikööt löytämään kutunjuustoa, ja kyllä se syöpäkysymyksen lienee totta.

Päätöksen käsittely keskeytettiin.

8.7. Pääluokka 33 Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Esitellään sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala koskeva pääluokka 33. Jaoston puheenjohtaja, edustaja Kankaanniemi.

Keskustelu

14.02 **Toimi Kankaanniemi ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle ehdotetaan 14,6 miljardia euroa, joka on noin 1,5 miljardia enemmän kuin kuluvana vuonna. Kasvuun vaikuttavat muun muassa kilpailukyky sopimus, perustoimeentulotuen siirto Kelalle, opiskelijoiden asumistuen siirto yleisen asumistuen piiriin, kärkihankkeet, omais- ja perhehoitajien sekä veteraanien etujen parantaminen. Säästöjä syntyy muun muassa lääkekustannusten ja ansiosidonnaisen työttömyysturvan muutoksista ja indeksitarkistusten poistamisista. Pääluokan suurimmat menoerät ovat eläkemenot, perhe- ja asumiskustannusten tasaus sekä työttömyysturva.

Arvoisa puhemies! Valiokunta kiinnittää huomiota hallituksen esitysten vaikutusten arviointiin ja kehittämistarpeisiin. Pitkäaikaisten vaikutusten laaja-alainen arviointi on tärkeää. Valtioneuvoston kansliaan perustetun riippumattoman arviointineuvoston resurssit on syytä turvata. Valiokunta pitää erittäin myönteisenä työllisyyttä ja kilpailukykyä edistävään kärkihankkeeseen sisältyvien genomikeskuksen, biopankkien ja syöpäkeskuksen rahoitusta, yhteensä 17 miljoonaa euroa, josta ensi vuonna 5,8 miljoonaa euroa. Näillä on monipuolinen vaikutus tutkimuksen ja hoidon mutta myös alan talouskasvun suhteen. Suomi voi nousta alalla edelläkävijämaaksi ja halutuksi yhteistyökumppaniksi.

Valiokunta paneutui hyvinvointiin ja terveyteen liittyvien viiden kärkihankkeen toimeenpanoon. Niillä luodaan uusia, kustannustehokkaita toimintamalleja valtakunnalliseen käyttöön terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi sekä kustannusten hillitsemiseksi. Valiokunta ehdottaa yhteensä vajaan 11 miljoonan euron lisäyksiä hallinnonalan talousarvioon. Päihdeäitien hoidon turvaamiseen osoitetaan 1,75 miljoonaa euroa, näyttöön

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

perustuvan hoitotyön edistämiseen 250 000 euroa sekä ennakoivan lastensuojelun ja lapsiperheiden tarvelähtöisen auttamismallin kehittämiseen ja levittämiseen 500 000 euroa.

Edelleen valiokunta ehdottaa valtakunnallisille toimijoille ruoka-avun järjestämiseen erityisen tuen tarpeessa oleville miljoonaa euroa ja päihdeongelmista eroon pyrkivien hoidon ja tuen järjestämiseen miljoonaa euroa. Nämä ovat valtiolle pieniä mutta saajille ruohonjuuritasolla suuria kädenojennuksia eduskunnalta juhluvuonna.

Valiokunta pitää tärkeänä, että sosiaaliturvaa ja sen kannustavuutta sekä työllistymistä edistetään niin, että ruoka-avun tarve on mahdollisimman vähäinen. Todettakoon, että professori Juho Saaren eriarvoistumisen pysäyttämiseen tähtäävän työryhmän asettaminen on paikallaan. Lisäksi valiokunta ehdottaa 5 miljoonan euron lisäystä yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen rahoitukseen. Tähän liittyen valiokunta ehdottaa lausumaa, jossa edellytetään, että maakuntaudistuksen yhteydessä huolehditaan siitä, että sosiaalialan tutkimuksen ja yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen voimavarat turvataan. Sosiaalialan osaamiskeskuksille osoitetaan miljoonan euron lisäys.

Turvakotitoiminnan määräraha nousee 2 miljoonalla eurolla. Tämän jälkeenkin turvakotipaikkoja on riittämättömästi. Kuten oikeusministeriön hallinnonalan yhteydessä todettiin, Istanbulin sopimuksen edellyttämä tukipuhelintoiminta on alkanut. Sopimus edellyttää myös kattavan turvakotiverkoston perustamista muun muassa seksuaalisen väkivallan uhreille.

Arvoisa puhemies! Arvokasta on se, että Suomen itsenäisyyden juhluvuonna hallitus panostaa historiallisen mittavasti sotiemme veteraanien palveluihin. Maksuttomien kotiin vietävien palveluiden järjestämiseen osoitetaan rahapeliteoiminnan tuotosta ensi vuonna 20 miljoonaa euroa ja seuraavina vuosina 15 ja 5 miljoonaa euroa. Sotainvalidien haitta-aste alenee 10 prosenttiin, ja näin oikeus palveluihin laajenee. Rintamalisän ja muiden veteraanietuuksien tason turvaamiseen valiokunta esittää talousarvioon 180 000 euron lisäystä. Varmistaakseen veteraanien asianmukaiset edut valiokunta ehdottaa lausumaa, jossa edellytetään, että hallitus seuraa veteraanien kuntoutukseen ja kotiin vietäviin palveluihin osoitettujen määrärahojen riittävyttä sekä palvelujen toimivuutta ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin, jotta kaikilla veteraaneilla on mahdollisuus päästä heille tarkoitettujen palveluiden piiriin.

Arvoisa puhemies! Kunta- ja terveysjaoston vastuulla oli yhteensä noin 24 miljardin euron osuus valtion talousarviosta. Esitän kiitokset kunta- ja terveysjaoston jäsenille, valiokuntaneuvokselle ja muulle henkilöstölle mittavasta ja ansiokkaasta työstä syksyn aikana. Lämpimät kiitokset myös ministereille hyvästä yhteistyöstä ja hyvän joulun toivotukset.

14.07 Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia jaoston puheenjohtajalle lämpimistä sanoista ja hyvän joulun toivotuksista, samoin myös jaostolle ja kaikille.

Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveysministeriön talousarvioesitys on jouduttu tekemään saman huolen varjossa kuin täällä aiemmin on esitetty. Suomen kilpailukyky ja työllisyys tulisi saada nousuun. Samalla on varmistettava kaikkein heikoimmassa asemassa olevien toimeentulo ja hyvinvointi. Kuten jaoston puheenjohtaja totesi, hallinnonalan osuus valtion talousarvioesityksestä vuodelle 2017 on 14,6 miljardia euroa, joka on runsas neljäsosa valtion talousarviosta. Tämä määrärahaesitys on 1,5 miljardia euroa vuoden 2016 varsinaista talousarviota suurempi. Tämä menojen lisäys aiheutuu muun muassa kilpailukykysovimuksen vaikutuksista, perustoimeentulotuen maksatuksen siirrosta Kansan-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

eläkelaitokselle, opiskelijoiden siirrosta yleisen asumistuen piiriin, palkkatuen ja starttirahan rahoituksen osittaisesta siirrosta työ- ja elinkeinoministeriöstä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön sekä turvapaikanhakijoista aiheutuvista menoista. Oleskeluluvan saaneista turvapaikanhakijoista aiheutuvat menot ovat arviolta 105 miljoonaa euroa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonalalla vuonna 2017.

Julkisen talouden suunnitelman mukaisesti lääkekorvauksista säästetään 134 miljoonaa euroa vuoden 2017 alusta, ja valtion osuus tästä on 60 miljoonaa euroa. Sairaus- ja kuntoutusrahojen tuloarvoja ja korvausastetta alennetaan ylimmissä tuloarvoissa. Tällöin työtulovakuutuksen kustannukset pienenevät vuositasolla 25 miljoonaa euroa ja 18 miljoonaa euroa vuonna 2017. Muutokset eivät vaikuta valtion menoihin.

Indeksitarkistuksia kansaneläkeindeksiin ja kuluttajaindeksiin sidotuissa etuuksissa ei tehdä vuosina 2017—2019. Lisäksi kansaneläkeindeksin pistelukua alennetaan vuonna 2017 ja näin toteutetaan pääosin julkisen talouden suunnitelmassa päätetty 0,86 prosentin säästö. Säästöt koskevat muun muassa kansaneläkettä, työttömyysturvaa, asumistukia ja lapsilisä. Toimet pienentävät valtion menoja 67,5 miljoonaa euroa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön päälukussa. Muutos ei koske perustoimeentulotukea, johon tehdään normaali indeksitarkistus.

Arvoisa puhemies! Suurimmat euromääräiset muutokset aiheutuvat kilpailukykysojimuksista, joka tuo muutoksia muun muassa työnantajien sosiaaliturvamaksuun sekä yhdenmukaistaa työnantajan ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuja. Kilpailukykysojimuksen mukaisesti kaikkien työnantajien sairausvakuutusmaksua alennetaan 0,94 prosenttiyksiköllä vuonna 2017, mikä lisää valtion rahoitusosuutta 706 miljoonaa euroa. Samalla euromäärällä alennetaan palkansaajien ja yrittäjien sairaanhoitovakuutuksen sairaanhoitomaksua ja nostetaan työtulovakuutuksen päivärahmaksua. Lisäksi työnantajan ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuja yhdenmukaistetaan, ja tämän seurauksena palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotto nousee ja valtion rahoitusosuus peruspäivärahasta laskee 48 miljoonalla eurolla vuonna 2017.

Palkansaajien aikuiskoulutustuen perusosan rahoitus siirretään Työttömyysvakuutusrahaston tuotoilla katettavaksi. Aikuiskoulutustuen enimmäispituus lyhenee 15 kuukauteen ja perusosa alenee 15 prosenttia. Valtio rahoittaa edelleen yrittäjän aikuiskoulutustuen. Aikuiskoulutustuen muutokset tulevat voimaan 1.8.2017, ja ne säästävät valtion menoja 44,1 miljoonaa euroa vuonna 2017.

Kilpailukykysojimuksen maksukorotusten vaikutuksia kompensoidaan pienituloisille palkansaajille. Tätä varten on valtion osuuteen sairausvakuutuslaista johtuviin menoihin varattu 63 miljoonaa euroa.

Työntekijöiden keskimääräistä työeläkemaksua korotetaan ja työnantajien keskimääräistä työeläkemaksua alennetaan edellisestä vuodesta 0,20 prosenttiyksikköä vuosina 2017 ja 2018. Vuosina 2019 ja 2020 muutokset ovat 0,40 prosenttiyksikköä. Vuonna 2020 alennus on siten yhteensä 1,2 prosenttiyksikköä.

Arvoisa puhemies! Ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan kohdistetaan 200 miljoonan euron säästö. Tämä toteutetaan siten, että työttömyysturvan omavastuu-aikaa pidennetään, ansiosidonnaisen työttömyysturvan korotusosia pienennetään, pitkän työuran korotusosasta luovutaan kokonaan ja työttömyyspäivärahan enimmäiskesto lyhennetään 100 päivällä. Samalla työttömyysturvaa uudistetaan aktivoivampaan ja työllistymistä tukevaan suuntaan muuttamalla palkkatuen ja starttirahan rahoitusta siten, että niitä rahoitetaan osittain työttömyysetuusmäärärahoista. Kyseessä on kaksivuotinen kokeilu, jossa palkkatuen ja

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

starttirahan perusosaa vastaava rahoitusosuus siirretään työ- ja elinkeinoministeriöstä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöön. Kokeilu liittyy hallituksen kärkihankkeisiin, joilla työn vastaanottamista estäviä kannustinloukkuja puretaan ja rakenteellista työttömyyttä alennetaan sekä työvoimahallintoa uudistetaan työllistymistä tukevaksi.

Kokeiluun liittyen työttömyysetuudella omaehtoisesti opiskelevien kulukorvaus poistetaan, mikä säästää valtion menoja noin 29 miljoonaa euroa. Samalla kulukorvausta ryhdytään maksamaan työkokeilun ajalta ammatillista koulutusta vailla oleville nuorille, mikä lisää valtion kustannuksia 7 miljoonalla eurolla. (Puhemies koputtaa) Muutoksista saatavalla säästöllä lisätään palkkatukea saavien lukumäärää. Näiden lisäksi matka-avustus ja muuttokustannusten korvaus yhdistetään liikkuvuusavustukseksi. (Puhemies koputtaa)

Arvoisa puhemies! Jatkan tästä sitten varmaan debatin kuluessa, mutta kiitoksia tähänastisesta.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Juuri näin.

14.13 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula: Arvoisa herra puhemies! Kiitos kunta- ja terveystieteiden ministeriölle, kiitos valtiovarainvaliokunnalle mietinnöstä, josta voi tehdä useammankin tulkin, mutta yksi on se, että valiokunta katsoo mietinnössään tulevaisuuteen — tulevaisuuteen tavalla, jossa sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskien ensinnäkin me saisimme kansallisesti parempaa terveyttä. Mietinnössä kannetaan huolta siitä, miten terveyden edistämisen käy tilanteessa, jossa maakunnille tulee jatkossa oma vastuunsa ja terveyden edistäminen on jatkossa kuntien tehtävä. Mutta nämä määrärahalisäykset, jotka valiokunta on tehnyt yhtäältä hoito-alan tutkimustyöhön, toisaalta yliopistotasoiseen terveydenhuollon tutkimukseen ja kolmanneksi varmistamaan sosiaalialan osaamiskeskusten rahoituksen ensi vuonna, ovat kohtia, joista pystyy lukemaan, että valiokunta on tehnyt tulevaisuusorientoitunutta työtä.

Samalla, erityisesti tuon yliopistotutkimuksen osalta, valiokuntakin liittyy oman mietintönsä osaltaan kansallisen genomistrategian luomiseen, ja hallitushan on päättänyt panostaa kehyskaudella noin 17 miljoonaa euroa, josta ensi vuodelle hieman yli 5 miljoonaa euroa, siihen, että me kykenisimme nykyistä paremmin hyödyntämään olemassa olevaa tietovarantoa, olemassa olevaa suomalaista osaamista suomalaisiksi työksi. Tämä on kasvua, jos mikä, ja me koetamme perustoja kuntoon saattaa tämän strategiankin kautta, jonka hallitus on linjannut. Kiitos eduskunnalle tuesta tälle työlle.

Istanbulin sopimuksen ratifiointi on asia, joka etenee. Valiokunta on kiinnittänyt tähän asiaan huomiota, ja kuten valiokunnan mietinnöstä käy ilmi, eilen on avautunut ympäri- vuorokautinen puhelinpalvelu. Ministerikollega Lindström on soittanut ensimmäisen soiton. Se on yksi osa sitä, että tämä Istanbulin sopimus kyetään ratifioimaan ensi- ja turvakotipaikkojen osalta. Meillä on konkreettinen tavoite, joka on nykyresursseihin nähden kova, mutta matkalla oikeaan suuntaan ollaan menossa.

Kolmantena kokonaisuutena otan esiin sen, että sen lisäksi, että tässäkin salissa useilla kyselytunneilla on keskusteltu säästöistä, on hieman varjoon jäänyt se, että tulevana vuonna panostetaan merkittäväällä tavalla tekemisen sisältöjen kehittämistyöhön. Hallituksen kärkihankkeista on viime aikoina eduskunnan isossa salissa puhuttu vähemmän. Puolitoista vuotta sitten niistä puhuttiin, että ne ovat jotakin säästöjen paikkausta. Kyse ei ole säästöjen paikkausta, vaan uuden luomisesta. Lapsi- ja perhemuutosohjelma, ikääntyvän väestön muutosohjelma ja hyvinvoinnin ja terveyden muutostyö ovat niitä asioita, joissa tavoit-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

teena on, että toisin tekemällä, paljon puhuttuja, olemassa olevia hyviä käytäntöjä hyödyntämällä, niitä monistamalla jalkautetaan hyviä toimintatapoja. Tämä kärkihankkeitten nykytila on se, että jalkauttamisvaihe on alkanut. On tehty valintoja siinä, mihin panostetaan esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden osalta. Yksi asia, jonka haluan nostaa tässä yhteydessä esiin on se, että liikunta- ja urheilujärjestöt ja sairaanhoitopiirit hyvin kattavasti koko maassa tulevat seuraavan kahden vuoden aikana tekemään sitä työtä, jossa osana sairaanhoitoa on se, että terveyttä edistetään.

Neljäntenä asiana sosiaali- ja terveydenhuollon muutos. Se on iso työ, jonka perustoja ollaan valamassa. Valiokunta nostaa esille ICT:n, minun retoriikassani pitää kuulemma puhua digisotesta. Digitalisaation, tiedonkulun mahdollistaminen on aivan ydin. Meillä on sinä päivänä so-te, meillä on sinä päivänä valinnanvapaus, meillä on sinä päivänä mahdollisuus hyödyntää olemassa olevaa tietoa ihmisen parhaaksi, kun meillä tieto kulkee. Tämä on asia, jota ei voi koskaan korostaa liikaa. Se työ, jota eduskuntakin nyt kannustaa jatkovalmisteluun ja jatkovalmistelussa, on aivan keskiössä. Tämä on avainkysymys, avain kaikkeen siihen, että me saamme (Puhemies koputtaa) sen päivän, jolloin sote on matkalla merkittävällä tavalla eteenpäin. — Kiitoksia, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Asiasta käydään tässä vaiheessa debatti. Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat osallistua debattiin, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta.

14.19 Anneli Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministeri Rehula, te olette useaan otteeseen antanut hyvää tunnustusta Eksotelle sen hyvistä palveluista ja sen palveluiden toimivuudesta sekä rakenteista. Siellä on yhdistetty sosiaali- ja terveyspalvelut sekä erikoissairaanhoido yhdeksi kokonaisuudeksi. Hallintorajoja on poistettu, ja palvelut perustuvat vahvaan integraatioon ja sujuviin palvelukokonaisuuksiin. Vastaavalla tavalla toimitaan myös Siun sotessa ja nyt myös teidän omassa maakunnassanne Päijät-Hämeessä. Elikkä kun sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta tehdään, niin kenttä toimii aivan toiseen suuntaan kuin ministeriö ja hallitus nyt valmistelevat. Kysyn nyt teiltä, ministeri Rehula: kun sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus tulee, tuletteko edellyttämään, että nämä toimivat, hyvät käytännöt ja palvelukokonaisuudet ja rakenteet joudutaan pilkkomaan ja yhtiöittämään erillisiksi toimijoiksi ja sitä kautta se hyvä toiminta (Puhemies koputtaa) pilkkoutuu ja hajautuu eikä toimi yhtä hyvin tulevaisuudessa kuin tällä hetkellä?

14.20 Hannakaisa Heikkinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Oli hienoa, että ministeri Rehula nosti tässäkin yhteydessä esille kärkihankkeet. Niistä on todellakin aivan liian vähän puhuttu viime aikoina täällä eduskunnassa. Nuo kolme mainitsemaanne kärkihanketta, lapsi- ja perhepalvelut, ikäihmisten kokonaisuus, terveyden edistäminen, ovat ne kolme keskeistä asiaa, joilla meillä on ylipäättänsä aidosti mahdollisuutta vastata tulevaisuuden haasteisiin, että elämme terveenä mahdollisimman pitkään, lapsemme varttuvat terveiksi veronmaksajiksi ja että terveyden edistämisen kautta meillä sairastavuus vähenee. Mutta huoleni koskee sitä, että joissakin maakunnissa on jääty odottamaan rakenteitten muutosta, jotta näihin painopistealueisiin pystyttäisiin tarttumaan. Mitenkä me saisimme viestitettyä maakuntiin, sairaanhoitopiireihin, että nyt ei ole aikaa odotella, vaan terveyden edistämiseen, kansalaisten (Puhemies koputtaa) hyvinvointiin on panostettava nyt eikä huomenna?

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

14.21 **Anne Louhelainen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainvaliokunta toteaa mietinnössään, että kärkihankkeisiin osoitettu rahoitus on merkittävää, koska monin paikoin on jouduttu vähentämään ja toimintoja supistamaan. Onkin tärkeätä, että näiden hankkeiden etenemistä seurataan säännöllisesti ja niiden vaikuttavuutta arvioitaisiin sovittujen indikaattoreitten pohjalta.

Arvoisat ministerit, olisin kysynyt omaishoitoon liittyen, koska se on yksi hallituksen kärkihankkeista: kun kunnat toimivat hyvin eri tavoin, minkälaisia indikaattoreita nyt sitten on suunniteltu, että voitaisiin näitä kuntien tekemiä toimenpiteitä valvoa, miten niiden vaikuttavuus ja toimivuus saavuttaa omaishoitajat? Erityisesti sijaishoito on monia omaishoitajia arveluttava asia, se ei aina toimi ihan niin kuin pitäisi. Miten kuntia ohjeistetaan ja kuinka näitä toimia valvotaan, että nämä valtionosuudet menevät sinne, mihin on tarkoitus?

14.22 **Sari Sarkomaa kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensi vuoden talousarvion merkittävät lisäykset genomikeskukselle, biopankeille ja syöpäkeskukselle ovat erittäin tervetulleita. Ne rakentavat menestyvää Suomea, lisäävät kilpailukykyämme, mutta myöskin turvaavat sosiaali- ja terveydenhuollon laatua. Ikävä asia on se, että yliopistollisen terveydenhuollon tutkimuksen määrärahat ovat laskeneet kuin lehmän häntä ministereiden ja hallitusten vaihtuessa.

Valtiovarainvaliokunta näytti vahvaa suuntaa siihen, että lisäsimme yliopistollisen terveydenhuollon tutkimukseen 5 miljoonaa euroa. Lisäsimme sosiaalialan osaamiskeskusille ja hoitotyön tutkimukselle määrärahoja. Tämä oli merkittävä viesti myöskin tuleville hallituksille.

Teimme myöskin vahvan ponnen, että osana sote-uudistusta on sote-tutkimuksen määrärahat turvattava. Kysynkin nyt istuvilta ministereiltä, millä tavalla tämä olisi mahdollista tehdä. Tämä asiahan puuttui kaatuneesta sote-uudistuksesta. Viime kaudella olleessa sote-uudistuksessa ei ollut selkeästi määritelty sitä, miten sote-tutkimus turvataan. Tutkimus on tulevaisuuden hyvää hoitoa.

14.23 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen samaa mieltä edustaja Heikkisen kanssa, että tässä salissa on keskusteltu liian vähän hallituksen kärkihankkeista. Ministeri Rehula, te vastaatte hallituksen kärkihankkeesta eriarvoisuuden vähentämiseksi. Sen hankkeen keskeinen asia on se, että siihen päästään poikkihallinnollisella yhteistyöllä. Otan esimerkin siitä, miten tässä on tähän mennessä edistytty.

Teidän ministerinne, joka istuu oikealla puolellanne, on esitellyt leikkaukset, joilla leikataan suomalaisten sosiaaliturvaa, mikä johtaa lapsiköyhyyden lisääntymiseen, vanhusköyhyyden lisääntymiseen, tuloerojen kasvamiseen ja köyhyysasteen lisääntymiseen. Jos siinä teidän vasemmalla puolellanne olisi valtiovarainministeri, hän olisi esitellyt hankkeita, joilla rikkaat rikastuvat. Nyt kysyn: Mikä on teidän arvionne tähän mennessä onnistuneesta terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ja eriarvoisuuden vähentämisen kärkihankkeesta? Mitkä ovat sen tulokset tähän mennessä? Miten voitte vakuuttaa meille, että pääministeri Sipilän asettama Juho Saaren eriarvoisuustyöryhmä (Puhemies koputtaa) pääsee yhtään sen parempaan kuin tähän mennessä toteutettu kärkihanke?

14.24 **Martti Talja kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vanhuksemme asuvat tällä hetkellä vielä hyvin suurelta osin laitoksissa, terveyskeskuksen vuodeosastoil-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

la, heitä asuu senioriasunnoissa, palveluasumisessa, ympärivuorokautisessa palveluasumisessa. Tässä salissa on käyty keskustelua nimenomaan mitoituksesta koskien ympärivuorokautista palveluasumista. Missä vaiheessa tällä hetkellä on arviointi siitä, että lähtisimme puhumaan samankaltaisista asioista, kun puhumme laitosasumisesta, palveluasumisesta, seniori- tai ympärivuorokautisesta asumisesta, nimenomaan siinä tuen mitoituksessa? Tällä hetkellä erilaiset mitoituskalkelmat ovat hyvin erilaisia lähtökohdiltaan. 0,5:n mitoitusta saattaa merkitä jollakin, että toimien määrä on todella 0,5 viikkoa kohden, kun jollakin toisella niitä on 0,73 viikkoa kohden.

14.25 Outi Alanko-Kahiluoto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Eduskunnassa on laajaa tyytymättömyyttä siihen, että lainvalmistelussa ei tehdä riittävästi vaikutusarvioiteja, ja erityisesti tämä on korostunut sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla. Sosiaali- ja terveysvaliokunta, jonka jäsen olen, on toistuvasti joutunut kiinnittämään huomiota siihen, ettei hallituksen esityksissä arvioida riittävästi esitysten sukupuoli-, työllisyys-, tulonjako- ja lapsivaikutuksia, ja tämä on tosiaan ollut meidän valiokuntamme yhteinen näkemys.

Olen itse pohtinut, mitä tälle asialle voitaisiin tehdä. Olemme julkisuudessa kuulleet viime aikoina jopa pääministerin toteavan, että vaikutusarvioiteihin tai lainvalmisteluun ei ole riittävästi resursseja. Kysymykseni kuuluu: kun valtioneuvoston alla on tämä strategisen tutkimuksen määräraha, joka sinne viime kaudella siirrettiin Suomen Akatemian tutkimusmäärärahoista, (Puhemies koputtaa) niin voisitteko harkita, että näitä rahoja käytettäisiin siihen, että parannettaisiin (Puhemies koputtaa) esimerkiksi sosiaali- ja terveysministeriön mahdollisuuksia tehdä dynaamisia vaikutusarvioiteja (Puhemies koputtaa) koskien lakiesityksiä ja budjettia?

14.27 Anne Louhelainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olisin kysynyt vanhusväestöstä, koska meillä tiedetään, että Tilastokeskuksen tekemien arvioiden mukaan vuonna 2030 yli 65-vuotiaita on noin 1,4 miljoonaa ja yli 85-vuotiaita 178 000. Vuonna 2008 tehdyn sosiaali- ja terveysministeriön laatusuosituksen mukaisesti vanhusten palvelujen painopistettä siirretään nyt laitoshoidosta kohti tuettua kotona asumista. Olisin kysynyt ministereiltä: Miten näette vanhusväestön asuntotilanteen? Miten näette, että ikään-tyneille suunnattujen asuntojen riittävä saanti taataan?

14.28 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän talousarvion myötä jo valmiiksi riittämättömästä perusturvasta leikataan: työttömiltä, eläkeläisiltä, sairailta ja opiskelijoilta leikataan. Samaan aikaan palvelumaksuihin tehdään isoja korotuksia ja lääke- ja matkakorvauksia leikataan. Nämä kaikki osuvat kipeiten kaikista köyhimpiin, ja erityinen kohderyhmä on pieniä eläkkeitä saavat vanhukset. Myös diabeetikoilta ja keliakikoilta leikataan. On erittäin omituista kohdentaa leikkauksia muutamalle potilasryhmälle.

Haluaisin myös puuttua näihin vaikutusarvioiteihin. Kunnollisia vaikutusarvioita leikkauksen kokonaisvaikutuksista toimeentuloon, tuloeroihin ja kansanterveyteen ei ole tehty. Selvää on, että köyhyys lisääntyy ja syvenee ja leipäjonot kasvavat, mutta haluaisin kysyä ministereiltä sitä, miten päätösten yhteisvaikutusten arviointia voitaisiin kehittää tulevaisuudessa.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

14.29 **Anne-Mari Virolainen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Käsitteilyssä on mittava budjetti, joka katsoo tulevaisuuteen, kuten ministeri Rehula esittelypuheessaan mainitsi. Olen erittäin tyytyväinen siihen, että tavoittelemme asemaa tieteen edelläkävijämaana. Siitä kertoo, että perustetaan genomikeskus ja tehostetaan julkisten biopankkien toimintoja.

Haluaisinkin hetkiseksi keskittyä näihin biopankkeihin ja näytteenottoon. Jos me aidosti aiomme saavuttaa vaikuttavuutta koko kansalle, niin tällä hetkellä näytteitä antaa ainoastaan 25 prosenttia Suomen väestöstä, ja jos pystyisimme muuttamaan näytteenottomenettelyyn, kuten meillä on esimerkiksi kudosten ja elinsiirtojen osalta jo voimassa olevaa lainsäädäntöä, elikkä siirtyisimme suostumusolettamaan, me pystyisimme jatkossa varmistamaan (Puhemies koputtaa) yhä parempaa hoitoa yhä useammalle suomalaiselle.

14.30 **Veronica Rehn-Kivi r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Saarikon ja ministeri Grahn-Laasosen viime viikon ulostulot perhevapaiden uudistuksista ja erityisesti ansiosidonnaisen isyysvapaan pidennyksestä ovat ilahduttavia ja tervetulleita esityksiä. Ruotsalainen eduskuntaryhmä on omassa varjobudjetissaan esittänyt 6+6+6-mallin käyttöön ottamista, jossa kummallekin vanhemmalle on korvamerkitty 6 kuukautta ja 6 kuukautta olisi vanhempien vapaasti jaettavissa. Mallin mukaan perheet voivat itse päättää, miten ja milloin perhevapaat pidetään. Tämä helpottaisi naisten työllistymistä ja töihin palaamista, mahdollistaisi osa-aikatyötä ja lisäisi isien osallistumista lastenhoitoon. Lisäksi perhevapaiden kustannukset jakaantuisivat oikeudenmukaisemmin vanhempien työnantajien kesken. Kun myös työmarkkinajärjestöt näyttävät olevan kokonaisuudistuksen kannalla, kysyn hallitukselta: olisiko jo aika aloittaa uudistuksen valmistelu ja saada lakiesitys päätettäväksi jo tämän hallituskauden aikana?

14.31 **Annika Saarikko kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihan ensimmäisenä haluan sosiaali- ja terveysministeriön ministereille toivottaa voimia ja sitkeyttä sosiaali- ja terveyspalvelujen merkittävän uudistuksen ja reformin eteenpäinvientiin. Se on historiallinen, merkittävä kokonaisuus, ja totisesti toivon, että tämän hallituksen valitsema linja siitä, että uudistus viedään maaliin, saavuttaa tuloksensa emmekä joutuisi takaisin niihin keskusteluihin, joita sosialidemokraatit virittelevät siitä, pitäisikö vielä kerran ikään kuin aloittaa kaikki alusta. Minua hämmäntävät puheenvuorot siitä, että sosialidemokraatit eivät usko tämän uudistuksen merkitykseen ja tehtävään, ja se, että puhutaan sen kokonaan uudelleen avaamisesta. Sitä on vaikea käsittää. (Sari Sarkomaa: Ilman, että on omaa vaihtoehtoa!)

Sen lisäksi haluan yhtyä edustajien Sarkomaa ja Virolainen erittäin hyviin avauksiin, jotka liittyvät terveysalan kasvustrategiaan. Itse näen samoin, että niissä on Suomen tulevaisuuden eväät ja myös kasvun kärjet eri puolilla Suomea.

Ja viimeisimmäksi, arvoisa puhemies, otan esiin, samoin kuin edustaja Rehn-Kivi, tämän perhevapaaudistuksen. Se ei ole tässä hallitusohjelmassa mutta on reformina niin laaja, että vaatii pitkän selvityksen, (Puhemies koputtaa) ja siksi tiedustelisin ministereiltä: miten suhtaudutte siihen, (Puhemies koputtaa) että alettaisiin pohtia sitä perusteellisesti?

14.32 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oppositiojohtaja Sipilä puhui paljon siitä, että politiikassa ymmärretään huolellisesti väärin. Pääministerinä hän on siitä vähemmän puhunut, mutta minusta edustaja Saarikon puheenvuoro oli juuri

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

oiva esimerkki oppositiojohtaja Sipilän huolesta. Ei kukaan ole esittänyt, että sote-uudistus pitäisi aloittaa kokonaan alusta, vaan siltä pohjalta, mihin pisteeseen se viime kaudella saatiin. Edustaja Saarikko, oletteko tutustuneet kuntien lausuntoihin? Voitteko sanoa, kuinka iso osa esimerkiksi kunnista uskoo tällä hallituksen sote-uudistuksella päästävän niihin tavoitteisiin, joita sille on asetettu? Me olemme esittäneet, että palautetaan uudistus alkuperäisten tavoitteiden ääreen — jatketaan siitä, mihin jäätiin, mutta palautetaan alkuperäisiin tavoitteisiin, pois tästä pakkoyhtiöittämisestä, takaisin siihen, että paremmilla hoitoketjuilla saadaan oikea hoito oikeaan aikaan oikeassa paikassa. Nyt siihen eivät tunnu edes asiantuntijat uskovan.

14.33 Annika Saarikko kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä olen hyvin tietoinen siitä, että kunnat ovat lausuneet tästä hallituksen lausuntokierroksella olleesta maakuntalaki- ja sote-järjestämislakipaketista, ja hyvä niin. Juuri sen takia, jos oikein olen ymmärtänyt, maan hallitus näitä lausuntoja parhaillaan läpikäy ja sen jälkeen vetää johtopäätökset yhteen, jotta syntyisi paras mahdollinen malli. On ihan selvää, että myös kunnissa ja monilla eri sidosryhmätahoilla tämä uudistus aiheuttaa kipuilua: murros — ja uusi — on aina sellainen, että sen edessä nähdään paljon kysymyksiä ja vielä paljon avoimia asioita, joihin vastaukset löytyvät vasta ajan kanssa. Tämän uudistuksen parhaat vaikutukset, niin säästöinä kuin kansalaisille parempina palveluina, näkyvät vasta pitkän ajan kuluttua.

Ja se, mitä sosialidemokraatit ovat ottaneet esiin esimerkiksi valinnanvapaudesta, on minusta siltä osin eriskummallista, että minun on vaikea nähdä esimerkiksi tämän syksyn hankintalakikeskustelun jälkeen, vaikkapa vammaisten asumispalveluihin liittyen, että te ette tukisi siihen hallituksen linjauksena liittyvää henkilökohtaista budjetointia. Ei valinnanvapaus (Puhemies koputtaa) ole yksin sellainen asia, jota pitäisi mörkönä maalata seinälle.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vastauspuheenvuoro, edustaja Laukkanen. — Sitä ennen totean, että toki tässäkin keskustelun vaiheessa, jossa edustajat ja ministerit käyvät debattia, voi myös edustajien keskinäinen debatointi tulla hyvin kysymykseen, niin kuin tässä, mutta pääsääntöisesti tämä debatti on hallituksen ja edustajien välistä debatointia, ja myöhemmässä vaiheessa sitten, kun ministerit ovat täältä poissa, pääsääntöisesti ovat silloin poissa, se edustajien keskinäinen debatti on se prioriteetti, se ensisijainen asia. Tätä pelisääntöä noudattaen annan kohtuudella edustajien keskinäiselle debatille tilaa, mutta en määräänsä enempää. — Ja nyt edustaja Laukkanen.

14.35 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nostaisin täältä yhden hyvin merkittävän asian, joka itse asiassa nousi tuossa jokunen aika sitten kyselytunnillakin esille: nämä ruoka-avun antajat eli niin sanotut leipäjonoissa työskentelevät yhdistykset. Valiokunta lisäsi kuluvalle vuodelle 1,1 miljoonaa euroa matalan kynnyksen ja suoran avunannon kohteisiin, kuten ruoka- ja muuhun aineelliseen apuun. Sitten vuodelle 2017 täällä on myös esitetty miljoonaa euroa tähän toimintaan. Valiokunta on saanut selvityksen, että näitä olisi noin 25 000 ihmistä, jotka Suomessa hankkivat ruoka-avun. Minusta tämä on hyvin merkittävä vastaantulo — ei mikään lopullinen ratkaisu leipäjonoihin, mutta hyvin merkittävä vastaantulo — että ymmärretään, että kun nämä leipäjonoja pyörittävät yhdistykset eivät mistään saa tukea, esimerkiksi Raha-automaattiyhdistykseltä, niin on edes joku kanava, (Puhemies koputtaa) josta he voivat tätä tukea hakea.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

14.36 **Johanna Karimäki vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Köyhyys satuttaa lasta, ja juuri julkaistujen tuoreiden THL:n tutkimustietojen mukaan lapsiperheköyhyys on kasvanut ja joka kymmenes suomalainen lapsi elää köyhässä perheessä. Hallituksen leikkaukset perusturvasta osuvat kipeästi moneen tällaiseen perheeseen.

Mutta nostan esiin tämän subjektiivisen päivähoidon heikentämisen. Se aiheuttaa sen, että sellaisten perheiden, joissa on työttömyyttä, lapset eivät saa kokopäiväistä hoitoa ja varhaiskasvatusta, vaikka se heille olisi niin tärkeää ja tukisi ja kannattelisi lasta. Kun eduskunta tämän valitettavan päätöksen hyväksyi, edellytimme myös, että tullaan seuraamaan, miten päivähoidon rajoittaminen tulee vaikuttamaan eri kunnissa. Kysynkin nyt vastaavalta ministeriltä: miten on ajateltu järjestää tämän asian seuranta ja mahdolliset korjaustoimenpiteet?

14.37 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Viime aikoina suomalaisessa sosiaalipoliittisessa keskustelussa on tuotu esiin termi "osallistava sosiaaliturva". Siitä ovat puhuneet esimerkiksi professori Heikki Hiilamo ja Kelan uusi pääjohtaja Elli Aaltonen. Ajatuksenahan tässä on, että pitkään työttömänä olleet työkykyiset ihmiset, varsinkin nuoret, tekisivät jotakin sellaista työtoimintaa, joka olisi merkityksellistä heille itselleen, heidän lähiyhteisöilleen ja toivottavasti koko yhteiskunnalle. Tällaisena työtoimintana, jota siis ei tehtäisi täysipäiväisesti vaan esimerkiksi pari tuntia päivässä, on viitattu esimerkinomaisesti toimintaan vapaaehtoisjärjestöissä, vanhusten auttamiseen ja vaikkapa lähipuistojen siivoamiseen. Lehtitietojen mukaan tätä asia selvittävä, professori Hiilamon johtama työryhmä on jättämässä mietintönsä vuodenvaihteeseen mennessä. Nyt, kun ei ole kovin montaa päivää jäljellä, kysyn, milloin tämä mietintö jätetään.

14.38 **Arja Juvonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tukipuhelin Nollalinja, omais- ja perhehoito, syöpätutkimus ja genomikeskus — tosi hyviä asioita. Että elämme pitkään, sanoi täällä hienosti edustaja Heikkinen, mutta että myös kuolemme keran. Suomalaiset pelkäävät, ja siitä esimerkkinä on, että olemme saamassa eutanasia-aloitteen tänne eduskuntaan käsiteltäväksi, ja saattohoito puhuttaa. Toivonkin, että eutanasiakeskustelun ohessa lähdemme keskustelemaan myös hyvästä saattohoidosta ja sen parantamisesta, mahdollisesti myös saattohoitolainsäädännöstä, jota Suomessa ei tällä hetkellä ole.

Kansalaisaloitteeksi on juuri myös jätetty saattohoitovapaan mahdollisuus omaisille. Voisi olla poissa työelämästä palkallisesti, jotta voisi mahdollisesti hoitaa sitten saattohoidossa läheistään. Kysynkin teiltä, hyvät ministerit, millä tavalla Suomessa lähdetään kehittämään saattohoitoa ja onko toiveita, että jonakin päivänä saisimme saattohoitolainsäädännön. (Puhemies koputtaa) Nyt en puhu eutanasiasta.

14.39 **Niilo Keränen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin on syytä kiittää ministeriötä siitä, että on saatu aikaan monia suorastaan historiallisia, isoja ja hyviä uudistuksia aikaan. Nyt sitten esimerkiksi panostaminen tähän hyvinvointiin ja terveyteen ja niiden viiteen kärkihankkeeseen ja jo täällä aiemmin mainitut genomikeskus, syöpäkeskus ja biopankki ovat tästä esimerkkejä — myös se, että sotea on potkittu liikkeelle. Niin ikään kiitokset valtiovarainvaliokunnalle, jonka jaoston puheenjohtaja kertoi niistä monista pienistä hyvistä asioista, joita on tulossa jo ensi vuonna.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Arvoisa puhemies! Kun olen koko työurani, lähes 40 vuotta, tehnyt ihmisten sosiaaliturvan parissa, en voi kerta kaikkiaan muuta kuin huolestua siitä, onko kokonaisvaikutuksia osattu riittävästi arvioida näitten sosiaaliturvan säästöjen kohdalla. Ja kun nyt on olemassa tällainen lainvalmistelun arviointineuvosto, niin kysynkin ministereiltä, millä tavalla tämä arviointineuvosto on toiminut (Puhemies koputtaa) sosiaali- ja terveysministeriön lakien suhteen.

14.40 Eeva-Johanna Eloranta sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus leikkaa kansaneläkeindeksiä 0,85 prosenttia, ja nämä leikkaukset kohdistuvat pienimpiin sosiaaliturvan etuuksiin. Jo tänä vuonna annoitte etuuksien tason laskea noin 0,4 prosenttia, kun kansaneläkeindeksi painui miinukselle. Nyt indeksit ollaan jäädyttämässä seuraavaksi kolmeksi vuodeksi, ja näiden leikkausten yhteisvaikutus on aika huomattava, jos perhe saa useaa etuutta.

Sosiaaliturvaetuuksien taso on meillä Suomessa jo valmiiksi alhainen. Euroopan neuvoston sosiaalisten oikeuksien komitea on jo aiemmin huomauttanut Suomea liian alhaisesta sosiaaliturvan vähimmäistasosta, ja nyt taso siis entisestään laskee. Pidemmällä aikavälillä tämä kehitys johtaa syyperusteisen perusturvan ja asumistuen merkityksen väheneeseen ja vastaavasti tarveharkintaisen toimeentulotuen roolin kasvamiseen. Kysyisinkin ministereiltä: Oletteko tietoisia tästä suuresta periaatteellisesta muutoksesta, jossa irtaudumme pohjoismaisesta universaalista sosiaaliturvamallista kohden tarveharkintaista sosiaalipolitiikkaa? Tälläkö tavalla katsotte tulevaisuuteen?

14.42 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Silmäilin tuossa sosiaalista pikaviestintäpalvelu Twitteriä, ja siellä projektinjohtaja, alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti kertoi, että sote- ja maakuntauudistus ja hallituksen esitysluonnos valinnanvapaudesta ovat ennen joulua valmiina tulossa. Viitaten Pöystin esille tuomiin haasteisiin Kuntalehdessä, tuoreimmassa numerossa, kysynkin ministeri Rehulalta, onko turhien lähetteden ongelma ratkaistu, toteutuuko valinnanvapaus yhä viidessä maakunnassa ja ovatko nämä 3 miljardin euron kustannuskehityssäästöt edelleen ylikunnianhimoisia. Miten nämä Pöystin kommentit vertautuvat uudistuksen alkuperäisiin tavoitteisiin eli kaventaa hyvinvointieroja, hillitä kustannusten kasvua ja parantaa palveluiden yhdenvertaisuutta?

14.42 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhteiskunnan taloustilanne on vaikea. Kaikille ei löydy työtä ja toimeentuloa, ja onkin tärkeää, että yhteiskunta pitää kiinni kaikista vähäosaisista henkilöistä. Suomihan on kansalaisjärjestöjen luvattu maa, ja Suomessa on luonnostaan ihmisillä tahtoa tehdä hyvää. Täytyy tässä yhteydessä antaa kiitos jaostolle, että olette jälleen osoittaneet järjestöille myös hyvän tahdon tekemiseen resursseja. Siellä on päihderiippuvaisten tukeen järjestöille miljoona euroa lisärahaa, ja sitten tulee ruoka-apuyhdistystyötä tekeville toimijoille toinen miljoona rahaa. Siinä mielessä haluan myös kehottaa Suomessa kaikkia noin 300:aa ruoka-aputyötä tekevää järjestöä, että kannattaa liittyä Ruoka-apuyhdistysten liittoon, joka on järjestäytynyt tätä työtä varten, sillä siellä on resursseja tulevaisuudessa sitten antaa lisäapua sitä työtä varten. Ja kiitän erityisesti jaoston puheenjohtaja Kankaanniemeä siitä, että olette ajatellut juhlavuotena (Puhemies koputtaa) myös näitä vähäosaisia.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

14.43 **Sari Tanus kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen, muun muassa Istanbulin sopimus, päihdeäitien tuen turvaaminen, lapsiperheiden tuen kehittäminen ja sitten nämä matalan kynnyksen toimintamallit, niin ruoka-apu kuin päihderiippuvaisten tuki — täällä on monia sellaisia asioita, mistä voi olla kiitollinen ja hyvillään ja kiittää ministereitä. Ikäihmisten tilanne tietysti huolestuttaa tässä valtakunnassa ja muutosprosessissa. Olisinkin kysynyt, kun monin paikoin hyviä hoitokäytänteitä on kehitetty ja paikallinen, alueellinen tieto ja näkemys monin paikoin on hyvä eli tiedetään, kuinka toimitaan, miten euroja säästettäisiin potilas- ja asiakaslähtöisesti toimittaessa, tuleeko riittävästi huomioitua nämä paikalliset ja alueelliset näkemykset ja myös kolmannen sektorin tilanne muutosprosessissa.

Sitten toisaalta olisin edustaja Juvosen tavoin halunnut kysyä saattohoidosta ja suunnitelmista sen kehittämiseksi.

14.45 **Sinuhe Wallinheimo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sotesta kun puhutaan, niin ict on keskeisimpiä ja varmasti suuritöisimpiä sote-uudistuksen kulmakiviä, ja siinä riittää vielä erittäin paljon tehtävää. Jos esimerkiksi HUSin potilastietojärjestelmä Apottia ei saada keskustelemaan nyt välttämättä kaikkien muitten olemassa olevien järjestelmien kanssa, niin ongelmia varmasti tulee olemaan. Suurin osa tästä ict:stä, joka tarvitaan heti vuoden 2019 alussa, jolloin sote- ja maakuntaudistuksen on määrä astua voimaan, on tänään vielä vahvasti suunnittelupöydällä. Sosiaali- ja terveysministeriön mukaan tuolloin on määrä olla käytössä minimitaso ja ict:n kehittäminen jatkuu sen jälkeen vielä vuosikautia. Kysyisinkin ministeriltä, onhan nämä huolet otettu nyt vakavasti huomioon, koska jos me miljardien säästöjä haluamme, tämä on se tie.

14.46 **Sirkka-Liisa Anttila kesk** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Täällä valtiovarainvaliokunnan mietinnössä aivan oikein on lisätty turvakotitoimintaan noin 2 miljoonan euron määräraha. Se on tavattoman tarpeen siitä syystä, että me vähitellen täyttäisimme Istanbulin sopimuksen velvoitteet.

Toinen asia, joka tähän liittyy: Suomessa naisiin kohdistuva väkivalta on todella korkealla tasolla, ja minä todella toivon, että samaan aikaan mietittäisiin keinot, joilla me voisimme näitä ongelmia vähentää. Minun kysymykseni kuuluukin: onko ministeriössä mitään valmistelua siltä osin, mikä liittyy tähän, että tätä väkivaltaa voitaisiin vähentää, koska tämä on jatkuva kierre? Jos me vain lisäämme koko ajan turvapaikkoja, niin kuin pakko on lisätä, niin meidän pitäisi niihin juurisyihin pystyä puuttumaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän vielä tässä debattivaiheessa puheenvuorot edustajille Mäkisalo-Ropponen, Kankaanniemi ja Paloniemi ja sen jälkeen ministereille puheenvuorot, ja sitten debattia jatketaan vielä toinen tunti.

14.47 **Merja Mäkisalo-Ropponen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen kärkihankkeiden tavoitteet ovat erinomaiset, mutta ne eivät auta, jos samalla säästetään esimerkiksi perustoimeentulosta. Hallituksella on esimerkiksi sinällään erinomaiselta kuulostava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kärkihanke, mutta samalla hallitus tuntuu unohtaneen, että köyhyys ja eriarvoisuus ovat pahinta myrkkyä terveydelle ja hyvinvoinnille. Sosioekonominen asema selittää huomattavassa määrin terveys- ja sairauseroja ja jopa kuolleisuutta. Pahoin pelkään, että hyvästä hankkeesta huolimatta hyvinvoin-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

ti- ja terveyserot entisestään syvenevät tämän hallituksen päätösten johdosta. Kysynkin ministeri Rehulalta: miten ajattelette terveys- ja hyvinvointierojen kapenevan, kun samanaikaisesti köyhyys ja eriarvoisuus kasvavat?

14.48 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Tässä keskustelussa odotan kyllä sosialidemokraateilta nyt heidän mallinsa esittelyä soten osalta, kun he ovat luvanneet sen repiä auki. Malli ei ole ainakaan minulle missään selvinnyt: mikä tulisi tilalle?

Arvoisa puhemies! Kuntatalous on nyt paremmassa kunnossa kuin oli viime vaalikaudella ja on ollut pitkään aikaan. Samanaikaisesti säädöksiä puretaan, ja nämä yhdessä lisäävät kunnissa mahdollisuuksia hoitaa tärkeitä, polttavia asioita. Esimerkiksi hoitajamitoitus ei ole tällä kaudella ollenkaan niin iso ongelma kuin oli viime kaudella, koska kunnilla on taloudellisia resursseja pitää hoitajat töissä ja palkata heitä tarpeen mukaan. Sama on päivähoito-oikeuden rajauksen kohdalla. Ei ole kielletty hoitamasta paremmin kuin minimimäärä edellyttää. Että näitten suhteen tilanne on kyllä ratkaisevasti parempi kuin oli aikaisemmin.

14.49 Aila Paloniemi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen erittäin iloinen, että hallituksen lanseeraamat kärkihankkeet etenevät. On ihan historiallista, että lähdetään kunnolla esimerkiksi näitä lapsiperhepalveluiden muutosohjelman sisältöjä miettimään ja sinne satsataan kärkihankkeeseen myös 40 miljoonaa kehittämispanostusta. Se ehkäisee eriarvoisuutta ilman muuta, kun tämä ohjelma saadaan täysimääräisesti käyttöön, ja myös huostaanottojen tarvetta.

Ihan samalla tavalla koti- ja omaishoidon ja perhehoidon kehittäminen — aivan historiallinen panostus niihinkin, väitän. Itse olen neljännellä kaudella täällä ja en ainakaan ole huomannut, että näihin olisi näin paljon pistetty rahaa, ja halutaan nimenomaan inhimillistä hoitomuotoa, perhehoitoa, kehittää ja omaishoitajien jaksamista ja vapaapäivien pito-mahdollisuutta.

Mutta vielä toivoisin, että esimerkiksi päihdeäitien hoidon järjestämisen rahoitus saataisiin vakaammalle tasolle. Se on erittäin tehokas ja hieno hoitomuoto, (Puhemies koputtaa) ja se pitää säilyttää. Joka vuosi meidän ei pitäisi taistella niistä rahoista.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt vastauspuheenvuorot ministereille. — Ministeri Mattila, vaikkapa pöntöstä 4 minuuttia.

14.50 Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila: Arvoisa herra puhemies! Täällä tuli paljon hyvää keskustelua. Aloitan tuosta kysymyksestä, ainakin edustaja Rehn-Kivi ja edustaja Saarikko, kun kysyitte näistä perhevapaista. Edustaja Rehn-Kivi, sellaisena kuin te esitätte ne perhevapaat ja sen mallin, ne eivät tässä talousarviossa sillä tavalla ole. Sen sijaan tämä hallitus tasaa perhevapaitten kustannuksia, elikkä naispuolisen työntekijän perhevapaista aiheutuvia vanhemmuuden kustannuksia tasataan työnantajalle maksettavalla 2 500 euron kertakorvauksella 1.4.2017 alkaen. Tämä tuki maksettaisiin työnantajille, jotka maksavat työsopimuksen taikka työ- ja virkaehtosopimuksen perusteella palkkaa vähintään yhdeltä kuukaudelta äitiysrahakauden aikana. Tällä tullaan tässä vaiheessa näitä perhevapaita tasaamaan. Mutta tietysti se, mitä jatkossa keskustellaan perhevapaista ja eri malleista, on sitten tulevaisuutta. Tällä hallituksella on paljon tehtävää varmasti, ei

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

niin vähän tämän sote-uudistuksen eteenpäinviemisessä, joka sitoo tietysti myös lainvalmistelun resursseja. Olen myös sitä mieltä, niin kuin täällä on noussut keskustelussa, että lainvalmisteluun täytyy kiinnittää huomiota eli kaikkea emme voi saada yhtä aikaa.

Edustaja Keränen, kysyitte siitä, mitä lausuntoja arviointineuvosto on antanut. En tarkkaan valitettavasti muista, mutta kyllä on myös sosiaali- ja terveysministeriön lainsäädännöstä varmasti tullut, ja ne tiedot ovat julkisia.

No sitten, edustaja Karimäki, otitte esille tämän lapsiperheköyhyyden. Kyllä, olen luke-
nut tämän THL:n tutkimuksen, ja sehän kertoo niin, että vuosina 1995—2007 lapsiperhe-
köyhyys on kolminkertaistunut, siis vuosina 1995—2007, ja sen jälkeen, ikävä kyllä, säi-
lyttänyt sen tasonsa ja muuttanut muotoaan. Jos ajatellaan vaikkapa tämmöistä monisuku-
polvista, ylisukupolvista syrjäytymistä, niin se on yksi juurisyy, joka on varmasti hoidetta-
va.

Monessa puheenvuorossa tuli esille vanhustyö, omaishoito — kiitoksia, edustaja Lou-
helainen. Tämä hallitushan on nimenomaan panostanut rahallisesti omaishoidon kehittä-
miseen ja siihen, että omaishoitajat jaksavat paremmin siellä työssään ja niitä vapaita on
mahdollista käyttää. Kyllä, se on siis näissä kärkihankkeissa, ja sitten kun näitä viedään
eteenpäin, niin totta kai sen ohjeistuksen täytyy olla kirkkaana menossa sinne kuntiin, että
ne hyvät käytännöt lähtevät liikkeelle.

Aivan samoin on valtiovarainvaliokunta ansiokkaasti kiinnittänyt huomiota siihen, että
nyt veteraanien tukemiseen esitetään lisämäärärahaa, niin että siellä kunnissa me tiedämme,
mitä sotaveteraaneille kuuluu, keitä he ovat, ja ne käytännöt ovat tasaisia eri kunnissa.
Kuten, edustaja Tanus, totesitte, juuri niin, eivät ne hyvät käytännöt aina leviä kunta- ja
maakuntarajojen ulkopuolelle niin kuin suotavaa olisi.

Edustaja Lindtman otti esille syrjäytymisen ja työelämästä syrjäytyneet — ymmärsin
näin hänen puheenvuorostaan. Sosiaali- ja terveysministeriössä on kärkihanke, jolla halu-
taan etsiä reittejä osatyökykyisille työelämään, OTE-hanke, joka jatkaa ansiokasta työtä,
mitä aiemmin on tehty Osku-hankkeessa. Tämä hanke on etenemässä hyvin, ja uskon, että
työ myös tuo tulosta niiltä osin. Mutta jos puhutaan syrjäytymisestä tai työstä syrjäytymi-
sestä, eläköitymisestä, niin kaikkeen tarvitaan poikkihallinnollista työtä, jonka tulee tietysti
jatkoa.

Edustaja Zyskowicz, otitte esille tämän osallistavan sosiaaliturvan, ja totta kai me voimme
sitä kehittää. Millä tavalla? Emme vielä ehkä tiedä kaikkea, mutta voisiko se sitten olla
osa perustulon kokeilua, Hiilamon työryhmän työn kun saamme tietää, sitä kautta? — Mut-
ta, arvoisa puhemies, olen 4 minuuttia käyttänyt.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ministeri Rehula, sama 4 minuuttia.

14.54 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula: Arvoisa herra puhemies! Yksin
kappalein laskin 16 kommentoitavaa asiaa, mutta osa menee päällekkäin.

Ensinnäkin sosiaali- ja terveydenhuollon muutoksen osalta edustaja Tanus kysyi, miten
paikallisesti ja alueellisesti, ja edustaja Kiljunen kantoi huolta siitä, miten käy Eksoten,
Siun soten ja toivottavasti sen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymänkin, jota nyt ryti-
nällä pystyyn laitetaan. Aivan avain on se, että paikallisella tasolla rakennetaan palvelu-
verkkoja, ja missä on rakennettu: viimeisimmät uutiset esimerkiksi Eksoten alueelta kerto-
vat, että siellä Pentti Itkosen johdolla täyttä päätä valmistaudutaan valinnanvapausmaail-
maan. Meillä on monta maakuntaa, missä eteneminen on hyvää, mennään oikeaan suun-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

taan. Edustaja Kiljunen, väititte, että olisi jotakin ristiriitaa. Ei ole, mennään aivan oikeaan suuntaan. Sitten meillä on maakuntia, missä tulee vielä kiire, tulee todellinen kiire. Mutta meillä on useita maakuntia, jotka esimerkiksi oikeinkin hyvin kykenevät ottamaan vastaan valinnanvapausratkaisun sellaisena kuin se on tulossa. On muustakin kyse kuin siitä, että odotetaan lainsäädäntöä. No, millä tavalla pystyy auttamaan tai tukemaan? Meillä on iso panostus siihen, että maakuntien muutosta tuetaan, mutta ministerin roolissa kunnallinen itsehallinto on sellainen, että narullahan sitä työntämistä joutuu tekemään.

Toisekseen näihin kärkihankkeisiin viittasi useampikin edustaja. Edustaja Louhelaiselle totesi: Omaishoito, perhehoito, sijaishoito — miten mittarit? Kyllä ne mittarit ovat ihan niitä konkreettisia, että vapaapäivät tulee pidettyä, ja kotiin vietävien palvelujen määrää ja niin edelleen. Meillä ei ole korvamerkittyjä valtionosuuksia, ja se tarkoittaa silloin sitä, että muun muassa tämän ikäihmisten omaishoitajien kärkihankkeen kautta siellä kentällä koetaan olla niitten toimijoiden tukena, jotka täytäntöönpanevat tätä lainsäädäntöä. Toisaalta yksi asiahan näiltä osin esimerkiksi yhdenvertaisuuden parantumisen suuntaan tapahtuu hetkellä, jolloin 297 muuttuu 18:ksi, eli järjestämisvastuullisia on vähemmän.

Sosiaali- ja terveydenhuollon muutostavoitteet: Jo salista pois lähtenyt edustaja Lindtman penäsi niitten perään, ja samansuuntainen kysymys oli edustaja Aallolla. Tavoitteet ovat ihan ennallaan. Asiakaskeskeisyys — ihminen on tärkein. Ihminen on se, jonka mukaan ja jonka palvelutarpeiden mukaan tätä ollaan rakentamassa. Toisekseen integroidut palvelut, sellaisia tässä ollaan tekemässä. Kolmanneksi kolmen miljardin euron kestävyysvajeen täyttäminen eli menojen kasvukulman taistaminen ensi vuosikymmenen loppuun mennessä kolmella miljardilla. Sillä matkalla tässä ollaan.

Miten valinnanvapaus toteutuu? Meillä on alueita, missä se ihmisen oma valinta on hyvin luonteva. Laki tulee lähtemään siitä, että ihminen valitsee, ei organisaatio. Se on mahdollista, mutta sitten meillä pitää olla lainsäädäntö luotu sitä varten ja siihen muotoon, että niilläkin alueilla, missä ei ole mistä valita, kyetään luomaan edellytyksiä sille, että tuo valinnanmahdollisuus täyttyy.

Sitten otan yhden näistä 16:sta. Se liittyy tähän saattohoitoon ja sen tulevaisuuteen. Meillä on palliatiivisen hoidon valtakunnallisen suunnitelman valmistelu menossa niin, että ensimmäinen lausuntokierros on ollut ja tulevan vuoden puolella aineisto lähtee toiselle lausuntokierrokselle. Pyritään valtakunnallisiin tavoitteisiin.

Edustaja Taljalle: Kyllä. Vanhusväestön asuminen monipuolistuu, ja tarvitaan suosituksia myös muualle kuin siihen, mihin nykyään on.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: No niin, debattia jatketaan. Vielä menettelytavasta: siis kummallakin ministerillä oli ensin 5 minuuttia, sen jälkeen nyt kummallakin 4 minuuttia ja vähintään 4 minuuttia vielä seuraavalla loppusuorallakin, eli kummallekin 13 minuuttia, ja kaksi kertaa 13 ministereille on yhteensä 26 minuuttia. Näin menee tämä ajattelutapa tässä asiassa.

14.59 **Satu Taavitsainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen nostaminen on johtanut siihen, ettei lapsiperheillä ole varaa ottaa vastaan varhaista apua. Annan esimerkin: Kuvitellaan tilanne, että on monilapsinen perhe, jossa yksi lapsista on erityistä tukea tarvitseva lapsi, jonka myötä sitten perheeseen on tullut uupumusta ynnä muuta, ja perhe kokee, että lapsiperheiden kotipalvelun avulla he voisivat saada tukea siihen omaan arkeensa. Jos esimerkiksi kotipalvelun työntekijä kävisi

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

aamulla taikka iltapäivisin kaksi tuntia — ja tätä mahdollisuutta on myöskin neuvolasta suositeltu — niin ongelmana on se, että perheillä ei ole rahaa maksaa tätä asiakasmaksua, joka lapsiperheiden kotipalvelusta tulee, noin 320 euroa kuukaudessa. Ovatko ministerit tietoisia tästä ongelmasta, että perheet eivät pysty vastaanottamaan apua, joka olisi (Puhemies koputtaa) todella tärkeää sen ennaltaehkäisyn näkökulmasta?

15.00 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että sotiemme veteraanien kuntoutukseen ohjataan lisää rahaa. Se on itse asiassa ainoa laatuista hallituksen historiassa, että sinne ei leikkauksia tule, ei mihinkään etuuksiin, ja lisätään rahaa niin, että kaikki veteraanit ja heidän puolisonsa pääsevät itsenäisyyden juhluvuonna kuntoutukseen. Itse toivon, että enää eduskunnassa ei tulevaisuudessa tarvitse mitään näitä korjausliikkeitäkään tehdä vaan viemme tämän näin loppuun asti.

Haluan antaa molemmille ministereille, jotka aitiossa tällä hetkellä ovat, kiitosta siitä, että sotilasvammalaki on nyt saatu valmiiksi. Kriisinhallintaveteraaneja meillä on maassamme noin 45 000. Osa heistä on haavoittunut, loukkaantunut vakavasti, ja nyt he saavat sen kuntoutuksen ja hoivan, joka heillekin kuuluu, ja myös kriha-veteraanistatuksen ja -kortin. Kiitos siitä myös teille.

15.01 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tarkennan hie-man aikaisempaa kysymystäni.

Siis projektijohtaja, alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti Kommuntorgetin haastattelussa, josta Kuntalehti on tosiaan tehnyt uutisen, arvioi ja sanoo hyvin suoraan, että nämä kolmen miljardin euron kustannus- ja kehityssäästöt ovat ylikunnianhimoisia ja tähän valinnanvapauspakettiin liittyy turhien lähetteden ongelma. Kun nyt Tuomas Pöysti Twitterissä kehuu, että tämä paketti reformiministerien ohjeilla saadaan valmiiksi nyt jouluksi, niin millä tapaa nämä Pöystin esille nostamat ongelmat — ennen kaikkea tämä turhien lähetteden ongelma ja sitten se, että tämä kolmen miljardin euron säästötavoite on ylikunnianhimoisen — on huomioitu ja ratkaistu tässä reformiministerien työssä?

15.02 Anneli Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vastaisin ministeri Rehulalle Eksoten tilanteesta. On juuri näin: Eksote on erittäin vahva julkinen järjestäjä ja tuottaja, ja se tekee hyvää yhteistyötä yksityisten palveluntuottajien kanssa esimerkiksi kotihoidossa. Tämä muuten käytännössä tarkoittaa sitä, että asiakkaat voivat valita tarvittavat palvelut yksityisiltä palveluntuottajilta, mutta siellä ei edellytetä pakkoyhtiöittämistä, vaan ne ovat hyviä yhteistyökumppaneita julkisen sektorin kanssa. Käytännössä voisi kuvata niin, että tämä kokonaisuus toimii vastaavalla lailla kuin viime kaudella me valmistelimme sote-uudistusta.

Arvoisa puhemies! Kysyisin kuitenkin ministeri Rehulalta ja ministeri Mattilalta vielä, kun hallitus valmisteleo omaishoidon kärkihanketta, mikä on erittäin hyvä asia: Nyt jos perheeseen syntyy vammaisen lapsi, niin on riski siitä, että äiti jää kotiin ja perheeseen syntyy köyhyyttä, koska perheen toimeentulona saattaa olla (Puhemies koputtaa) ainoastaan omaishoidon tuki, asumistuki ja toimeentulotuki. Arvoisa puhemies, kysyisin vielä, (Puhemies koputtaa) ministeri Rehula ja ministeri Mattila, olisiko mahdollista, että omaishoidon kärkihankkeella paneuduttaisiin (Puhemies koputtaa) myös lapsiperheiden toimeentuloon.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: En mielelläni tulisi kommenteilla päälle, mutta kun menee niin paljon yli, on pakko se tehdä.

15.04 Markku Pakkanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on käyty tärkeää keskustelua tästä hallinnonalan luokasta. Itse haluaisin nostaa sen, mitä tuossa edustaja Heinonenkin jo, eli tämän sotilasvammalain, missä kriisinhallintaveteraanit, joihin itsekkin lukeudun, saivat tärkeän uudistuksen. Haluan kuitenkin erityisesti kiinnittää huomiota ikäihmisten asiaan ja siinä tuohon vanhustenhoitoon. Täällä on nostettu saattohoitoasia. Kysymyksessä on tärkeä hoitomuoto kyllä, mutta itse pitäisin tärkeänä tätä vanhustenhoitoa ja siihen liittyvää asiaa, samoiten kuin rintamaveteraanien ja rintamalisän huomioimista ensi vuoden talousarviossa, missä sotiemme veteraaneja kunnioitetaan. Toivonkin, että kunnat ottaisivat tässä vastuun. Vai miten on, ministeri, siirtyykö tässä tämä 140 miljoonaa niin sanotusti kuntien vastuulle, että asia tulee hoidettua?

15.05 Lauri Ihalainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä Suomessa ei ole pelkästään taloudellinen kestävyysvaje vaan suurimmassa määrin sosiaalinen kestävyysvaje. Tämä tuli mieleen kuunnellessani tämän päivän uusia työttömyyslukuja. Nimitäin vaikka yleinen työttömyys, kiitos monien toimien, on hellittänyt, niin pitkittyvä työttömyys kasvaa, 37 prosenttia kaikista työttömistä on pitkäaikaistyöttömiä. Tästähän seuraavat ne monet juurisyyt, joista me täällä puhumme: köyhyyttä, syrjäytymistä, perheiden suurta hätää ja tuskaa. Tässä mielessä peruslääkkeitten pitäisi löytyä työttömyyden taittamisesta. En usko, että työttömyysturvan leikkaus on oikea keino. Nämä ihmiset tippuvat perustulon varaan, perustoimeentulon varaan, eivätkä välttämättä työllisty. Ja mikä oudointa, niin kunnillahan on hallitusohjelman mukaankin keskeinen rooli pitkittyvän työttömyyden hoitamisessa. Nyt kunnilta otetaan näitä tehtäviä pois, nämä monitoimipalvelukeskukset lakkautetaan — minusta tuntuu, että tässä ei ole oikein viisaasti mietitty. Se minun kysymykseni olisi se, olisiko teillä ymmärrystä semmoiseen ajatukseen, että kehysriihessä tehtäisiin pitkäaikaistyöttömyyden taittamisohjelma, ei vielä edes (Puhemies koputtaa) lasku- vaan taittamisohjelma.

15.06 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nyt kun kansalaisaloite eutanasiasta on saavuttanut tuon 50 000:n pyykin ja on tulossa tänne eduskuntaan ja aiheuttaa myös julkista keskustelua, niin nyt olisi erityisen tärkeää, että hallituksen taholtakin selkeästi osoitettaisiin se, että meillä kehitetään ja pystytään turvaamaan hyvät saattohoidon palvelut ja hyvät saattohoidon resurssit. Pyydän, että ministeri tätä kommentoisi ja vakuuttaisi, että saattohoito pystytään järjestämään kaikille kansalaisille, että ei tarvitse turvautua siihen, että lääkäreitä veloitettaisiin surmaamaan potilaitaan, mitä eutanasia tarkoittaa. Saattohoidossa voidaan todellakin käyttää tehokasta kivunlievitystä ja vaikkapa sedatointia, mutta ongelmana on se, että meillä läheskään kaikissa julkisen terveydenhuollon yksiköissä ei osata eikä käytetä riittävästi näitä keinoja. (Puhemies koputtaa) Pyydän tähän vastausta.

15.07 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri, nostitte esille palliatiivisen hoidon kehittämisen. Olin viime viikonloppuna puhumassa 20 sairaanhoitajalle, jotka valmistuivat tällaisesta erikoiskoulutuksesta. Koulutus on hyvin kallista, monesti työnantaja maksaa puolet tai sitten opiskelija itse, ja opiskelijoita olisi enemmän tu-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

lossa kuin on koulutusta. Me tarvitsemme enemmän kuin nämä 20, ympäri Suomen kivunhoidon ammattilaisia, asiantuntijoita, kuten myöskin tähän perustason saattohoitokoulutukseen satsauksia. Meillä oli yhteisvastuukeräys, joka keräsi paljon rahaa saattohoitoteemalle ja asialle, ja sitä on kehitetty ympäri Suomen — on Etelä-Karjalassa ja on Itä-Uudellamaalla, Porvoossa. Enemmän tarvitaan toimia. Kun arpajaislain muutos jättää 500 miljoonaa euroa rahaa RAY:ltä, niin kysyisin, olisiko mahdollista käyttää tätä rahaa koulutuksen lisäämiseen ja resursointiin, jotta me saisimme lisää tätä tietoutta ja osaamista liittyen kivunhoitoon. (Puhemies koputtaa) Saattohoitopaikkojakaan ei ole Suomessa tarpeeksi. Eutanasia ja saattohoito ovat kaksi eri asiaa, (Puhemies koputtaa) ja toivon, että saattohoidosta keskustellaan.

15.09 Maria Tolppanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä pyydän siten rahaa myöskin siihen armolliseen eutanasiaan, mutta menen tähän päivän epistolaan kuitenkin ennen sitä.

Nyt kun te leikkaatte ansiosidonnaista 200 miljoonaa, leikkaatte lapsilisiä 0,9 prosenttia, leikkaatte kansaneläkeindeksiä 0,85 prosenttia, niin oletteko te tehneet laskelmat siitä, kuinka paljon kustannuksia tästä aiheutuu sosiaalipuolelle suoraan? Maidon hinta ja leivän hinta eivät leikkaannu samassa suhteessa, ja ihmiset tarvitsevat leipää senkin jälkeen.

Ja sitten, ministeri Rehula: Nyt kun tehtiin päätös siitä, että Vaasan keskussairaala ei kuulu 12:n joukkoon vaan potilaita ryhdytään siirtämään Seinäjoelle, voitteko kertoa, mistä otetaan rahat siihen, että potilaita siirretään sinne ja että siellä saadaan myöskin ruotsinkielinen palvelu? Se ei ole ilmaista, ei edes Vaasassa, joka on myötäsyttyisesti kaksikielinen kaupunki ja jossa on kaksikielinen sairaala. (Puhemies koputtaa) Meillä se maksaa 1,5 miljoonaa per vuosi.

15.10 Martti Talja kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä varhemmin jo käsiteltiin sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisten sähköisten asiakastietojärjestelmien rahoitusta. Sinne on 1 miljoona euroa enemmän varattu kuin edellisenä vuonna. Kuitenkin rahamäärä, 17 miljoonaa, on pieni. Palvelutuotannon arviointiin siellä järjestelmän sisällä ei ole varattu lisärahoitusta. Kun kuuntelee asiantuntijoita, niin palvelutuotannon laadun, vaikuttavuuden arvioinnissa ja kehittämisessä olemme aivan alkutekijöissä. Tähän perustuen maakunta pystyy tulevaisuudessa ainoastaan arvioimaan, hoidetaanko potilaita yli vai alihoidetaanko, jätetäänkö jotakin hoitamatta, mikä on sen palveluntuottajan toiminnan vaikuttavuus siinä yhteisössä, jossa pyritään nimenomaan potilaslaadun parantamiseen. Olisinkin kysynyt, mihin toimenpiteisiin ministeriössä aiotaan ryhtyä, jotta nimenomaan laadun, vaikuttavuuden osalta (Puhemies koputtaa) kehitystä tapahtuisi.

15.11 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palliatiivisen hoidon ja saattohoidon saatavuudessa ja osaamisessa on vakavia puutteita ja eriarvoisuuksia Suomessa. Kysyin viime hallituskaudella sosiaali- ja terveysministeriltä, riittävätkö nykyiset saattohoidon laatusuositukset vai tarvitaanko Suomeen saattohoitolaki, ja silloin sosiaali- ja terveysministeriöstä vastasivat, että terveydenhuoltolain uudistamisen yhteydessä tämä asia on arvioitava, ja on hyvä, että tätä keskustelua käydään.

Puhemies! Suomeen syntyy 600—3 000 lasta alkoholista vaurioituneena joka vuosi, näin sanovat asiantuntijat. Eduskunta on seitsemän kertaa pelastanut päihdeäitien kuntoutuspalvelut. Mielestäni tässä kyllä hallitus osoittaa jo poikkeuksellista piittaamattomuutta

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

eduskunnan kantaan — kyseessä on 2 miljoonan euron summa, joka ei budjetissa ole suuren suuri. Kysyn tässä nyt ministereiltä: onko mahdollista, kun ensi vuonna saamme seuraavan vuoden budjetin, että tämä raha löytyisi sitten budjetin sisältä (Puhemies koputtaa) esimerkiksi voimavarasiirroin?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän vielä debatin tässä vaiheessa vastauspuheenvuorot edustajille Kari, Skinnari ja Heikkinen ja sen jälkeen ministereille, jotta he muistavat, mitä heiltä on kysytty, 3 minuutin puheenvuorot

15.12 **Emma Kari vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me olemme ehkä hieman hämmentyneinä oppositiossa seuranneet viime päivinä ja viime viikkoina hallituspuolueiden keskinäistä keskustelua tästä vanhempainvapaaudistuksesta. Kysyisin siitä nyt ministereiltä, kun vaikuttaa, että hallituspuolueetkaan eivät ole keskenään ihan yhdessä linjassa siitä, ollaanko uudistamassa vai eikö olla uudistamassa, tai jos ollaan, niin millä aikataululla. Erityisesti tätä hämmennystä ehkä lisää se, että tästä asiasta ei ole mainintaa hallitusohjelmassa tai sitten hallituksen melko tuoreessa tasa-arvo-ohjelmassa. Sen takia kysyisinkin ministereiltä, mikä hallituksen linja tässä on: onko uudistustyö käynnistymässä, tai onko se jo meneillään, ja millä aikataululla ollaan menossa eteenpäin?

15.13 **Ville Skinnari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tätä hyvinkin laajaa kenttää kuuntelee ja analysoi, niin tietysti välillä tekee mieli kysyä, mitkä asiat me näemme investointeina ja mitkä asiat kustannuksina. Nostan esille edelleenkin sen tosiasian, että noin 10 prosenttia suomalaisista aiheuttaa noin 80 prosenttia meidän sote-alan kustannuksista. Siellä on mielenterveyspotilaita, syrjäytyneitä ja niin edelleen, hyvin laaja kirjo. Me puhumme ennaltaehkäisystä tässä salissa, me puhumme ennaltaehkäisystä maakunnissa ja kunnissa, mutta mitä me todella sen eteen teemme investoimalla?

Toinen asia ovat tietojärjestelmät. Edustaja Wallinheimo nosti asiallisesti tämän esille. Meillä on tulossa tilanne, jossa Apotti ja Una eli kaksi erilaista järjestelmää kohtaavat toisensa. Mitä sitten tapahtuu?

Mitä te, arvoisa ministeri, aiotte näille kahdelle asialle tehdä?

15.14 **Hannakaisa Heikkinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On täysin vastuutonta puhua siitä, että sote-uudistusta jollakin tavalla lykättäisiin tai sitä revittäisiin tässä vaiheessa auki. Tälläkin hetkellä kuntien menoista yli puolet menee sosiaali- ja terveyspalvelujen menoihin. Suurienkin kaupunkien sote-menoista yli puolet menee yli 65-vuotiaitten ihmisten palveluihin, terveydenhuolto- ja hoivamenoihin. Suomi harmaantuu kovaa kyytiä, ja täällä ministeri Rehula puhui 3 miljardin euron kestävyysvajeesta, jota yritetään hoitaa näillä erinomaisilla kärkihankkeilla ja sote-uudistuksella.

Suomen huoltosuhde voi vuonna 2030 olla EU-maiden epäedullisin. Ja tuo tarkoittaa 10 miljardin euron kestävyysvajetta. Minä hämmästelen, mitenkä me voimme (Puhemies koputtaa) puhua täällä salissa opposition suulla, että sote-uudistus pistettäisiin auki. (Puhemies koputtaa) Miten vastaatte, ministeri, tähän hämmästykseen?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja nyt ministereille 3 minuuttia molemmille. Keskustelun luonne on sellainen, että on hyvä antaa tässä välissä ministereille 3 minuuttia molemmille.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

15.16 Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila: Arvoisa puhemies! Edelleen täällä kysyttiin perhevapaista. Vastasinkin siihen jo tuolla aiemmalla kierroksella, että tähän budjettiin, tällaisena kuin näitä malleja on esitetty, ne eivät ole mahdollisia, niitä ei ole hallitusohjelmassa kirjattu sellaisenaan, esimerkiksi näitä 6+6+6-malleja. Ja kuten sanoin, varmasti ministeriössä on tällä hetkellä paljon sitä muuta lainsäädäntötyötä, mitä liittyy hallitusohjelmaan, eikä vähimpänä niistä tämä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus, joka sitoo lainsäädäntöresursseja, ja toivon, että se saa aivan asialliset resurssit siihen. Kaikkea ei ennätä tehdä tässä ajassa, mutta mitään keskustelua en koskaan tietenkään kiellä.

Edustaja Ihalainen, otitte esille pitkäaikaistyöttömät ja syrjäytymisen, ja ymmärtääkseni toitte esille pitkäaikaistyöttömyyden taittamisohjelman. Oliko näin? (Lauri Ihalainen: Kyllä!) — Kyllä. — Tämähän ei kuulosta ollenkaan huonolta, ei varmasti, koska tiedämme, että pitkäaikaistyöttömyys ei varmasti ole ilo kenellekään. Se vaatii tietysti poikkiallinnollista työtä, johon uskon, että hallituksessa varmasti löytyy yhteistyökykyä. Olen tyytyväinen kuitenkin, että tämä Lex Lindström etenee tällä kaudella elikkä tämä yli 60-vuotiaille pitkäaikaistyöttömille toteutettava kertaluontoinen eläketuki, joka koskee näitä 5 vuotta työttömänä olleita yli 60-vuotiaita — se on tietysti osaltaan, mutta vain osaltaan.

Jo edellisellä kierroksella, edustaja Eloranta, otitte esille, ja moni muukin tässä salissa, suomalaisen sosiaaliturvan tason verrattuna muihin Euroopan maihin. Se varmasti tietysti noissa Euroopan neuvoston suosituksissa riippuu siitä, mikä on laskentaperuste. Siellä ei ehkä ymmärtääkseni oteta täysimääräisesti huomioon meidän muutoin kattavaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmää — meillä on kuitenkin ilmainen terveydenhuolto, tai se ei ole tämmöinen vakuutusperustainen vaan perustuu yleiseen sosiaalivakuutukseen.

Siitä, mitä palveluja, mistä muodostuu esimerkiksi asiakasmaksuja — ja siitä, kun, edustaja Taavitsainen, kysyitte siitä, että tämmöinen asiakasmaksu sitten muodostuu perheille taakaksi: En yksityiskohtia muista asiakasmaksulaista, miten voidaan tulkita sitten sitä tilannetta. Siellä on tietysti toki se asiakasmaksukatto siitä, missä vaiheessa se tulee täyteen, ja se on se yli 600 euroa, mutta se, voidaanko alentaa maksua tai jättää maksu joissakin tilanteissa perimättä, täytyy sitten varmasti niistä lain perusteista katsoa.

No, sitten täällä on sivuttu monessa kohtaa myöskin tuota saattohoitoa, mutta ministeri Rehulalle taidan jättää tämän asian, kun näyttää tuo aika kuluvan.

15.19 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula: Arvoisa herra puhemies! Lapsiperheitten kotipalveluihin: talousmaksut eivät ole este kotipalvelujen saamiselle. Meillä on olemassa säännökset siitä, että maksua voi alentaa, ja meillä on olemassa tukijärjestelmä, joka huolehtii niiden perheiden osalta, joissa ennalta ehkäisevä työ on se ykkösasia ja ydinasia. Edustaja Taavitsainen, tuo maksu ei minulla olevan tiedon mukaan ole ongelma.

Niin edellisellä kierroksella kuin tässä toisellakin tuli sote-ict esille. Tämä on peruspilari sille, että meillä voi syntyä valinnanvapaus, meillä voi syntyä sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio, meillä tulee mahdolliseksi se, että ihmiset voivat valita yhä enemmän liikkuaan sen hoito- ja hoivapaikan, missä palveluja ottaa. Tämähän on pääministerille yksi sydämenasioita. Hän muistaa muistuttaa, kysyä perään, ja näiltä osin valmistelua ollaan viemässä. Perusidea on se, että tulee palveluväylä, johon avoimien rajapintojen kautta liitetään.

Syrjäytymisestä tuli eri näkökulmista kysymyksiä. Edustaja Ihalainen, tulitte työllisyysnäkökulma edellä. Sitten meidän sosiaali- ja terveysministeriön ministereiden vastuulla on se, että on olemassa ne turvaverkot, ne palvelut, joilla pyritään siihen ja tavoitteena on se,

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

että tuetaan ja autetaan ennen kuin syrjäytyminen on tapahtunut. Osoituksena hallinnonalojen välisestä turhastakin ongelmasta on se, että esimerkiksi nuorten kohdalla opetus- ja kulttuuriministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön tulee tehdä yhteistyötä. Niiltä osin kuin meillä on esimerkiksi tuo kärkihanke, jossa nyt ollaan siinä kenttävaiheessa, siellä hyviä käytäntöjä ihan oikeasti monistetaan. Samoin meillä, kun tähdätään puoliväliriiheen, työllisyys on ykkösasia ja nuorisotyöttömyys, nuorisotyöttömyyteen liittyvät kysymykset. Sosiaali- ja terveysministeriön näkökulmasta me tulemme palvelut edellä siihen pöytään, koska jos henkilö tarvitsee jo elämänhallinnankin näkökulmasta tuen, niin sosiaali- ja terveysministeriön vastuullahan ne asiat ovat.

Sitten yksi asia olivat nämä veteraanit. Edustajat Pakkanen ja Heinonen ottivat sen esille. Nyt meidän kaikkien yhteisenä tavoitteena pitää olla, että yksikään euro ei jää käyttämättä. Meidän kaikkien tavoitteena tulee olla se, että kuntoutukseen oikeutettu henkilö, nainen tai mies, saa sen kuntoutuksen. Yhteistyö — kunnat, valtio, Valtiokonttori, ministeriö — on välttämätöntä. Vastuu on ensisijaisesti tietysti kunnilla, ja meidän pitää kaikkien huolehtia siitä, että kuntoutuksen kaikki saavat.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Käydään vielä muutaman kysymyksen verran tätä keskustelua. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat vielä käyttää vastauspuheenvuoron, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta. Muutamalle puheenvuorolle tilaa ja sijaa löytyy.

15.22 **Sirkka-Liisa Anttila kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä on nostettu esiin perhepäivähoidon ja yleensä perhevapaakustannusten uudistamiset. Hyvät kollegat, tämä ei ole hallitusohjelmassa. Minusta on erittäin hyvä, että edustaja Saarikko on hyvin selkeäsanaisesti sanonut, että on hyvä lähteä asiaa valmistelemaan tällä vaalikaudella, jotta se saadaan huolellisesti valmisteltua, jotta on sitten mahdollisuus tehdä hyvän ja perusteellisen valmistelun pohjalta päätöksiä seuraavan hallituksen toimesta.

Nyt muistutan todella siitä, että ainakin keskusta pitää erittäin tärkeänä sitä, että emme mene määräälemään perheen sisäistä työnjakoa. Perheillä pitää olla itsellään valinnanvapaus valita erilaisten hoitomuotojen välillä, ja tähän ei ole meillä mitään aihetta puuttua. Päinvastoin meidän pitää luoda erilaisia mahdollisuuksia, joiden välillä voidaan valintoja tehdä, ja kannustaa isiä käyttämään enemmän perhevapaita.

Sitten tähän liittyy tärkeänä asiana myöskin samapalkkaisuus, jota pitää edistää. Useimmissa tilanteissahan siihen, että isä ei jää kotiin, on taloudellinen syy.

15.23 **Antero Laukkanen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ruokahävikki on semmoinen yleinen keskustelun aihe, ja nyt näillä toimilla, joita tässä on tehty, että ollaan lisätty näitä määrärahoja näille yhdistyksille, ollaan päästy erittäin hyvin tuloksiin. Helsingin alueella jopa 80 yhdistystä saa keskitetysti tätä ruokahävikkiä jakoon ja nyt sitten myös vaatteita, mikä joulun alla on ollut erittäin hyvä asia.

Mutta kuitenkin kysyn, kun tässä tilanteessa kukaan ei halua olla, että joutuu leipäjonossa olemaan, mihin sellaisiin toimiin ministeriö on ryhtymässä, jotka johtaisivat leipäjonon lakkaamiseen Suomessa. Olisiko syytä laittaa nyt tämmöinen työryhmä kasaan, joka aidosti miettisi tätä? Meillä on tässäkin eduskunnassa paljon asiantuntemusta, joka voisi olla tuomassa hyviä käytännön ratkaisuja.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

15.24 **Eeva-Johanna Eloranta sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pienituloiset joutuvat jo nyt tinkimään lääkkeistä ja hoidosta. Varsinkin monet ikäihmiset joutuvat jopa pohtimaan, ostaako lääkkeitä vai ruokaa. Näitä kysymyksiä meille itse kullekin varmaan satelee, tuolla toreilla ja turuilla kun kuljemme. Sosioekonomiset erot ovat suuret jo nyt, mutta nyt hallituksen päätöksillä ne ovat vaarassa kasvaa.

Yksi eriarvoisuutta aiheuttava asia on talousarvioon sisältyvä 134 miljoonan euron säästötavoite lääkekorvauksista. Säästöhän on jatkoa tämän vuoden alussa tehdyille lääkekorvaussäästöille, jossa otettiin käyttöön tuo kipeä 50 euron alkuomavastuu. Rankimminhan nämä maksujen korotukset ovat iskeneet ja tulevat iskemään niihin, joilla on pienet tulot ja paljon terveysongelmia. Ensi vuoden leikkaus on koitumassa erityisesti diabeetikkojen maksettavaksi, niin kuin olemme jo useasti keskustelleet, ja nämä leikkaukset tosiaan vaarantavat tarkoituksenmukaisen hoidon saannin ja kansanterveyden kehityksen. Diabeetikot ovat kovin huolissaan siitä, miten rahat jatkossa riittävät lääkkeisiin. Kun OECD kertoo, että terveydenhuoltomenojen osuus on jo nyt (Puhemies koputtaa) suuri meillä Suomessa, niin miksi nyt kasvatatte tätä edelleen?

15.26 **Anne Louhelainen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Veteraaniväestö vanhenee, ja palveluiden tarve painottuu entistä enemmän kotiin vietäviin palveluihin. Ministeri Rehula viittasikin omassa puheenvuorossaan siihen, miten tärkeää on, että nämä eri instanssit toimivat hyvin yhteen, että ne palvelut veteraaneille saadaan järjestettyä. Olin aloitteellinen tässä loppusyksystä ja olin yhteydessä oman alueeni Päijät-Hämeen virkamiehiin, jotka näitä palveluita muun muassa veteraaneille ja ikäihmisille järjestävät, ja kysyin heidän toiveitaan ja haasteitaan ja sitä, onko veteraanit tavoitettu ja onko heidän palvelunsa saatu toteutettua. Sieltä tuli muun muassa tämmöinen huomio, että Valtiokonttorin tilitysjärjestelmä on kankea ja siinä pitää luetella jokaisen euron käyttötarkoitus, montako suoritetta lumenluontia, monelleko henkilölle ja paljonko tuli kustannusta ja niin edelleen. Kuitenkin nämä palvelut toteutetaan lähinnä palvelusetelien kautta, joissa tämä palvelu on jo määritelty. Olisinkin kysynyt: voitaisiinko tätä Valtiokonttorin tilitysjärjestelmää hieman sujuvoittaa?

15.27 **Emma Kari vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy sanoa, että nyt jäi vielä hieman auki hallituksen näkemys liittyen perhevapaisiin, koska aikaisemmin on kuultu kokoomuksen riveistä, että uudistus voidaan hyvin tehdä tällä kaudella, perussuomalaisien riveistä on kuultu sitä, että mitään uudistusta ei pidä tehdä ja järjestelmä on hyvä nykyisellään, ja nyt keskusta sanoo, että tämä hallitus tulee valmistelemaan esityksen, joka tulee ehkä sitten seuraavalla kaudella, eli seuraava hallitus saa hoitaa homman kuntoon. Vihreät ovat valmistelleet mallin, joka ei tule lisäämään kustannuksia, joka säilyttää perheen valinnanvapauden ja itse asiassa lisää joustavuutta ja perheiden valinnanvapautta. Joten mielelläni kuulisin: mitä mieltä hallitus on tästä asiasta, ollaanko jonkunäköistä valmistelutyötä aloittamassa, vai onko se jo tekeillä ministeriössä? — Kiitos.

15.28 **Veronica Rehn-Kivi r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin kommentti ministeri Mattilalle: 2 500 euron kertakorvaus on parempi kuin ei mitään, mutta sehän ei vaikuta perhevapaiden tasaamiseen eikä lisää isien osallistumista lastenhoitoon.

Mutta kysymykseni: Sote-uudistuksen ja uuden hankintalain myötä kehitysvammaisten tilanne ja mahdollisuudet päättää omasta elämästään muuttuvat. Tähän mennessä sosiaali-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

palvelut ovat olleet kuntien vastuulla ja lähellä ihmisiä ja asiakkaita, ja nyt päätösvalta siirtyy isommille maakunnille ja palvelukeskuksiin, pois ihmisten läheltä. Sosiaalipalvelut vaativat kuitenkin kokonaisuosaamista henkilön tilanteesta ja tarpeista, ja lisäksi Suomi on ratifioinut YK:n yleissopimuksen vammaisten henkilöiden oikeuksista. Miten kehitysvammaisten oikeus päättää omasta elämästään ja esimerkiksi asumisestaan taataan jatkossa, ja voidaanko yksilölliset asumisen ja elämisen tarpeet hoitaa edustaja Saarikon juuri antaman lupauksen mukaisesti palvelusetelin tai henkilökohtaisen budjetin kautta?

15.29 **Sari Sarkomaa kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri Sipilän hallitusohjelma on strateginen hallitusohjelma, ja keskeinen strateginen tavoite on työllisyysasteen nostaminen, se, että jokaisella suomalaisella työkykyisellä olisi työtä — juuri siksi vanhempainvapaajärjestelmän uudistaminen sellaiseksi, että se mahdollistaisi parhaalla mahdollisella tavalla työn ja perheen yhteensovittamisen, sen, että työelämässä olisi enemmän pienten lasten äitejä. Vanhemmuudessa tarvitaan isät ja äidit, työelämässä naiset ja miehet. Kysynkin tässä nyt vastuuministereiltä sitä, olisiko mahdollista, että puoliväliriihessä tehtäisiin päätös siitä, että vanhempainvapaajärjestelmän uudistaminen aloitettaisiin. Mielestäni tämä olisi erittäin loogista. Nykyinen hallitus on uudistustahtoinen. Koko suomalaista yhteiskuntaa uudistetaan, ja meillä on myöskin perheministeri. (Puhemies koputtaa) Monimuotoiset perheet -selvitys tuli 2005. Siinä oli hyvin laajasti pohdittu (Puhemies koputtaa) erilaisten perheiden tilannetta, ja myöskin työmarkkinakeskusjärjestöillä on yhtenäinen näkemys uudistuksesta.

15.30 **Annika Saarikko kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minun käsitykseni mukaan työmarkkinajärjestöillä ei ole aivan yhtenäinen käsitys siitä, miten perhevapaita pitäisi uudistaa. Se näkemys ei ole aivan vähäpätöinen ottaen huomioon ansiosidonnaisen järjestelmän, josta työnantajat ja työntekijät maksavat valtaosan. Mitä tulee siihen, mitä itse täällä aiemmin sanoin, keskusta on esittänyt sitä muun hallituksen pohdittavaksi, voitaisiinko selvitystyö aloittaa ja ohjata sille vaikka parlamentaarinen seurantaryhmä niin, että voisimme varmistaa, että perheiden asemaa parantava uudistus, jonka ei meidän mielestämme edes välttämättä tarvitsisi olla pykälän tarkasti kustannusneutraali, voisi edetä seuraavalla hallituskaudella.

Mutta haluaisin vielä kysyä ministeri Mattilalta: Täällä ovat nousseet ansiokkaasti kokeneiden edustajien Ihalaisen ja Zyskoviczin puheenvuoroissa pitkäaikaistyöttömät ja toisaalta osallistava sosiaaliturva. Alkamassa on myös perustulokokeilu. Mikä on teidän käsityksenne tästä, tarvitaanko sosiaaliturvaan remonttia? Miten suhtaudutte näihin kahteen hallitusohjelman merkittävään kirjaukseen sekä (Puhemies koputtaa) tähän kokeiluun perustulosta? Voitaisiinko osallistavaa sosiaaliturvaakin osana aikuissosiaalityötä kokeilla?

15.31 **Toimi Kankaanniemi ps** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Sain sosialidemokraattien sote-mallin, tällaisen nipukan. Tämä valitettavasti aiheutti enemmän kysymyksiä kuin antoi vastauksia, mutta palaan niihin sitten varsinaisessa puheenvuorossa.

Herra puhemies! Kysyisin ministreiltä, onko professori Juho Saaren työryhmä jo nimetty ja minkälainen toimenkuva, tehtävänanto, sille tulee, viitaten esimerkiksi edustaja Laukkasen kysymykseen eriarvoistumisen ja ruoka-avun tarpeen kehityksestä.

Edelleen korostan kärkihankkeitten merkitystä. Niillä ei todellakaan korvata tehtyjä leikkauksia, mutta ne kohdistuvat valtaosin erinomaisesti sellaisiin kohteisiin, muun muas-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

sa sosiaali- ja terveysministeriön ja työministeriönkin puolella, joilla on saatavissa uudistuksia — ja ei vain sellaisia uudistuksia, jotka vaikuttavat vain täällä kotimaassa, vaan myös vientiinkin (Puhemies koputtaa) vaikuttavia, jotka ovat tavattoman hyviä.

15.32 **Johanna Karimäki vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin nostaa esiin tämän päihdeäitien hoidon, minkä moni muukin edustaja on tässä nostanut, ja varsinkin sen huolen, että eduskunta on vuodesta toiseen huolehtinut näistä määrärahoista, niiden riittävydestä. Valiokunta lausuukin mietinnössä, että rahoituksen saaminen pysyväille ja kestäväille pohjalle on välttämätöntä. Tällä päihdeäitien hoidolla pystytään ehkäisemään vakavia alkoholihaittoja vastasyntyneillä ja myös kuntouttamaan perheitä ja ennaltaehkäisemään näin huostaanottoja. Kysynkin ministeriltä, miten on ajateltu, että tämä hyvä malli saataisiin kaikista niistä kaupungeista levitettyä koko maahan, missä nyt on tämä Pidä kiinni -hoitojärjestelmä, ja miten saisimme varmistettua hyvän huollon kaikille päihdeäideille.

15.33 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensin pitää pyytää anteeksi, että kysyin nyt aitiiossa olevilta ministereiltä tätä osallistavan sosiaaliturvan työryhmän aikataulua. Kun asiaa vähän selvittelin, niin kävi ilmi, että se on asetettu tuolta TEMistä. Asia on kuitenkin tärkeä, ja kun täällä on puhuttu perustulokokeilusta ja osallistavasta sosiaaliturvasta — muun muassa edustaja Saarikko äsken puheenvuorossaan — haluan todeta, että kokoomuksen eduskuntaryhmä ei lähde tukemaan uutta perustulokokeilua, joka tulisi nyt asetetun kokeilun perään, ellei siinä vaiheessa myös tämä osallistava sosiaaliturva jollain tavoin tule kokeilun piiriin.

Sitten haluan, herra puhemies, vielä sanoa näistä perhevapaista, että nyt ei kannattaisi hirveästi kiistellä siitä, milloin tehdään. Kannattaisi tehdä niin, että asetettaisiin puoliväliriihessä parlamentaarinen toimikunta, mihin voisivat tulla etujärjestötkin asiaa valmistelemaan ja selvittämään, ja sitten aikanaan on ratkaisun paikka.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän tässä debatissa puheenvuorot vielä edustajille Mäkisalo-Ropponen, Honkonen ja Tanus, ja sen jälkeen lopettelemme tätä debattivaihetta.

15.35 **Merja Mäkisalo-Ropponen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Heikkiselle lyhyesti vain sen verran, että SDP ei ole ehdottanut soten alusta aloittamista vaan hallituksen esityksen virheiden korjaamista — samoja asioita, joita myös annetuissa lausunnoissa on tuotu esille.

Arvoisa puhemies! Vielä lapsiperheköyhyydestä muutama sana. Me olemme toistamassa nyt 1990-luvun laman virheitä. THL:n tutkimuksessa on nimittäin tullut esille, että silloisen laman aikana köyhissä perheissä eläneillä lapsilla on nyt nuorina aikuisina huomattavasti enemmän mielenterveysongelmia, pitkäaikaistyöttömyyttä ja syrjäytymistä. Nyt me olemme todella toistamassa tätä samaa virhettä. Hallitus ei ole lainkaan laskenut tai arvioinut, miten kalliiksi nämä säästöt tulevaisuudessa tulevat, ja siksi kysynkin: miksi hallitus ei ole laskenut säästöjä tehdessään (Puhemies koputtaa) niiden aiheuttamia vaihtoehtoiskustannuksia?

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

15.36 **Petri Honkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Muistisairaudet yleistyvät Suomessa, kun väestö ikääntyy, ja tämä aiheuttaa monia vaateita palveluille. Se myös lisää edunvalvonnan ja muiden tällaisten palveluiden tarvetta silloin, kun henkilön kyky hoitaa omia asioita ja oikeustoimikelpoisuus heikentyvät. Kysyisinkin ministereiltä: ollaanko tätä edunvalvontakokonaisuutta jollakin tavalla kehittämässä, ja missä tilanteessa on itsemääräämisoikeuslainsäädännön kehittäminen, joka meillä on yhtenä tavoitteena?

15.36 **Sari Tanus kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministerit ovat nähneet oikein lisärahoituksen tarpeen turvakoteihin, päihderiippuvaisten tukeen, päihdeäideille ja terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Kysyisinkin arvon ministereiltä: Tullaanko nämä tarpeet ja tilanteet muistamaan, kun nyt lausuntokierroksella oleva hallituksen esitys uudeksi alkoholilainiksi tulee arvioon ja käsittelyyn? Onhan niin, että hallituksen sekä oikea että vasen käsi toimivat samansuuntaisesti, eikä niin, että toinen käsi yrittää korjata ja auttaa ja toinen laittaa lisävauhtia lisäkärsimyksiin?

Sitten toinen kysymys palliatiiviseen hoitoon ja saattohoidon kehittämiseen ja saatavuuteen liittyen: Muistetaanko tässä yhteydessä jatkossa huomioida riittävästi myös pelossa ja ahdistuksessa, kivussa olevat omaiset ja läheiset? Eutanasia-kansalaisaloitteen takanahan näyttää pitkälti olevan ahdistuneet ja pelokkaat omaiset.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat, jotenkin tuntuu, että nyt debattia olisi käyty riittävästi tähän vaiheeseen. Jokainen on käyttänyt vähintään yhden puheenvuoron, jos on sitä pyytänyt, ja enimmillään puheenvuoroja on käytetty neljä. Eli ministereille 3 minuuttia kummallekin. Ministeri Mattila ensin, ja ministeri Rehula jatkaa.

15.38 **Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila:** Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia vielä kysymyksistä ja puheenvuoroista. Kärkihankkeista on omalta osaltanikin sanottava se, että kyllä niiden on tarkoitus jäädä elämään ja niiden on tarkoitus juurruttaa hyviä käytäntöjä. Hallituksellahan on useita kärkihankkeita, jotka varmasti tulevat jäämään historiaan. Otetaan nyt vaikka tuolta toiselta hallinnonalalta Hossan kansallispuisto, joka on päätetty perustaa.

Nyt tietysti perustulokokeilu on yksi näitä kärkihankkeita, mihin, edustaja Zyskowiec, viittasitte. Eihän se haittaa, osallistava sosiaaliturva ja siihen liittyvä työhän ovat ihan hyviä, vaikka ne tulisivat sieltä TEMistä. Perustulokokeilusta on sanottava sen verran, että kun se nyt lähtee käyntiin, niin sittenhän vasta saamme siitä tietoa, ja sitten sitä, totta kai, täytyy kehittää. Valmis se ei ole. Se ei ole malli, se on kokeilu, ja sitä työtä odotellessa.

Kiitoksia edustaja Laukkaselle useastakin lämpimästä puheenvuorosta, mitä käytitte koskien avustustyötä, näitä ruoka-avustuksia, vaateavustuksia. Ei varmasti ole ollenkaan huono ajatus, että se on laaja yhteistyö, parlamentaarinen yhteistyö. Eduskunnassa toimii Köyhyysryhmä. Siltä pohjalta on varmasti helppokin laajentaa tuota kehittämistyötä hyvinkin kekseliäästi. Ja sitten jääme odottamaan, mitä Juho Saaren työryhmä saa aikaan.

Edustaja Eloranta, nostitte esille nämä diabeetikkoja koskevat ynnä muut tietysti ikävätkin lääkesäästöt, joita on tehty, mutta korostan sitä, että tässä eivät ole kaikki diabeetikot ja kaikkien diabeetikoiden lääkkeet eivätkä kaikki korvaukset. Meillä säilyy edelleen lääkekatto, ja perustoimeentulotukeen tulee nämä välttämättömät tarkistukset tehtyä, kun taas

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

muuta leikkauksia on jouduttu tekemään. Sitten perhevapaista totean sen, että meillä on hallituksen ohjelma. Se on hallituspuolueitten yhteinen ohjelma, mitä tällä hetkellä noudatetaan tämänhetkisessä budjetissa.

Täällä salissa on monta kertaa ja julkisessa keskustelussa on monta kertaa peräänkuulutettu esimerkiksi hyvää lainsäädäntötyötä, lainsäädäntövalmistelua. Jo ihan siitä työtilanteestakin johtuen — ne hankkeet, mitä on menossa hallitusohjelman puitteissa, kuten soteuudistus, sitovat resursseja — vaikka on mikä strateginen hallitusohjelma ja vaikka kuinka olisi tahto ja halu, kaikkea ei voi, ei ennätä yhtä aikaa tehdä. Se, mitä puoliväliriihessä tapahtuu, jää nähtäväksi. Siihen minulla ei ole tässä ja nyt tietenkään mandaattia mitään sanoa.

Kokeiluyhteiskuntaa tietenkin kannatan ja toivon, että tämän strategisen hallitusohjelman puitteissa vielä hyviä kokeiluja saadaan eteenpäin. Ihan lyhyesti vielä, kun, edustaja Saarikko, nostitte tämän päihdeäitien kuntoutuksen monimutkaisuuden, kyllä, näinhän tämä raha on koukun kiertänyt vuosi vuoden jälkeen, mutta toivon, että ministeri Rehulalakin on vastaus tähän asiaan.

15.41 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula: Arvoisa herra puhemies! Se vastaushan siihen, miksi tässä ollaan, on se, että kuntien valtionosuuksissa on kohta, jossa tämäkin asia pitäisi hoitaa. Kysehän on suomeksi päihdeäitien osalta siitä, että nämä toimijat, jotka palveluja tarjoavat, eivät saa asiakkaita. Kunnat eivät tee sitä työtä sillä tavalla kuin kenties palvelutarve olisi. Siitähän tässä on vuosi toisensa jälkeen ollut kysymys. Todennäköisyys kestävän ratkaisun aikaansaamiselle kasvaa tilanteessa, jossa hartiatkin kasvavat palvelujen järjestämistä vastuussa olevalle toimijalle.

Edustaja Tolppanen kysyi täällä Vaasan sairaalasta, niistä kustannuksista, joita tuleva muutos tulee tuomaan. Lähikuukaudethan sen kertovat, millä tavalla palvelut ja kielelliset oikeudet turvataan tilanteessa, jossa tapahtuu muutos. Me tiedämme noin puolen vuoden sisään sen, millä tavalla käytännön tasolla ja arjessa voimaan tuleva laki toteutuu. Iso merkitys on sillä, mitä alueella tapahtuu.

Sitten edustaja Rehn-Kivi kantoi huolta vammaisista, kehitysvammaisista. Meillä on tulossa malli, jossa on niin sanottu henkilökohtainen budjetti, joka on vammaisjärjestöjenkin toivoma tapa huolehtia siitä, että vammaiset, kehitysvammaiset voisivat ensinnäkin tulla valinnanvapauden piiriin, mutta toisekseen nämä kansainväliset kokemukset, joita nyt ollaan Suomeen näiltä osin tuomassa, ovat toteutumassa. Sen on hallitus luvannut. Tämä henkilökohtainen budjetti on väline toteuttaa valinnanvapaus.

Saattohoidosta ja kivun lievityksestä on useampikin edustaja puhunut. Kyllähän yksi osa hoitohenkilöstön koulutusta on se, että myös kivun hoitoon kiinnitetään huomio ja siellä on sellaisia oppimiskokonaisuuksia. Tälläkin tulee olla merkitystä.

Ja sitten, arvoisa herra puhemies, jonkun verran tämän sote-savotan kanssa tekemisissä olleena voin sanoa, että kun täälläkin on useita puheenvuoroja käytetty kriittiseenkin sävyyn siitä, mitä tänä on tulossa, niin poliittisen keskustelun käyminen olisi paljon mukavampaa — jos näissä töissä nyt jotakin mukavaa joskus voi olla — kun tietäisi, mistä kävisi. On helppo sanoa perhevapaista, että meillä on malli, edustaja Kari. Olen sen verran perehtynyt teidän perhevapaamalliinne, että se ei ole ihan kustannusneutraali. Sama on tämän sotien osalta. Nyt on kysymys siitä, menemmekö me eteenpäin, saavatko ihmiset tarvitsemansa palvelut ja niin, että meillä vielä rahatkin riittävät.

Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia tästä keskustelusta.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Tämä debattivaihe on päättynyt. Siirytään puhujalistaan.

15.45 Niilo Keränen kesk: Arvoisa herra puhemies! STM:n määrärahat tälle vuodelle nousevat, kuten äsken kuulimme valtiovarainvaliokunnan jaoston puheenjohtajan toimesta. Tähän vaikuttavat muun muassa toimeentuloturvan siirtäminen Kelalle, opiskelijoitten asumistuen muutos, kiky-sopimus, turvapaikanhakijat, palkkatuen ja starttirahan osittainen siirto STM:lle. Siihen vaikuttavat myöskin kertaluontoinen eläketuki pitkäaikaistyöttömille, korvaus työnantajille naistyöpaikkojen perhevapaista sekä tietenkin hallituksen kärkihankkeet.

Näistä kärkihankkeista eniten varoja osoitetaan kotihoito- ja omaishoitokärkihankkeeseen, vähemmän sitten sinne asiakaslähtöisten palvelujen kehittämiseen, osatyökykyisten työmahdollisuuksiin, lapsi- ja perhepalveluitten kehittämiseen sekä terveyden edistämisen kärkihankkeeseen. Yksi tulevaisuuden kannalta ehkä merkittävin hanke on ensi vuonna aloitettava perustulokokeilu, joka tosin jäi aika suppeaksi eikä tule kovin paljon informaatiota antamaan. Kärkihankkeet ovat hyviä asioita, ja niihin panostetaan yhteensä 130 miljoonaa euroa.

Mutta, herra puhemies, sellaisiakin päätöksiä on tehty, jotka ensi vuonna vaikuttavat heikentävästi sosiaaliturvaan. Yksittäisinä päätöksinä ne eivät vaikuta kohtuuttomilta, ja periaatteena niissä on, että jokainen meistä osallistuu talkoisiin, joilla isänmaan talous yritetään saada kuntoon ja hyvinvointiyhteiskunta pystytään pitkällä aikavälillä säilyttämään. Mutta kun heikennykset joissakin tapauksissa kasaantuvat, vanhana sosiaaliturvayöntekijänä olen kyllä sitä mieltä, että niitten yhteisvaikutuksia olisi ollut syytä selvittää ehkä nykyistä paremmin. Hiukan kyseenalaiseksi jää, mitkä ovat heikennysten kokonaisvaikutukset yksittäisiin kansalaisiin tai edes joihinkin väestöryhmiin, kuten lapsiperheisiin, eläkeläisiin tai paljon sairastaviin.

On toki muistettava, että verotukseen tehtävät muutokset, panostukset kärkihankkeisiin, talouden kääntymisen kasvuun sekä hyvin kohdennetut uudistukset kompensoivat tulonsiirtojen heikennyksiä monien kohdalla. Maassa on kuitenkin kansalaisia, joille veronkevennykset eivät kompensoi tuota, pitkään työttömänä olleita, pitkäaikaissairaita, syrjäytyneitä ja muita tulottomia, jotka kuitenkin ovat meidän muiden kanssa täysin samanarvoisia kansalaisia. Toki meillä on viimesijainen toimeentuloturva, jota ei leikata ja johon kansalaiset pystyvät turvautumaan aina. Viimesijainen turva on yksi hyvinvointiyhteiskunnan perustavanlaatuisista turvaverkoista. Mutta jatkossa kannattaisi kyllä ponnistella, jotta sosiaaliturvan väliinputoajat pystyittäisiin tunnistamaan ja tekemään sosiaaliturvaan tarvittavia korjauksia.

Arvoisa puhemies! Tämän tulevan vuoden budjetissa ei ole vielä vuosisadan suurimman uudistuksen eli soten raha-asioita. Soteen valmistautumista kuitenkin on. Yksi tähän liittyvä budjettilaki on terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muutos. Näillä lakimuutoksilla luodaan merkittäviä edellytyksiä muun muassa sairaanhoidon työnjaolle. Terveydenhuoltolain muutos tuo perusterveydenhuoltoon niin kutsutut kiirevastaanotot, joilla palveluja tuodaan lähelle ihmistä, samaan tapaan kuin aikoinaan tuotiin kansanterveyslaila — siihen aikaan, kun minä aloitin itse työelämässä. Niin ikään hyvä uudistus on sosiaalipäivystyksen tuominen terveydenhuollon päivystysten yhteyteen. Uudistukset ovatkin selkeää valmistautumista tulevaan sote-rakenteeseen.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Herra puhemies! En malta kuitenkaan olla sanomatta, että lakipakettiin sisältyy myös selkeä heikennys erikoissairaanhoidon, joka suomalaisessa sosiaali- ja terveydenhuollossa on näihin saakka ollut se parhaiten toimiva osa-alue. Pienten sairaaloiden, entisten alue-sairaaloiden, leikkaustoiminta supistuu ja siirtyy kauemmaksi kansalaisista suuriin ja jo nyt ruuhkautuneisiin keskussairaaloihin. Uudistus voi olla jollain tapaa perusteltu potilasturvallisuuden ja toiminnan laadun kannalta, mutta vastaavat tavoitteet olisi kyllä saavutettu hyvällä ohjauksella ja alueiden sisäisellä yhteistyöllä, ilman että toiminta vietäisiin kauas kansalaisista ja ilman että kansalaisten ja heidän työnantajiensä aikaa hukkaantuu turhiin jonotuksiin ja pitkiin matkoihin.

15.50 Johanna Karimäki vihr: Arvoisa puhemies! Olen erittäin huolissani siitä, että hallitus säästöillään heikentää kaikkein pienituloisimpien ja heikoimmassa asemassa olevien ihmisten asemaa. Terveyspalvelujen asiakasmaksuja on korotettu, lääkkeiden omavastuuosuudet nousevat, sairaanhoitoon liittyvien matkakustannusten omavastuuosuudet ovat nousseet rajusti. Tämä osuu kipeästi juuri niihin kuntalaisiin, jotka tarvitsevat paljon terveyspalveluita ja käyttävät paljon lääkkeitä. Moni vaikeasti sairas elää jo nyt köyhyysrajan alapuolella.

Usea pienituloinen vanhus miettii, onko eläkkeestä varaa lääkkeisiin, jotta rahaa riittäisi leipään ja asumiseen. Tämä on epäinhimillistä ja kohtuutonta. Hallituksen säästöistä syntyvä kumulatiivinen vaikutus lisää etenkin pienituloisten lapsiperheiden, ikääntyneiden ja vammaisten köyhyysriskiä. Tämä lisää eriarvoisuutta ja köyhyyttä sekä sosiaalityön palveluiden tarvetta. Myös terveyserot saattavat kasvaa ja hoitoon hakeutuminen viivästyä. Ihmettelen myös sitä, että keliakikkojen ateriatuki poistui kokonaan. Keliakian ainoa hoitomuoto, ainoa lääke, on täysin gluteeniton ruokavalio. Symbolisesti tuen merkitys on tärkeä, sillä se kannustaa keliakikkoja pitämään huolta itsestään.

Arvoisa puhemies! THL:n tuore tutkimus paljasti, että lapsiköyhyys on kasvanut valtavasti. Joka kymmenes suomalainen lapsi elää köyhässä perheessä. Köyhän perheen lapsi jää osattomaksi monesta hauskasta, johon kavereilla on varaa. Köyhän perheen lapsella ei välttämättä ole varaa harrastaa. Monissa työttömien perheissä päivähoito, hyvä varhaiskasvatus, on tukenut ja auttanut perhettä ja lasta. Siksi näen erittäin haitallisena hallituksen päätöksen, että lapsen oikeus päivähoitoon on nyt riippuvainen siitä, onko vanhempi työssä vai ei. Lapsen oikeus kokopäivähoitoon riippuu nyt vanhemman työmarkkinatilanteesta. Vaikka hoitoon olisi oikeutettu sosiaalisin perustein, harva kuitenkaan lähtee välttämättä sellaiseen hakuprosessiin, jossa sosiaalinen leimautuminen on uhkaavana tekijänä.

Arvoisa puhemies! Meidän on paljosta kiittäminen — vapaasta maastamme — sotiemme veteraaneja. (Ben Zyskowitz: Oikein!) Iloitsen eduskunnan lisäyksestä veteraanikuntoutukseen ja kotiin vietäviin palveluihin. Sotainvalidien Veljesliitto on tuonut tärkeää viestiä eduskuntaan. Myös kaikkein lievävammaisimmilla sotainvalideilla on tarvetta ruokapalveluihin ja siivouspalveluihin. Nyt viestiin vastataan, kun vuoden alusta 10 prosentin haitta-asteiset sotainvalidit pääsevät maksuttomien kunnallisten kotipalveluiden piiriin.

Arvoisa puhemies! Äskeisessä debatissa käytiin keskustelua päihdeäitien kuntoutuksen tilanteesta. Eduskunta on vuodesta toiseen turvannut tämän äärimmäisen tärkeän hoitomuodon, joka auttaa perheitä päihdeettömyyteen, turvaa myös lapsille eheän ja turvallisen kodin ja turvaa syntyviä lapsia alkoholivaurioilta. Sen takia tämä malli olisi hyvä saada valtakunnalliseksi käytännöksi ihan kaikkialle Suomeen eikä vain niihin muutamiin kaupunkiin, joissa nyt on mahdollista saada tätä Pidä kiinni -päihdehoitoa. On tärkeää, että

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

ministeri Rehula tuossa äskeisessä debatissa totesi, että tämä asia pitää huolehtia silloin, kun asia saadaan kunnilta suuremmille harteille. Nimittäin päihdeäitien hoidon rahoitus on tarpeen saada pysyväksi ja kestäväksi pohjalle.

Arvoisa puhemies! Ratkaisuja maamme parhaaksi tarvitaan. Yksi hyvä asia, josta haluan antaa kiitoksen, on perustulokehitys. Se voi antaa uusia mahdollisuuksia lisätä työllisyyttä. Mutta hallituksen leikkauspolitiikka koulutuksesta ja hyvinvoinnista on silti kestävämpi. Tiedän, ettei hallituksen ole helppoa löytää Suomelle nostetta, mutta toivoisin silti suurempaa herkkyyttä ihmisten hädälle ja reilumpia päätöksiä.

15.55 Päivi Räsänen kd: Arvoisa puhemies! Nostan esiin ikäihmisten tehostetun palveluasumisen maksupolitiikan. Monet kunnathan ovat muuttaneet kiihtyvään tahtiin vanhus- ja vanhustenhuollon ympärivuorokautisen laitoshoidon yksiköitä tehostetun palveluasumisen yksiköiksi. Tässä käy niin, että asukkaan kohdalla hoito pysyy samana, hän saattaa jäädä ihan samaan huoneeseen, samaan rakennukseen, mutta kyltti ulko-ovessa muuttuu ja aiempi, eläketuloon suhteutettu palvelumaksu vaihtuu moninkertaisesti korkeammaksi palvelumaksuksi.

Tehostetussa palveluasumisessa maksetaan vuokran lisäksi aterioista, kotihoidon palveluista, muista tukipalveluista, ja tuo hinnoittelu koostuu niin monista osista, että kokonaishinnan hahmottaminen voi ikääntyneelle ja hänen omaisilleen olla vaikeaa. Ja monesti ne maksut ylittävät selvästi eläketulot. Haastavin tilanne on silloin, kun palveluasumisen piiriin siirrytään vielä suhteellisen hyvässä kunnossa ja palvelujen tarve kasvaa pikkuhiljaa. Tällöin maksuja alkaa tulla lisää samalla, kun ikäihmisen kyky hahmottaa omaa tilannettaan heikkenee.

Kaikessa hiljaisuudessa siis vanhustenhuollon palveluihin on viety läpi aika raju palvelumaksukorotus, joka on moninkertaistanut käytännöllisesti katsoen aivan samasta hoidosta perittäviä maksuja ja ajaa ikäihmisiä ja myös heidän puolisoitaan taloudellisesti hankalaan tilanteeseen. Sen vuoksi mielestäni tähän palveluasumiseen tulisi saada kohtuullisuus, tulisi saada valtakunnallinen maksusääntö. Lakihan sallii sinänsä maksujen kohtuullistamisen, mutta aika monissa kunnissa joko tätä ei tiedetä tai sitten sitä ei vain käytetä.

Sitten, arvoisa puhemies, haluan lyhyesti kommentoida tätä perhevapaajärjestelmäkeskustelua ja niitä erilaisia malleja, joita on esitetty. Totean, että erilliset isä- ja äitikiintiöt eivät todellakaan lisää perheiden valinnanvapautta vaan pikemminkin kaventavat sitä. Tässä keskustelussa unohtuu se, että nykyinen kotihoidon tukihan on erittäin joustava järjestelmä, sillä siinä ei ole tarpeetonta sääntelyä liittyen siihen, kumpi vanhempi hoitaa lapsia tai onko tuloja tai käykö työssä. Ainoa edellytys kotihoidon tuen saamiselle on se, että lapsi ei ole kunnallisessa päivähoitossa. Eli jos halutaan järjestelmä, joka ei ole byrokraattinen eikä siinä ole tarpeetonta sääntelyä ja perheiden valinnanvapauteen puuttumista, niin ei silloin kyllä ihan hevillä kannata tästä kotihoidon tukijärjestelmästä luopua.

Sitten vielä, puhemies, kiitän valiokuntaa siitä, että tuohon päihdeäitien hoitoon lisättiin määrärahoja, mutta samalla kannan huolta siitä, että tuo päihdehoidon tarve paitsi näiden äitien kohdalla myös koko väestön kohdalla tulee ihan merkittävästi kasvamaan, mikäli hallitus vie tuota alkoholilakiuudistusta eteenpäin. Sieltä perusteluista löytyy hyvin selkeästi se, että jopa niitä alkoholikuolemia arvioidaan tulevan lisää noin 150 vuodessa ja 1 500 hoitopaikkaa, vuodepaikkaa, tarvitaan lisää, mikäli tuo lakiesitys toteutetaan, joten vetoan nyt hallitukseen siinä, että kun monta muutakin epäonnistunutta lakiesitystä halli-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

tus on perunut, niin vetäisi myös pois kokonaan tämän alkoholilakiesityksen, joka on epäonnistunut.

16.00 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Tämä hallinnonala, joka meillä on tässä tarkastelussa, sisältää valitettavan paljon supistuksia nimenomaan pienituloisten osalta. Tämä on sellainen huoli, joka tässä salissa hyvin selvästi on tänään kuulunut: miten ihmeessä me voimme toisaalta leikata näitä tukia ja sitten samaan aikaan leikata toimeentulotukea ja viedä sitä ihan kaikkein pienimpien tulojen varassa olevien ihmisten päivittäistä toimeentuloa? Köyhyys tulee lisääntymään, lapsiperheiden köyhyys tulee lisääntymään, vanhusten ja erityisesti pitkäaikaissairaiden köyhyys tulee lisääntymään, ja nyt sitten myös nämä työttömyysturvaan liittyvät leikkaukset tulevat johtamaan siihen, että köyhien määrä tulee lisääntymään. En oikein näe tätä yhtäläisyysmerkkiä nyt siinä, miten Suomi saadaan nousuun sillä tavalla, että köyhien määrää lisätään näin dramaattisesti.

Arvoisa puhemies! Ymmärrämme kaikki sen, että työ on se, mitä me nyt tässä valtakunnassa tarvitsemme, ja annammekin tunnustuksen tietysti hallitukselle kaikista niistä toimista, jotka ihan aidosti lisäävät työpaikkoja ja antavat mahdollisuuden ihmisille selvitä itse. Pääkaupunkiseudulla ja kohta myös muissa kuudessa suuressa kaupungissa kohtaamme tilanteen, jossa asuntojen hinnat nousevat sellaiselle tasolle, että ihmiset, yhä useammat, joutuvat hankkimaan toisen työpaikan, jonkinlaisen sivutulon, jotta selviävät edes vähimmäisestä toimeentulon tarpeesta. Puhutaankin työn vaihtosuhteesta, joka on nyt tällä hetkellä sellainen, että se on muuttumassa negatiiviseksi, kun sillä työn toimeentulolla ei enää pysty takaamaan itsellensä vähimmäiselintasoja. Tämä johtaa monen kohdalla kierteseen pikavippien osalta, haetaan hetken apua johonkin hetkelliseen tarpeeseen pikavippien puolelta, ja yhtäkkiä huomaamme, että olemmekin ajautuneet pysyvästi pikavippien piiriin. On aika yllättävää, kun on tutkittu tätä pikavippien ottajien ikäjakaumaa, että siellä erityisesti plus 55 -miehet ovat kasvavassa määrin ajautumassa pikavippikierteeseen. Siellä on varmasti monia syytä, mutta näemme sen jo tällä hetkellä, että tämä sosiaalipolitiikka, jota tämä hallitus nyt tällä hetkellä ajaa, tulee lisäämään tällaista köyhyyttä Suomessa.

Arvoisa puhemies! Olisi nyt äärimmäisen tärkeää, että yli kaikkien puoluerajojemme todelta näkisimme tämän hälyttävän tilanteen, joka meillä on edessämme. Täällä joku mainitsi jo sen, että viime laman aikaiset opetukset ovat meiltä unohtuneet. Olen samaa mieltä. Olen tuon laman yksi läpimenijä, jonka yritykset menivät konkurssiin, minkä seurauksena perheemme ajautui velkajärjestelyyn. Lapsemme piilottivat ruokaa kaappeihin, kun pelkäsivät, että se loppuu. Silloin muistan, kun tuosta sitten lähdettiin selviämään, että lupasimme itse itsellemme, siis koko Suomi, että ei koskaan enää tällaisia leikkauksia. Nyt sitten, kun tuota aikaa on myöhemmin tutkittu, on havaittu, että se politiikka, jota silloin harjoitettiin, on tuottanut sukupolven, väliinputoajasukupolven, jolla on valtavat syrjäytymisen vammat sielussaan. Nyt on oikein kysyä kaikilta meiltä hyvätuloisilta päättäjiltä, olemmeko luomassa jälleen uutta sukupolvea. Merkit ovat ilmassa, kaikki nämä muutokset, joita nyt toteutamme sosiaaliturvaan ja yhteiskunnallisiin tukiin, ovat jo näkymässä ja se, että ne tulevat tuottamaan jälleen yhden väliinputoajasukupolven. Minusta kansakuntana meillä ei ole siihen varaa.

Nyt kun tätä talousarviota tässä hyväksytään, niin toivoisin, että te, hyvät hallituspuolueen edustajat, näkisitte tämän uhan, joka meillä on edessämme, ja kun aletaan valmistella vuoden 2018—2019 talousarviota, nähtäisiin, että tällä tiellä emme voi jatkaa vaan yhdessä tekisimme muutoksen.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Yleiskeskustelu ja pääluokan käsittely keskeytetään.

Yleiskeskustelu keskeytettiin kello 16.05.

Yleiskeskustelua jatkettiin kello 21.42.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt jatketaan aiemmin tänään keskeytynyttä yleiskeskustelua sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonalan pääluokasta 33.

21.42 **Merja Mäkisalo-Ropponen sd:** Arvoisa puhemies! Kiitos kaikille kollegoille mielenkiintoisesta maa- ja metsätalousskeskustelusta. Olen ollut täällä enemmänkin oppivana osapuolena tähän asti, mutta nyt sitten päästään minun asiantuntijuusalueeseeni eli sosiaali- ja terveystoimen asioihin.

Tämä talousarvio on surullista luettavaa eläkeläisille, työttömille, pitkäaikaissairaille, pienituloisille ja lapsiperheille. Hallitus kohdistaa näille ihmisryhmille käsittämättömiä leikkauksia ja asiakasmaksujen korotuksia, ja samaan aikaan hyvätuloiset saavat huomattavia verohelpotuksia. Tämä talousarvio lisää köyhyyttä ja eriarvoisuutta. Erityisen huolestuttavaa on, että monet leikkaukset ja maksujen korotukset kohdistuvat samoille henkilöille, ja tämä aiheuttaa myös toimeentulotukiriippuvuuden kasvua ja syvenemistä. Leipäjonot eivät kuulu hyvinvointiyhteiskuntaan, ja hallituksen päätösten takia ne tulevat entisestään kasvamaan ja pitenemään. Leipäjonossa on yhä useammin pienituloisia eläkeläisiä ja lapsiperheitä.

Leikattavien sosiaaliturvaetuuksien taso on jo valmiiksi alhainen. Muun muassa Euroopan neuvosto on jo aiemmin huomauttanut Suomea asiasta, ja nyt taso laskee entisestään. Ja mitäpä hallitus tekee tässä tilanteessa? Perustaa työryhmän pohtimaan eriarvoisuutta. Ensin se on omilla toimillaan kahdessa perättäisessä talousarviossa saanut aikaan tämän ongelman, ja nyt se perustaa työryhmän pohtimaan asiaa. Työryhmän perustamisen sijasta hallitus olisi voinut tehdä parempaa lainsäädäntötyötä sekä arvioida etukäteen päätöksensä kokonaisvaikutuksia eriarvoistumisen näkökulmasta.

Hallitus sanoo, että säästöjä on tehtävä, jotta velkaantumisen saadaan kuriin. Se ei kuitenkaan ole lainkaan laskenut, mitä kustannuksia se näillä toimenpiteillä aiheuttaa yhteiskunnalle tulevaisuudessa. Esimerkiksi lapsiperheköyhyyden lisääntyminen tulee kalliiksi. Viime kaudella kansanedustajana ollessaan nykyinen pääministeri Sipilä totesi sen, että lapsiperheitä ei saa leikata, ja sen, että meidän tulee oppia viime laman virheistä. Nyt kuitenkin tehdään samat virheet.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos on tutkinut 1990-luvun laman aikana köyhissä perheissä asuneita ja eläneitä lapsia ja todennut, että heillä on huomattavasti enemmän mielenterveysongelmia, pitkäaikaistyöttömyyttä ja syrjäytymistä. Viime laman kustannuksia maksetaan siis edelleen. Tämä hallitus aiheuttaa jälleen uusia kustannuksia tuleville vuosille ja vuosikymmenille.

Arvoisa puhemies! Tämä hallitus uskoo kärkihankkeisiinsa, ja niillä on hyviä tavoitteita, mutta ne eivät auta, jos samalla säästetään perustoimeentulosta ja -palveluista. Hallituksella on esimerkiksi sinällään oikein hyvältä kuulostava hyvinvoinnin ja terveyden edistä-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

misen kärkihanke, mutta hallitus on unohtanut, että köyhyys ja eriarvoisuus ovat pahinta myrkyä terveydelle ja hyvinvoinnille.

Esimerkki käsittämättömästä terveyseroja suurentavasta ja yhteiskunnan kustannuksia pidemmällä tähtäyksellä kasvattavasta päätöksestä on kakkostyyppin diabeteksen lääkehoidon korvausten leikkaaminen. Tämä päätös kirpaisee eniten köyhiä eläkeläisiä, ja jos he jättävät lääkkeet syömättä, sairauden aiheuttamat komplikaatiot tulevat yhteiskunnalle muutamassa vuodessa huomattavasti kalliimmiksi kuin lääkekorvausten leikkaamisesta saatava hyöty. Valitettavan moni ikäihminen joutuu jo nyt miettimään, ostaako kaupasta ruokaa vai apteekista lääkkeitä, ja näiden ihmisten määrä kasvaa hallituksen päätösten johdosta entisestään.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistushankkeen toteuttaminen edellyttää rinnalleen vankkaa tutkimus- ja kehittämistoimintaa, mutta tässäkin asiassa hallitus toimii käsittämättömällä tavalla vähentäen sektoritutkimuslaitosten budjettirahoitusta. Sote-uudistuksen onnistuminen edellyttää toimintatapojen muutoksia. Meillä ei ole varaa työskennellä tehotomilla toimintatavoilla, ja siksi tarvitsemme tutkimusnäyttöä löytääksemme vaikuttavat käytännöt. Ilman tukevaa tutkimustoimintaa ei toimintatapojen muutos onnistu, ja siksi on erittäin lyhytnäköistä, jopa vastuutonta, vähentää näin suurten ja merkittävien muutosten aikana tutkimuslaitosten rahoitusta.

Mutta ilokseni voin lausua kiitokset valtiovarainvaliokunnalle siitä, että hoitotyön tutkimusasema sai rahoituksen, jonka avulla se voi jatkaa tärkeää toimintaansa. Hoitotyöllä on keskeinen asema sosiaali- ja terveystoimessa, ja sen vaikuttavuudella on suuri merkitys arvioitaessa hoidon kokonaistuloksia. Hoitotyön edistäminen edellyttää kuitenkin tutkimusta, jotta hoitokäytännöt perustuisivat tutkittuun tietoon. Hoitomenetelmien kehittyessä näyttöön perustuvaa toimintaa tulee myös seurata ja arvioida jatkuvasti. Olen valiokunnan kanssa täysin samaa mieltä siitä, että hoitotyön tutkimuksen rahoitus on saatava kestäväälle pohjalle.

21.47 Toimi Kankaanniemi ps: Herra puhemies! Päivällä keskustelussa sosiaali- ja terveysministeriön pääluokan osalta kyselin sosialidemokraateilta heidän sote-malliaan. He ovat luvanneet repiä nyt valmistelussa olevan sote-maakuntaudistuksen, jos he pääsevät valtaan. Sain sitten edustaja Taavitsaiselta Inhimillisempi sote -esitteen siitä mallista, joka sosialidemokraateilla on. Tässä on muutamia mielenkiintoisia asioita. Suurelta osinhan tämä kattaa kyllä sitä linjaa, mikä on hallituksellakin, muun muassa yksityiset palveluntuottajat ovat mukana vahvasti ja myös kolmas sektori. Mutta erityisesti kiinnittää huomiota se, että tässä todetaan, että inhimillisemmässä sotessa muodostetaan aluekuntia. No, nyt herää kysymys, kuinka monta aluekuntaa Suomeen sosialidemokraattien toimesta haluttaisiin perustaa, mikä olisi niitten hallinnollinen asema, mikä olisi ero maakuntiin nähden, miten demokratia niissä toimisi ja niin edelleen.

Sitten toinen mielenkiintoinen kohta on se, missä puhutaan rahoituksesta. Eli rahoitus tulisi verovaroin valtionosuuksilla ja palvelumaksuilla, mutta mahdollinen alijäämä jää aluekuntien katettavaksi. Eli olisiko näillä aluekunnilla verotusoikeus? Jos olisi, niin se on mielenkiintoinen linjaus. Jos ei olisi näillä verotusoikeutta, niin ovatko sitten peruskunnat kuitenkin maksajia tässä järjestelmässä? Jos näin on, niin eikö se malli silloin törmää siihen samaan perustuslain kohtaan, johon sosialidemokraattien johdolla viime kaudella (Puhemies koputtaa) tehty valmistelu johti?

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

21.50 **Marisanna Jarva kesk:** Arvoisa puhemies! Nyt, kun tässä STM:n hallinnonalan kohdassa keskustellaan juurikin tästä sosiaaliturvan kehityksestä ja siitä, miten tuloerot ja pienituloisten tilanne ovat kehittyneet vuosien aikana, on todellakin nähtävä se, että tämä on ollut pitempiaikainen kehitys Suomessa, ikävä kyllä, ja sen takia juuri näitä toimia, mitä hallitus nyt tekee, ollaan tekemässä. Kaikista tärkeintä sosiaaliturvaa on tietenkin työ, ja se, että työttömiä tuli lisää noin 100 000 viime kaudella, on kyllä kaikista tärkein tekijä siinä, että tämä köyhyys on lisääntynyt, ja siinä, että niitä verotuloja ei ole samalla tavalla valtiolle kertynyt eikä ihmisille tätä palkkatuloa ja yrittäjätuloa ole samalla tavalla kertynyt, vaan tilanne on mennyt koko ajan pahempaan suuntaan, ja olemme tässä talouskasvussa olleet todellakin peränpitäjiä Euroopassa.

Se, mikä budjetissa on erityisesti huomioitava, on se, miten tähän tilanteeseen sitten puututaan. Juurikin näitä oppeja sieltä edellisen laman ajalta — 90-luvun lapsena muistaa — on se, että ennen kaikkea lapsiperheitten palvelut silloin heikkenivät pahasti ja lapsiperheet ovat jääneet yksin siinä tilanteessa, kun yhä enemmän ja enemmän sitä yhteisöä ja sitä lähiperhettä ei esimerkiksi monessa sukupolvessa siinä ole ollut auttamassa, ja kun on muutettu sitten kauaksi esimerkiksi isovanhempien luota, niin sitä apua ei ole ollut saatavissa, ja siinä vaiheessa olisi pitänyt enemmän tulla julkisen vallan mukaan lapsiperheille näitä kotipalveluita erityisesti tuottamaan. Tähän on nyt hallitus puuttumassa, ja näitä lapsiperheiden palveluita tullaan lisäämään. Tämä on todella tärkeää tällä palvelupuolella, jossa sitten autetaan, että tätä huono-osaisuutta ei ehtisi syntyä sillä puolella.

Mutta sitten ihan noiden kustannusten hillitsemiseen siellä kotitalouspuolella esimerkiksi tämä varhaiskasvatusmaksujen pienentäminen pienituloisilta on todella tärkeää. Tästä pidettiin kiinni koko ajan näissä päätöksissä, kun näitä vielä korjattiin, että näitä varhaiskasvatusmaksuja ei kenelläkään nostettu. Ja ennen kaikkea myös tästä nollamaksuluokasta pidettiin kiinni, ja nyt myös kunnat velvoitetaan vahvemmin, valtio velvoittaa kunnat siten tarjoamaan tätä nollamaksua niille perheille, jotka ovat siihen oikeutettuja.

Opiskelijoitten osalta on erityisesti todettava, että heidän ovat siis kaikista pienituloisin väestöryhmä, ja heille nyt kohdistetaan sitten tulonsiirtoa sitä kautta, että kun heidät siirretään yleisen asumistuen piiriin, niin nimenomaan pienituloisten opiskelijoitten toimeentulo ja opintojen aikainen tuki kasvavat. Eli he yleisen asumistuen piirissä tulevat saamaan näihin korkeisiin vuokriin paremmin tukea, ja sitten tämä muu tuki voidaan paremmin kohdistaa niihin muihin kustannuksiin opiskelujen aikana. Totta kai tässä on myös häviäjiä, mutta ne häviäjät ovat sellaisia, joilla on näitä omia tuloja omasta takaa niin, että he eivät ole oikeutettuja yleiseen asumistukeen tai he saavat sitä vähemmän kuin nykyisen opintotuen asumislisän aikana. On myös huomioitava muut parannukset, mitä opintotukeen tulee. Toki sinne tulee myös leikkaus opintorahan osalta, mutta muitten opiskelijan toimeentuloon liittyvien asioiden osalta myös parannuksia tapahtuu.

No sitten, mitä tulee esimerkiksi eläkeläisiin, heillä esimerkiksi takuueläke nostetaan kaksikin kertaa, eli viime kaudesta takuueläkeläisten toimeentulo paranee tämän takuueläkkeen puolelta. Tämä on ollut tärkeä tavoite ylipääntänsäkin, että saatiin tämä takuueläkejärjestelmä luotua. Tämä oli tärkeää erityisesti heille, joille tätä eläkettä ei ole kertynyt työuran aikana riittävästi.

No, tässä työryhmässä, mistä sitten pääministeri Sipilä kertoi, että tällainen asetetaan nimenomaan tämän eriarvoisuuden vähentämiseksi, on kysymys nimenomaan isommista ja pidempiaikaisista rakenteellisista muutoksista. Koska tämä huono-osaisuuden lisääntyminen on pidempiaikainen kehitys jo vuosien ja vuosikymmenen ajalta, niin tähän pitää myös

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

puuttua vahvemmin kuin pelkillä budjettikeinoilla. Me toivomme, että asiantuntijoitten kautta me löydämme semmoisia keinoja, miten me voimme nimenomaan puuttua myös huono-osaisuuden periytymiseen. Tämähän näkyy myös erityisesti koulutuksen osalta tällä hetkellä, ja näihin juurisyyihin meidän pitää puuttua laajemmalla selvityksellä.

21.55 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Ajattelin tässä itse keskittyä ensi vuoden talousarvioon ja tähän hetkeen, en niinkään maakuntauudistukseen, sote-uudistukseen tai niin pitkälle tulevaisuuteen, mutta sen toki haluan todeta, että ei SDP ole tässä vastustamassa kaikkea, päinvastoin muun muassa mahdollistamassa yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyötä. Edustaja Kankaanniemi ehti jo poistua, mutta uskallan väittää, että meidän tekstissämme on vähemmän kysymyksen aiheuttajia kuin hallituksen vastaavissa. Kuntiin on jäämässä noin 80 rajapintaa maakuntiin nähden, ja niiden kysymysten ratkaiseminen ei ole yksinkertaista.

Toimin itse yhden sairaanhoitopiirin, Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän, valtuuston puheenjohtajana, ja oikeastaan se näkökulma, mistä halusin tänään puhua tässä ja nyt, on se, että kun meillä 10 prosenttia asukkaista aiheuttaa noin 80 prosenttia sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaiskustannuksista, niin mitä me voimme tälle 10 prosentille, näille paljon palveluita käyttäville asiakkaille, asukkaille tehdä, miten heidän ongelmansa tunnistaa ja miten me voimme tähän kohderyhmään aidosti vaikuttaa.

Kun puhutaan tästä 10 prosentista, voimme tunnistaa siellä vanhuspalveluiden asiakkaita, lastensuojelun asiakkaita, vammais- ja kehitysvammaispalvelujen asiakkaita, päihde- ja asumispalvelujen asiakkaita, psykiatriset asiakkaat, diabeetikot, sydän- ja verisuonitautipotilaat. Lisäksi toki mukana ovat kalliit niin kutsutut somaattiset sairaudet. Tämän 10 prosentin pitää olla meidän painopisteemme nyt ja tulevaisuudessa. Valitettavasti kun katsoo toimenpiteitä niin valtion tasolla kuin kunnissa, siltä aina ei tunnu. Me puhumme ennaltaehkäisystä, vaikuttamisesta etukäteen, mutta missä ovat ne toimenpiteet, missä ovat ne tulokset? Onko sote-uudistuksessa vastauksia näihin kysymyksiin, sen aika näyttää.

Päihdetyö ja mielenterveystyö ovat ehkä minulle tässä viime aikoina tulleet tutuiksi muutaman konkreettisen tapauksen kautta. Meillä noin 120 000 ihmisen Lahdessa on asiantuntijan mukaan yli 1 000 ihmistä, joilla on huumeongelma tai huumeriippuvuus. Päihdeongelmaisia on arvion mukaan kaiken kaikkiaan jopa 20 000 — siis yhdessä 120 000:n kaupungissa. Sitä on vaikea uskoa todeksi, mutta kai se on pakko. Ongelma on ainakin vaikea, ja se on vain lisääntymässä.

Me olemme Lahdessa olleet päihdetyössä aktiivisia ja ehkä positiivinen poikkeus siinä mielessä, että me olemme onnistuneet luomaan uusia toimintamalleja ja löytämään oikeita ihmisiä hoitotyöhön ja myös oikealla asenteella. Itse käytännön tekemisessä olen nähnyt sen, että ehkä olennaisin kysymys on se, miten otetaan elämä haltuun sen hoitojakson jälkeen, eli se arki, miten se elämänpolku muodostuu. Me muun muassa Lahdessa loimme uuden kuntoutusmallin nimeltä Arki haltuun, ja sillä on ollut kysyntää myös muissa kaupungeissa. Nyt tämä toimintamalli on kuitenkin taloustilanteesta johtuen ajautumassa siihen tilanteeseen, että se ei olisi jatkumassa — tilanteessa, jossa olemme onnistuneet hoitamaan työpaikan, koulupaikan, asunnon tai opiskelupaikan, oikeastaan niitä elementtejä, mitä ihminen elämässä selviytyäkseen tarvitsee. Kaupunki tai muut toimijat ovat luonnollisesti haasteellisen tilanteen edessä taloudellisesti, mutta uskallan väittää, että jokainen tähän selviytymistarinaan investoitu euro maksaa itsensä takaisin.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Näin ollen haastankin hallituksen ja toki meidät kaikki samalla siihen, että pystyisimme vaikuttamaan tähän 10 prosenttiin, (Puhemies koputtaa) toki myös muihinkin kuin vain päihde- ja mielenterveyspotilaisiin.

22.00 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Valtiovarainvaliokunta on tehnyt tässä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan pääluokan käytettävissä olevien määrärahojen niukuudesta huolimatta useita merkittäviä kohdennuksia. Muun muassa erinäisiä tutkimus- ja kehitystoiminnan erityishankkeita varten on mietintöön lisätty 4,5 miljoonaa euroa. Tästä kyseisestä summasta käytetään miljoona euroa valtakunnallisiin ruoka-apua tarjoaviin toimijoihin, 1,75 miljoonaa euroa päihdeäitien palveluiden turvaamiseen, miljoona euroa päihdeongelmista kärsivien hoidon ja tuen järjestämiseen ja myös muun muassa ennakoivaan lastensuojeluun tarjotaan lisäresursseja. Nämä mainitut ovat esimerkkejä valiokunnassa tehdyistä arvovalinnoista, joilla apua tarjotaan monelle heikossa asemassa olevalle väestönosalle ja ihmiselle.

Arvoisa puhemies! Haluan myös kiittää hallitusta vuoden 2017 budjettiin sisältyvästä 40 miljoonan euron lisäsatsauksesta veteraanien hyväksi ja itsenäisyytemme 100-vuotisen taipaleen kunniaksi. Raha osoitetaan maksuttomien kotiin vietävien palveluiden järjestämiseen. Lisäksi sotainvalidien haitta-asterajaa alennetaan siten, että ensi vuoden alusta lähtien 10 prosentin haitta-asteen sotainvalidit pääsevät maksuttomien kunnallisten kotipalveluiden piiriin. Tämän mainitun haitta-asterajan voisi tosin poistaa jatkossa kokonaan. Myös kuntien tulee olla aiempaa aktiivisempia veteraanipalveluiden järjestämisessä ja niistä tiedottamisessa.

Arvoisa puhemies! Kiitän lopuksi eduskuntaa muutoksesta, jolla perutaan rintamalisiä koskeva 0,85 prosentin indeksileikkaus. Valtiontalouden kannalta tähän liittyvä 140 000 euron määrärahalisäys sekä vammaisetuksista annetun lain mukaisen veteraanilisän osuus, 40 000 euroa, ovat vain pisara meressä. Sitä vastoin periaatteellisella tasolla kyse on merkittävästä (Puhemies koputtaa) tunnustuksesta maatumme sodassa puolustaneille veteraaneille.

22.03 Merja Mäkisalo-Ropponen sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Kankaanniemelle olisin halunnut todeta, etteivät sosialidemokraatit ole aloittamassa sotea alusta vaan korjaamassa hallituksen esityksen virheitä, itse asiassa niitä samoja asioita, joita lakiesityksestä lausunnon antaneet ovat tuoneet lausunnoissa esille.

Edustaja Jarvalle lyhyesti sen verran, että viime kaudella, itse asiassa ensimmäisen keran vuosikymmeniin, köyhyyden ja eriarvoisuuden kasvu taittui ja nyt köyhyys ja eriarvoisuus ovat lähteneet kasvuun. Erityisesti eläkeläisten köyhyys lisääntyy ja syvenee tästä takuueläkkeen pienestä korotuksesta huolimatta. Tämä takuueläkkeen korottaminen ei millään tavalla kompensoi esimerkiksi palvelumaksujen korotuksia ja muiden etuuksien heikennyksiä, joita on tulossa pienituloisille eläkeläisille.

Lopuksi, arvoisa puhemies, yhdestä asiasta vielä haluan sanoa, ja se on nämä turvakoti-paikat. Turvakotipaikkaa hakeva henkilö tai perhe ei voi jäädä odottamaan seuraavan vuoden talousarviota. Tuen tarve on akuutti, ja turvakotipaikkojen määrä on nostettava pikaisesti Istanbulin sopimuksen edellyttämälle tasolle.

22.04 Lea Mäkipää ps: Arvoisa puhemies! Haluan myös muutaman sanan sanoa tästä pääluokasta.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Kun valmistumme tänäkin vuonna joulukuun, niin me jokainen tiedostamme, että kaikilla tämä jouluku ei ole mikään iloinen perhejuhla vaan monessa kodissa on sairautta, on syrjäytyneisyyttä, työttömyyttä ja ne varjostavat joka tavalla elämää. Ei pystytä tuomaan sitä jouluku, jota kaupasta voitaisiin tuoda.

Myös hallitus on joutunut tässä taloudellisessa tilanteessa tekemään näitä kipeitä leikkauksia. Niin kuin edustaja Mäkisalo-Ropponenkin mainitsi, kyllä kaikki nämä leikkaukset kohdistuvat sitten aina näihin pienituloisiin, ovat he sitten lapsiperheitä tai eläkeläisiä, mutta varmaan hallitus ei ole tätä pahuuttaan tehnyt, vaan jokaiselta on leikattu, ja ne leikkaukset koskettavat juuri sitä, jos joku eläkeläinenkin saa 700—800, pahiten.

Mutta haluaisin korostaa, että hallitus on oikein, mitä täällä jo puhuttiin, kiinnittänyt huomiota näitten päihdeäitien hoidon järjestämiseen, että se pitäisi ottaa jo neuvolasta lähtien, katsoa, että kun sinne äiti menee, häntä hoidettaisiin alusta lähtien, ja sama on, kun on tätä ennakoivaa lastensuojelua. Olen joutunut näiden asioiden kanssa paljon tekemisiin. Olisi tärkeätä, että koko perhe otettaisiin tässä, kun sinne perhe menee, odottava äiti, kun kaikki perheet ja äidit eivät ole niin vahvoja, että annettaisiin se tuki, että ei jouduttaisi siihen kierteeseen, että viimeinen vaihtoehto on sitten lasten huostaanotto, vaan tässä pyritään ennalta ehkäisevään toimintaan. Tätähän jo viime kaudellakin yritettiin parantaa, mutta liian moni on tänäkin jouluku taas siellä ilman vanhempia. Tällaiset inhimilliset asiat pitäisi kyllä ottaa huomioon.

Kyllä näille veteraaneille on hyvä, että tuli näitä kotiin vietäviä palveluita. Mutta varmaan tulevillakin (Puhemies koputtaa) hallituksilla on paljon tekemistä.

22.06 Marisanna Jarva kesk: Arvoisa puhemies! Vielä tarkennuksena näihin palveluihin tosiaankin se, että myös lapsiperheille todellakin lisätään palveluita ja esimerkiksi myöskin juuri veteraaneille lisätään palveluita.

Nyt voisin vielä todeta ihan näihin tulonsiirtoihin ja sitten myöskin veronkevennyksiin liittyen, mitä kilpailukykysovimuksen myötä tuli palkansaajille, että erillisellä hallituksen linjauksella nimenomaan pienituloisille ja myös eläkeläisille kohdistetaan oma veronkevennys, ja niille, joilla sitä verotettavaa tuloa ei ole, kohdistetaan sitten vielä erityinen potti, kymmeniä miljoonia, jolla helpotetaan tilannetta nimenomaan heidän osaltaan, vaikka näitä maksuja onkin korotettu.

Turvakotiasioitten osalta olen samaa mieltä sosialidemokraattien edustajan kanssa siitä, että paikkoja tulee todellakin lisätä, ja on tärkeätä, että myös siellä tiettyjä palveluita on nyt siirtynyt valtion maksettavaksi. Näitä paikkoja on todellakin liian vähän ajatellen erityisesti harvaan asuttuja alueita, missä pitkien matkojen takaa joudutaan paikkoja etsimään niissä kriittisissä tilanteissa, mihin perheet joutuvat, kun he turvakotia tarvitsevat.

22.07 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Jatkan vielä teemaan liittyen oikeastaan kahdesta asiasta.

Ensimmäinen koskee lasten huostaanottoa, siihen liittyviä kilpailutuksia ja hankintoja. Minä ymmärrän vielä sen, että terveydellä tehdään bisnestä, perusterveydenhuollolla ja millä tahansa, mutta kun katsoo lasten tilannetta silloin, kun he ovat todellisessa ahdingossa ja joutuvat sellaiseen tilanteeseen, että joutuvat huostaan otetuiksi tai muuten, niin tällä hetkellä se tieto, mitä tuolta kentältä tulee siitä, että jotkut todella tekevät sillä äärettömän isoa katetta, on huolestuttava. Sen takia meidän pitää kiinnittää huomiota niihin kilpailu-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

tuksiin, hankintoihin, että ne ovat fiksuja, ne on fiksusti tehty ja ne palvelevat viime kädessä sitten niin lapsen etua kuin samalla myös yhteiskunnallista tehokkuutta.

Toinen asia liittyy ensihoitoon. On aika oleellista, kuinka nopeasti potilas tai asiakas avun saa, kuinka kauan ambulanssilla kestää, mutta vielä oleellisempaa on se, että saa apua mahdollisesti jo heti kotona. Meillä Päijät-Hämeessä 38 prosenttia asiakaskäynneistä on pystytty hoitamaan kotona, mutta samaan aikaan nyt kunnista tulevan leikkauspaineen keskellä koko tämä palvelumuoto on vaarassa. Se ei tarkoita säästöjä, päinvastoin. Kun me säästämme ensihoidosta, me samalla luomme kustannuksia jonnekin muualle. Tämä on toki ensi kädessä tällä hetkellä omistajakuntien asia, kun säästetään ehkä liikaa, alibudjetoidaan, mutta viime kädessä vastuu on myös meillä täällä eduskunnassa siitä, miten me lainsäädännössä otamme näitä asioita huomioon.

22.09 **Merja Mäkisalo-Ropponen sd:** Arvoisa puhemies! Ihan lyhkäisesti vielä sen verran, että minusta tämän hallituksen suurin ongelma on se, että se ei tee kokonaisvaikutusten arviointia eikä laske vaihtoehtokustannuksia. Eli jos me nyt puhumme vielä esimerkiksi eläkeläisten köyhyydestä, niin vaikka sinne on tulossa niitä tiettyjä parannuksia muun muassa takuueläkkeeseen, niin jos kaikki nämä päätökset katsotaan yhteen, niin eläkeläiset jäävät sinne miinuksen puolelle ja heillä se köyhyys tulee lisääntymään. Ja sitten kun niitä vaihtoehtokustannuksia ei ole laskettu, niin esimerkiksi tämä kakkostyyppin diabeteksen lääkekorvausten alentaminen tarkoittaa sitä, että muutaman vuoden kuluttua yhteiskunta maksaa enemmän komplikaatioiden hoitoina kuin mitä se maksaisi lääkekorvauksina. Tässä ei ole mitään järkeä.

Yleiskeskustelu päättyi ja pääluokan käsittely keskeytettiin.

8.8. Pääluokka 35 Ympäristöministeriön hallinnonala

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt esitellään ympäristöministeriön hallinnonala koskeva pääluokka 35. Edustaja, jaoston puheenjohtaja Heinonen.

Keskustelu

16.05 **Timo Heinonen kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hyvät edustajakollegat! Aivan alkuun haluan kiittää asunto- ja ympäristöjaoston jäseniä erittäin hyvästä ja rakentavasta työstä ja yhteistyöstä hallitus- ja oppositiorajoista välittämättä ja myös meidän erinomaista neuvostamme Mari Nuutilaa, jonka kanssa olemme työtä jälleen tänäkin syksynä tehneet. Kiitoksen sana kuuluu myös ympäristöministeriön virkamiehille ja kaikille asiantuntijoille, joita olemme kuulleet, ja myös ympäristövaliokunnalle, joka on tehnyt samojen asioiden parissa työtä. Aivan viimeiseksi ehkä isoin kiitos meidän ministerillemme Kimmo Tiilikaiselle työstä ympäristöasioiden parissa.

Ympäristön hallinnonalalle esitetään yhteensä reilu 184 miljoonaa euroa, mikä on vajaa 18 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2016 varsinaisessa talousarviossa. Lisäksi Valtion asuntorahastosta rahoitetaan pääosa asuntotoimen avustuksista ja korkotuista. Ympäristötehtävien toimeenpanon edellyttämät toimintamenot on budjetoitu työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle elyjen osalta ja valtiovarainministeriön hallinnonalalle avien osalta. Kaiken kaikkiaan hallinnonalan resurssit ovat hyvin niukat.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Valtiovarainvaliokunta jaoston esityksestä teki muutamia korjaus- ja lisäysehdotuksia tähän budjettiesitykseen, ja käyn ne tässä esittelypuheenvuorossa läpi.

Ensimmäisenä Metso-ohjelma, jonka määrärahaa esitettiin leikattavaksi 30 miljoonalla eurolla tänä vuonna, ja sopeutustoimet jatkuvat aina vuoteen 2019 asti, minkä vuoksi määrärahan käyttöä on jouduttu linjaamaan uudelleen: Kun erityisesti puun käyttö merkittävästi lisääntyy, on myös metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamiseen kiinnitettävä vastaavasti yhä enemmän huomiota. Myös ympäristövaliokunta on korostanut Metso-ohjelman merkitystä metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisessa, ja vuonna 2014 hyväksytyin valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan tavoitteena on suojella 96 000 hehtaaria arvokkaita metsäalueita vuoteen 2025 mennessä. Tätä varten valtiovarainvaliokunta esittää 2 miljoonan euron lisäystä Metso-ohjelman toteuttamiseen, mutta haluan alleviivata sitä, että nuo kehysäästöt ovat niin suuria, että eduskunnassa ei näitä korjauksia tulevina vuosina ole mahdollista tehdä edes tässä mittaluokassa kuin nyt pystymme tekemään.

Toisena lisäyksenä lisäämme 250 000 euroa Metsähallituksen luontopalveluiden toimenpiteisiin, ennen muuta kansallispuistojen ylläpitämiseen. Siellä on siirtynyt merkittävästi kulttuurihistoriallisesti merkittäviäkin kohteita ja kiinteistöjä näiden piiriin esimerkiksi Örön saarella Kemiönsaaren kunnassa ja Vallisaarella Helsingin edustalla, ja tämän takia tuo lisäys.

Lisäksi valiokunta lisää 200 000 euroa uuden asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuslain mukaisten tehtävien hoitamiseen, jotka siis siirtyvät kunnilta ARAlle.

Viimeisenä lisäyksenä valtiovarainvaliokunta esittää 50 000 euroa osoitettavaksi Suomen Metsästäjäliitolle, jonka piirissä tehtävä ympäristötyö on laajuudeltaan ja vaikuttavuudeltaan merkittävää muun muassa kosteikkojen rakentamisessa. Aiemmin on linjattu niin, että järjestön nimi on ollut esteenä ympäristötyörahain saamiselle. Kun työ on ollut merkittävää, niin valiokunta toteaa, että ei ole mitään syytä vain nimen takia olla tukematta sitä työtä. Kosteikkoja on rakennettu merkittävällä tavalla.

Arvoisa puhemies! Tämä riittää tässä vaiheessa esittelyksi. Ehkä sellainen, jonka ihan lopuksi nostan esille, on tuo Pidä Saaristo Siistinä -alushankinta, johon jo hallituksen esityksessä määrärahaa osoitetaan. Tarve siellä kuitenkin on jatkossa myös vastaaville alushankinnoille, eli koko aluskanta on uusimisikänsä tulossa, ja se on niin merkittävä uudistus, että se on vaikea rahoittaa ehkä tällä tavalla kuin nyt tämä ensimmäinen alus on rahoitettu, ja siihen ministeriössä on syytä etsiä ehkä muitakin rahoituskeinoja.

Arvoisa puhemies! Tässä ympäristöministeriön hallinnonala ja siihen valtiovarainvaliokunnassa tehdyt muutokset.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ministeri Tiilikainen, 5 minuuttia.

16.11 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Jaoston puheenjohtaja esitteli valtiovarainvaliokunnan mietintöä siltä osin kuin se koskee tätä ympäristöministeriön hallinnonala, ja hyvin esittelikin. Siellä tuli nuo keskeiset kipupisteet löydettyä, ja oikeastaan kiitän jo tässä kohtaa eduskuntaa ja valtiovarainvaliokuntaa ja asianomaista jaostoa siitä, että myös näitä muutamia määrärahalisäyksiä pystyttiin tekemään. Erityisen tärkeä on tietysti Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman Metson lisärahoitus. Siinä jokainen euro, ja nyt nämä peräti 2 miljoonaa, on hyvä apu tässä kohtaa. (Sosialidemokraattien ryhmästä: 30 miljoonaa leikattiin!)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Kun kaiken kaikkiaan mietitään ympäristöministeriön toimialaa, niin meillähän on oikeastaan määrärahoilla mitaten todella pieni ministeriö, mutta Suomen kaltaisessa maassa ympäristöministeriön vaikuttavuus perustuu siihen, että se tekee erittäin hyvää yhteistyötä muitten ministeriöitten kanssa. Jos ajattelen vaikka sitä, että pari viikkoa sitten olin Meksikossa YK:n luonnon monimuotoisuus -kokouksessa, missä teemana oli monimuotoisuuden valtavirtaistaminen — ja perushavainto maailmalta on se, että esimerkiksi luonnon monimuotoisuuden suojelussa pelkästään se, että perustetaan suojelualueita, ei kerta kaikkiaan riitä, vaan tarvitaan sitä ajattelua, että siinä taloudellisessa toiminnassa, olkoonpa kyse metsätaloudesta, maataloudesta, kalastuksesta, turismista, täytyy ottaa luontoarvot huomioon — niin juuri tähän perustuu Suomen menestys, että me olemme osanneet ottaa luontoarvot huomioon monenlaisessa toiminnassa. Kiitos siitä myös kuuluu sille, että ympäristöministeriö muitten ministeriöitten kanssa tekee huomattavan hyvää yhteistyötä. Se näkyy myös hallituksen politiikassa: kun tavoitellaan sitä, että Suomi on biotalouden, kiertotalouden ja puhtaitten ratkaisujen mallimaa, niin erittäin ison selkänojan sille antaa toisaalta meidän ympäristölainsäädäntömme ja toisaalta esimerkiksi näitten kärkihankkeitten myötä tulevat panostukset, millä kehitetään uusia ratkaisuja, millä on varmasti käyttöä paitsi meillä niin maailmalla, ja samalla autetaan Suomea nousemaan kestäväällä tavalla parempaan taloudelliseen ja työllisyystilanteeseen.

Mitä tulee näihin ensi vuoden määrärahoihin, niin täällä on tuntuvia satsauksia asuntorakentamiseen. Helsingissä meillä on asutuspula, ja en ryhdy yksityiskohtaisesti käymään läpi niitä toimia, mutta tuntuvia, tuntuvia satsauksia asuntorakentamiseen tuon asuntopulan helpottamiseksi ensi vuoden budjetti sisältää.

Luonnonsuojelun saralta, totta kai, kun Suomi täyttää 100 vuotta, on hieno juttu, että pystytään Hossan kansallispuisto kesäkuussa avaamaan, ja se tullaan nyt sitten tulevana vuonna viimeistelemään. Sitä koskeva lakiesitys on hallituksesta annettu, ja uskon, että eduskunta sen sitten pikatahtia tai riittäväällä vauhdilla käsittelee, jotta avajaiset kesäkuussa on mahdollista tehdä.

Jos muutaman poiminnan vielä ottaa ensi vuoden budjetista, niin ravinteitten kierrätys ja sillä puolella tapahtuvat kärkihankkeet ovat tuiki tarpeellista toimintaa meidän ympäristömme ja vesistöjemme tilan hyväksi, samaten Pidä Saaristo Siistinä. Vaikka kyseessä on pieni määräraha, niin se on todella tärkeä, kun se kohdistuu tämänkaltaista arvokasta tekeväälle järjestölle ja pystytään se alushankinta tekemään. Hyvä näin.

Edelleen jos miettii tämmöisiä pieniä, hyviä asioita, niin kun pohditaan sitä, missä tilassa Suomen ympäristö ja luonto ovat, meillä on tämä yksi erinomaisen uhanalainen laji, mitä ei missään muualla maailmassa esiinny, eli saimaannorppa. Kiitos määrätietoisien suojelutyön sen kanta on vahvempi kuin vuosikymmeniin, ja nyt alkaa taas olla kohta pessimääjat käsillä ja jäätäkin näyttää Saimaalle tulevan.

Kaiken kaikkiaan Suomessa voidaan olla varsin ylpeitä siitä luonnon ja ympäristön tilasta, mikä meillä on, ja siitä meidän täytyy pitää yhteisvoimin hyvää huolta. Oman osansa ympäristöministeriö antaa, totta kai, käynnissä oleviin kansainvälisiin ilmastoneuvotteluihin (Puhemies koputtaa) ja muihin neuvotteluihin, missä vaikutetaan sitten pitkälle ihmiskunnan tulevaisuuteen. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt on mahdollisuus pyytää minuutin mittaisia vastauspuheenvuoroja V-painiketta painamalla, ja ne aloittaa edustaja Hassi.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

16.16 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, että valtiovarainvaliokunta on osittain ottanut huomioon ympäristövaliokunnan lausunnossaan esittämiä määrärahanlisäystoiveita. Ympäristövaliokuntahan esitti 3:a miljoonaa euroa Metso-ohjelman toteuttamiseen, jotta sitä voitaisiin jatkaa ilman viiveitä. Tästä valtiovarainvaliokunta on hyväksynyt mietintöönsä 2 miljoonaa. Ympäristövaliokunta esitti 1:tä miljoonaa lisää Metsähallituksen luontopalveluille, koska sen tehtävämäärä on kasvanut aika huomattavasti — kansallispuistojen määrä on kasvanut, ja lisäksi on tullut kulttuurihistoriallisia kohteita Museovirastolta. Kuitenkin haluan nyt tässä yhteydessä huomauttaa, että ympäristön- ja luonnonsuojeluun tämä hallitus on kohdistanut suhteellisesti aivan kaikkein suurimmat leikkaukset, joista suurimman todella metsäluonnonsuojeluun Metsoon.

16.17 **Kalle Jokinen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kaupungistuminen asettaa suuria haasteita asuntorakentamiselle, ja se asettaa haastetta myös tyhjenevälle maaseudulle. Haluan kuulla ministerin näkemyksen kasvukäytävääjatteluun. Se ajatteluhan perustuu siihen, että kehittyvien kaupunkiseutujen välillä on toimivat liikenneyhteydet ja kasvukäytävä, joka on yhtenäinen työmarkkina-alue, liiketoiminta-alue ja yhteistoiminta-alue myös mahdollisten palveluiden kautta, ja se myös sitten houkuttelee yrityksiä ja osaajia, kansainvälisiä sijoittajia ja antaa myös mahdollisuuden sille ympäröivälle maaseudulle kytkeytyä tähän kasvukäytävään, joka toimii kaupunkiseutuja yhdistävänä väylänä. Miten hallitus aikoo edistää tätä kasvukäytävääjattelua asuntorakentamisen tai kaavoituksen keinoin? Onko tähän suunnitelmia olemassa?

16.18 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meidän päättäjien tehtävä on varmistaa se, että luonnon monimuotoisuus säilyy myös tuleville sukupolville. Suomalaisessa luonnonsuojelussa tämä Metso-ohjelma on ollut yksi kulmakivi. Kun katsoo, miten hallitus on tähän Metso-ohjelmaan suhtautunut, niin täytyy sanoa, että Pertti Salolaisen hengenheimolaiset ovat kyllä todella vähissä. Heidän äänensä ei kyllä kuulu — 30 miljoonaa leikkauksia. On hyvä, että valtiovarainvaliokunta edes 2 miljoonaa palautti, mutta tälläkin rahoitustasolla tämä saattaa johtaa siihen — kun siellä on määräaikaaisia sopimuksia — että suojeltu ala pienenee. Sen takia SDP ehdottaa nyt, että harkitkaa tätä vielä uudelleen ja perustetaan parlamentaarinen työryhmä, joka kartoittaa metsäalan tulevaisuutta yli hallituskausien, että päästään tempoilevuudesta pois.

Ja, arvoisa puhemies, haluan toivottaa kaikki edustajat tervetulleiksi: puoli tuntia tämän debatin jälkeen on kahvit tarjolla tuossa kuppilassa. Vaikka tämä nyt kalliiksi tulee, niin on hienoa päästä Ilkka Kanervan kaltaisten legendojen joukkoon tässä kahviasiaassa.

16.19 **Lasse Hautala kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Lämpimät kiitokset ympäristöministerille ja myöskin asunto- ja ympäristöjaostolle ja sen puheenjohtajalle pitämistänne esittelypuheenvuoroista. Täten kun jaostoa kiittelee, niin kiittelee myöskin osin itseään. (Naurua)

Tahdon tässä yhteydessä kiinnittää huomiota kahteen yksityiskohtaan. Ensinnäkin on tärkeää, että tähän Pidä Saaristo Siistinä -alushankintaan saadaan rahoitusta ja näin ollen ympäristötietoisuutta saaristomatkaileijoiden keskuudessa lisättyä. Mutta erityisen tärkeää olisi se, että nämä risteilijäalukset saataisiin ympäristötietoisemmiksi, että Itämereen ei enää puskettaisi. Pitää muistaa, että se on lähes yhden pitäjän verran ihmisiä, joidenka jät-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

teet ovat siellä laivassa mukana, ja ne pusketaan tuonne Itämereen. Kyllä tämä asia pitää saada kuriin.

Sitten toisena kiitoksen kohteena on se, että Suomen Metsästäjäliitolle osoitetaan 50 000 euroa (Puhemies koputtaa) ympäristötoihin, mitä se tekee. Se on erittäin tärkeää ja ansio-kasta työtä.

16.21 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime vuonna Suomen merialueilla pesi 24 000 merimetsoparia, ja lintujen yksilömääräksi on arvioitu yli 120 000. Ympäristöministeri lupasi keväällä, että merimetsa-ongelmaan perehtyneen työryhmän ehdotukset otetaan heti käyttöön. Työryhmä ei kuitenkaan silloin linjannut, millaisia keinoja merimetsojen häätämiseen saa käyttää, vaan ongelma pitää paikallisesti katsoa. Keinovalikoimassa piti olla esimerkiksi munien puhkominen, jäädyttäminen, öljyäminen, ja joissakin tapauksissa kysymykseen voisi tulla suojelumetsästyksen. Syksyllä ministeriöllä oli tarkoitus arvioida viime kesän kokemusten perusteella, miten tämä toimii ja missä on parannettavaa. Kysyn ministeriltä: onko tilanne hallinnassa, ja onko ministeri tietoinen, kuinka suurta tuhoa kasvava merimetsokanta aiheuttaa erityisesti länsirannikolla asuville ihmisille?

16.22 **Jari Myllykoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Näihin kahteen edellä käytettyyn puheenvuoroon on sanottava, että ministeri on merimetsäasioissa ollut aktiivinen. Näin satakuntalaisen silmin täytyy sanoa, että ne kokemukset, mitä Merikarviolla on ollut, ovat olleet tehokkaita ja siitä on pakko kiittää, (Peter Östmanin välihuuto) että ainakin seudullisesti... — Voi olla, että edustaja Östmanilla on vähän erilainen näkemys asiasta, mutta joka tapauksessa ministeri on ottanut siihen hyvän ja ponttevan kannan ja asiaa on viety eteenpäin, ja uskon, että tällä tiellä on hyvä jatkaa.

Mitä edustaja Hautala toi, niin haluaisin vielä ponnekkaammin ehdottaa sitä, että ministerin ja Suomen pitäisi olla erittäin vastuullisia ja ennakkoluulottomia koko Itämeren osalta niin, että matkustajaristeilijöitten jätteiden purkaminen merialueille pitää ehdottomasti kieltää. (Puhemies koputtaa) Kysynkin ministeriltä: mihinkä toimiin aiotte ryhtyä?

16.23 **Rami Lehto ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kansallisessa energia- ja ilmastostrategiassa linjataan tavoitteeksi, että Suomessa olisi vuonna 2030 vähintään 250 000 sähkökäyttöistä autoa. Sähköautojen määrä tulee lähivuosina kasvamaan voimakkaasti, ja jo seuraavan viiden vuoden kuluessa vähintään joka toisessa uudessa autossa on latausmahdollisuus ja sähköön käyttö ainakin toisena käyttövoimana. Kuitenkin yleisiä latauspisteitä on yhä melko harvassa, ja sähköautoilijat asuvatkin nykyisin pääsääntöisesti omakotitaloissa, joihin latauspisteen saa asennettua kätevästi myös jälkiasennuksena, toisin kuin kerrostalojen vanhoille asukaspysäköintipaikoille. Sähköautojen lataustarpeeseen onkin siis perusteltua varautua niin, että sähköautoilijoilla olisi mahdollisuus ladata akut öisin omalla asukaspysäköintipaikalla, myös kerrostalossa asuvilla. Kysyn ministeriltä: aikooko hallitus ryhtyä joihinkin toimenpiteisiin, joilla velvoitettaisiin jo rakennuttaja varustelemaan osa kerrostalojen asukaspaikoista (Puhemies koputtaa) sähköautojen latauspisteellä uudisrakentamisen yhteydessä?

16.24 **Ville Niinistö vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toisin kuin ministeri sanoi, niin on ns. pakko tunnustaa ääneen, että tämän hallituksen aikana Suomen luon-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

nonsuojelun toimien tila on surkea. Te olette leikanneet Etelä-Suomen metsiensuojeluohjelmasta ja muista luonnonsuojeluohjelmien hankintamäärärahoista kaksi kolmasosaa eli noin 30 miljoonaa euroa, ja siellä on alle 20 miljoonaa euroa vuositasolla käytettävissä. Elikkä valtaosa aluehankinnoista jää tekemättä, ja siinä tämä 2 miljoonan euron lisäys valiokunnassa on hyvä lisä mutta ei tietenkään korvaa sitä suurta tappiota.

Erityinen huoli nyt alan asiantuntijoilla on soidensuojelun tilasta. Sitäkin rahoitetaan näistä rahoista. Lakisäätäinen suojeluohjelma, jota oltiin monta vuotta valmisteltu, kaatui viime hallituskauden lopulla opetusministeri Grahn-Laasosen toimesta, ja sen jälkeen tämän hallituskauden aikana vietiin vielä rahat, niin että käytännössä vain viidesosa suojelupinta-alasta saavutettiin. Nyt ainoa suoja Etelä-Suomessa on tämä ympäristösuojelulain luonnonarvoja suojeleva pykälä. Monissa maakuntakaavoissa (Puhemies koputtaa) ollaan nyt poistamassa suojeluvaramuksia. Tietääkö ministeri tämän uhan Suomen arvoosille?

16.25 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Lindtman lupasi tarjota kahvit. Minä puolestani lupaan tarjota nokipannukahvit Hossan kansallispuiston laavulla Julmalla-Ölkyllä ensi kesäkuussa — tervetuloa kansallispuiston avajaisiin! (Vasemmalta: Kiuru nokittaa!) Kansallispuisto Suomussalmen ja Kuusamon alueella on ympäristöteko tältä hallitukselta. Se on hieno alue, ja se on todella merkittävä teko nimenomaan Suomen 100-vuotisjuhlavuonna.

Kysymys, minkä haluaisin ministerille esittää, liittyy Metsähallituksen julkisiin hallintotehtäviin. Vähän byrokraattinen sana, mutta konkretiaa: Meillä on yksi hienoimmista autiotupaverkoista maailmassa. Se on aivan ainutlaatuinen, ja sen ylläpito on todella tärkeää. Onko ministerillä käsitystä siitä, miten tämän autiotupaverkoston kunto ja määrä ovat kehittyneet, riittävätkö rahat sen ylläpitoon?

16.26 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan kiittää myöskin valtiovarainvaliokuntaa siitä, että tämä Metso-ohjelman lisäys pystyttiin tekemään. Olen itsekin huolestunut tästä Metso-ohjelman tilanteesta, Etelä-Suomen metsiensuojelun tilanteesta, samalla tavalla kuin muun muassa MTK, Metsäteollisuus ja ympäristönsuojelujärjestöt ovat lausuneet, jotta pystyttäisiin luomaan sitä tasapainoa nyt, kun hakkuut aivan selvästi lisääntyvät ja tuovat myöskin taloudellista toimeliaisuutta suomalaiselle maaseudulle — tarvittaisiin tätä tasapainoa sitten myöskin näiden metsien suojelun osalta.

Olisinkin kysynyt ministeriltä: kuinka suhtaudutte MTK:n piiristä tehtyyn esitykseen, jossa perustettaisiin tällainen suojelurahasto, jossa voitaisiin ikään kuin, samaan tapaan kuin yliopistojen pääomitus tapahtuu, ottaa myös yksityisiä tahoja tähän järjestelmään mukaan rahoittamaan metsien vapaaehtoista suojelua, samoin kuin Metso-ohjelmassa tehdään?

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Myönnän vielä kaksi vastauspuheenvuoroa ennen ministerin vastausta, ja ne saavat edustaja Myller ja edustaja Heinonen.

16.28 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todella tärkeää, että täällä on kiinnitetty huomiota siihen, että Metso-ohjelman pitäisi saada lisää rahoitusta. 2 miljoonaa tulee nyt valiokunnan työn tuloksena, mutta tämä ero siihen, mitä tarvitaan, on edelleen hyvin suuri, ja täällä on aivan oikein sanottu, että on hyvin monia tahoja Metsäte-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

ollisuudesta luonnonsuojelujärjestöihin, jotka ovat tätä edellyttäneet, että rahoitusta saadaan.

Sosialidemokraatit ovat omassa vaihtoehtobudjetissaan ja vastalauseessaan tämän lisäksi kiinnittäneet voimakkaasti huomiota siihen, miten saisimme ympäristöitä tällä hetkellä liikkeelle. Olemme esittäneet vesien- ja ympäristönhoidon edistämiseen 5 miljoonaa euroa ja Metsähallituksen luontopalveluihin 2 miljoonaa euroa lisää, ja näillä pitäisi saada aikaan nimenomaan sellaista ympäristönhoidon työtä, (Puhemies koputtaa) jolla päästään esimerkiksi retkeilemään ja jolla on antaa matkailulle mahdollisuuksia.

16.29 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Laitetaan nyt tätä Metso-keskustelua hivenen oikeisiin mittasuhteisiin. Siis nyt ensi vuoden gäppi, vajaus, on 1 miljoona, (Riitta Myllerin välihuuto) joka tässä jää tämän valtiovarainvaliokunnan lisäyksen jälkeen. Eli jos puhutaan siitä tavoitteesta, mikä on vuodelle 2025 — 96 000 hehtaaria — se saavutetaan 18 miljoonan euron panostuksella vuodessa, ja tästä jäämme nyt 1 miljoonan. Sen takia toin esille tuon, että tulevien vuosien kehysleikkaus on niin raju, että sitä emme pysty enää eduskunnassa korjaamaan (Susanna Huovisen välihuuto) edes tällä tavalla kuin tätä, ja sen takia toivon, että etsitään hallituksen toimesta muuta ratkaisua siihen. Ei tietysti pelkästään pidä tuijottaa hehtaareja vaan myös sitä laadullista suojelua. Pidän tätä erittäin myönteisenä, että pystymme ensi vuonna pysymään tässä tahdissa mukana.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt ministeri Tiilikainen, 3 minuuttia, ja sen jälkeen jatkamme debattia.

16.30 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Arvoisa puhemies! Kiitoksia näistä kommentteista, palautteista.

Tähän Metso-juttuun: Oikeastaan on juuri näin kuin Heinonen kuvasi, että nyt tämä ensi vuodelle eduskunnan myöntämä lisäraha on tuiki tarpeellinen ja tervetullut, mutta sitten myöhemminä vuosina tilanne on problemaattinen, niin kuin se on laajasti metsäteollisuuden, metsänomistajien, ympäristöjärjestöjenkin kesken huomattu. Ja vetoomuksia poliittisen järjestelmän suuntaan on siitä, että pystytään näitä Metso-rahoja lisäämään.

Siitä, onko meidän luonnonsuojelun tila muuttunut ykskaks surkeaksi, olen edustaja Niinistön kanssa jyrkästi eri mieltä. (Ville Niinistö: Toimet ovat surkeat!) Olin itse onnellisena ministerinä päättämässä Metso-ohjelman käyttöönotosta aikoinaan ja luomassa sille pitkäjänteiset tavoitteet ja rahoituskehyksen, ja niitä muun muassa Niinistö ministerinä on ollut ansiokkaasti viemässä eteenpäin, ja niin niitä viedään eteenpäin nytkin. Metso on erinomainen työkalu, ja sitä tarvitaan tulevaisuudessa. Nyt on vain se tilanne, että on jouduttu säästöjä tekemään myös sinne, ja katsotaan nyt sitten eteenpäin, pystytäänkö tätä työkalua jatkossa vahvistamaan.

Risteilijäaluksista ja niitten jätevesistä täällä tuli huolta ja kysymyksiä. Itse asiassa nyt meillä on se tilanne, että käytännössä nämä eurooppalaiset firmat, jotka liikennöivät vaikkapa nyt Suomen ja naapurimaitten väliä, eivät päästä jätevesiä suinkaan mereen — että ei tule semmoista kuvaa — vaan ne tyhjentävät asianmukaisesti jätteensä satamissa oleviin tyhjennyspaikkoihin. Sen sijaan nuo kansainväliset risteilijät, joita tulee Itämerelle muualta, eivät näin valitettavasti kovinkaan usein tee, vaikka ne mahdollisuudet ovat tarjolla kaikissa satamissa. Nyt kuitenkin tässä on Kansainvälisen merenkulkujärjestön puitteissa

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

sopu saavutettu, että viimeistään vuonna 2021 tämä loppuu ja jo 2019 uusien alusten kohdalta. Se, mitä voimme tehdä, on viestiä sitä informaatiota, että ennen kuin tämä pakko tulee, niin järkevähän olisi, että kun ne purkumahdollisuudet kaikkialla satamissa ovat, niin risteilijät niitä myös käyttäisivät. Ja tässä myös tietysti matkustajien valppaus on aina paikallaan.

Merimetsoista tuli vähän kahdenlaista ilmaa. Karkotustoimet on otettu käyttöön. Jossain ne ovat tepsineet. No, jossain muualla merimetsoyhdykunnat ovat saattaneet lisäantia. Tärkeintä on kuitenkin, että näitä keinoja on käytettävissä.

Autiotupien kunto. Totta kai Metsähallitus tarvitsisi julkisiin tehtäviin lisää rahoitusta pitääkseen yllä kaikkea sitä varustetasoa, mitä meillä on. Niin tarvitsee moni muukin taho tässä yhteiskunnassa, (Riitta Myller: Se olisi työllistävää!) vaan nyt elämme niukkuuden aikoja. — Kyllä, ja siinä mielessä on hyvä, että valtiovarainvaliokunta tunnisti tämän (Puhemies koputtaa) ja lisäsi määrärahoja.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: No niin, sitten on mahdollisuus pyytää lisää vastauspuheenvuoroja.

16.33 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan ensiksi kiittää ministeriä: Ei minulla ole epäilystä siitä, etteikö ministeri Tiilikainen pyri tekemään parhaansa ympäristön tilan puolesta. Hän on monissa asioissa tehnyt oikeita päätöksiä niillä resursseilla, mitä on käytettävissä.

Mutta Etelä-Suomen soidensuojelun kannalta tilanne on kriittinen. Me valmistelimme jo ministeri Lehtomäen käynnistämän, siis keskustalaisen ministerin käynnistämän, laajalaisen ohjelman, jossa kartoitettiin soidensuojelun tarvetta. Suomen parhaat asiantuntijat käyttivät siihen vuosia aikaa, ja se ohjelma kaatui, niin että käytännössä lähes yhtään yksityisiä maita ei ole suojeltu, ainoastaan Metsähallituksen maita noin 20 000 hehtaaria, ja suojelutavoite oli 100 000 hehtaaria. Erityinen huoli on Etelä-Suomen viimeisistä arvosoiden rippeistä, ja siellä suojelua on tehty tosi vähän. Metsähallituksen alue painottuu pohjoiseen. Tämä on se huoli, että nyt kun soidensuojeluhankintarahat ovat tästä samasta luonnonsuojelualueiden hankintapotista, joka on supistunut viime hallituskauden 50 miljoonan euron keskiarvosta alle 20 miljoonaan euroon, niin Etelä-Suomen viimeiset arvosuot ovat lähdössä. Jos nämä suojeluvaukset vielä maakuntakaavoista poistetaan, niin kuin Etelä-Pohjanmaalla on käymässä (Puhemies koputtaa) — tiedättekö te siitä?

16.34 Jari Leppä kesk (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Tietysti voidaan myöskin kysyä, mihinkä ne suot ovat häviämässä. Se on aika monen mutkan takana, ennen kuin niitä käyttää voi. Muutoinkin pitää sanoa, että luonnon ja ympäristön kanssa toimiminen on äärimmäisen pitkäjänteistä toimintaa. Siinä ei yksi budjettikausi eikä yksi vaalikausi kovin paljoa merkitse. Siksi on hyvä katsoa sitä pitkää linjaa eikä yhtä vuotta. Se on aivan selvä asia.

On erinomainen asia tämä koko Metso-järjestelmä, se vapaaehtoisuuteen perustuva. Silloin, kun siihen saadaan kaikki mahdolliset tahot sitoutumaan, se on kaikkein parasta ja tehokkainta ja tuloksellisinta suojelutoimintaa, niin kuin nyt on osoittautunut. Siksi on erittäin hyvä, että valtiovarainvaliokunta lisäsi Metso-rahoitusta.

Samoin pitää sanoa, että kyllähän puurakentamisen edistäminen on yksi niitä merkittäviä asioita, joita myöskin ministeri Tiilikainen ja koko hallitus ovat lähteneet ponnekaasti

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

viemään eteenpäin, jopa niin ponnekkaasti, että on tullut vastalauseita muiden materiaalien toimittajilta ja käyttäjiltä, että nyt jo liikaa puurakentamista edistetään. (Puhemies koputtaa) Mutta hyvällä linjalla ollaan.

16.36 Susanna Huovinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä keskustelusta saattaa saada hieman erikoisen kuvan, aivan kuin kaikki ympäristöasiat olisivat nyt jollakin tavalla hyvässä hoidossa. Näinhän asian laita ei ole. Niin kuin valiokunnan puheenjohtaja täällä mielestäni aivan oikein totesi, tällä hallituskaudella suhteellisesti kaikkein suurimmat säästöt kohdistuvat nimenomaan ympäristöministeriön pääluokkaan. Kyllä ainakin itselleni syntyy vaikutelma, että tällä hallituskaudella on meneillään erinomaisen suuri ympäristöministeriön näivettämisooperaatio, jota pidän erittäin hankalana tähän kansainväliseen tilanteeseen ja myös suomalaiseen luonnonsuojeluun liittyvänä asiana.

Samanaikaisesti suomalainen luonto ja ympäristö ovat lujilla tämän hallituksen norminpurkutalkoitten osalta, viimeisimpinä esimerkkeinä MRL:n uusin muutos, joka on tuotu tänne, ja myös haja-asutusalueita koskeva vesiasetuksen muutos. Ne kaikki heikentävät suomalaisen luonnon ja ympäristön tilaa, tuovat lisää vaaroja ja riskejä. Minun kysymykseni ministerille on se, (Puhemies koputtaa) miten te aiotte puolustaa puoliväliriihessä suomalaista ympäristöä ja luontoa.

16.37 Anne Louhelainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa on käyty keskustelua maksuhäiriöiden lisääntymisestä ja niiden vaikutuksesta kotivakuutukseen ja sitä kautta asumisen turvaan. Nopeasti yleistyneet maksuhäiriömerkinnät heikentävät kotitalouksien asumisen turvaa. Vuokranantajatahot edellyttävät lähes poikkeuksetta kotivakuutusta ehtona vuokrasopimukselle. Kotivakuutus kuuluu kuitenkin vapaaehtoisten vakuutusten ryhmään, joita vakuutusyhtiöt voivat myöntää oman harkintansa mukaisesti. Näin ollen yleinen käytäntö onkin, ettei maksuhäiriömerkinnän saaneelle kotivakuutusta myönnetä.

Arvoisa puhemies! Hallitus tekee hallitusohjelman mukaisesti työtä asunnottomuuden vähentämiseksi ja ehkäisemiseksi. Haluankin kiittää ministeri Tiilikaista erityisesti riskivakuutushankkeesta, jossa luottotietonsa menettäneelle henkilölle mahdollistetaan kotivakuutuksen kaltainen vakuutusturva. Arvoisa ministeri, miten näette tämän hankkeen tuloksen? Olisiko tässä edellytyksiä uudelleenlaiselle vakuutustuotteelle, huoneistoturvavakuutukselle, jolla asunnottomuutta voitaisiin ennalta ehkäistä ja poistaa asunnon saannin esteitä?

16.38 Saara-Sofia Sirén kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä oikein mieltä lämmittää, miten näin hienosti ollaan saatu Pidä Saaristo Siistinä ry:lle alushankintaan tämä puolen miljoonan määräraha. Kysymys on, niin kuin ministerikin sanoi, ehkä pienestä yksityiskohdasta, mutta tällä päätöksellä turvataan saariston jätehuolto, ei enempää eikä vähempää. Senpä takia tämä asia pitää pidemmällä tähtäimellä ratkaista niin, että ei tällaisten yksittäisten avustusten kautta tätä jätehuoltoa jouduttaisi turvaamaan. Nyt kun esimerkiksi veneverosta on puhuttu, niin tällä hetkellähän pitkälti vapaaehtoiseen jäsenmaksuun pohjautuu veneilijöiden osalta tämä jätehuollon osuus. Tämä voisi olla pohdittava paikka myöskin tämän maksun kannalta.

Mutta haluaisin laajemmassa kaavassa kysyä ministeriltä kestävästä kehityksestä, jota olen ehdottanut. Nyt kun tällä momentilla nämä määrärahat ovat pääluokassa

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

pienet, niin ympäristöpolitiikkaahan pitää tehdä ihan kaikilla politiikan sektoreilla, ja keskeisen kehityksen selonteko antaisi siihen hyvän mahdollisuuden.

16.39 **Eeva-Maria Maijala kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ympäristöministeriön kautta meidän ympäristövaliokunnan määrärahat ovat pienet, mutta ympäristöpuolen asiat ovat tällä hallituskaudella todella merkittäviä ja isoja asioita. Todennäköisesti isommat kuin koskaan ennen, minkään muun hallituksen aikana, ovat ympäristöasiat nyt, sillä ne ympäristöasiat otetaan nyt huomioon kaikilla osa-alueilla, erityisesti maa- ja metsätalousministeriön puolella, työ- ja elinkeinoministeriön puolella, (Ville Niinistön välihuuto) sosiaalipuolella. Muun muassa työ- ja elinkeinoministeriön puolella on hyvin paljon isoja uusiutuvan energian ratkaisuja, biotalouden ratkaisuja. Elikkä nyt koko hallitus työstää ympäristöpuolen asioita. Se ei todellakaan ole enää pieni ympäristöministeriö, joka näitä asioita hoitaa vaan koko hallituskokonaisuus — koko meidän budjetissa on laidasta laitaan huomioitu ympäristöpuolen asiat — joten lähdetäänpä miettimään tältä laajuudelta tätä asiaa. Teemme todella isoja ja merkittäviä asioita tällä hallituskaudella ympäristöasioidemme puolesta.

16.40 **Mika Kari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Lehto teki tuossa aikaisemmin hyvän kysymyksen, joka varmasti ansaitsee myös vastauksen. Kysymys oli sähköautojen latauspistokkeiden saamisesta myös uudisrakennuskohteisiin lakien ja asetusten kautta. Olen eduskunnan autokerhon puheenjohtajana keskustellut paljon sähköautoilijoiden kanssa, henkilöiden, joilla tähän mennessä on ollut varaa ostaa sähköautoja — sähköautojen hankintahinnat ovat tavanomaisia autoja huomattavasti kalliimmat. Heiltä viesti on se, että älkää, edustajat ja ministerit, keskittykö verohelpotuksen tekemiseen auton hankkimiseen vaan nimenomaan tähän sähköautojen latausverkoston rakentamiseen. Sitä kautta pystytään laajentamaan sähköautojen käyttämisen mahdollisuuksia pitkien etäisyyksien Suomessa. Kysynkin ministeriltä: tuletko tekemään töitä sen eteen, että sähköautoilun käyttömahdollisuudet lisääntyisivät laajemman latausverkoston kautta?

16.41 **Emma Kari vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On helppo yhtyä niihin puheenvuoroihin, joissa painotettiin sitä, että meidän vastuumme täällä on olla säilyttämässä meidän kaunista, upeaa luontoamme niille, jotka tulevat tänne meidän jälkeemme. Täytyy kyllä sanoa, että kun kuuntelee joitain hallituspuolueitten edustajien puheenvuoroja, niin kyllä se monien luontotoimijoiden huoli Suomen monimuotoisuuden tulevaisuudesta näyttää olevan oikein aiheellinen. Kun tässä systemaattisesti lisätään meidän ympäristöömme kohdistuvaa painetta esimerkiksi näillä kasvavilla hakkuumäärillä ja samaan aikaan hallituksen suhteessa kaikista suurimmat leikkaukset kohdistuvat nimenomaan luonnonsuojeluun ja näitten alueitten hankintaan, niin kyllä tämä on todella huolestuttavaa. Suomi on kuitenkin sitoutunut YK:n biodiversiteettisopimukseen, jossa me olemme luvanneet, että me olemme pysäyttämässä luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä vuoteen 2020 mennessä, ja kun näillä toimilla tämä ei tule toteutumaan, niin onko Suomi päättänyt, että näistä sitoumuksista ei pidetä enää kiinni?

16.42 **Ari Torniainen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Tiilikainen otti ensimmäisessä puheenvuorossaan esille, että ensi vuonna saadaan tuntuvia satsauksia asuntorakentamiseen. Se on todella tärkeä asia, sillä etenkin tänne pääkaupunkiseu-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

dulle ja lähialueille tarvitaan uusia ja kohtuuhintaisia asuntoja huomattavasti lisää, ja siihen myöskin on hallitus satsannut jo tänä vuonna ja viime vuonna. On muun muassa valtion tukemaa asuntotuotantoa lisätty, on tullut kymmenen vuoden uusi välimalli, johon tuli muuten erittäin paljon hakemuksia, se on hyvä asia, ja sitä pitkää mallia ollaan myöskin kehittämässä. On yleishyödyllisyyttä koskevia rajoituksia muutettu, on maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimukset solmittu, on poikkeamisvalta siirretty kuntiin ja niin edespäin. Niitä hyviä asioita on jo tehty, ja toivon, että nämä asiat etenevät myös pidemmälle aikajaksolle. Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus on tärkeä tänne pääkaupunkiseudulle, ja toivon, että ministeri vie sitä asiaa eteenpäin, että se uudistus saadaan käyntiin.

16.43 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! EU:n puhtaan liikenteen tavoitteisiin kuuluu sähköautojen infrastruktuurin rakentaminen. Meillä Suomessa velvoite latauspisteille on 71 000 kappaletta ja julkisten osuus on 7 000, ja tämä tulisi täyttää vuoteen 2020 mennessä. Kysyisin, ministeri: millä tavalla tässä asiassa ollaan edistytty?

Toinen kysymykseni liittyy Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelman 2013—2017 toteuttamiseen. Se on hieno asia, ja kiitän siitä. Siinä huomioidaan ikääntyneet ja muun muassa kehitysvammaiset, asunnottomat ynnä muut heikommassa ryhmässä olevat henkilöt. Millä tavalla teknologia on mukana tässä hankkeessa?

Kolmas kysymys liittyy muoviin. Yhä useampi merilintu kuolee muoviin. Millainen uhka muovi on meille Suomelle? Ja kysyisin: onko muovin kierrätystä tarkoitus tulevaisuuden Suomessa edistää? Meiltä puuttuu muovin kierrätysjärjestelmä mielestäni kunnista ja kaupungeista.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Myönnän vielä vastauspuheenvuorot edustajille Vehkaperä ja Lindtman, ja sen jälkeen ministerin vastauspuheenvuoro, ja sen jälkeen kolmas kierros.

16.45 Mirja Vehkaperä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan itse iloita siitä, että Suomen satavuotisen historian juhlapäätöksenä on perustaa uusi kansallispuisto Suomeen, Suomussalmelle Hossaan ja Kuusamon Julman-Ölkyn alueelle. Tämä on niitä parhaimpia luonnonsuojelun puolelta tulevia asioita.

Metsähallituksen luontopalvelut on saamassa rahaa, ja jos oikein tarkasti kuuntelin ministerin puheenvuoroa, niin puhuitte kansallispuistojen ylläpitämiseen tulevasta rahapotisista. Mutta erityisesti muitakin alueita on Luontopalveluitten alla, etenkin retkeilyalueet saaristossa ja mantereellakin, luonnonpuistot ja myöskin erämaa-alueet, jotka on rakennettu ja jotka tarvitsisivat nyt kipeästi rahaa. Ihmiset ovat ottaneet nämä omikseen ja käyvät näissä paljon, mutta valitettavasti siellä vain infra rapistuu.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Edustaja Lindtman ei näemmä halua käyttää puheenvuoroaan, joten edustaja Myller.

16.46 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri sanoi, että asuntopolitiikkaan, asuntotuotantoon on tehty paljon satsauksia. Valitettavasti sosialidemokraattien näkökulmasta ja asunnontarvitsijoiden näkökulmasta nämä satsaukset eivät

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

ole osuneet oikeaan. Nyt on satsattu lyhyeen kymmenen vuoden korkotukeen vuokra-asuntokäytössä oleviin asuntoihin, joiden hintataso kipuaa neliömetriltä sinne 20 euroon. Nämä eivät ole niitä asuntoja, joita tällä hetkellä tarvitaan. Meillä on pienipalkkaisia hoitotyöntekijöitä ja liike-elämässä kauppojen kassoilla olevia henkilöitä, joitten tulot eivät riitä näihin asuntoihin. Eli tarvitsemme nyt hallitukselta nimenomaan sitä, mitä eduskunta on vaatinut omassa ponnessaan, eli tämän pitkän korkotuen, 40-vuotisen korkotuen, korjausta. Milloin saamme sen?

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ministeri Tiilikainen, 5 minuuttia.

16.47 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Puhemies! Jälleen oiva patteristo kysymyksiä. Lähdetään purkamaan jostain suunnasta. Aloitetaan vaikkapa edustaja Juvosen esille ottamasta muovikysymyksestä. Suomi panee toimeen muovijätteen vähentämisdirektiiviä, muovikassien käytön vähentämisdirektiiviä, uudella tavalla. Meillä on tehty kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus ympäristöministeriön ja kaupan alan yritysten välillä, jotka sitoutuvat vähentämään muovikassien määrää siinä tahdissa kuin EU edellyttää. Myös lähtötaso meillä on huomattavan hyvä. Suomi on liittynyt erilaisiin kansainvälisiin aloitteisiin merten muoviroskan vähentämiseksi, ja toimimme itse aktiivisesti sen puolesta.

Edustaja Vehkaperä, täytyy täsmentää, eli nimenomaan kaikilla Metsähallituksen luontopalveluitten hallussa olevilla alueilla, mitkä on tarkoitettu virkistykseen ja retkeilyyn, on sama tilanne, eli kyse ei ole pelkästään kansallispuistoista. Meillä ilahduttavasti matkailu kasvaa, niin myös luontomatkailu, eli entistä enemmän on painetta näille alueille, ja toki huoleni on, että pystytään myös se palveluvarustus säilyttämään kunnossa.

Sitten tästä asuntotuotannosta. Edustaja Torniainen sanoi aivan oikein, luetteli näitä asioita: uusi lyhyt korkotukimalli, pitkään korkotukeen valmisteilla olevat parannukset, MAL-sopimukset kaupunkiseutujen ja hallituksen välillä. Kaikki ne edesauttavat sitä käännettä, että asuntotuotanto on lisääntynyt, ja esimerkiksi pääkaupunkiseudun MAL-sopimuksissa parikymmentä prosenttia muistaakseni tuosta tonttivarannosta on nimenomaan pitkälle korkotuella korvamerkitty, joten kyllä se edullinen tuotanto sijansa löytää. Mitä tulee ylipäänsä rakentamisen volyyymiin, niin edellisen hallituksen kaudella valitettavasti asuntotuotantoa kuvaava indeksi meni alamäkeen, nyt se menee ylämäkeen. (Välihuutoja)

Sitten mitä tulee tähän luonnon monimuotoisuuteen, niin Suomi pitää kiinni luonnon monimuotoisuuden sitoumuksistaan, ja toivottavasti niistä pitävät kiinni myös kaikki suomalaiset toimijat. Olen huolissani idänuunilinnun ja pikkusiepon Keskuspuiston-reviireistä, jotka jäävät Helsingin kaavan alle. (Ville Niinistö: Mites se soidensuojelu?)

Sitten tuo soidensuojelu. Edustaja Niinistö, teillä on väärät hehtaarit: 36 000 hehtaaria valtion maita tulee tähän ohjelmaan. Koko ohjelman tavoite, 100 000 hehtaaria, olisi tietenkin hieno juttu, mutta aivan kuten edustaja Leppä totesi, niin ei niitä soita nyt ihan hirveästi mikään uhkaa. Se oikea uhka on puustoisilla soilla, ja niihin pyritään Metson rahoitusta myös suuntaamaan. Sitten taas avosuot, joilla on mahdollisesti ehkä muutakin käyttöä: aivan kuten tiedätte, se muu käyttö ohjataan semmoisille alueille, mitkä eivät ole luontoarvoiltaan niin tärkeitä. En jaksa muistaa, varasitteko jo kehyksiin tämän soidensuojeluohjelman toteuttamiseen määrärahoja. Ehkä, ehkä ette, siitä meidän on turha kiistellä.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Edustaja Louhelainen otti tärkeän asian esiin liittyen asunnottomuuteen ja siihen, että yksi syy siihen on luottotietojen puute ja mahdollisuus saada vuokra-asuntoa, ellei pysty saamaan kotivakuutusta. Tässä todellakin on käynnissä tämä mainitsemanne riskivakuutuskokeilu, ja toivon todella, että tuo kokeilu tuo niin hyviä tuloksia, että uusia vakuutusyhtiöitä ja uusia kaupunkeja uskaltaa lähteä tätä hommaa eteenpäin viemään, koska se on asunnottomuuden torjumisessa tärkeää. Tässä asunnottomuudessa meillä riittää tekemistä, ja myös tulokset ovat varsin hyviä, koska viime vuonna, kuluvana vuonna Suomi on ainoa Euroopan unionin jäsenmaa, jossa asunnottomuus on vähentynyt. Siis jossain olemme menestyneet, tiedoksi kaikille.

Puurakentaminen, edustaja Leppä otti sen esille. Sen eteen todellakin tehdään töitä, koska se jos mikä on ilmastoteko, jossa pitkäksi ajaksi pannaan talteen se puun kasvaessaan sitoma hiili, ja hyvä näin.

Sähköautojen latauspisteistä. Siinä, millä tavoin tuota sähköautotavoitetta kohti mennään, jätetään nyt ne yksityiskohdat — ne ajallaan selviävät — mutta tämä on ihan selvä juttu, että tarvitaan niitä autoja, jotta kannattaa tehdä latauspisteitä, ja tarvitaan latauspisteitä, jotta kannattaa hankkia autoja. Nyt tavoitteet on asetettu, ja niitä kohti (Susanna Huovinen: Riiheen!) etenemme.

Miten aion pitää (Puhemies koputtaa) suomalaisen ympäristön puolta tuolla riihessä? Ponnekkaasti, edustaja Huovinen, ponnekkaasti.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Sitten otamme vielä yhden vastauspuheenvuorokierroksen, ja sen aloittaa edustaja Hakanen.

16.52 **Pertti Hakanen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Honkonen otti tuossa hetki sitten esille tämän yksityisen suojelurahaston, jota on esitetty tämän talon ulkopuolelta. Millä tavalla ministeri näkee tämän mahdollisuuden lähteä keräämään varoja myöskin yksityiseltä sektorilta?

Edustaja Huoviselle: Norminpurku uhkaa luontoa, mutta siitä huolimattakin kysyn ministeriltä pari norminpurkuasiaa. Ja kyllä minä myöskin haastan opposition siitä, että ei säätelyn purkaminen, normien purku, millään tavalla kyllä uhkaa luontoa. Jokainen työ tehdään harkitusti.

Jätevesiasetuksen järkevöittäminen tuli nyt, ja se on tervetullut asia. Mutta sitten kemikaalilaista, joka pitkälti aiheuttaa päänvaivaa maatalouden puolella: onko siellä nyt tehty loppuun asti ne ratkaisut, jotka ovat tehtävissä, jotta saadaan myöskin kasvinsuojeluaineiden käyttö ilman kovempia rajoituksia viljelijöille? Ja millä tavalla muuten ympäristöministeriön osalta normien purku, sääntelyn keventäminen, etenee?

16.53 **Susanna Huovinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On aivan totta, että suomalaisessa yhteiskunnassa on olemassa normeja, joita täytyykin purkaa. Mutta ovatko ne kaikki sellaisia, että normin purkaminen nimenomaan nyt ympäristön kannalta on järkevää? Itse olen sitä mieltä, että hallitus on tässä menossa aivan liian pitkälle ja tullaan tekemään ratkaisuja, jotka paitsi vaarantavat meidän kansainvälisiä sitoumuksiamme, (Hannu Hoskonen: Höpö höpö!) joita täällä ministerikin aivan oikein puolusti, myöskin tulevat olemaan kansalaisten terveyden kannalta hyvin haastavia — tässä viitataan nyt tähän haja-asutusalueitten jätevesikysymykseen, joka täällä on ollut keskustelussa. (Välihuutoja keskustan ryhmästä) Meillä on ollut asiantuntijoita valiokunnassa, jos saa huomauttaa kol-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

legoita tästä asiasta. Ja lisäksi haluan sanoa, että minusta on hyvin iso haaste se, että hallitus purkaa sitä lainsäädäntöä, jota vaivalla on vuosikymmenten ajan rakennettu Suomeen, esimerkiksi tällä uusimmalla MRL-uudistusesityksellä, jota minä en pidä uudistuksena (Puhemies koputtaa) vaan takapakkina.

16.55 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kaikkea sitä kuulee, kun vanhaksi elää. Tässä käsiteltiin tätä maaseudun jätevesiasiaa, ja nyt sitten olemme saaneet kuulla, että suuret laivaristeilijät laskevat kaikki jätöksensä suoraan Itämereen, ja siitä ei vihervasemmisto ole ollenkaan ollut huolissaan. Mutta Naarvan mummon pissa on kyllä todella atomivoimalaa pyörittävää ainetta, kun kerta kaikkiaan tuntuu Itämeri saastuvan. Mutta 6 000 matkustajan risteilijä ei haittaa yhtään mitään. Putki auki ja suoraan sonnat Itämereen, ja te katsotte kädet levällään sitä asiaa. Missä teidän moraalinne on, hyvä viheroppositio? Eikö teillä ole tolkkua tässä hommassa sitä vertaa, kun sitä itseään voi laskea suoraan Itämereen ja Naarvan mummon pissa pilaa Itämeren — kyllähän nämä teidän puheenne ovat joulupuheita. Unohtakaa koko juttu.

Ja toinen asia on tämä soidensuojelu. Minkä takia me laitamme rahaa soidensuojeluun? Ville Niinistö työntää valtion rahaa soihin, joille ei saa tehdä mitään. Olisi kyllä pikkuisen tärkeämpiäkin kohteita tässä maassa kuin teidän hömpötyksiinne työntää rahaa, niin kuin (Puhemies koputtaa) Itämereen. Teidän Itämeri-puheenne ovat ihan pelkkää potaskaa. (Hälinää — Puhemies koputtaa)

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Kaikki saavat puheenvuoron aikanaan.

16.56 Johanna Karimäki vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä se niin on, että ympäristönormit suojaavat meidän yhteistä arvokasta luontoamme. Nyt juuri elämme kuudetta sukuputtoaaltoa, ja minä olen huolissani lahoppuusta ja kuukkelimetsistä.

Ministeri Tiilikainen, sanoitte, että Suomi noudattaa luonnon monimuotoisuuden sitoumuksia, mutta siitä huolimatta olette leikanneet luonnonsuojelun määrärahoista reippaasti yli puolet pois.

Tämä Metso-ohjelma on erittäin laajasti hyväksytty ja arvostettu vapaaehtoisuuteen perustuva ohjelma. Sekin on leikattu lähestulkoon minimiin.

Totesitte, että saimaannorpan kanta on nyt vahvempi kuin vuosiin, mikä tietysti on iloinen asia, mutta kanta ei vielä ole sellaisella tasolla, että se olisi täysin turvassa. Kysyisin, onko nyt verkkokalastuskieltoja laajennettu riittävästi Saimaan alueelle, niin että kuutit ovat turvassa.

16.57 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itämeren tila on nousut monessa puheenvuorossa esiin ja aivan aiheesta ja siinä yhteydessä tämä risteilyalusten vastuuton käyttäytyminen siltä osin kuin ne eivät ole reittiliikenteessä. Se on todellakin käsittelemättömä toimintaa. Nyt olisin tässä ehdottamassa lähestulkoon uutta normia, tai en ehkä niinkään normia vaan hintaohjailua, ja kysyn ministeriltä: onko ministeriöllä ja ministerillä halua ja mahdollisuutta selvittää sitä asiaa, voisiko sellaisille risteilyaluksille määrätä suuremman satamamaksun, jotka eivät tyhjennä asiallisesti jätevesiään satamaan? (Saara-Sofia Sirén: Kokoomus on tätä ehdottanut!) — Kokoomus on tätä ehdottanut ja ehdottaa jälleen. Minun mielestäni tämä ei ole mikään kokoomuksen asia vaan tämä on nimenomaan ympäristön asia ja Itämeren asia. — Eli hintaohjauksella saataisiin semmoinen

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

kannustavuus, että se asia kannattaa taloudellisessakin mielessä hoitaa niin, että jätteet menevät sinne, minne ne kuuluvat.

16.58 **Arto Pirttilahti kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän vielä ministeriä näistä Pariisiin ilmastokokouksen saavutuksista, joilla Suomi sai paljon paremman lähtökohdan nyt tälle ilmastokuviolle kuin Durbanissa tai Kiotossa konsanaan. Myös talvipaketissa me pärjäsimme kohtuu hyvin, mutta toivon ministerille voimia ja kestävyyttä myös sitten, kun tulee ensi kesä: siihen mennessä täytyy saada LULUCF ja myös sitten hiilinielut kohdalleen.

Näistä tavoitteista, mitä ympäristöministeriön toimialalla on, nämä hyvinvointia ja kilpailukykyä tukevat asumisolot miellyttävät minua kovasti ja varsinkin tämä tekstiosa, että alueidenkäytön suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään enemmän huomiota alueiden erilaisuuteen, erilaisten asuinympäristöjen vahvuuksiin ja maaseudun tarpeisiin. Meillä on ihan riittävästi sitä byrokratian hallintaa ollut ja hallitsevia virkamiehiä, jotka ovat estäneet tällä hetkellä maaseutuasumisen ja maalle rakentamisen, jotenka tämä kaavoituksen ja rakentamisen byrokratian kevennys on hyvä asia, ja toivon todellakin, että valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistaminen etenee myös ensi vuoden aikana mukavasti.

16.59 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kari ja jotkut muut kollegat jo puhuivat siitä, että samanaikaisesti, kun hallitus on asettanut hyvin isot hakkuidenlisäystavoitteet, toisaalta sitten suhteellisesti ottaen kaikkein rajuimmin ollaan leikkaamassa metsäluonnon suojelurahoja. Rinnastaisin tämän siihen, mitä monet ovat puhuneet puurakentamisesta. Puurakentaminenhan on taloudellisesti hyvä siinä mielessä, että siinä saadaan puulle paljon parempi kilohinta kuin esimerkiksi biopoltonesteessä tai paperissa, ja lisäksi puurakennukset ovat hiilivarastoja. Puiden ilmasta sitoma hiili säilyy niissä pitkään. Vihreät ovat esittäneet — hallituspuolueet eivät sitä ole vielä hyväksyneet, mutta toivon, että jatkossa hyväksytään se ajatus — että asuntorakentamisen käynnistysavustukset annetaan korotettuina silloin, kun talo ollaan tekemässä puusta.

17.00 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Luonnonsuojelu on tärkeä asia, ja Metso-ohjelma on hyvä asia, mutta siitä huolimatta merimetso on ongelma, ainakin Pohjanmaalla. Edustaja Myllykoski kertoi, että ministeriön keinovalikoima on purrut tehokkaasti merimetso-ongelmaan ainakin Satakunnan rannikolla, ja siitä minäkin iloitsen. Mutta vaikka joulukuusi on ovella, en kuitenkaan jaksa innostua siitä, että samanaikaisesti, kun Pohjanmaalta vähenee palveluja, tilalle tulee Satakunnasta muuttaneita merimetsoja.

Ministeri, mainitsitte, että on hienoa, että on sovittu erilaisista toimenpiteistä silloin, kun siihen on ollut tarvetta. Kysyn vielä kerran ja toivon, että ministeri vastaa: voitteko luvata, että Rannikko-Pohjanmaan kasvavaan merimetso-ongelmaan puututaan yhtä tehokkaalla tavalla kuin Satakunnan seudulla tehtiin?

17.01 **Katri Kulmuni kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on keskusteltu näistä Metso-rahoista, ja on aivan totta, että kun metsien monimuotoinen käyttökin lisääntyy, niin silloin myös metsien monimuotoisuudesta täytyy huolehtia. Kyllähän se, että me pystymme biomassasta, puun sivuvirroista tekemään nykypäivänä lähes mitä tahansa — taloja, rakennuksia, bensa, energiaa, muovia, kankaita — on Suomelle hurja, hurja mahdollisuus.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Se heikennys, mikä Metso-rahoihin on kohdentunut, ja kohdentunut etenkin tänne Etelä-Suomen alueelle, on tietenkin mittava. Pohjoisessahan tämmöistä ongelmaa ei ole, kun osassa kunnista on jopa 80 prosenttia suojeltu. Se kansallinen hakkuutavoite, kestävä hakkuutavoite, on määritelty itse asiassa jo aikaisemmin, edellisen hallituksen toimesta. Meillä on ihan hyvät mahdollisuudet — myös Syke ja Luke ovat sitä mieltä — että se kestävä hakkuutavoite pystytään saavuttamaan, jos Metso-rahoista huolehditaan. Luuletteko, että kehysriihessä tai puolivälitarkastelussa tähän saadaan balanssi?

17.02 Anne Louhelainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vesien- ja ympäristöhoidon edistämisen momentille myönnettiin määrärahoja tutkimus- ja hankeavustuksiin, joilla edistetään uusien tekniikoiden testausta, käyttöönottoa sekä hyvien käytäntöjen soveltamista. Valtiovarainvaliokunta pitääkin mietinnössään tarpeellisena, että määrärahoja osoitetaan vesienhoidon käytännön toimenpiteisiin kärkihankkeen "Kiertotalouden läpimurto, vesistöt kuntoon" mukaisesti.

Arvoisa puhemies! Olen erittäin iloinen, että ympäristöministeriön kärkihankerahoitusta on myönnetty kolmelle Lahden seudun vesistöjen tilaa parantavalle hankkeelle. Vesijärvisäätiö ja Säskylässä sijaitseva Pyhäjärvi-instituutti saivat 200 000 euroa ympäristöministeriöltä vesien tilan parantamista tukeviin toimenpiteisiin. Vesijärvi ja sen vesistöjen kunto ovat meille päijätämäläisille erityisen tärkeä asia. Sen eteen on jo vuosia tehty suojele-työtä.

Kiitos ministeri Tiilikaiselle. Työ jatkuu.

17.03 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olin ihan tyytyväinen tuohon ministerin vastaukseen siitä, että hallitus on huomannut tämän sähköautojen positiivisen vaikutuksen CO₂-päästöjen laskutavoitteeseen ja niin edelleen. Meillä on tällä hetkellä 2,5 miljoonaa polttomoottorilla käyvää autoa, joidenka osalta päästöjä ollaan eri keinoin pyritty laskemaan, ja hyvä niin. Mutta kuitenkin haluan nostaa edelleenkin esiin tämän latausverkostojen tarpeellisuuden. Se on kuin vanhalle Rooman valtakunnalle teiden ja tieverkon rakentaminen. Näille sähköautoille latauspisteiden verkosto on äärimmäisen tärkeä, jotta autolla päästään liikkumaan työpaikan, kodin, harrastusten ja muiden matkakohteiden välillä. Sen kautta haluankin kannustaa hallitusta rakentamaan mahdollisimman joutuisalla aikataululla selkeän, ymmärrettävän, sähköautoilua edistävän strategian tai ohjelman, jolla määriteltäisiin niin sähköautojen käyttäjille, mahdollisille hankkijoille kuin autojen maahantuojuillekin ymmärrettävä kokonaisuus, jonka päälle voidaan luoda CO₂-vaapa liikennettä.

17.04 Saara-Sofia Sirén kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä sivuttiin saimaannorpan tilannetta ja niitä toimia, joita sen osalta on käynnissä. Haluaisin kysyä ministeriltä, minkälaisiin toimiin hallitus on ryhtymässä uhanalaisen järvilohen osalta. Tämä ei ole ollut juurikaan esillä, vaikka järvilohi on vielä huomattavasti kriittisemmässä tilanteessa kuin saimaannorppa, joka on ollut enemmän esillä. Järvilohen elinympäristöä ovat kovasti ahdistaneet tietenkin padot mutta myös erittäin huolestuttava salakalastus, joka on erittäin yleistä. Minkälaisia toimia on suunnitteilla, että salakalastukseen voidaan puuttua nykyistä paremmin ja uhanalaisen järvilohen tilannetta parantaa?

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Myönnän vielä vastauspuheenvuorot edustajille Jarva, Ville Niinistö ja Heinonen. Sen jälkeen ministerin vastaus ja sen jälkeen puhujalis-taan.

17.05 **Marisanna Jarva kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä onkin pu-huttu puurakentamisesta ja puun käytön lisäämisestä, ja on todella hyvä asia, että hallitus etenee myös tässä. Meillä voidaan kestäväällä tavalla hakata noin 20 miljoonaa mottia enemmän vuodessa, nimenomaan kestäväen kasvun suunnitelman mukaisesti, ja jos metsät saadaan parempaan hoitoon kuin missä ne nykyään ovat, niin tämä määrä voisi olla enem-män.

Mutta vielä tähän suojeluun liittyen: Metso-ohjelmahan aloitettiin keskustan aloitteesta 2000-luvun lopulla erään edustaja Tiilikaisen ja vielä tällä viikolla Suomen pitkäaikaisim-man naisparlamentaarikon Sirkka-Liisa Anttilan aloitteesta. Ohjelma on ollut meille tär-keä. Toki siihen tarvitaan lisärahoitusta myöhemmin, mutta haluamme, että tämä ohjelma ehdottomasti jatkuu.

Mikä on ollut hienoa, niin Suomen satavuotisjuhlavuoden kunniaksi on hyvä, että valtio lähtee nyt kannustamaan yksityisiä metsänomistajia ja yrityksiä suojelemaan omia metsä-alueitaan tai suoalueitaan ja valtio sitoutuu sitten omilta alueiltaan vastaavan määrän suo-jelemaan tietyn rajan mukaisesti. (Puhemies koputtaa) Nämä ovat hyviä aloitteita. Tiedus-telisinkin, onko tämä etenemässä suunnitelman mukaan.

17.06 **Ville Niinistö vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Joillakin edustajilla on vähän vaikeuksia perustaa puheenvuorojaan tietoon. Kestävässä kehityksessä kaikki ta-voitteet siitä, että ihmisen koko toiminta, taloudellinen toiminta ja muu toiminta, on ympä-ristön kantokyvyn rajoissa, on olennaista korjata kuntoon kaikissa kysymyksissä, oli kysy-mys sitten teollisuudesta, maataloudesta, yhdyskuntien päästöistä, muusta vesiensuojelusta, ja tässä ei asetella eri päästöjä vastakkain, toisiaan vastaan, että tuo on paha päästö, tämä on kiva päästö, koska meidän kannattajamme aiheuttavat sen. Saisivat katsoa peiliin ne edustajat, jotka asettavat tällaista epäreilua vastakkainasettelua tässä keskustelussa.

Mutta ympäristönsuojelussa tarvitaan normeja, koska normit luovat myös markkinoita kestäville, uusille tuotteille ja se on vähäpäästöisten ratkaisujen käyttöönoton edellytys. Keskustan kannattama sekoitevelvoite biopolttoaineille on myös normi. Kysymys on vain siitä, että meillä on eteenpäin katsovia normeja.

Olen huolissani kuntien kyvystä kaavoittaa, jos ely-keskusten valitusoikeus lähtee pois esimerkiksi pohjavesien suojelusta, (Puhemies koputtaa) koska ely-keskukset, ympäristö-viranomaiset ovat aina nämä tapaukset myös oikeudessa voittaneet, lähes aina, eli osaamis-taso on heikkoa kaavoituksessa.

17.07 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Metso-huoli on yhteinen, niin kuin tässä on tullut esille. Olemme kuitenkin näiden valintakriteereiden kautta pystyneet suojelemaan arvokkaita metsiä sen kautta.

Omassa esittelypuheenvuorossani jätin pienelle huomiolle tai itse asiassa kokonaan pois tämän asuntorakentamisen ARAn lisärahoitusta lukuun ottamatta. Me emme siihen jaos-tossa sen kummemmin kiinnittäneet huomiota, ja se on osoitus siitä, että sillä saralla on tehty hyvää työtä. Eli meillä rakentaminen tällä hetkellä kannattelee meidän hienoista ta-louskasvuamme.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Yksi huolenaihe sieltä jaostosta nousi esille, ja se on tämä alle 18-vuotiaiden kehitysvammaisten laitosasuminen, jonka tavoitteet eivät tule näillä toimenpiteillä täyttymään, että laitoshoidosta pystyttäisiin luopumaan. Se oli oikeastaan ainoa tällainen kriittinen asia, joka siellä esille nousi.

Arvoisa puhemies! Aivan lopuksi haluan toivottaa meidän ministerillemme hyvää joulua ja onnellista uuttavuotta, ja kiitos erinomaisesta yhteistyöstä.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ministeri Tiilikainen, 5 minuuttia.

17.09 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Kiitos, puhemies! Ennen kuin asiat vievät mennessään, niin haluan myös kiittää eduskuntaa ja asianomaisia valio-kuntia hyvästä yhteistyöstä omasta puolestani. On ollut ilo viedä Suomen ympäristöasioita eteenpäin.

Tässä Hakanen, Honkonen ja Jarva kyselivät vapaaehtoisen metsänsuojelun eteenpäinviennistä. Meillä on tulossa tämä Suomi 100 -kampanja, missä metsänomistajat voivat antaa lahjan isänmaalle, suojella palan metsää, valtio tulee siihen vastaavalla panoksella mukaan. Ja sitten tämä ajatus siitä, että meillä olisi suojelurahasto, mihin kansalaiset, joilla ei satu sitä metsää olemaan, voisivat lahjoittaa rahoja, joita voitaisiin käyttää monimuotoisuuden suojelun edistämiseen, on tutkimisen arvoinen idea.

Edustaja Niinistö, joka jo poistui, puhui lopussa asiaa kestävästä kehityksestä, että se on meidän kaikkien asia ja siitä täytyy laajasti kantaa huolta. Sitä joskus normit vievät eteenpäin, mutta sitä vie myös moni muu asia eteenpäin.

Tässä jotkut teistä kantoivat huolta maankäyttö- ja rakennuslain muutoksista, että meenekö nyt huonoon suuntaan. (Riitta Myller: Mene!) Oikeastaan nuo muutokset, mitä siellä tapahtuu, paljolti koskettavat maaseutua, maakuntia, haja-asutusalueita ja rantoja, ja kun itse olen tätä maata ja maailmaa katsonut, niin käsittääkseni Suomessa maaseudulla ongelma ei ole se, että siellä rakennettaisiin liikaa, (Jari Leppä: Aivan, juuri näin!) vaan siellä rakennetaan tällä hetkellä liian vähän. Eli jos puhutaan siitä, että maakuntien täytyy pystyä omia vahvuuksiaan hyödyntämään, niin meidän täytyy myös antaa välineitä heille, ja siitä on kyse tässä maankäyttö- ja rakennuslain muutoksessa, (Välihuutoja sosialidemokraattien ryhmästä) missä ei ympäristöä eikä mitään muitakaan asioita nyt uhrata.

Mitä tulee siihen, rakennetaanko nyt sitten maalle vai taajamaan ja kummassa se hiilijalanjälki on iso, niin aika monta kertaa käy näin, että haja-asutusalueille rakennettaessa on helppo hoitaa esimerkiksi se suuri hiilijalanjäljen aihe eli lämmitys uusiutuvilla ja välttyä siltä hiilijalanjäljeltä. Sitä mukaa kuin sähköautoilu ja biopolttonesteitten käyttö etenevät — mitkä tavoitteet siis tukevat toisiaan: mitä enemmän meillä on sähköautoja, sen korkeammalle meillä on mahdollisuus nostaa se jäävien polttomoottoriautojen biopolttonesteisuus, eli molempia kannattaa edistää — niin myös liikkumisen tuoma hiilijalanjälki sitä kautta pienenee. Sen sijaan meillä on ollut suurilla kaupungeilla todella paljon vaikeuksia päästä eroon siitä ilmaston kannalta kaikkein raskaimmasta polttoaineesta eli hiilestä. Eli kestävä kehitys on myös se, että osataan elää luonnon kanssa riippumatta siitä, ollaanko kaupungeissa vai maalla. — Ja nyt, kun edustaja Niinistö palasi saliin, toistan kiitokseni puheenvuorosta koskien kestävä kehitystä ja sen monia ulottuvuuksia.

Saimaannorppa ja järvilohi. Saimaannorpan suojelu etenee hyvin, nuo rajoitukset ovat osoittaneet tehonsa. Jos uusia pesimäalueita ilmenee, niin totta kai pesän ympärille kuuttien suojaksi sitten tulee verkkokieltoalue. Järvilohen suojelussa puolestaan hallituksen

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

kärkihankkeessa uhanalaisten vaelluskalakantojen elvyttämiseksi, missä on useita pilotti-kohteita, moni niistä palvelee itse asiassa tätä järvilohen tulevaisuutta. En tiedä, kuinka iso ongelma salakalastus on. Mielestäni vielä suurempi ongelma on siinä, että saadaan niitä lisääntymisalueita kuntoon ja saadaan mahdollisuus järvilohelle lisääntyä. Mutta totta kai kalastussäännöt on tehty noudatettaviksi.

Vielä sananen energiasta, tai otetaan oikeastaan tuo puurakentaminen. Siinä se esitys siitä, voiko valtiolta myös antaa kannusteita, minkä edustaja Hassi otti esille, on niin ikään tutkimisen arvoinen, että voidaan puurakentaminen asettaa sillä tavalla etusijalle. Nyt se, mitä on tehty, ja viimeisin asetusmuutos, mikä lähti lausunnoille, koskee tätä, että palomääräykset viimein muutetaan sillä tavalla, että ei tarvitse kaksinkertaista paloturvaa olla puurakenteellakaan, että jos kerrostaloissa on sprinklerit, ei tarvitse kipsilevyllä peittää puurakenteita tulipalon pelosta, koska siihen pelkoon ei ole mitään aihetta. Tämä normipurku varmasti edistää puurakentamista ja olkoon esimerkki siitä hyvin hyödyllisestä normien purkamisesta.

Edustaja Karimäen puheenvuoroa vielä kommentoin. Lahopuuta paitsi Metson kautta myös käytännön metsätaloustoimin edistetään, ja tämä pyöreän pöydän prosessi, missä ympäristöjärjestöt, maanomistajat ja metsäteollisuus ovat yhdessä pohtimassa niitä käytännön keinoja, millä pystytään lahopuuta edistämään, on sitä oikeaa ja tervetullutta työtä, ja sitä aion omalta osaltani viedä eteenpäin niin paljon kuin ennätän.

Lopuksi haluan toivottaa hyvää joulua kaikille. (Eduskunnasta: Kiitos!)

Toinen varapuhemies Arto Satonen: No niin, sitten menemme puhujalistaan.

17.14 Emma Kari vihr: Arvoisa puhemies! Arvoisa ministeri, täytyy kyllä sanoa, että hieman erikoiselta tuntuu erityisesti keskustan ministereiltä toistuvasti kuulla tämän tyypistä Helsinki-asenteellisuutta kuin taas tänään kuultiin. Kun me aikaisemmin puhuimme täällä ilmasto- ja energiastrategiasta, jo silloin ministeri Rehn kieltäytyi vastaamasta vaikeisiin kysymyksiin keskittymällä naljailemaan Helsingin energiapolitiikalle. Ja nyt, kun hyvin aiheellisesti nostetaan esiin se, että jos tämä hallitus tekee historialliset leikkaukset luonnonsuojelun määrärahoihin, mitä tämä tekee meidän luonnon monimuotoisuudelle, (Välihuutoja keskustan ryhmästä) niin sitten keskitytään vastaamaan Helsingin kaavoituspäätöksillä. Jos ministeri on aiheeseen tutustunut, niin tietää, että siellä on hyvin tiukat linjaukset siitä, miten luonnon monimuotoisuuden turvaaminen pitää ottaa huomioon. Tämä on minusta hyvin erikoista, että vältellään kantamasta vastuuta omasta politiikasta niin, että naljaillaan toistuvasti Helsingille. (Jari Leppä: Jaaha, kuka täällä naljailee?) Ministeriltä toivoisi asiallista vastuunkantoa näissä tilanteissa. (Hälinää — Puhemies koputtaa)

Ehkä kuitenkin pitäisi mennä takaisin siihen, mitä alun perin piti sanoa.

Arvoisa puhemies! Minä itse kuitenkin ajattelen, että meidän tehtävämme täällä on varmistaa, että meidän upea, arvokas luonto säilyy niille, jotka tulevat tänne meidän jälkeemme. Kuten aikaisemmin debattipuheenvuorossani totesin, Suomi on sitoutunut noudattamaan YK:n biodiversiteettisopimusta, jonka mukaan meidän on pysäytettävä luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen vuoteen 2020 mennessä. Se tarkoittaa, että meidän metsistä olisi suojeltava vähintään 17 prosenttia. Tähän tavoitteeseen on vielä todella pitkä matka, sillä puustoiltaan hyväkasvuisista metsistä on vain 5 prosenttia suojeltu, ja Etelä-Suomessa suojelutilanne on vielä huomattavasti heikompi. Täällä vain 2 prosenttia metsistä on suojeltu. Luonnonsuojelusta leikkaaminen, nämä massiiviset leikkaamiset, samaan aikaan

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

hallituksen biotaloustavoitteiden ja kasvavien hakkuutavoitteiden kanssa vaarantaa meidän luonnon tulevaisuuden, ja se vie Suomea entistä kauemmas näistä monimuotoisuustavoitteista, joihin me olemme sitoutuneet.

Arvoisa puhemies! Kaksi kolmasosaa meidän maan metsäluontotyypeistä ja puustoisista suoluontotyypeistä on uhanalaisia. Uhanalaisista lajeista yli kolmannes elää ensisijaisesti metsissä, ja juuri sen takia näistä metsistä puhuminen on niin tärkeää. Luonnonsuojelualueiden hankintaan on lähes 40 prosenttia vähemmän rahaa kuin vuonna 2015. Näin valtava leikkaus saa aikaan sen, ettei meidän suojeluohjelman tavoitteita tulla saavuttamaan edes niihin uusiin määräaikatavoitteisiin mennessä.

Minusta on hyvä, että Metso-ohjelmaan lisättiin rahaa, koska Metsohan on juuri se ohjelma, joka on saanut kaikista laajinta kannatusta niin metsäteollisuuden riveistä kuin luonnonsuojelijoiden riveistä. On hienoa, että tämän tärkeän, hyvän ohjelman arvo tässä eduskunnassa tunnustetaan puoluerajojen yli. Mutta meidän pitää pitää huolta siitä, että me pidämme meidän arvokkaasta luonnostamme huolta, koska ei luonto ole semmoinen asia, että me voimme vain käyttää ja käyttää ja käyttää sitä, purkaa normeja, lisätä hakkuutavoitteita ja silti se aina jotenkin vain selviää. Meidän uhanalaisuuslukemat kertovat sen, että ei, ei se vain aina selviä. Kyllä vastuu on meillä tehdä sellaista politiikkaa, että meidän ympäristö, meidän kaunis luonto säilyy myös niille, jotka tulevat tänne meidän jälkeen.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Debattia emme käynnistä uudelleen, mutta lienee kohtuullista, että ministeri Tiilikainen saa minuutin vastauspuheenvuoron.

17.18 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Arvoisa puhemies! Koska täällä tulee muutama kymmentä puheenvuoroa ja sitten niihin täytyy muutamassa minuutissa vastata, niin joskus joutuu tiivistämään. Mielestäni se ei ole, edustaja Kari, naljailua. Te äsken puhuitte vetoavasti täältä, että meidän täytyy suojella luonnon monimuotoisuutta. Niin meidän täytyy. Jos minulla omalla maatilallani on Ruokolahdella idänuunilinnun reviiri, niin ilman mitään Metso-ohjelmia olen jättänyt sen kyseisen alueen käsittelemättä, omaksi ilokseni, koska nautin siitä, jos tällainen indikaattorilaji, mikä kertoo luonnon monimuotoisuudesta ja metsän tietyistä rakennepiirteistä, on siinä. Mutta jos se sama idänuunilintu, sama laji, laulaa Maunulassa, pitää reviiriä Keskuspuistossa, niin eikö Helsingin kaupungin tehtävä ole omassa kaavoituksessaan varmistaa, että se idänuunilinnun reviiri pysyy siinä eikä siihen rakenneta kerrostaloja päälle? Tämä ei ole naljailua. Meillä molemmilla on vastuu. Me molemmat voimme tehdä sen, mitä voimme.

Mitä tulee uusiutuvan energian tavoitteisiin, niin ei naljailla nyt yhtään siitä, missä päin maailmaa on helppo muuttaa hiilestä uusiutuvalle. Tukholmassa 90-prosenttisesti kaukolämpö toimii uusiutuvilla. Toivon, että Helsinki pääsee siihen samaan mahdollisimman nopeasti. Monessa Suomen maakuntakaupungissa tämä muutos on tehty, ja uskon, että Helsinki pystyy siihen. (Emma Karin välihuuto — Välihuutoja vihreiden ryhmästä) Haluan kannustaa Helsinkiä siihen.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Kuten sanoin, mitään laajempaa debattia tästä ei aloiteta, mutta edustaja Karille myönnän vielä vastauspuheenvuoron, ja sen jälkeen puhujalistaan.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

17.20 **Emma Kari vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten ministerille totesin aikaisemmin, Keskuspuiston kaavoituksessa on tehty todella tiukkoja luontorajauksia nimenomaan näiden uhanalaisten lajien perusteella, ja nämä rajaukset ovat vihreät vieleet läpi. Jos puhutaan tästä Helsingin energiaratkaisusta, joka on keskustan lempilapsi, koska tuntuu, että se on se asia, josta te mielellään täällä puhutte, niin nimenomaan vihreät on vienyt läpi Hanasaaren hiilivoimalan sulkemisen, ja jos hallituspuolueet olisivat tukeet, niin me Helsingissä olisimme sulkeneet jo tänä päivänä myös Salmisaaren hiilivoimalan, (Hannu Hoskonen: Voi hyvänen aika!) mutta, ikävä kyllä, hallituspuolueilta ei ole tähän tukea tullut.

Mutta on se vähän erikoista, että aina kun täällä puhutaan maanlaajuisista ratkaisuista, niin huomio viedään Helsingin kysymyksiin, kun vastuulla on koko maa.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Sitten palaamme puhujalistaan.

17.21 **Mirja Vehkaperä kesk:** Arvoisa herra puhemies! Suomen luonto kiittää. Maan hallitus on päättänyt historiallisena Suomen satavuotisjuhlapäätöksensä perustaa kansallispuiston Suomussalmelle Hossaan ja Kuusamon Julman-Ölkyn alueelle. Tämä on yksi niistä parhaimmista luonnonsuojelupäätöksistä, joita tämä hallitus on nyt alkumetreillensä tehnyt.

Ministeri Tiilikaisella on erittäin iso rooli ollut ilmasto- ja energianeuvotteluissa. Pariisi, Marrakech Marokossa juuri vastikään osoittivat sen, että koko maailma, kaikki maat ovat sitoutuneet siihen, että ilmaston lämpenemiselle on tehtävä jotain. Olemme siis maailmanlaajuisen asioitten ääressä, vakavien asioitten ääressä. Päästöjen vähentäminen koskee meitä kaikkia niin henkilökohtaisesti kuin myöskin kansallisesti. Olemme siis sitoutuneet näihin tavoitteisiin, ja se tarkoittaa sitä, että maan hallituksen, tämän istuvan hallituksen, on näytettävä, esitettävä kansalliset toimet, mihin me ryhdymme, jotta päästöjä saataisiin vähemmäksi.

Eduskunnan salissa on tänään puhuttu sähköautoista. Se on yksi sektori, jolla liikenteen erilaiset vaihtoehtoiset polttoaineet tulevat kyseeseen. Liikenteelle on kasaantunut todella iso päästövähennystavoite, ja sähkö on yksi niistä, vety ja kaasua myöskin mukana, jotka tulevat mullistamaan nykyisten polttomoottoreitten aikaa.

Ministeri Berner otti vastikään vastaan työryhmän ehdotuksen siitä, miten sähkö-, vety- ja kaasuautojen lataus- ja jakeluverkosto Suomessa tulisi toteuttaa, ja ministeri vastasi siihen, että kysyntään vastataan varmaan, kun tarjonta lisääntyy elikkä kun autoja tulee lisää, mutta työryhmän ehdotus oli, että markkinaehtoisesti näitä latauspisteitä tulisi rakentamaan ympäri Suomen, joten yksityiset varmaan niihin alkavat sijoittamaan, mutta että voitaisiin käyttää kuitenkin julkisia varoja EU- ja kansallisten tukien myötä. Pidän tärkeänä, että tämä Suomen laajuinen latausverkosto tulee, jotta pystymme edistämään sähkö-, vety- ja kaasuautojen yleisyyttä koko Suomen alueella.

Yksi ilmastopolitiikan tärkeimmistä asioista on päästöjen vähentämisen rinnalla myöskin se, että biotalous, kiertotalous otetaan tosissaan. Teknologiaa on paljon Suomessa vietävissä jo nyt maailmalle, meidän metsämme kasvavat enemmän kuin niitä käytämme ja hakkaamme, ja siksi puusta on moneksi. Puun sivutuotteita kannattaa polttaa, mutta ennen kaikkea puun jalostusarvo on Suomelle tulevaisuudessa tärkeä.

Ministeri Tiilikainen on erittäin tiitтеріä käyttänyt puheenvuoroja Suomen metsien merkityksestä nielukysymyksessä. Vain kasvava puun osa sitoo päästöjä, joten meidän on

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

erityisen tärkeää pitää huolta siitä, että meidän metsämme kasvavat ja voivat hyvin. Siksi jokaisen metsänomistajan henkilökohtainen luontoteko on se, että tehdään ja hoidetaan Suomen metsiä hyvin.

Arvoisa puhemies! Otinkin esille jo debatissa sen, että Metsähallituksen luontopalveluille tulleet lisämäärärahat tulevat tarpeeseen. Kansallispuistot, retkeilyalueet, luonnonpuistot ja erämaa-alueet, siis olemassa olevat alueet, tarvitsevat erittäin paljon nyt varaa siihen, että ne pidetään hyvässä kunnossa. Perämerellä on yksi helmistä, Iin Röyttä, jonka laiturialueet ovat käyttökiellossa. Se on yksi parhaimmista Oulun seudun alueen retkeilykohdeista, -saarista, ja toivon, että esimerkiksi tämä matkailu-, retkeilykohde saa tulevina vuosina Metsähallituksen luontopalveluilta kunnostusmäärärahaa ja pääsemme nauttimaan taas ja jälleen, kesäisin erityisesti, tämän saaren luonnosta.

17.26 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Tässä debatissa jo keskusteltiin metsien talouskäytön suhteesta luonnon monimuotoisuuteen. Haluaisin muistuttaa kollegoita siitä, että pitkään olemme olleet tilanteessa ja edelleen olemme tilanteessa, jossa Suomen alueella elävien uhanalaisten lajien ylivoimaisesti suurin ryhmä on metsäluonnon lajit — lajit, jotka asuvat metsissä — ja tämä korostaa sen merkitystä, mikä vastuu meillä on metsien luonnon monimuotoisuuden suojelusta. Tässähän ei ole kysymys pelkästään ikään kuin ihanteellisesta asiasta, jota hyvät ihmiset ja hyvät yhteiskunnat tekevät, vaan meidän on hyvä ymmärtää, että ilman luonnon monimuotoisuutta, koko sitä elämän hyvin moninaista kudosta, jota mekin olemme osa, meitäkään ei olisi. Ja kun me tätä luonnon monimuotoisuuden kudosta heikennämme, heikennämme myös ihmislajin tulevaisuuden selviämismahdollisuuksia.

Toistan sen, mitä debatissa jo totesin, että kun hakkuutavoitteita kasvatetaan, niin vastaavasti pitäisi tehostaa myöskin metsäluonnon monimuotoisuuden suojelua, mutta hallitus on tekemässä ihan toisinpäin eli leikkaamassa juuri metsäluonnon suojelurahoja suhteellisesti enemmän kuin mitään muuta kohtaa budjetissa, jopa rajummin kuin kehitysyhteistyötä, suhteellisesti.

Taloudellisesti mielestäni olisi järkevää se, että meidän metsien taloudellisessa hyödyntämisessä ottaisimme pääsuunnan siihen, että koettaisimme saada käytetystä puusta paremman hinnan kuutiometriä tai kiloa kohti. Ja kuten debatissa sanoin, puurakennukset ovat siinä mielessä paljon parempi asia kuin paperi tai puun energiakäyttö. Ja vielä parempiahan ovat monet uudet puutuotteet — sellaiset, mitä käytetään kemianteollisuudessa ja jopa lääketieteellisyydessä — ja uudet materiaalit, kuten esimerkiksi biomuovit.

Toinen pointti on suhtautuminen ympäristöjärjestöihin. Nythän tämä hallitus on purkamassa ympäristöviranomaisten, ympäristöhallinnon toimivaltaa. Sitä on osittain jo tehty ympäristöministeriön osalta, ja eduskunnassa käsitellyssä oleva maankäyttö- ja rakennuslain muutos jatkaa tätä purkamista alueellisten ympäristöviranomaisten osalta. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi kaavojen laillisuusvalvonta paljon suuremmissa määrin kuin aikaisemmin jää kansalaisten ja ympäristöjärjestöjen harteille. Kuitenkin hallitus on leikkannut ympäristöjärjestöjen määrärahoja 270 000 eurolla. Vihreät esittävät tämän leikkauksen peruuttamista eli samansuuruisia lisäystä näihin rahoihin.

Valtiovarainvaliokunta esittää lisäystä Metsästäjäliitolle. En tätä lisäystä mitenkään vastusta enkä mitenkään kyseenalaista sitä, etteikö Metsästäjäliitto tekisi myös merkittävää ympäristötyötä. Mutta jos ajatellaan ympäristöjärjestöjen roolia ympäristöä koskevien lakien toteutumisen valvojana, niin tässä yhteydessä Metsästäjäliitto ei kyllä ole mikään pa-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

ras esimerkki tässä maassa, vaan esimerkiksi Luonnonsuojeluliitto ja monet muut ympäristöjärjestöt ovat siinä paljon ansioituneempia.

Metsähallituksesta sananen. Tuossa keskustelussa jo tuli esille se, että kansallispuistojen määrä on lisääntynyt, ja on tervetullutta, että saamme Hossaan Suomen satavuotisjuh-lakansallispuiston. Kolmessa vuodessa, eli vuodesta 2012 vuoteen 2015, kansallispuistojen kävijämäärä on noussut peräti neljänneksellä. Tutkimusten mukaan viime vuonna kansallispuistossa kävijöiden rahankäytön tulovaikutukset alueilla olivat yli 140 miljoonaa. Eli toisin sanoen se raha, mitä Metsähallitukselle annetaan kansallispuistojen ja niiden erilaisten palvelurakenteiden hoitoon, on aluepoliittisesti (Puhemies koputtaa) erittäin hyvin käytettyä rahaa.

Ja lopuksi, arvoisa puhemies, olen iloinen kaikista niistä puheenvuoroista, joita tässä keskustelussa on käytetty siitä, että meidän pitää saada kunnollinen latausverkosto sähköautoille.

17.31 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Näin ensinnä haluan kiittää vihreää eduskuntaryhmää ja samoin oppositiota siitä suuresta, ansiokkaasta paljastuksesta, minkä te tämän keskustelun aikana olette tehneet, kun te hyökkäsitte tässä maaseudun jätevesiasetusasiassa maaseudun ihmisten kimppuun ja uhkasitte ja pelottelitte ihmisiä — edustaja Hassi kunnostautui tässä asiassa ympäristövaliokunnan puheenjohtajana — että koko Itämeri pilaantuu, kun ne maaseudun jätevedet valuvat tuonne Itämereen ja pilaavat koko maailman. Kyllä, niin kuin sanoin tuossa aikaisemmin, Naarvan mummon pissa kamalaa myrkkyä on, sillä varmaan ydinvoimalakin viikkotolkulla pyörisi, kun se tuntuu vaikuttavan tänne Itämereen asti, mutta silmät te ummistatte aivan sokeasti siltä, että valtavat jätiristeilijät, joita Helsinkiin toivotaan koko ajan lisää, laskevat kaikki tavaransa suoraan Itämereen. Samaan aikaan te hyväksytte hiljaa sen, että Pukinmäen vedenpuhdistamosta joka kevät satojatuhansia kuutioita sitä ihteään lasketaan Vantaanjoen kautta Suomenlahteen ja Itämereen — se ei teitä häiritse yhtään.

Minä kiitän teitä tästä erinomaisesta paljastuksesta, minkä te teitte siitä, mikä teidän motivaationne on. Tehän paljastitte juuri tälle salille ja koko Suomen kansalle, että teidän tehtävännehän on käyttää ympäristöpolitiikkaa maaseudun tappamiseen. Hyvin selkeä homma. (Riitta Myller: Jotain tolkkua!) Pannaan sellaiset säännöt pystyyn, että maaseudulla asuminen kerta kaikkiaan tehdään mahdottomaksi, ja keskitetään kaikki tänne. Kuinka monta miljardia euroa edustaja Myller vielä haluaa maksaa asumistukea tähänkin kaupunkiin? Meillä menee 7 miljardia euroa tänä päivänä työttömyyteen ja 2 miljardia euroa asumistukeen. Jatkuvasti nousevat hinnat, ja jos keskitetään, niin yhä enemmän nousevat hinnat ja yhä enemmän maksetaan asumistukea. Ympäristöministeriön pääluokan kauttahan ne rahat tulevat, sama ministeriö, josta puhutaan edelleen. Kuinka monta miljardia edustaja Myller vielä keskittää tässä maassa? Minä kysyn nyt teiltä. (Riitta Myller: Nyt te taidatte keskittää tässä hallituksessa!) Se on juuri näin, että sitten kun mennään asiaan, niin teillä vaihtuu levy, niin kuin on vaihtunut jätevesiasetuksessa 28 kertaa. Te ette muista enää itsekään, mitä olette puhunut. Onko teiltä muisti mennyt, vai onko omassatunnossanne varsinkin jätevesiasetuksen kokoinen reikä? Edustaja Hassi tästä on loistava esimerkki. Minä kiitän teitä, että te toitte tässä keskustelussa esille, mitä te maaseudun ihmisistä ajattelette ja mikä on teidän poliittinen tavoitteenne. Lämmin kiitos siitä. (Satu Hassi: Onko teillä joku asia-argumentti?)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Toinen asia, arvoisa puhemies, on sitten tietenkin tämä kaavoitusasia, joka kuuluu ympäristöministeriölle siltä osin kuin se vielä kuuluu. Katsokaapa ympärillenne, mitä tässä maassa tapahtuu. Nyt kun maakuntakaavoituksen hyväksyminen on siirretty maakuntavaltuustoille, ympäristöministeriö on ajamassa, sinne ujuttamassa tällaista käsitettä kuin vihervyöhyke, viheryhteys. Siitä ollaan nyt tekemässä tapaus Kontiolahti, ja kaikki tietävät sen tapauksen, edustaja Myller ainakin. Siellä on nyt asemakaava pantu jumiin sen tautta, että luotiin tällainen käsite kuin viheryhteys, ja sillä perusteella valittavat luontojärjestöt nyt, että kaavaa ei saa hyväksyä. Saatiin rakentaminen pysäytettyä, että saadaan maakuntakeskus kasvamaan vieläkin suuremmaksi. Nouskaapa lentokoneeseen, rakkaat ystävät, ensi kesänä ja katsokaa, missä se viheryhteys on: Kontiolahden taajaman yli melkein lentää huomaamattaan, näkemättä ollenkaan mitään muuta kuin vihreää metsää. Viheryhteys on olemassa, ja te siellä niitä ihmisiä pelottelette, että kohta viheryhteys katkeaa. Se ainut yhteys, mikä katkeaa, on loogisen ajattelun kyky, kun te maaseudun ihmisiä ajattelette. Toivoisin, että jonain päivänä järki voittaisi teidänkin ajatusmaailmassanne.

Kolmas asia: Saimaannorpasta on tässä talossa puhuttu paljon, joten katsokaapa ympärillenne. Saimaannorppa on aivan uniikki laji, ja se tulee säilyttää. Olen sata prosenttia samaa mieltä. Mutta mitä tämä nykyinen ympäristöpolitiikka tekee? Meillä on metsäpeura, joka on todella uhanalainen ja joka varmasti tulee kuolemaan sukupuuttoon seuraavien viiden vuoden aikana. Susia te suojelette hirmuisella innolla. Niitä on niin valtavasti, että metsäpeurat kuolevat Suomessa sukupuuttoon. Suomenselän alueella oleva populaatio ja Kuhmossa oleva populaatio, kaksi porukkaa, on kohta syöty loppuun, ja teitä se ei häiritse ollenkaan, mutta valtavaa määrää susia pitää suojella. Kyllä tässä logiikka on jossakin kaukana, jos en näe edes horisontissa, missä se teidän logiikkanne on.

Joka tapauksessa, arvoisa herra puhemies, lopuksi, kun tässä tuntuu, että näitä suojelualueita pitää taas lisätä, kansallispuisto tai luonnonsuojelualue tai joku suojelualue sinne tai tänne: Eihän me sataa prosenttia voida suojella. Ei Suomen metsien käyttö uhkaa Suomen metsiä. Sitä uhkaa tuo teidän vihervasemmistolainen asenteenne, jolla olette tuhoamassa suomalaisen metsienkäytön ja sitä kautta olette aiheuttamassa sen, että tämän maan elintaso laskee, ja mitäs sitten tehdään? Pyöritelläänkö sitten peukaloita ja pyydetäänkö apua noilta suurilta rahalaitoksilta? Epäilenpä, että me emme ole kovin houkutteleva kohde sinä päivänä.

Olisi kyllä pikkuhiljaa viimein syytä huomata, että meillä Suomessa on asiat hyvin, metsätalous osaltaan ja monta muuta asiaa osaltaan, mutta te joka paikassa olette lyömässä kapulaa rattaisiin, milloin jätevesiasetuksella, milloin kaavoituksella, milloin erilaisilla suojeluohjelmilla ja uhanalaisilla lajeilla, vaikka te ette näköjään itsekään tiedä, (Puhemies koputtaa) missä se uhanalainen laji on. Suojelkaa nyt edes se metsäpeura. Aloitetaan siitä. (Riitta Myller: Kyllä oli tormakka puhe!)

17.37 Pauli Kiuru kok: Arvoisa puhemies! Pahoittelen kuulijoille, että tässä mennään nyt vähän matalammalla profiililla, (Naurua) mutta teen parhaani. Me puhumme ympäristöasioista. Ne ovat tärkeitä asioita, ja niihin liittyy monta näkökulmaa.

Ensinnäkin tästä Metso-hankkeesta vielä. Ympäristövaliokunnassa tehtiin hyvin yhte-neväisessä hengessä töitä asian eteen. Valitettavasti ihan se 3 miljoonaa euroa, mitä esitettiin, ei mennyt lävitse — hyvä, että kuitenkin 2. Me teimme siinä niin tarkkaa työtä, että me pyysimme lisäselvityksiä ministeriöltä. Haluttiin tietää tarkalleen, mikä on se summa, jotta pysymme sillä uralla, että se vuoteen 2025 asetettu tavoite toteutuu, ja se summa oli 3

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

miljoonaa euroa. No, paineet kasvavat tulevaisuudessa. Metso-ohjelma on hieno ohjelma. Siihen sisältyvät metsä, suojelu ja vapaaehtoisuus. Tässä salissa on ehkä yksi ihminen, joka ei ihan täysin rinnoin sitä kannata, mutta hänkin toivottavasti ehkä myöhemmin.

Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät nousivat myös esiin. Suojeltavien alueitten pinta-alat, hehtaarit, nousevat, mikä on sinänsä hyvä asia. Harmillista on se, että kun näitä alueita pitäisi hoitaa, niin siihen tarvitaan tietysti lisää rahaa. Nyt tilanne on se, että hehtaaria kohti eurot laskevat, ja niin ei tietysti voi kovin pitkään olla. Saimme valtiovarainvaliokunnassa sinne pienen lisäyksen, 250 000 euroa, joka on tällainen henkinen kädenojennus.

Tuossa repliikissä aikaisemmin puhuin autiotupaverkostosta. Meillä on karkeasti noin 500 autiotupaa, ja merkittävä osa niistä 500:sta on veloituksettomia, siis ne ovat kansalaisten vapaassa käytössä. Tämä on aivan poikkeuksellista, että jossain maassa on luonnossa valtion ylläpitämä majoitusmahdollisuus, jota voi käyttää veloituksetta. Se on todella hienoa, ja niin kuin sanoin, jos Lindtman lupasi tarjota kahvit tuolla, minä tarjoan kahvit Julian-Ölkyn päässä ensi kesäkuussa Hossan kansallispuistossa.

Ja sitten siirryinkin tästä Hossan kansallispuistoon. Se on meidän 40. kansallispuisto, todella upea alue. Täällä on puhuttu luonnon taloudellisista vaikutuksista. Kansallispuistot joidenkin tutkimusten mukaan tuottavat yhtä euroa vasten 10 euroa rahaa takaisin alueelle. Se on merkittävä lisä työllisyydelle ja alueen elinvoimalle, ja nyt, jos ajatellaan esimerkiksi Hossaa, Suomussalmi—Kuusamo-alueella näitä työpaikkoja todellakin tarvitaan. Hossan kansallispuistoa kannattivat oikeastaan kaikki — yrittäjät, kunta, kuntalaiset — eli siinä suhteessa oikein hyvä. Porkkalaan saatiin 500 000 euroa aikaisemmin, joten myös se on kyllä hyvä asia.

Sitten viimeisenä nostan esiin asian hieman kaukaa, ehkä tuntuu siltä, mutta meillä on tämä sote- ja maakuntauudistus työn alla, ja siihen liittyy semmoinen merkittävä näkökulma, nimenomaan asumisen näkökulma. Eli kun sote-kulut, sosiaali- ja terveystulot, ovat aikaisemmin kohdistuneet kuntaan, niin jatkossa tämä yhteys katkeaa ja kulut siirtyvät maakunnan vastuulle. Kunnat ovat houkutelleet uusia asukkaita. Varsinkin sellaiset kunnat, jotka ovat kärsineet muuttotappioista, väestökadosta, ovat houkutelleet uusia asukkaita, mutta se ei ole helppo tehtävä. Nyt tämä tehtävä helpottuu, ja nimenomaan kannattaa kiinnittää huomiota siihen, mikä on mahdollisuus hankkia entisiä kunnan asukkaita, jotka ovat eläköitymässä. Ennen heitä ei sinne kuntaan takaisin haluttu, koska pelättiin niitä sosiaali- ja terveydenhoitokuluja, joita nämä eläköityvät ihmiset sitten tuovat mukanaan, mutta jatkossa he eivät tuo sinne kuntaansa niitä kuluja, vaan he tuovat eläkkeensä ja lisäävät ostovoimaa ja väkilukua ja toiminnallisuutta ja yhteisöllisyyttä siellä kunnassa. Tämä on semmoinen asia, jota kuntien kannattaa miettiä. Ja jos tämä jollakin tapaa lähtee toimimaan, niin samallahan se tietysti helpottaa pääkaupunkiseudun hintapainetta ja asuntopulaa. Jos pääkaupunkiseudulta muuttaa syrjemmälle, niin saa siitä vapautuvasta asunnon hinnasta eläkkeen jatkoksi merkittävän summan, (Puhemies koputtaa) jota voi sitten käyttää omaksi hyväkseen.

17.42 **Katri Kulmuni kesk:** Arvoisa puhemies! Ajattelin tässä toisessa puheenvuorossani jatkaa vielä hieman suomalaisista metsistä. Nimittäin ympäristöministeriön hallinnonalalla on ensi vuonna tulossa paitsi erittäin tärkeitä budjettikirjauksia myös erittäin isoja toiminnallisia asioita, jotka liittyvät myös kansainväliseen lainsäädäntöön ja siihen, miten pohjoiset metsät huomioidaan sitten eurooppalaisissa pöydissä myös hiilinieluna. Valitet-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

tavasti meillä on siellä vähän kirittävää takamatkalta, esimerkiksi Durbanin ilmastokokouksesta, mutta olen kyllä luottavainen, että ympäristöministeri pystyy muiden metsäisten maiden kanssa myös nämä laskentakriteerit kääntämään Suomelle senkaltaisiksi, että meidän metsämme sitovat hiiltä sen sijaan, että päästäisivät sitä.

Suomessahan on metsiä hoidettu erittäin järjestelmällisesti jo lähemmäs sata vuotta. Ei tietääkseni juuri missään maassa ole tällaista perinnettä. Metsämme kasvavat jatkuvasti enemmän kuin niitä käytetään, ja pystymme käyttämään niitä erittäin kestävästi erilaisissa asioissa. Viime vaalikaudella hyväksyttiin kansallinen metsästrategia, jossa määriteltiin, että metsien kestävä hakkuutaso on siellä noin 80 miljoonan kuution luokkaa. Tällä hetkellä metsiä hyödynnetään 65 miljoonaa kuutiota, niin että siinä on noin parikymmentä miljoonaa kuutiota vielä kasvunvaraa myös kestävästi. Myös Suomen ympäristökeskus ja Luonnonvarakeskus ovat todenneet, että tämä on aivan kestävä tavoite, kunhan sitten huolehditaan myös metsien monimuotoisuudesta nimenomaan näiden Metso-rahojen kautta, ja tämä koskettaa ennen kaikkea Etelä-Suomen alueita. Siksi olisi tärkeää, että ensi vuoden aikana hallitus löytäisi ratkaisun, mitä Metso-rahoille tehdään pidemmällä tähtäimellä. Keskusteluissahan tuli esille monenlaisia malleja myös esimerkiksi rahastosta.

17.44 Johanna Karimäki vihr: Arvoisa puhemies! Edustaja Hoskonen piti täällä pöntösä melko railakkaan puheen, ja haluan vain vastata hänelle lyhyesti, että minähän rakastan maaseutua, sen ahkeraa väestöä ja työtä Suomen asuttamiseksi, mutta kyllä rakastan myös isänmaan luontoa.

Luonnontilaisten soiden osuus maamme soista on olemattoman pieni, sillä valtaosa soistamme on ojitettuja. Vapaasti ja luonnontilaisena virtaavia vesistöjä on todella vähän, ja monet ympäristöjärjestöt ovatkin ottaneet sydämenasiakseen virtavesien ennallistamisen. Luonnontilaisen ja monimuotoisen metsän osuus kaikista Suomen metsistä on hälyttävän pieni, sillä valtaosa metsistämme on talousmetsiä. Suojelun tasoa on onnistuttu parantamaan hankkimalla uusia suojelualueita muun muassa Etelä-Suomen metsäluonnon monimuotoisuuden Metso-ohjelmalla. On vastuutonta, että hallitus on leikannut tämän vapaaehtoisen suojelun ohjelman määrärahasta yli puolet pois. Se vaarantaa laajojen yhtenäisten suojelualueiden toteuttamista ja kiihdyttää kuudetta sukupuuttoaaltoa.

Asiantuntijoiden mukaan hallituksen bioenergian edistämissuunnitelmat ovat ylimitoitettuja ja uhkaavat luonnon monimuotoisuutta. Suomen luontotyyppien suojelua pitää oleellisesti parantaa, sillä puolet Suomen eri luontotyypeistä on luokiteltu uhanalaisiksi. Moni eliölaji on vaarassa kadota sukupuuttoon. On keskeistä valmistella ja toteuttaa uhanalaisten lajien luonnonsuojelulain mukaisia suojeluohjelmia. Kun lajia suojellaan, suojellaan myös sen elinympäristöä.

Arvoisa puhemies! Hyvä asia on päätös uuden kansallispuiston perustamiseksi Suomen 100-vuotisjuhlan kunniaksi. Nyt perustetaan pohjoisen Hossa, ja myös etelän Porkkala on saanut rahoitusta retkeilymahdollisuuksien kehittämiseen 500 000 euroa. Työ Porkkalan puolesta jatkuu, sillä monet seikat puoltavat Porkkalamäkeä kansallispuistoksi. Porkkala on pääkaupunkiseudun viherkehän läntinen, merellinen helmi. Se on suosittu retkeilyalue, jossa voi kulkea rantakallioilla, uida uimapaikoilla ja veneillä saaristossa. Merellinen luonto, lintuodot, kalliot, rantaniityt ja vedenalaiset harjut on säästettävä jälkipolville. Porkkalan kansallispuiston perustaminen turvaisi parhaalla mahdollisella tavalla alueen luontoarvot. Koska alueella on nyt pieniä, vaikkakin upeita, erillisiä virkistysalueita, se on rikkonainen ja kaipaa kokonaisvaltaista kehittämistä, muun muassa laajempia ulkoilureittejä.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Arvoisa puhemies! Itämeren suojelua on jatkettava määrätietoisesti. Itämeressä on rikkivedyn valtaamia hapettomia syvänteitä, joista elämä on hävinnyt kokonaan. Huolestuttavaa on se, että näiden hapettomien aavikoiden laajuus on kasvanut nopeasti ja hapettomia alueita löytyy myös yhä lähempänä rannikkoa. Uudenmaan ely-keskuksen vuoden 2012 raportin mukaan huomattava osa Uudenmaan saariston vesistä on elinkelvotonta kailoille ja pohjaeläimille. Happikadosta kärsiviä alueita löytyy pitkin rannikkoa muun muassa Hangon, Tammisaaren, Sipoon ja Porvoon edustoilta.

Saaristovesien ongelmat ovat pitkään olleet esillä Varsinais-Suomessa. Siellä ravinnepäästöjä vähentäneet Teho- ja Teho Plus -hankkeet ovat auttaneet tilannetta. Hallituksen budjettiehdotuksesta ensi vuodelle ilmenee, että Itämeren suojelun edistämiseen ja ravinteiden kierrätysohjelman toteuttamiseen varattuja määrärahoja kohdennetaan erityisesti Saaristomeren ja Selkämeren valuma-alueille.

Jokaisella alueella on omat haasteensa. Siksi on tärkeää, että myös Uudellamaalla on hanke, jossa haetaan täsmätoimia maatalouden valumien vähentämiseksi yhteistyössä maataloustuottajien kanssa. Uudenmaan Ravinteet hallintaan -hanke toimikin vuosina 2009—2014, ja tässä hankkeessa on selvitetty alus- ja kerääjäkasvien käyttöä ravinteiden sitojina ja maan kuohkeuttajina. Kiinnostus tähän hankkeeseen on ollut todella suurta. Iso joukko viljelijöitä on halunnut mukaan hankkeeseen, jossa haetaan ratkaisuja Uudenmaan alueen haasteisiin maatalouden ravinnepäästöjen vähentämiseksi. Neuvontaa parhaista käytänteistä tulee olla jatkossakin Uudenmaan viljelijöiden käytettävissä, ja toivon aloitteelle määrärahan osoittamisesta Itämeren suojeluun Uudellamaalla tässä salissa laajaa tukea.

17.49 Hanna Kosonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Pariisin ilmastopöytäkirja oli kään- teentekevä hetki koko maailmalle, myös Suomelle. Päästöjen vähennystarve maailmanlaajuisesti hyväksyttiin ja todettiin. Suomessa on energia- ja ilmastostrategia jo tuossa muutama viikko sitten julkaistu, ja hallitus on erittäin hyvällä tiellä ilmastonmuutoksen torjunnassa. Ympäristöministeriön hallinnonalalla on esimerkiksi puurakentamisen ohjelma, joka on erinomainen esimerkki ilmastonmuutoksen torjunnasta. Siinä hiilen varastointi toteutuu mitä parhaimmalla tavalla. Puurakennukset ovat terveellisiä, kauniita ja vieläpä ilmastolle ystävällisiä. Puurakentamisen ohjelmassa paloturvallisuusmääräykset käydään tarkasti läpi ja sitten muun muassa edistetään julkisten vihreiden rakennushankkeiden valmistelua.

Ehkäpä vähän vähemmälle huomiolle ilmastonmuutoksen torjunnassa ovat jääneet kiertotalouden mahdollisuudet, mutta ympäristöministeriö on yhteistyössä Sitran kanssa laatinut Suomelle tämän vuoden aikana kiertotalouden tiekartan, jota ensi vuonna lähdetään todella toteuttamaan. Ja tämä on todella olennainen osa ilmastonmuutoksen torjuntaa, nimenomaan materiaalien säästön merkeissä. Tämän täytyisi olla kaikessa oleellisena ja kiinteänä osana ajateltunakin.

Tässä jo edustaja Karimäkikin kävi tätä ravinnekierrätyksen pakettia läpi, ravinteiden talteenottoa ja niitä projekteja ja pilotteja, joita on lähdössä käyntiin ja jo valmistunut. Muuten kiertotalouden tiekartassa Suomella on tavoitteena edelläkävijyys. Ja jos mietitään, niin se on myös taloudellisesti erittäin kannattava hanke: on ajateltu, että vuoteen 2030 mennessä vuotuinen arvo voi olla 2—3 miljardia euroa, ja tämä pelkästään konepaja- ja metsäteollisuuden, ruokahävikin, kiinteistöjen käyttötarkoituksen muutoksen, yksityisen kulutuksen ja secondhand-kaupan ja ravinnekierron osalta, eli kun siihen lisätään

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

muut, koko kansantalouden muutokset — jos mennään kiertotalouden piiriin — niin edut ovat huomattavasti suuremmat sen jälkeen.

Meidän koko taloutemme — ja myös ilmastonmuutoksen torjunta — on jo pitkään perustunut muun muassa metsäteollisuudelle ja metsän kestäväälle käytölle. Ensi vuonna yksi tärkeimpiä asioita edunvalvonnassa on ehdottomasti komission viime kesänä antama asetusehdotus maankäytöstä, maankäytön muutoksesta ja metsätaloussektorin energia- ja ilmastopakettien muuttamisesta eli tämä LULUCF-esitys. Jos vielä käydään läpi niitä asioita, mitkä siinä ovat Suomen kannalta pielessä, niin ensimmäinen ero arvioissa on puuston kasvuennusteissa, eli komissio arvioi Suomen vuotuisen puustonkasvun selkeästi alhaisemmiksi kuin esimerkiksi Luke arvioi. Ja toinen ero on eroavaisuuksissa maankäytön luokituksessa. Komissio luokittelee muun muassa kivennäismaat, kalliot, hietikot ja tunturitkin sellaisiksi alueiksi, joilla voisi mulla kasvattaa hyvin metsää. Kolmas iso ero on metsitys- ja metsäkatoennusteissa. Jos ajatellaan, että komission mukaan Suomi pystyisi metsittämään kolminkertaisen määrän ei-metsämaata vuoteen 2050 mennessä, niin tähän ei voi pitää paikkaansa, koska koko Suomi on aika lailla yksi metsä. Tämä eroaa valtavasti Euroopan jo kaadetuista metsävaltioista. Tämä on siis Suomen kannalta äärimmäisen tärkeä hanke, joka täytyy huolella viedä loppuun asti, jotta nämä laskentakriteerit saadaan muutettua oikealle tolalle.

17.55 Riitta Myller sd: Arvoisa puhemies! Ministeri Tiilikainen tuossa debatissa sanoi, että asuntoja rakennetaan Suomessa nyt ennätystahtia. Mutta kysymys kuuluu, millaisia asuntoja rakennetaan: Rakennetaanko sellaisia asuntoja, joita ihmiset tarvitsevat tällä hetkellä? Rakennetaanko kohtuuhintaisia asuntoja? Rakennetaanko sellaisia asuntoja, joita perheet tarvitsevat? Tässä keskustelussa ei lainkaan kiinnitetä tähän puoleen huomiota.

Tällä hetkellä todellakin asuntoja rakennetaan. Rakennetaan hyvin pieniä asuntoja, rakennetaan hyvin kalliita asuntoja. Täällä pääkaupunkiseudulla on jo paljon näitä kalliita pieniä — ehkä ei niitä pienimpiä, mutta sitten hieman isompia — asuntoja tyhjänä, nimenomaan kalliita vuokra-asuntoja tyhjillään. Me tiedämme kaikki sen keskustelun, mitä viime päivinä on käyty esimerkiksi näistä uusista asuntorahastoista. Siellä on mahdollisesti syntymässä kupla, ja tähän meidän on myöskin varauduttava. Tästä syystä juuri asuntopolitiikkaa ei voi jättää yksistään markkinavoimille. Me tarvitsemme yhteiskunnan ohjausta: sekä kaavallista ohjausta että määrällistä ohjausta sekä laadullista ohjausta ja erityisesti sitä, että meillä on monimuotoisia asuntoja tarjolla ja meillä on erityisesti koko maassa kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja ja myös kohtuuhintaisia omistusasuntoja.

Tätä kohtuuhintaisuutta ei voi liiaksi korostaa, koska se on myöskin meidän kasvun este Suomessa, että ihmisillä ei ole varaa asua siellä, missä on työpaikkoja. Sosialidemokratien mielestä tämä kymmenvuotinen lyhyt korkotuki ei ratkaise tätä kysymystä, koska se tuottaa suurin piirtein kovan rahan vuokra-asunnon hintaista asuntotuotantoa. Sen sijaan todellakin kiirehdimme sitä, että hallitus tuo sen esityksen, jota myös eduskunta kokonaisuudessaan on edellyttänyt, että tämä pitkä korkotuki korjataan niin, että sen avulla voidaan tuottaa asuntoja, jotka ovat kohtuuhintaisia, ovat omakustannehintaisia eli eivät tuota voittoa kenellekään. Kaikki tuki, mikä yhteiskunnalta tulee, menee suoraan asukkaalle. Tämän pitää olla se ehdoton edellytys myös tässä asuntotuotannossa.

Täällä on paljon puhuttu Metso-ohjelmasta. Tärkeää on ollut huomata, että laajasti ollaan sitä mieltä, että tämä rahoitus pitää saada sellaiselle uralle, että tämä ohjelma toteutuu. Itse haluan vielä painottaa niitä asioita, joita sosialidemokraatit ovat omassa vaihtoehto-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

budjetissaan tuoneet esille, ja kysymys on siitä, miten yhdistämme ympäristönsuojelun, luonnonsuojelun ja työllisyyden. Ja tämä tapahtuu kaikkein parhaiten niin, että pidämme todellakin huolta meidän luonnosta, lisäämme varoja ympäristönhoitotyöhön. Silloin myös nämä autiotuvat ovat paremmassa hoidossa kuin tällä hetkellä. Meillä Suomessa on äärettömän hyvät ulkoiluverkostot, liikuntaverkostot, patikointiverkostot, mutta ne tarvitsevat huolenpitoa. Meillä on myöskin hyvät mahdollisuudet kalastaa. Nämä järvet ja joet tarvitsevat hoitoa. Tätä varten tarvitaan työvoimaa.

On todellakin järkevää työllistää nuoria, pitkäaikaistyöttömiä, maahanmuuttajia sellaisiin tehtäviin, joista on kaikille iloa ja hyötyä. Tästä syystä olemme painottaneet sitä, että tänne vesien- ja ympäristönhoidon edistämiseen ja Metsähallituksen luontopalveluihin tulee saada lisää varoja ja tätä kautta todellakin yhdistää se, että on järkeviä työkohteita ja näillä järkevillä työkohteilla saadaan sitten myöskin ympäristönsuojelua parannettua.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Mitään laajempaa debattia emme aloita, mutta annan vastauspuheenvuoron edustaja Heinoselle ja sitten vastauspuheenvuoron edustaja Myllerille sen jälkeen, jos hän haluaa.

18.00 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Myller nosti esille asuntopulan. Meillä on krooninen asuntopula tietyillä alueilla, ja itse asiassa pula on kaikenlaisista asunnoista, ja se nostaa hintoja. Sen takia on hyvä, että tämä kymmenen vuoden välimalli, korkotukimalli, otetaan nyt käyttöön. Me saimme jaostossa selvityksen siitä, että tämä uusi kymmenen vuoden välimalli on herättänyt runsaasti kiinnostusta ja alustavat vuokrat kertovat siitä, että tällä syntyy kohtuuhintaista. Edullisimmat vuokratasot, joita näissä hakemuksissa oli, olivat noin 10 euron paikkeilla ja siitä ylöspäin. Se kertoo siitä, että tämä toimii. Tyytyväinen olen myös siihen, että nyt ensimmäistä kertaa näitä taloja rakennetaan myös kasvukäytävälle eli Helsingistä esimerkiksi pääradan varteen Riihimäelle kohti Tamperetta eli sellaiselle alueelle, missä jo liikkumis- ja kulkuyhteydet ovat kunnossa.

18.01 **Riitta Myller sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Meillä ei todellakaan ole kaikenlaisista asunnoista puutetta. Meillä ei ole kalliista vuokra-asunnoista eikä myöskään ylikalliista omistusasunnoista puutetta. Niitä on rakennettu, koska on oletettu, että ihmisten ostovoima kasvaa tai sellaisia perheitä on enemmän kuin niitä onkaan. Sanoitte, että tässä kymmenen vuoden korkotukimallissa on jopa 10 euron neliövuokria. ARAstahan on todettu, että tämä on virhelaskelma, mitä siellä yrityksissä on tehty, kun tällainen tarjous tehtiin. Kukaan ei usko, että niillä ehdoilla saadaan tämän 40-vuotisen ARAn hinnan mukaista asuntotuotantoa. Todellakin kyse on siitä, että me tarvitsemme pysyvässä vuokra-asuntokäytössä olevia asuntoja.

Puhemies Maria Lohela: Vielä yksi vastauspuheenvuoro edustaja Torniaiselle.

18.02 **Ari Tornainen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomeen tarvitaan kaikenlaisia asuntoja lisää. Ihmiset myöskin haluavat asua omakotitaloissa, ja myöskin omakotiasumista tulee lisätä. Mutta kerrostaloista kun puhutaan, niin me tarvitsemme todellakin kohtuuhintaista vuokra-asuntotuotantoa. Sitä ei ratkaista pelkästään jollain korkotukimalleilla. Kymmenvuotisivälimalli on hyvä malli, siihen tuli paljon hake-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

muksia, ja sen kautta käynnistyy myöskin uusia hankkeita paljon. Mutta hallitus on myöskin sitoutunut, kuten ministeri Tiilikainen sanoi, tutkimaan tätä 40 vuoden mallia ja kehittämään sitä. Se on tärkeä. Mutta itse haluan painottaa sitä, että kaikkein suurin asia, jolla me saamme parannettua kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotantoa, on se, että kunnissa kaavoituksen yhteydessä huomioidaan asia ja ei tehdä liian kireitä kaavoitusnormeja sinne kaavoitukseen vaan otetaan niissä huomioon, miten pystytään edullisesti myöskin rakentamaan.

18.03 Saara-Sofia Sirén kok: Arvoisa puhemies! Tämä käsittelyssämme oleva hallinnonala, ympäristöministeriön pääluokka on todellakin määrärahoiltaan varsin pieni, ja lähinnä niukkuutta on tältäkin osin jaettavissa. Mutta haluaisinkin nähdä, että tätä ympäristöpolitiikkaa ajateltaisiin nyt laajemmin kuin ainoastaan ympäristöministeriön hallinnonalan osalta.

Kestävä kehitys on ollut sellainen sanapari, mitä täälläkin on salissa tänään kuultu, ja se on minusta oikein mukava kuulla, että kestävä kehitys halutaan yhdessä edistää. Tuossa taannoin käytiin ajankohtaiskeskustelu kestävästä kehityksestä, ja sen yhteydessä ehdotinkin, että annettaisiin selonteko kestävä kehityksen edistämisestä. Haluan mainita tämän tässäkin yhteydessä, koska tämä olisi hyvinkin tarpeellista, jotta kestävä kehityksen tavoitteet näkyisivät kansallisesti, ihan kaikissa ministeriöissä ja myöskin kaikissa valiokunnissa tässä talossa. Ympäristöpolitiikka ei siis ole yhtä kuin nämä pienet määrärahat, jotka ympäristöministeriön hallinnonalalla ovat käytössä, vaan ympäristö tulee huomioida ihan kaikessa päätöksenteossa, mitä me teemme.

No, Metso-rahoista on puhuttu jo paljon. Myöskin meidän ympäristövaliokuntamme on kiinnittänyt tähän huomiota, ja ehdotimme 3 miljoonan euron määrärahan lisäystä tähän tarkoitukseen. Se supistui sitten 2 miljoonaan euroon valtiovarainvaliokunnassa, mutta toki iloitsemme tästäkin lisäyksestä. Se tulee aivan ehdottomasti tarpeeseen ja hyvään käyttöön. Nyt kun meidän puunkäyttö lisääntyy, niin totta kai samalla meidän on kannettava huolta ja kiinnitettävä entistä enemmän huomiota metsiemme monimuotoisuuteen, etenkin juuri talousmetsien kohdalla.

Vähän tähän samaan asiaan liittyen haluankin nostaa mielenkiintoisen mahdollisuuden esille nimenomaan luonnon monimuotoisuuden suojelun osalta, nimittäin habitaattipankit. Tässä on sellainen ehdotus, jota minusta olisi hyvä selvittää ja miettiä, miten voisimme habitaattipankkeja Suomessa edistää nimenomaan tämän biotalouden vahvan nousun rinnalla.

Täällä ympäristöministeriön pääluokassa Pidä Saaristo Siistinä ry:lle osoitettu 500 000 euron määräraha alushankintaan, hyvin tarpeelliseen alusinvestointiin, on oikein positiivinen valopilkku tässä kokonaisuudessa. Tällä on sellainen tausta, että ympäristövaliokunnassa ehdotin tätä asiaa jo viime vuoden budjettikäsittelyn yhteydessä ja meidän ympäristövaliokuntamme yksimielisesti, yhteisesti ehdotti tätä sitten eteenpäin. Silloin sitä määrärahaa ei tullut, mutta nyt todella hienosti jo valtiovarainministerin budjettiehdotukseen tämä määräraha sisältyi, ja oikein hyvä niin. Tällä päätöksellä turvataan saariston jätehuolto, joka tällä hetkellä nojaa hyvin vahvasti nimenomaan Pidä Saaristo Siistinä ry:n tekemään työhön, ja nämä käytössä olevat alukset, ennen kaikkea tämä Roska-Roope, ovat ilman muuta elinkaarensa päässä, ja kriittinen tarve on tälle uudelle alukselle. Kaikkiaan pitääkin pohtia sellainen pitkän tähtäimen tulevaisuusnäkökulma, jolla voidaan turvata

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

saariston jätehuolto ja tämä hyvä työ, mitä nyt Pidä Saaristo Siistinä ry:n vapaaehtoisein maksuihin pohjautuvalla työllä tehdään. Tämä on isomman pohdinnan paikka.

Järvilohi on erittäin uhanalainen, ja siitä haluan vielä erikseen mainita. Saimaannorpan uhanalaisuus on meille tuttu, mutta itse asiassa tämä uhanalainen järvilohi on vielä kriittisemmässä tilanteessa, ja meidän pitää siihen viimeistään nyt havahtua. Jokien patoaminen, vesivoima, on siellä isosti taustalla, mutta huolestuttaa myös kovasti yleistynyt salakalastus, joka todellakin uhkaa tätä hienoa lajia. Olen myös ehdottanut korvausarvon määrittämistä uhanalaiselle järvilohelle. Muilla uhanalaisilla eläimillä ja myös kasveillahan tällainen korvausarvo on, mutta uhanalaiselta järvilohelta se puuttuu.

18.09 Petri Honkonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Aikaisemmassa keskustelussa edustaja Niinistö otti esille muutokset, joita eri maakunnissa nyt maakuntakaavoihin ollaan tekemässä suojelualuumerkintöjen osalta. Nythän on niin, että maakuntakaavassahan ei tarvitse ilmoittaa kaikkea. Maakuntakaavassa määritellään ne asiat, mitä maakunnan liitto milloinkin päättää ja mitkä maakunnan liitto milläkin hetkellä katsoo tarkoituksenmukaisiksi, ja nämä suojelualueet ovat sitten eri keskustelu.

Tässä täytyy myös nostaa esille ja huomioida se seikka, että useat näistä suojelualuemerkinnoista maakuntakaavoissa ovat olleet siellä aika pitkään ilman, että on ollut valtiolla riittäviä resursseja lunastaa näitä alueita maanomistajille. Tässä voidaan puhua jo jonkinasteisesta omaisuudensuojakysymyksestä, jos resursseja ei kerran osoiteta näiden alueiden lunastamiseen. Tämä on keskustelu, joka ennen kaikkea liittyy varmasti yhä vahvemmin tulevaisuudessa maakuntakaavoitukseen, kun se toimivalta nyt sitten maakunnille on siirtynyt pysyvästi.

Täällä käytiin maankäytöstä muutenkin laajemmin keskustelua. Nythän hallitus osana normien purkua selkeyttää tiettyjen lupa-asioiden käsittelyä ely-keskusten ja kuntien välillä. Itse näen, kun nousi esille tämä haja-asutusalueiden rakentaminen, että meille on suurempi ongelma se, että sinne ei rakenneta, ei ole rakennustoimintaa, kuin se, että siellä tapahtuisi hallitsematonta yhdyskuntakehitystä.

Mielestäni nämä muutokset, joita nyt on tehty ja mitä nyt eduskunta ja ympäristövaliokunta ensi keväänä käsittelevät tähän niin sanottuun karalusuun — kaavoituksen, rakentamiseen ja luvituksen sujuvoittamispakettiin — liittyen, ovat tärkeitä. Ne ennen kaikkea vahvistavat tämän lainsäädännön hyväksyttävyyttä ja varmasti osuvat ihmisten oikeustajuun. Se on sitten eri keskustelu, kuinka kunnissa jatkossa varmistetaan, että nämä kaikki tehdään niin sanotusti virkavastuulla, kuten ely-keskustenkin viranomaiset tekevät.

Arvoisa puhemies! Haluaisin tässä vielä nostaa esille biotalouden ja varsinkin muovin käytön. Taisi olla edustaja Juvonen, joka nosti muovin käytön ja merten vesistöjen roskaantumisen ongelmat esille. Tämä on itselleni erittäin tärkeä aihe, ja nythän meillä on aika hyviäkin mahdollisuuksia, laajoja mahdollisuuksia, korvata muovia kotimaisesta puukuiduista valmistetuilla materiaaleilla, tietenkin esimerkiksi muovin kierrätyksen ja muovin käytön yleisen vähentämisen ohella. Meillä on useita startup-yrityksiä, jotka biotalouden hengessä ovat kehittäneet uusia materiaaleja korvaamaan muovia. On liikkeellä useita hankkeita, joissa pyritään puukuitupohjaisia lankoja ja sitä kautta kankaita, kangasmateriaaleja, valmistamaan. Näille tietenkin toivomme kaikkea hyvää.

Mutta me tarvitsemme tämän muovin osalta myös lainsäädännöllistä valtiovallan ohjausta, jotta muovin käyttö, ikään kuin turhan muovin käyttö, voisi vähentyä. On tutkittu, että aika iso osa niin sanotuista mikromuoviongelmista tulee ensinnäkin jätevesien muka-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

na. On tutkittu Suomen sisävesiä ja todettu, että isojen yhdyskuntien läheisyydessä olevissa järvisäkin on jo mikromuoviongelmaa, kun se jätevedenpuhdistamoista sinne pääsee. Toisekseen muovisten ostokassien käyttöä tulisi vähentää tai pyrkiä korvaamaan ne biohajoavilla materiaaleilla, mutta tähän tarvitaan lainsäädännöllistä painetta. Olenkin sitä mieltä, että hallituksen tulisi nyt harkita, pitäisikö meidän yksi osa-alue kerrallaan nyt siten puuttua muovin aiheuttamaan ympäristöongelmaan, joka on itse asiassa iso globaalin haaste ja nousi esille myös tuolla Meksikossa olleessa kansainvälisessä kokouksessa, jonka ministeri Tiilikainen omassa puheenvuorossaan nosti esille.

18.14 Eerikki Viljanen kesk: Arvoisa puhemies! Täällä on paljon puhuttu Metso-hankkeesta, ja keskustelua on ollut erittäin mukava kuunnella, kaikki kun täällä tuntuvat kannattavan Metsoa. Metso on menestystarina. Ohjelman toteutuksessa on kyetty turvaamaan luonnon monimuotoisuuden säilymistä tärkeimmillä ja herkimmillä alueilla metsien talouskäytön suuntautuessa muille alueille. Kiistaa Metsosta tuntuukin löytyvän lähinnä vain siitä, ovatko Metsoon ensi vuodelle tehtävät satsaukset riittäviä vai eivätkö. Minäkin toivoisin, että meillä olisi mahdollista kohdistaa Metsoon enemmän varoja, siksi vankasti kannatan tätä vapaaehtoisuuteen pohjautuvaa suojelua. Mutta olen tyytyväinen siihen 2,5 miljoonan euron lisäykseen, minkä valtiovarainvaliokunta Metsolle teki. Uskon, etteivät tärkeät kohteet jää Metson määrärahojen takia suojelematta, vaikka niiden suojelu vähän viivästyisikin. Se, että nämä alueet ylipäänsä ovat vielä suojeltavissa, osaltaan kertoo siitä, että nuo alueet on tunnistettu ja niitä on jo pitkälti vapaaehtoiselta pohjalta suojeltu, aivan kuten täällä ministeri Tiilikainenkin esimerkinomaisesti meille kertoi.

En muutenkaan näe tilannetta niin synkkänä kuin aiemmin esimerkiksi edustaja Emma Kari. En näe, että Suomen metsien lisääntyvä käyttö tuhoaisi luontomme. Tulevat kasvavat hakkuut kohdistuvat talousmetsiin ja niissä nyt käyttämättä olevaan potentiaaliin. Itse asiassa lisääntyvät hakkuut talousmetsissä voivat koitua Metsonkin tulevaisuuden turvaksi synnyttämällä lisääntyvän työn ja toimeliaisuuden kautta kasvavia verotulokertymiä, siis verovaroja, joilla Metsokin kustannetaan.

18.16 Pertti Hakanen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Vielä palaan hieman tuohon keskustelun aiemmassa osassa olleeseen jätevesiasetukseen, mikä herätti aika merkittävästi täällä myöskin mielipiteitä. Haluan tässä kohtaa vielä korostaa ja muistuttaa, että nykyinen hallitus ministeri Tiilikaisen johdolla teki merkittäviä muutoksia jätevesiasetukseen ja sitä kautta helpotti maaseudulla asujien jatkoasumiskykyä ja sillä tavalla myöskin kevensi tarvittavia investointeja. Siitä olen aivan samaa mieltä kuin vihreitten edustaja Karimäki, että kyllähän asetukset ja lainsäädäntö suojelevat luontoa, mutta byrokratiaa keventämällä kuitenkin kyllä meidän pitää luoda myöskin mahdollisuuksia jatkossakin elää, asua, yrittää siellä maaseudulla.

Toki tässä keskustelussa tuli huolestuttavampikin piirre esille, kun SDP esitti, tai eivät suoraan esittäneet mutta osoittivat kyllä kovan ponnekkisuuden siihen, pitäisikö meidän kuitenkin palata siihen vanhaan jätevesiasetukseen, mikä oli aivan käsittämätön heitto, mutta toisaalta se varmaan oli debatin kiihkeyttä ja jääköön varmaan toiseen arvoon. (Välihuutoja) Mutta kyllähän meillä kuitenkin on se asia, että täytyy muistaa kaiken aikaa, että jos me teemme kevennyksiä sääntelyyn, byrokratiaan, niin ei kukaan ministeri, ei mikään ministeriön taho, varsinkaan ympäristöministeri, tee sitä luonnonarvoja tuhoten vaan arvokkaasti ajatellen sitä, millä tavalla voidaan toimia niin, että luonnonarvot säilyisivät.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Tähän jätevesiasetukseen vielä huomio: Me kaikki varmaan olemme siitä huolissamme, että vanhan muutosvaiheen aikana mentiin pitkään, tuli kovia kustannuksia pieniin yhden kahden hengen talouden asuinkiinteistöihin. Ne olivat aivan kohtuuttoman kalliita, ja vielä kaiken lisäksi ne eivät olleet toimivia järjestelmiä, elikkä tässä me pääsemme nyt huomattavasti parempaan suuntaan.

18.18 Ari Torniainen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tässä on käyty tänään illansuussa hyvää keskustelua ympäristöministeriön hallinnonalan budjetista. Haluan myös omalta osaltani kiittää valtiovarainvaliokuntaa niistä lisäyksistä, joita he budjettiin tekivät. Elikkä ensinnäkin Metso-ohjelman toteuttamiseen tuli 2 miljoonaa euroa lisää. Se ohjelma on osoittanut toimivuutensa, sillä on saatu erittäin hyviä tuloksia, ja kaiken kaikkiaan on myöskin hienoa, että se on vapaaehtoinen ohjelma. Vapaaehtoisuudella saadaan paljon aikaan, ei pakolla. Tuolla Metso-ohjelmalla edistetään nimenomaan talousmetsien hoitoa. Tärkeä on myöskin tuo 250 000 euron lisäys Metsähallituksen julkisiin hallintotehtäviin, sillä Luontopalveluilla on erittäin työllistävä vaikutus erityisesti harvaan asutuilla alueilla.

Tärkeä on myös Suomen Metsästäjäliitolle 50 000 euron lisämääräraha. Sen tekemä ympäristötyö on laajuudeltaan ja vaikuttavuudeltaan todella merkittävää monella tavalla, muun muassa vaikkapa kosteikkojen rakentamisessa. Ja tuohon kosteikkojen rakentamiseen haluan vielä erityisesti ottaa kantaa, sillä siitä on saatu erittäin hyviä kokemuksia vesistönsuojelussa muun muassa Pien-Saimaan alueella. Siellä on jo usean vuoden ajan vapaaehtoisen työn kautta, nimenomaan vapaaehtoisuuteen perustuen, rakennettu noin vähän yli 30 valmista kosteikkoa, ja siellä on myöskin rakenteilla tai suunnitteilla yli 20 kosteikkoa lisää semmoisten jokien ja ojien suihin, jotka laskevat suoraan vetensä Pien-Saimaalle. Tämä sai alkunsa siitä, kun siellä eräänä talvena havaittiin isot leväilmiöt ja sitä kautta lähdettiin pohtimaan, mitä voidaan tehdä Pien-Saimaan vesistön parantamiseksi. Tämä kosteikkojen rakentaminen on iso asia. Sen lisäksi siellä on myöskin eräs pumppaamo, joka on erittäin energiatehokas, ja siinä on myöskin uutta innovaatiota nimenomaan teknisen yliopiston avulla kehitetty. Samoin sillä alueella on suoritettu kalastonhoitoa, ja tulokset ovat erittäin hyviä ja lupaavia.

Arvoisa puhemies! Vain työllisyydellä turvaamme palvelut, ja rakennusala työllistää sekä suoraan että välillisesti erittäin paljon ihmisiä. Se on tärkeä asia, ja siksi myös sinne kannattaa kiinnittää huomiota. Huomionarvoista on se, että talon rakentamisen aloitukset kääntyivät kasvuun nimenomaan vuoden 2015 loppupuolella ja rakentamisen uudistuotannon volyyymi kasvaa reipasta vauhtia tänä vuonna. Ennusteiden mukaan myönteinen kehitys jatkuu myös ensi vuonna, sillä tilastojen mukaan talon rakentamisen aloitustyöt ovat yhä lisääntyneet.

Asuinrakentamista on rahastojen lisäksi auttanut myös jonkin verran piristynyt kuluttajakysyntä, ja myös se on tärkeää, että nimenomaan kuluttajat ovat kiinnostuneet uusista asunnoista. Tähän myönteiseen kehitykseen on varmasti monia syitä, mutta tärkeitä asioita ovat nimenomaan hallituksen toimet, joita hallitus on jo tehnyt. Siellä muun muassa maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimukset on solmittu ja valtion tukemaa asuntotuotantoa on lisätty — siellä oli se paljon puhuttu 10 vuoden välimalli, joka on, ja myöskin 40 vuoden mallia kehitetään — sitten yleishyödyllisyyttä koskevia rajoituksia on muutettu ja monia muitakin asioita. Samoin myöskin ensi vuodelle on tämä kaavoituksen, rakentamisen ja luvituksen sujuvoittamishanke täällä eduskunnassa, ja toivon, että se menee eteenpäin.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Täällä on kiinnitetty huomiota myöskin puurakentamisen edistämiseen. Itse kannatan sitä vilpittömästi myöskin, ja toivon, että myöskin opasmateriaali julkisen puurakentamisen edistämiseksi valmistuu keväällä ja että säädösten uudistaminen osana Suomen rakentamismääräyskokoelman kokonaisuudistusta valmistuu ensi vuonna. Toivon vilpittömästi näitä.

Arvoisa puhemies! Haluan tähän loppuun sanoa sen, että kaikkea rakentamista ei voida tehdä puusta ja siksi olen erittäin huolissani siitä, että viime aikoina on betonin laatuongelmia ilmennyt huomattavasti Suomessa. Niitä on jo useammassa kohteessa, ja taitaa olla noin viisi kohdetta, joita nyt selvitetään. Ja toivon, että ympäristöministeriö yhdessä Tukesin kanssa paneutuu tähän asiaan erittäin huolella yhdessä betoniteollisuuden ja rakentajien kanssa ja saadaan selvyys siitä, mistä nämä ongelmat johtuvat. Näin ei voi olla, ja nyt on saatu tietoa, että noin kolmen kuukauden päästä saataisiin ennakkotietoa, mistä nämä ongelmat johtuvat. Minusta se on liian myöhään. Toivon, että tähän asiaan paneudutaan erittäin huolella.

18.24 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Tänään tässä ympäristöministeriön hallinnonalan kokonaisuudessa on keskusteltu ja tuotu esille hyvin paljon sitä, että määrärahat uusien suojelualueitten perustamiseen ovat vähentyneet. Tässä on nyt kuitenkin muistettava yksi olennainen asia: Ne suojelualueet, mitkä on perustettu, ovat jo olemassa. Niitä ei kukaan ole viemässä pois. Eli meillä on tilanne se, että aina kun meille tulee yksikin hehtaari lisää suojelualueita, niin se on enemmän kuin aikaisemmin, eli minusta on ihan kohtuutonta vedota siihen, että meillä ei lisätä uusien suojelualueitten perustamista niin valtavasti.

Sitten haluan tuoda esille myöskin sen saman asian, mitä ministeri Tiilikainen toi hyvin esille, että me maanomistajat kaikki olemme ympäristönsuojelijoita. Meillä jokaisella on omat suojelualueet. Minäkin omistan metsiä, ja siellä on tiettyjä alueita, mihin ei ikäkuuna päivänä tule varmasti kukaan koskemaan. (Keskustan ryhmästä: Juuri näin!) Varmasti myöskin salissa olevat muut maanomistajat tämän allekirjoittavat. Näitä ei ole laskettu mihinkään eikä huomioitu millään tavalla. Joskus olisi ihan hyvä, että huomioitaisiin tämä sama asia ja laskettaisiin, kuinka paljon meillä todellisuudessa Suomessa on suojelualueita. Niitä on paljon.

Toinen asia on se, että meillä on Suomessa myöskin hyvin paljon perikuntia, kaupunkimetsänomistajia, jotka eivät ikinä tule omiin metsiinsä koskemaan. Enemmänkin meidän tulisi nyt miettiä sitä, miten me nämä jakamattomat perikunnat saisimme siihen tilanteeseen, että niiden metsänhoitoasiat saataisiin järjestettyä, sillä aina ei ole etu se, että metsät ovat hoitamattomina siellä, vaan se, että tietyllä tavalla metsänhoidolla saamme paljon hyviä, myös ympäristöllisiä ja ilmastollisia tuloksia aikaiseksi.

Vuosi sitten tässä samassa yhteydessä puhuttiin melkein joka puheenvuorossa Hossasta. No, ainakin se puhe tuotti tuloksia, ja nyt sitten kesällä pääsemme juhlimaan uutta Hossan kansallispuistoa ja siitä varmasti ensi kesänä sitten saamme puhua lisää. Tämä oli hyvä esimerkki siitä, miten näitä suojelualueita tulee.

Tähän yhteyteen sitten sanon myöskin sen asian, että on todella hieno asia, että valtiovarainvaliokunta lisäsi Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien hoitamiseen 250 000 euroa. Tämä on määräraha, jolla pystytään saamaan näitä meidän kansallispuistojemme hoitotoimenpiteitä paremmalle tolalle. Elikkä muistetaan se, että kun me laitamme määrärahoja suojelualueitten perustamiseen, meidän on myöskin hoidettava ne. Niistä on pidet-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

tävä huolta. Emme me voi noin vain jättää alueita jättömaiksi, vaan meidän pitää suoje-lualueista huolehtia ja meidän pitää varata vuosittain määrärahoja niiden hoitamiseen. Nyt on hyvä asia, että myönnettiin näitten hoitamiseen 250 000 euroa määrärahoja lisää, entis-tä enemmän, tämän juhluvuoden kunniaksi.

Seuraavana asiana tässä salissa keskusteltiin tänään, miten ympäristöviranomaisten roo-lia ely-keskuksissa ja alueellisten ympäristöviranomaisten roolia nytten heikennettäisiin. Minä näen tämän asian kokonaan toisinpäin. Elikkä jatkossa me estämme päällekkäistä työtä. Me voimme käyttää ely-keskusten ympäristöviranomaisten roolia ja työtä myöskin siihen, että he auttavat kuntia tekemään entistä parempia päätöksiä. Emme me tarvitse val-vojia valvojien päälle. Riittää, että meillä on yksi oikeuslaitos, joka hoitaa nämä oikeuspro-cessiasiat, ja myöskin ylempi ympäristöministeriön kokonaisuus, mikä hoitaa tarvittaessa valvonta-asioita, jokaisella kuntalaisella on valvontamahdollisuus. Tärkeintä on se, että me nyt voisimme auttaa viranomaisia tekemään hyviä päätöksiä, ja uskon, että tällä byrokra-tian purkamisella me pääsemme entistä parempiin tuloksiin.

Sitten muutenkin vielä tästä byrokra-tian purkamisesta. Ympäristöministeriö on tässä ko-konaisuudessa ollut ehdoton esimerkinnäyttävä siinä, miten byrokra-tiaa puretaan järkeväl-lä tavalla. Me olemme saaneet tuloksia aikaiseksi niin, että uskon, että ympäristökin nauttii tästä tilanteesta. Se ei ole todellakaan heikennys. Muun muassa maaseudulle rakentaminen helpottuu. Ei sinne, kuulkaa, mitään tungosta enää ole, ei todellakaan. Olemme onnellisia jokaisesta, joka alkaa sinne rakentamaan, jokaisesta, joka muuttaa sinne ja muuttaa elä-mäntapansa, koska ne ovat varmasti ympäristöystävällisiä ihmisiä, jotka sinne tulevat mei-dän kanssamme asumaan. Että tervetuloa vain! (Satu Hassin välihuuto)

18.29 Marisanna Jarva kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tässä onkin hienoa jatkaa edel-lisen puhujan puheenvuorosta siinä suhteessa, että kun on kuntapäätäjänä toimittu pitkään ja kun siellä erityisesti vapaa-ajan asukkaat kaupungeista ovat halunneet asua vapaa-ajan-asunnoillaan, niin moni heistä on halunnut muuttaa asunnon ympärivuotisesti asuttavaksi ja erityisesti ranta-alueille sijoittua, ja vaikka me olisimme kuntapäätäjinä tätä halunneet edistää, niin meillä on ollut todella vaikeuksia tässä. Kuitenkin sitten samaan aikaan har-mitellaan sitä, että maaseutu autioituu, ja tämä on ollut kestämatön yhtälö. Eli ihmisten va-linnanvapautta ja tahtoa asua siellä, missä he haluavat, ei ole kunnioitettu. Nyt suunta muuttuu tältä osin ja tätä helpotetaan. Ympäristöstä silti pidetään huolta, ja niin kuin aikai-sempikin puhuja puhui, niin todellakaan siellä sitä tungosta tuskin tulee olemaan edelleen-kään meidän ranta-alueillamme ja maaseudulla niin, että se ympäristö siitä vahingoittuisi, vaan tästäkin tullaan huolehtimaan. Mehän itse asumme luonnon ääressä, metsien keskellä siellä, ja kukapa sitä haluaisi omaa elinympäristöään todellakaan pilata. Omille lapsillem-me sen haluamme hyvässä kunnossa säilyttää, ja tämä on kestävä periaate.

No, sitten itse tähän asumiseen liittyen, mitä kaupunkeihin tulee, kestämatön yhtälö on myöskin se, että vuokratasot jatkuvasti nousevat, ja nyt kun eduskunnan hyvällä päätöksel-lä opiskelijat siirrettiin yleisen asumistuen piiriin ja pienituloisten opiskelijoitten tulotaso kasvaa tätä myöten, niin pelkona tietysti on se, että vuokranantajat edelleen nostavat vuok-ratasoa ja sinne sitten menee enemmän tätä valtion tukea. Tämä on sellainen asia, johon on syytä puuttua — tähän jatkuvaan vuokranantajayhtiöitten toimintaan, että he nostavat vuokratasojaan ja nämä tulot häviävät ties minne. Tämä on sellainen kehitys, johon mei-dän on puututtava. Ihmisille pitää tarjota kohtuuhintaisia asuntoja myös kaupungeissa.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Sitten näihin hyviin asioihin, mitä tässä budjetissa nyt esitetään. Ensi vuonna todellakin perustetaan Hossan kansallispuisto, ja tietenkin kainuulaisena edustajana olen tästä erityisen ylpeä, että Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden kansallispuisto perustetaan Suomussalmen Hossaan, Moilasenvaaralle ja Kuusamon Julman-Ölkyn alueelle. Mikä tässä on erityisen hienoa, on tietysti se, että tällä kunnioitetaan meidän historiamme pitkää kaarta. Suomussalmeltaan lähti silloin reilu 100 vuotta sitten ensimmäisen kerran itsenäisyyden vaatimus, kansalaisadressi lähti Suomussalmelta liikkeelle. Sitten myöskin tiedämme, miten sotien aikana nämä ratkaisevat taistelut siellä päättyivät Raatteen seudulla, esitettiin Suomen jakautuminen ja todellakin itsenäisyys turvattiin. Tämä on todella merkittävä kunnianosoitus Suomelle, mutta tietenkin myös alueen ihmiset arvostavat tätä todella valtavasti. Tämä on myös näkynyt aluematkailun lisääntymisessä. Se näkyy jo vahvana kiinnostumisena. Lonely Planet ja muutamat muut tärkeät mediat matkailupuolella ovat jo nostaneet Hossan kiinnostavaksi matkailukohteeksi ensi vuonna, kun kesäkuussa sitten päästään tämä puisto avaamaan. Tässä on myös isoja odotuksia matkailuyrittäjyyden kehittämiseksi alueella. Tämä on todella, todella hyvä asia.

Vielä olisin halunnut nostaa esiin metsien ja luonnon suojelun, joka on todella tärkeä asia, vaikka puuntuotantoa nyt lisätään ja hyviä uusia tuotteita kehitetään ja biotuotetehtaita toivottavasti saadaan merkittävästi lisää ympäri maata. Myös Kainuuseen ollaan tällaista nyt kehittämässä, kehitysyhtiö siellä toimii aktiivisesti myös tämän hankkeen piirissä. Toivotaan, että se reilu 2 miljoonaa kuutiota siellä pystytään käyttämään vuosikymmenen lopulta eteenpäin vuosittain uusiin biotuotteisiin.

Tähän liittyen on tosiaankin tärkeää, että edelleen kuitenkin monimuotoisuudesta pidetään huolta, ja toivottavasti jokaisessa maakunnassa tullaan nyt löytämään yksityisten mailta ja yritykset löytävät omista metsä- ja suo-omistuksistaan sopivia alueita, jotka lahjoitetaan Suomi 100 -hankkeen piirissä suojeluun, ja valtio sitten etsii vastaavasti omilta mailtaan suojelun piiriin sopivia kohteita. Tämä on toivottavasti myös ratkaisu tiettyihin kiistoihin, mitä alueilla on tämmöisistä herkistä, suojelun piiriin toivottavista kohteista. Tämä on hyvä hanke, ja toivotan sille menestystä.

18.35 Juha Pylväs keski: Arvoisa rouva puhemies! Rakentamisessa pyritään tehostamaan energiankäyttöä. Uudisrakentamisessa halutaan siirtyä lähes nollaenergiarakentamiseen. Tämä on energia- ja ilmastostrategian kannalta tärkeää, mutta toivottavasti tässä huomioidaan kunnolla myös rakentamisen terveysvaikutukset. Mitä tiiviimmin rakennuksia on rakennettu, sitä enemmän meillä ilmenee sisäilmaongelmia ja sisäongelmista kärsiviä ihmisiä. Tiiviimpi rakentaminen ei ole automaattisesti järkevää, jos terveyden menetyksestä tulee kalliimmat seuraukset.

Budjetissa esitetään puurakentamista osana hallituksen "Puu liikkeelle ja uusia tuotteita metsästä" -kärkihanketta. Samalla puretaan rakentamisen normeja, jotka estävät puunkäyttöä. Erityisesti tulisi kiinnittää huomiota julkiseen puurakentamiseen ja sen terveysvaikutuksiin, joista on hyviä kokemuksia esimerkiksi Pudasjärveltä. Tätä auttaa linjaus, jolla valmistellaan toimia ympäristökuormituksen vähentämiseksi sekä materiaali- ja resurssitehokkuuden parantamiseksi. Samalla laaditaan myös ohjeistusmateriaalia ympäristövaikutusten huomioimiseen. Viestit Pudasjärveltä ovat olleet myös sisäilman kannalta varsin kannustavia. Rakennuksissa oleskelevat kiittävät kilvan hyvästä ja raikkaasta sisäilmasta, jossa on hyvä olla ja tehdä työtä.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Arvoisa puhemies! Ympäristölupaa ja arviointimenettelyn kokonaisuuden tehostamista ollaan myös jatkamassa. Tavoitteena tulee norminpurun hengessä olla yhden luukun palvelut. Samalla sujuvoitetaan menettelyiden etenemistä ja turvataan ympäristönsuojelua. Myös kansalaisten osallistumismahdollisuudet pitää turvata. Lupamenettelyissä pitää panostaa myös normien purkamiseen, jotta yhteiskunnastamme saadaan sujuvampi ja palveluista asiakaskeksimpä.

18.37 Ulla Parviainen kesk: Arvoisa puhemies! Edustaja Kiuru ei ole enää salissa, mutta mielihyvin otan kyllä hänen tarjouksensa nokipannukahvista tuolla Julmassa-Ölkysssä vastaan ja toivotan kaikki muutkin tervetulleiksi sinne meidän selkosille kahvittelemaan. (Keskustan ryhmästä: Kiitos!) Tämä Hossan kansallispuisto -asia on erittäin hieno Suomen 100-vuotisjuhlalahja meille kaikille, ja täytyy todeta jo tässä vaiheessa, että hyvin tiiviillä aikataululla on tehty erittäin hyvä lakiesitys ja siinä on kuultu hyvin laajoja joukkoja — mutta tähän me ehdimme palata sitten, kun tämä lakiesitys on täällä lähetekeskustelussa. (Eduskunnasta: Hossa on paras paikka!)

Kansallispuistot ovat nousseet yhä merkittävämmiksi paikoiksi ja merkittävämpään asemaan Suomen matkailukohteina. Mutta samalla siinä on myöskin se puoli, että puistojen kävijämäärät ovat lisääntyneet ja se taas tuottaa sen, että hoitotarve on yhä suurempi — reititöt kuluvat, rakenteet heikkenevät — ja tämä rakenteitten heikkeneminen on nyt huolestuttava asia. Tuohon Mirja Vehkaperän listaan voisi lisätä myöskin Hyöteikön luonnontilaisen suojelusuon yli menevät pitkospuut, jotka ovat nyt niin huonossa kunnossa, että se reitti on kokonaan suljettu, eli Närängän erämaatilalle ei ole pääsyä sen Hyöteikön suon kautta. Ja toinen sitten: esimerkiksi Posion Korouomalla on jouduttu purkamaan portaat niin, että sieltä yksi reitin osuus on kokonaan pois käytöstä. Eli olisi erittäin tärkeää, että nämä kohteet saataisiin kunnostettua ja tämä korjausvelka kumottua lähivuosien aikana. Se nimittäin ei anna kovin hyvää kuvaa siitä, miten me hoidamme omaisuuttamme, erityisesti silloin, kun ulkomaiset matkailijat ovat liikkumassa näillä alueilla. (Eduskunnasta: Vapaaehtoistyönä!) — Vapaaehtoistöitä tarjotaan, mutta esimerkiksi Hyöteikön pitkospuut ovat merkittävät jo ihan historiansa takia, ne on yli sata vuotta sitten rakennettu juuri työllisyystöinä silloisen suon yli.

18.39 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Olen menneinä vuosina vierailut miltei jokaisessa Suomen kansallispuistossa. On todella hienoa, että on sellaisia paikkoja. Takavuosina ne olivat myös erittäin hyvässä kunnossa, mutta tilanne on päässyt heikkenemään viime vuosina, ja siksi yhdyin kyllä siihen toiveeseen, että niihin pystyttäisiin panostamaan niin, että ne olisivat sellaisessa kunnossa kuin niiden pitäisi olla. Hossan osalta täytyy nyt sitten ottaa tuo kutsu vastaan ja panna mieleen, että siellä saa nokipannukahvit, kun sinne matkustaa jonakin aikana, (Ulla Parviainen: Tervetuloa!) ensi kesäkuun jälkeen ilmeisesti.

Arvoisa puhemies! Etelä-Konneveden kansallispuisto on varsin uusi. Siellä on tehty suunnitelma digitaalisen palvelualustan luomisesta, joka sitten palvelisi myös muualla, kun se kerran tehtäisiin. Olisi hyvin mielenkiintoista, jos pystyttäisiin rahoittamaan tällainen hanke — ei ensi vuonna, mutta vaikkapa seuraavana vuonna — ja näin edistämään kansallispuistojen nykyaikaista käyttöä.

Arvoisa puhemies! Nostan tässä toisena asiana esille asuntopolitiikan puolelta kysymyksen. Runsas vuosi sitten, kun Suomeen tuli runsas määrä maahantulijoita, yli 30 000,

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

lähes yön yli pystyttiin järjestämään asuminen näille tulijoille. Se oli onnistunut ja hieno toimenpide, että näin onnistuttiin tekemään. Siksi ihmettelen, että Suomessa on yhä 7 000 asunnotonta ja heitä on ollut vuosikymmenestä toiseen, vuodesta toiseen. Hallitukset ovat vaihtuneet, mutta näille ihmisille ei ole asuntoa saatu aikaiseksi. Esitänkin, että juhlavuonna 2017 otettaisiin teemaksi "Asunto kaikille".

18.41 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä oleva ympäristöministeriön pääluokka on erittäin paljon puheenvuoroja herättänyt pääluokka, mitä pidän erittäin hyvänä. Tässä asiassa on puhuttu valtava määrä suojeleasioista, ja minä kyllä oikeastaan vaadin nyt, että Suomessa on päästävä eurooppalaiseen luonnonsuojelumenettelyyn eikä tähän suomalaiseen. Eurooppalainen luonnonsuojeluhan tarkoittaa sitä, kun kerran olemme unionin jäseniä ja olemme implementoineet vinon pinon niitä direktiivejä, myös luontodirektiivin, että siellähän suojellaan joku pieni kohde, elämä sen ympärillä jatkuu normaalisti. Mutta mitä tehdään Suomessa? Jos sieltä löytyy vaikka joku liito-oravan pesä tai joku muu suojelukohde, niin 100 000 hehtaaria ympäriltä suojellaan ja sillä alueella ei saa sitten tehdä mitään. (Naurua keskustan ryhmästä) — Lappilaisia tämä tuskin naurattaa, koska Savukosken kunnasta 90 prosenttia on suojeltu jo. Mitä te sillä 10 prosentilla teette? (Naurua) — Minä en kyllä tuolle kovin paljon nauraisi, mutta toivon, että Lapissa selvittäään. Se on suuri idolini aina ollut. Lapissa on sitkeitä ihmisiä. Se on hieno asia.

Tämä on suomalaisen suojelun ongelma. Me suojelemme kaiken totaalisesti kotimaassa, mutta sitä eurooppalaista suojelua minä kaipaen. Käytetään perusteluna esimerkiksi sitä, että on hienoa, että itsenäisyyden juhlapuistot, kansallispuistot nyt tulevat, sitä arvostan, mutta pitäähän meidän jossakin vaiheessa raja vetää tälle suojelulle. Eihän suomalainen metsätalous ole metsän tuhoamista. Tämä nyt pitäisi tehdä tälle talolle selväksi vihdoin ja viimein. Suomalainen metsätalous on erittäin osaavaa. Meillä on kaikissa käänteissä tekemässä ammattilaiset, jotka ovat suorittaneet asianmukaiset kurssit ja vaativat sertifikaatit. Jokainen metsä on sertifioitu, metsienkäsittelyohjeet ovat voimassa, ja lait ovat voimassa. Elikkä kaikki on kunnossa.

Ja sitten tämä lahopuu. Joka toisessa puheenvuorossa, joita ympäristöjärjestöt ja varsinkin vihervasemmisto tässä talossa puhuvat, pitäisi tehdä lahoa puuta lisää. Koskaan Suomen historiassa ei ole tehty metsiin niin paljon lahoa puuta kuin tänä päivänä tehdään, ei koskaan. Kun monitoimikone menee metsään, niin se lahmaa alleen muutaman kymmenen mottia per hehtaari eriasteista puuta, pienimittaista puuta, vesakkoa ynnä muuta. Se kaikki on siellä maanpintaa vasten lahopuuna. Ei sitä kannata ruveta valtion rahoilla tekemään. Se on siellä valmiina ja talo tarjoaa hintaan nolla euroa. Elikkä tämä asia on tässä maassa kunnossa. Nimenomaan se palvelee tätä pieneliöstön hyvinvointia, ja se on meillä jo kunnossa. Minkä takia me siihen sijoitamme enää rahaa, kun ei ole pakko eikä meillä sitä rahaa liikaa olekaan?

Sitten kun katsoo tätä suomalaista metsänomistajajärjestelmää, meillä on noin 300 000 metsänomistajaa tässä maassa, ja aika moni metsänomistaja — väitän, että 30 prosenttia metsänomistajista — ei ole viimeiseen 20 vuoteen metsässään tehnyt yhtään mitään. Elikkä meillä on itsessään tässä maassa valtava suojeleverkosto, jonka yksityiset metsänomistajat pitävät yllä hintaan nolla euroa. Minkä takia meidän pitää miljoonia työntää sinne asian hyväksi, jossa ei ole mitään järkeä? Sillä ei saavuteta mitään sellaista etua, joka palvelisi luonnonsuojelua, mutta suomalainen luonnonsuojelu on lähtenyt siitä, että siitä on tehty maaseudun elinkeinojen rajoittamisen keino.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Tänä päivänä käyty jätevesikeskustelu avasi minun silmäni lopullisesti. Tämähän on puhtaasti maaseudun elinkeinojen ja ihmisten hallitsemis- ja kaupunkiin pakottamiskeino. Onhan aivan käsittämätöntä, että me hyväksymme kirkkain silmin, vihervasemmisto hyväksyy tässä talossa sen, että Itämereen saa laskea sitä ihteään niin paljon kuin sielu sieittää, mutta se Naarvan mummon pissa, se on kamalaa myrkkyä.

Kyllä pitäisi nyt pikkuhiljaa tässä maassa ruveta silmien aukeamaan, mitä me tässä maassa haluamme oikeasti tehdä. Ei meillä ole varaa tällaiseen, ei kerta kaikkiaan, ja sama koskee muitakin suojeluhankkeita. Järjettömiä rahasummia käytetään asioihin, joista ei ole mitään hyötyä, muuta kuin että joidenkin ihmisten huonoa omaatuntoa hoidetaan, mutta ei taloudellista eikä varsinkaan luonnonsuojelullista hyötyä ole yhtään mitään.

Arvoisa rouva puhemies! Lopuksi sitten se, että katsokaapa, meillä on, kuten olette lehdistä ja tiedotusvälineistä viime päivinä lukeneet, rajoillamme tällä hetkellä tämä lintuflunssa uhkaamassa. Mitä me teemme sitten, kun tässä maassa on jälleen tällä suojelulla saatu se aikaan, että kiljuhanhia, valkoposkiahania ja merimetsoja sun muita lintuja ei saa häiritä ollenkaan? Entäpä kun näihin lintuihin on tarttunut se kuuluisa H5N8-virus, muistaakseni nimeltään? Se kun tulee meidän maarajoillemme ja sitten ei saa ollenkaan mistään pihoista sitä ajaa pois, se kun tartuttaa kotieläimiin sen kyseisen taudin, siipikarjaan ynnä muuhun, niin meillä on käsissämme jättimäinen, kansanterveyteen vaikuttava infektio, ja se on sitten totinen paikka. Olemme nähneet, mitä länsirannikolla on tapahtunut. Siellä on merikotkia kuollut, siellä on monta, monta muuta lintulajia kuollut hyvin nopealla tahdilla, kun tämä virusflunssa on tullut sinne.

Arvoisa rouva puhemies! Lopuksi se, olisikohan tässä talossa vihdoin ja viimein aika ruveta miettimään, mitä järkevä suojelu oikeastaan on. Lopetetaan tämä jonninjoutava maaseudun autioittaminen suojelukeinoilla ja palataan niihin asioihin, mitkä ovat oikeita. (Välihuutoja)

18.47 **Mikko Savola kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Hoskonen ei jätä ketään kylmäksi, kun hän puhuu. Oikeastaan kun edustaja Hoskosen puhetta kuuntelee ja sitten kuunteli tässä aiemmassa keskustelussa esimerkiksi vihreitten edustajien, edustaja Hassin ja edustaja Karin, puheita, niin on havaittavissa, kuinka tässä maaseudun ja kaupungin toistensa ymmärtämisessä olisi kyllä suuresti parantamisen varaa. Minä ymmärrän hyvin tätä maaseudun väestön huolta siitä, kun ylhäältä alaspäin määrätään asioita. Se laittaa monta kertaa sen kupin nurin. Kun lähtökohta siellä on kestävästi käyttää luonnonvaroja hyväksi ja parantaa maan elinoloja, asua, elää, yrittää siellä maaseudulla, niin ei tästä pidetä. Huomasin aiemmassa keskustelussa myös sen, että kun ministeri Tiilikainen otti kantaa Helsingin keskuspuiston lintukantaan, niin johan se herätti tunteita myös vihreässä eduskuntaryhmässä.

Kun luonnonsuojelu perustuu vapaaehtoisuuteen, se on silloin kaikkein tehokkainta luonnonsuojelua. Edustaja Maijala otti oivallisella tavalla esiin sen, kuinka me maanomistajat, jotka omistamme erilaisia maatyyppejä, haluamme pitää alueita myös koskemattomina ja nauttia niistä virkistykseen lähteenä. Myös itse omistan sellaisen maa-alueen, missä on kaunis kalliomaisema, joka avautuu suolle, ja se on kyllä minulle oma henkireikä, oma virkistytymispaikka. Se on sitä ennen kaikkea siksi, että saan itse päättää, että minulla on semmoinen paikka, jonne voin mennä, eikä sitä kukaan ylhäältä alaspäin määrää, että minun on tämä alue suojeltava. Teen sen aivan vapaaehtoisesti ilman minkäänlaisia suojelumääräyksiä.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Mitä tulee metsiin, metsissä on meidän taloutemme kasvun lähde. Tämä hallituksen kärkihanke biotaloudessa tähtää siihen, että me hyödynnämme paremmin metsiämme. Edelleenkin meillä metsät enemmän kasvavat, kun niitä hakataan, ja tämä kestävä linja tulee myöskin pitää. Kun me pystymme metsiämme hyödyntämään, pystymme esimerkiksi energiapuolella ajamaan sitä valtaisaan kivihiilen tuontia alas, pystymme ajamaan öljyn käyttöä alas ja pystymme meidän omaa kotimaista uusiutuvaa energiaa ja uusiutuvia luonnonvaroja käyttämään, niin se on sekä ympäristöteko että myöskin taloudellinen teko meilä tässä maassa.

Rouva puhemies! Tuo soiden suojeleminen on semmoinen asia, mistä helposti saa kiistaa aikaa myöskin tässä salissa. Meillä on turvetuotannossa noin 0,6 prosenttia meidän soista. Eli kun annetaan ymmärtää, että kaikki olisivat turvenevoina ja energia- tai kuiviketurpeen noston alueina, niin sehän ei pidä paikkaansa. Turvetuotannossa on tehty menneinä vuosikymmeninä virheitä. Nyt kun meillä nevoja on, niissä on ympäristöasiat kunnossa. Itsekin olen läheltä seurannut turvetuotantoa, kuinka vesistönsuojeluratkaisut laitetaan kuntoon. Ratkaisu ei ole tässä asiassa se, että kielletään tuotanto, vaan ratkaisu on se, että laitetaan kestäväällä tavalla ympäristönsuojeluasiat kuntoon ja vesistönsuojeluasiat kuntoon. Se on sitä kestäväää politiikkaa tässäkin asiassa. Tässäkin yrittäjät turhautuvat, jos tulee turhia maksuja, turhia mittauksia, joista joutuu maksamaan ja joilla ei ole luonnonsuojelun eikä käytännön asioiden kanssa tekemistä. Se syö uskoa koko tähän meidän järjestelmäämme, kun ylimääräisiä asioita joudutaan tekemään ja mittaamaan. Tässä tulee se paha pelko, mihinkä edustaja Hoskonenkin värikkäällä tavalla viittasi, että laitetaanko niin paljon erilaisia maksuja ja velvoitteita, että halutaan joku elinkeino ajaa alas. Se ei ole kestävä tapa toimia.

Rouva puhemies! Ehkä ottaisin tässä lopussa vielä kantaa metsästyksen ja meidän suurpetopolitiikkaan. Tämä on kanssa sellainen asia, johonka täytyy kestävästi suhtautua. Susi ei ole silloin luonnonvarainen eläin, kun se tulee pihaan, se syö koiran, se syö tuotantoeläimiä, tappaa niitä ja niin edelleen. Tällaiset yksilöt täytyy pystyä nopeasti poistamaan. Kaikkien lajien kestävyys kannalta metsästys on sitä parasta luonnonsuojelua, kun pidämme kannat tasapainossa niin suurpetojen, pienriistan kuin muunkin riistan suhteen.

Rouva puhemies! Tässä vaiheessa tämä. Kiitoksia ja kuulemiin. (Naurua)

18.52 **Antti Kurvinen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Näin loistavien puheenvuorojen jälkeen on enää vähän sanottavana, mutta taidanpa sanoa siltikin. (Naurua) Myös itse kiitelen kyllä sitä, että Suomen 100-vuotisjuhlavuoden luonnonsuojeluteko on tämä Hossan kansallispuisto. Se on erittäin positiivinen juttu monestakin syystä. Edustaja Marisanna Jarva hyvin kuvasti sitä symboliikkaa, mikä Hossaan liittyy. Myös itse haluan ottaa sen esille sen takia, että se on myös minulle läheinen. Kun myös omat sukujuureni ovat sieltä päin, niin vähän myös mieltä lämmittää. Ja varmasti se on osa sellaista luontoa, jota kannattaa markkinoida Suomeen saapuille turisteille.

Arvoisa puhemies! Pidän erittäin positiivisena sitä, että tällä vaalikaudella ollaan vihdoin ja viimein saatu sitä maalaisjärkeä, mitä on peräänkuulutettu jo pitkään, tähän surullisen kuuluisaan haja-asutusalueiden jätevesisäätelyyn, jonka edessä monet hallitukset ovat olleet. Siitä lämmin kiitos Juha Sipilän hallitukselle, oikeaan suuntaan mentiin.

Täällä on käytetty monia värikkäitä puheenvuoroja siitä, mikä olisi luonnontaloudellisesti kestävä yhteiskunta ja mitä on se todellinen luonnon ja ympäristön kanssa tasapainos-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

sa eläminen. Kieltämättä omat ajatukseni kulkevat vähän samaan suuntaan kuin tuolla edustaja Hoskosella. En ehkä käyttäisi niin värikästä ja voimakasta kieltä kuin Hoskonen, mutta kyllä hän on oikeassa siinä, että meillä on yhteiskunnassa semmoista viherpesua ilmennyt viime aikoina. On hienompaa tuoda toiselta puolelta maailmaa luomuhedelmiä ja syödä niitä kuin sitten hakea elintarvikkeita, jotka on tuotettu siellä lähitilalla, lähikylällä. Kyllä se kuitenkin, arvoisa puhemies, useimmiten on niin, että mitä lähempänä tuotettu tuote, sen eettisempi se on. Lähellä tehty valinta on eettinen valinta.

Tässä kohtaa haluan vielä, kun on kuitenkin ympäristöpolitiikasta kysymys, todeta sen, että vaikka viime päivinä on monenlaista keskustelua käyty ja joidenkin tavaraloketjujen johtajat ovat tehneet aika outoja liiketoimintavalintoja, niin minun mielestäni turkiselinkeino on erittäin hyvä (Puhemies koputtaa) ja tarpeellinen elinkeino Suomessa ja sitäkin voidaan toteuttaa ympäristön kanssa (Puhemies koputtaa) kestävästi ja eläimiä kunnioittaen.

18.55 Saara-Sofia Sirén kok: Arvoisa puhemies! Näihin Hossaan liittyviin kiitoksiin ja positiivisiin kommentteihin on helppo yhtyä, ja varmasti itse kukin meistä jo odottaa innolla niitä kesäisiä nokipannukahveja siellä Hossan avajaisissa.

Mutta vielä muutama sana tästä asuntopolitiikan puolesta, joka myöskin tänne ympäristöministeriön sektorille hyvin vahvasti kuuluu. Mehän kaikki tiedostamme tämän suuren haasteen, mikä meillä kohtuuhintaisessa asumisessa on, ja siitä on kirjattu tavoitteet myöskin hallitusohjelmaan. Asiahan on vain valitettavasti niin, että mitään yksittäisiä helppoja ratkaisuja ei kohtuuhintaisen asumisen lisäämiseksi ole olemassa. Jos olisi, niitä varmasti edistettäisiin. Mutta kysymys on monenlaisista, erilaisista, pienistä ja vähän suuremmista asioista, joita täytyy tahoillaan tehdä niin, että tätä kohtuuhintaista asumista saadaan edistettyä. Myös liikenne liittyy hyvin keskeisesti tähän, ja näitä pullonkauloja, joita löytyy sekä liikenteen että asumisen osalta, pitää lähteä avaamaan.

Tämä korkotukimalli, jota täälläkin on sivuttu ja ympäristövaliokunnassa vuoden mittaan käsitelty, ei varmastikaan kenenkään mielestä ole se teko, mikä yksinään ratkaisee, mutta kaikki ovat samaa mieltä myös siitä, että se on oikeansuuntainen ja tarpeellinen teko tässä kokonaisuudessa.

Haluan vielä nostaa esille tämän asuntorakentamisen kokonaispaketin, josta hallituksessa on sovittu tämän talousarvioesityksen yhteydessä. Sillä on konkreettiset tavoitteet, joihin halutaan päästä niin, että asuntotuotantoa saadaan lisättyä. Myös haluan nostaa esille vielä erityisryhmien asuntojen rakentamista ja korjaamista tukevat investointiavustukset ja korjausavustukset, jotka myöskin tulevat tarpeeseen. Useilla kymmenillä miljoonilla euroilla (Puhemies koputtaa) näitä tuetaan.

18.57 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Nyt vaihdan hieman sektoria ja puhun kalapuolen asioista ja järvistä. Elikkä meille kaikillehan on todella tärkeää se, että Suomen vesistön kunto, myös sisävesillä, on todella hyvä.

Nyt sitten puhunkin muutamasta kalastonhoitoasiasta. Elikkä nyt, kun meillä tuli tämän vuoden alusta voimaan uusi kalastuslaki, sen perusteella siinäkin kävikin niin, että kalastonhoitomaksuja on saatu 2 miljoonaa euroa vähemmän kuin laskelmien mukaan piti. Sil-lähän on suoraan vaikutusta siihen, että Suomen kalastonhoitomäärärahat sitten myöskin vähenevät. Tämä on todella vakava asia, sillä meidän pitäisi saada vesistöistä pois niin sanottua roskakalaa, vaikka pitäisikö sanoa toisinpäin, että se on huonommin hyödynnettyä

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

kalaa toistaiseksi. Mutta se, että me saamme sitä kalaa sieltä pois, tarkoittaa sitä, että me saamme hyvin suuret määrät fosforia pois vesistä. Meidän pitäisi saada todellakin sieltä sitä pientä kalaa pois, jotta saisimme puhdistettua meidän vesistöjä.

Sitten toinen asia kalapuolen asioissa on myös tänään paljon esille tullut merimetso. Merimetso ei ole muuten Suomen alkuperäislinnustoa ollenkaan. Se ei ole meidän alkuperäislaji. Kyseinen merimetso, joka on meidän vesistöissä olemassa, ei ole suomalainen merimetso, vaan se on ihan eri lajiketta kokonaan. Tämä merimetso on muuttanut meidän ympäristön tilaa huomattavasti, ja se on saanut aikaiseksi sen, että monet kalastajat eivät pysty myöskään kalastamaan pintaverkoilla, ja monia muitakin ongelmia on tullut. Lisäksi merimetsot saavat omilla ulosteillaan monet luodot todella huonoon kuntoon. Meidän yhteinen vastuu olisi se, että me hoitaisimme merimetsoasian samalla tavalla kuin esimerkiksi Tanskassa se on hoidettu. Meidän täytyy kantaa vastuu ympäristöstä, ja vastuun kantamista on välillä sekin, että me tietyn lajin myöskin laitamme ojennukseen.

Vesillä on myöskin hyljeasiat. Tänään on puhuttu hyvin kiitettävästi, todella kiitettävästi, tuosta saimaannorppa-asiasta. Saimaannorppa on saatu pelastettua, mutta meidän täytyy huomata se, että itämerennorppa on kokonaan eri laji ja eri asia. Hylje- ja itämerennorppaongelma on todella paha. Suomessa olisi käytössä huomattavasti enemmän kotimaista kalaa meidän kaikkien syötäväksi, jos me saisimme hyljeongelmaa korjattua ja muutettua. Ongelma on se, että EU-säännösten mukaan hyljettä saa kyllä tappaa, mutta ne kieltävät sen, että sitä saisi kaupallisesti hyödyntää millään tavalla. Meillä on tilanne muutenkin se, että ovat menneet todella vähäksi ihmiset, jotka osaavat hyljettä poistaa, ja meidän kaupalliset kalastajat tuolla merellä ovat valtavissa ongelmassa hylkeitten takia. Hylkeitä on kymmeniätuhansia, ja ne muuten syövät todella paljon kalaa.

Sitten kalastonhoitomaksusta vielä seuraava asia: Jos me saisimme kunnolla sitä kalastonhoitomaksua kerättyä, edes sen määrän, mitä aikaisemmin, niin me voisimme varmistaa, että me saisimme kalapuolen valvonta-asiat järjestykseen, valvontaa tarvittaessa muun muassa näitten uhanalaisten kalalajien säilyttämiseksi ja hoitamiseksi. Ja todellakin meidän kaikkien täytyy kantaa vastuu siitä, että meillä olisi näiden uhanalaisten kalalajien — muun muassa Saimaalla oleva järvilohi vaatii sen — valvontaan käytettävissä määrärahoja. Mutta ensi kesänä meillä ei todellakaan ole käytettävissä määrärahoja juuri ollenkaan valvontaan, ja tätä valvontaa meidän pitäisi saada kehitettyä eteenpäin.

Sitten kokonaisuudessaan puhun meidän todellisesta ympäristöpuolueesta, keskustasta. Tämän päivän keskustelu ja läsnäolo salissa on varmaan tuonut esille sen, että keskusta on todellakin ympäristöpuolue. (Antti Kurvinen: Keskusta on todellinen vihreä liike!) Keskusta on myöskin väriltänsä vihreä, ei se ole vahingossa vihreä väriltään, vaan se on meidän aatteen väri. Tähän salikeskusteluun on myöskin aktiivisesti osallistunut jo 16 keskustalaista toimijaa tässä salissa. Me nimittäin haluamme kantaa todellakin vastuun huomisesta. Me haluamme, että myöskin meidän lapset pystyvät elämään meidän luonnosta huomenna. Elikkä nämä ovat vakavia asioita, ja vaikka me olemme nauraneet, niin meillä on enemmänkin pelko siitä, että me emme pysty jatkamaan elämää oikealla tavalla ja me emme saa jatkaa omaa asiallista vastuun kantamistamme omasta ympäristöstämme.

19.02 **Jari Leppä kesk:** Rouva puhemies! Salissa tässä aikaisemmin keskustelussa esitettiin arvioita, että tämän hallituksen aikana tehdään kaikenlaisia kauheuksia ympäristön kustannuksella ja luonnonsuojelun kustannuksella. Asia on juuri päinvastoin. Sipilän hallitus, ministeri Tiilikainen vastuuministeriössä, on muuttamassa koko suomalaisen talou-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

den rakennetta fossiilitaloudesta biotalouteen, kestäväan biotalouteen, kestäväan luonnonvaratalouteen, jossa korvataan uusiutumattomien luonnonvarojen käyttöä uusiutuvilla luonnonvaroilla, kierrätyksellä, materiaalitehokkuudella, uudella teknologialla ja kaikella siihen liittyvällä lainsäädännöllä ja säädösuudistuksilla. Tämä on käänteentekevä uudistus: ympäristön kannalta myönteinen, ilmaston kannalta myönteinen, ihan niin kuin täällä moni on sanonut, meidän kaikkien yhteisen tulevaisuuden kannalta äärimmäisen tärkeä asia. (Marisanna Jarva: Juuri näin!)

Tästä muutama esimerkki: Pariisin sopimus, sen allekirjoittaminen ja se vahva vaikuttaminen, jota ministeri Tiilikainen siellä esikuntineen on tehnyt myöskin sen eteen, että kaikkialla Euroopassa ja maailmassa ymmärretään vaikkapa meidän metsiemme merkitys hiilinieluna, kestäväan sellaisena, yhtä aikaa, kun sitä käytetään. Tämä ei ole ollenkaan itseselvää muualla maailmassa, varsinkaan tuolla eteläisellä pallonpuoliskolla. Siksi meidän on vahvasti ja voimakkaasti pidettävä tätä esillä, jotta se luonnontieteellinen nielu siellä sitten loppujen lopuksi näissä maankäytön uudistuksissa tulee hyväksytyä. EU:n talvipaketti on jo tästä hyvä esimerkki.

Sitten, puhemies, viimeisenä huomiona se, että täällä myöskin tuli esille, että maaseudulle oltaisiin nyt norminpurkujen myötä rakentamassa jotenkin liikaa. Se on juuri päinvastoin, niin kuin ministeri Tiilikainenkin täällä totesi: maaseudulle rakennetaan liian vähän. Jotta me pääsemme siihen aitoon ympäristöön, jossa luonnonvarataloutta pystytään edistämään, maaseudulla tarvitaan asukkaita, siellä tarvitaan tekijöitä, siellä tarvitaan (Puhemies koputtaa) yrittäjiä, jotta me pystymme fossiilitalouden korvaamaan biotaloudella.

19.04 **Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitokset minunkin puolestani edustaja Pauli Kiurulle tästä nokipannukahvilupauksesta Hossan kansallispuistossa. Tiedoksi niille, jotka eivät sitä vielä ehkä tiedä, että eduskunnan ympäristövaliokunta järjestää tämän Hossan kansallispuiston avajaisten yhteydessä seminaarin, jossa luodaan katsaus Suomen luonnonsuojelun satavuotiseen historiaan. Haluaisin kollegoille muistuttaa siitä, että ensimmäiset kansallispuistothan perustettiin ei niinkään luonnonsuojelun takia vaan sitä varten, että kehitetään kansallistunnetta, isänmaanrakkautta tässä maassa.

Olen iloinen siitä, että edustaja Hoskonen ilmoitti kaipaavansa eurooppalaista luonnon- ja ympäristönsuojelua. Tämähän tarkoittaa sitä, että tuemme Natura-lainsäädäntöä, josta muuten EU:n komissio juuri äskettäin on todennut, että EU:n luontodirektiivi ja lintudirektiivi ovat ajan tasalla eli eivät kaipaa uudistamista. Eurooppalaista suojelua on myöskin vesipuitedirektiivi, jonka toteuttamisessa Suomi on jonkun verran jäljessä. Tavoitehan oli, että viime vuonna kaikki vedet olisivat olleet hyvässä tai erinomaisessa tilassa. Meidän vesistöistämme kuitenkin järvistä vain vajaa 30 prosenttia on erinomaisessa tilassa ja joista noin 20 prosenttia ja joista korkeintaan tyydyttävässä tilassa on noin neljännes ja järvistä vajaa viidennes.

Lopuksi, arvoisa puhemies, tästä, rakennetaanko liikaa vai liian vähän. Siitähan oikeastaan kaavoituksessa ei ole kysymys vaan siitä, suunnitellaanko hyvää yhdyskuntarakennetta, sellaista asuinympäristöä, missä ihmisten on hyvä (Puhemies koputtaa) elää ja myös muita arvoja kunnioitetaan.

19.07 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aivan oikein, edustaja Hassi. Kun olisi se luontodirektiivi implementoitu, niin kuin se direktiivi vaati, mutta sitähan tähän maahan ei koskaan tehty, vaan korkein hallinto-oikeus Pekka

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Hallbergin johdolla esti sen direktiivin implementoinnin, vaikka kaikki korkeimpaan hallinto-oikeuteen valituksen asiasta tehneet sitä nimenomaan vaativat. Sillä jos olisi implementoitu, niin direktiivissä olisi ne valintaperusteet tehty oikein. Suomessahan valittiin Natura-alueet sillä perusteella, että kunhan vain joku sattui kohdalle ja joku virkamies oli sitä mieltä, että tuo alue on hyvä, niin se otettiin mukaan käymättä läpi sitä valintaperustetta, minkä direktiivi vaatii. Näinhän oli, edustaja Hassi. Minkä takia te puolustatte sellaista menettelyä, joka EU:ssa ei ole käytössä? Tämän takia olen vaatinut systemaattisesti koko ajan, että meidän on päästävä eurooppalaiseen luonnonsuojeluun. Teidän menettelyenne oli pakkosanelu. Ilomantsissakin kun esiteltiin Natura-alueet, niin heillä oli valkoiselle paperille käsin piirretyt kartat, joista ei saanut Erkkikään selvää, ja Erkki on kuitenkin viisas mies. (Naurua) Tämän takia ihmettelen teidän kantaanne tässä asiassa. Miksi te kaipaatte sellaiseen aikaan, että ylhäältä sanellaan eivätkä ihmiset tiedä omista asioistaan mitään? (Puhemies koputtaa) Karkein esimerkki, arvoisa puhemies, vielä... — Jatkan toisessa puheenvuorossa.

19.08 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minähän en omasta kannastani tässä äsken puhunut mitään. Ilmaisin vain iloni siitä, että edustaja Hoskonen ilmaisi kaipaavansa eurooppalaista luonnon- ja ympäristönsuojelua.

Mitä tulee sitten korkeimman hallinto-oikeuden Natura-käsittelyyn, niin siinäkin käsiteltiin yli 10 000 sivua asiapapereita. Se oli kaiken kaikkiaan suurin asiakokonaisuus, mitä korkein hallinto-oikeus on koskaan käsitellyt. Ja kyllä se käsittely minun ymmärtääkseni oli erittäin perusteellinen ja huolellinen.

19.09 Lasse Hautala kesk: Arvoisa rouva puhemies! Täällä aikaisemmin ympäristöministeriön pääluokan keskusteluosuudessa edustaja Juvonen peräänkuulutti Suomeen parempaa muovin kierrätysjärjestelmää ja hyödyntämistä. Tähän asiaan, joka tällä hetkellä vielä on täysin vaillinaisessa vaiheessa, on kuitenkin tulossa pelastus. Pelastus tulee Pohjanmaalta. Siellä ollaan rakentamassa Laihialle pyrolyysilaitosta, joka tulee hyödyntämään kierrätyskelvotonta muovia, ja siitä tehdään öljyä. Raaka-aine kerätään kaupoista, rakennuksilta ja teollisuudesta. Hyötysuhde tässä on varsin hyvä: noin 10 000 kilosta muovijätettä saadaan noin 10 000 litraa öljyä.

Toinen hyvä esimerkki löytyy niin ikään Pohjanmaalta, Keski-Pohjanmaalta Toholamilta, jossa Pramia-osakeyhtiön tytäryhtiö jalostaa kierrätysmuovipulloista sellaista muovigranulaa, jonka se sitten myy teollisuuden raaka-aineeksi.

Eli suurempi ongelma meillä yhteiskunnassa on tällä hetkellä oikeastaan se, että ihmiset eivät vielä kierrätä näitä muoviastioita elikkä laitetaan ne poltettavaan jätteeseen eikä viellä niitä kauppojen pihoissa oleviin muovijätteiden keräyspisteisiin. Sitten kun tähän päästään, niin kyetään vielä paremmin hyödyntämään käyttökelvottomaksi jääneet muoviasiat.

19.10 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Mielenkiintoista seurata hyvää keskustelua täällä. Todellakin tämä vaalikausi on ollut ministeri Tiilikaisen johdolla aktiivisen ympäristöpolitiikan kautta. Ehkä erityisesti kannattaa mainita ministeri Tiilikaisen työ Pariisiin ilmastokokouksessa yhtenä johtavana neuvottelijana, se sai merkittävästi tuloksia aikaan. Ei ole ehkä väärin kysyä, niin kuin joku kysyi, mihin me tarvitsemme vihreitä, kun meillä on ministeri Tiilikainen ja Suomen Keskusta. (Naurua)

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Todellakin, toinen näkökulma on se, että täällä on sanottu, että normien sujuvoittaminen olisi vastoin ympäristöarvoja tai sitten hyvää rakentamista. Mielestäni näin ei ole. On totta, että ympäristöministeriön alalla on purettu tarpeetonta byrokratiaa, sujuvoitettu normeja merkittävästi, jotta on voitu rakentamista edistää. Kyllähän voidaan katsoa, että jätevesiasetuksen järkevöittäminenkin on ollut normien sujuvoittamista tai sitten vaikka liito-oravien alueiden merkinnän joustavoittaminen on sellaista ollut ja niin edelleen. Mutta erityisesti, kun Suomessa tarvitaan uusia, edullisia asuntoja, normien sujuvoittaminen tähän liittyen niin haja-asutusalueilla kuin täällä pääkaupunkiseudullakin on kyllä tärkeätä ja järkevää politiikkaa.

19.12 Mikko Savola kesk: Arvoisa rouva puhemies! Niihin kiitoksiin, jotka ministeri Tiilikaiselle osoitetaan, voi kyllä yhtyä lämpimästi. Hän on tehnyt kyllä todella hyvää työtä ja historiallista työtä Suomen eteen ja suomalaisen kestävästä ympäristönsuojelun nimiin. Tämä on sitä järkivihreyttä, mitä tässä maassa on pitkän aikaa kaivattu.

Mutta, rouva puhemies, muutama asia vielä ja lähinnä tähän vesistönsuojeluun liittyen.

Tämä jätevesiasetuksen järkiinnyttäminen, mikä nyt saatiin tehtyä, on kyllä merkittävä asia. Maaseudun ihmisillä meinasi uskoa loppua jo tässä välillä, kun valtavia, turhiakin investointeja jouduttiin tekemään. Nyt kun saadaan selkeät pelisäännöt siinä, mitkä oikeasti auttavat myös vesistönsuojelua eivätkä ole turhaan rahaa vieviä, näitä tullaan myöskin toteuttamaan.

Itämeri on tietysti meidän kaikkien yhteinen tärkeä asia, ja sen suojeleminen on varmasti merkittävää. Tähän liittyen tämä maatalouden syyllistäminen, mikä usein tulee eteen, tuntuu jokseenkin kohtuuttomalta. Siellä on tehty hyvin paljon erilaisia tekoja, millä on pystytty ravinnekuormat estämään, mutta mielestäni hyvin erikoista on kuitenkin se, että kun katsoo, missä on suurimmat fosforipäästöt ja missä on suurimmat päästöt ylipäätään, niin ne tuppaavat olemaan suurien kaupunkien edustoilla, missä ei ole traktoria eikä lehmän lehmää nähtykään. Erityisesti Pietarissa vesistönsuojeluasiat ja jätevesiasiat ovat olleet todella huonolla tolalla. Eli näihin ongelmakohtiin pitäisi todellista puuttumista tehdä.

Sitten vielä yhtenä asiana tämä risteilyalusten jätevesien laskukielto, joka 1.6.2021 mennessä pitää saada voimaan. Onhan tämä nyt semmoinen konkreettinen asia, joka pitäisi saada voimaan välittömästi. Kuinka voi olla, että isot risteilijäalukset voivat jätteensä tuonne mereen laskea meidän kaikkien riasaksi?

19.14 Antti Kurvinen kesk: Arvoisa puhemies! Ajattelin jonkun sanan sanoa myös rakentamispolitiikasta ja yhdyskuntarakenteen suunnittelusta. Tämän vaalikauden linja ja Sipilän hallituksen linjahan on se, että kaavoitusta ja yhdyskuntasuunnittelua vapautetaan, ja linja tulee nimenomaan olemaan alhaalta ylöspäin tapahtuva. On ihan selvä asia se, että me tarvitsemme edelleen valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, me tarvitsemme valtakunnallista ohjausta. Isoissa luonnonkäyttö-, ympäristönkäyttöhankkeissa pitää varmasti olla maakunnallista, valtakunnallista kontrollia, mutta ei siinä ole mitään mieltä, että ely-keskus, maakunta, joku valtakunnallinen virasto katsoo jokaisen mökin paikan ja ilmoittaa yksittäiselle kunnalle, millä tavalla teidän täytyy yleiskaavanne tai asemakaavanne järjestää. Luotan siihen, että kun virkavastuulla päätöksiä tehdään kunnissa, niin siellä osataan poikkeusluvut myöntää maankäyttö- ja rakennuslain kanssa sopuinnossa ja siellä osataan valita, millainen on se hyvä elinympäristö.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Hyviä elinympäristöjä voi olla erilaisia. Ei hyvä elinympäristö ja järkevä yhdyskuntasuunnittelu ole vain se mahdollisimman tiivis yhdyskuntarakenne. Se voi olla myös pieniä kyliä. Me tarvitsemme kyläkaavoja, pitää pystyä helpommin antamaan poikkeuslupia suunnittelutarvealueille. Tiiviskin yhdyskuntarakenne voi olla ihan hyvää vaikkapa maaseudulla. Meillä on Pohjanmaalla perinteisesti ollut nauhamaista kylärakennetta. Ei ollenkaan huono asia olisi, jos vaikkapa omassa kunnassani Kauhavalla me saisimme kuntakeskuksia vähän tiivistettyä ja viihtyisämmiksi. Tiivistämistäkin voi tehdä monella tavalla. Ei aina tarvita raiteita ja betonikolosseja siihen.

Mutta viherpesuhan on, arvoisa puhemies, sellainen päivän sana ympäristöpolitiikassa, valitettavasti. Turpeen kimppuun käydään, kivihiiltä poltetaan hyvällä halulla, halutaan estää rakentaminen kylille, samaan aikaan kun sitten kaadetaan viimeiset puistot kaupungeista. Sitähän on paljon ilmassa.

Arvoisa puhemies! Tahdon tässä lopuksi vielä todeta sen, että kyllä meillä Suomessa pitää asuminen tukijärjestelmä (Puhemies koputtaa) perata ja käydä läpi. Nykyinen asumistukijärjestelmä ei ole järkevä.

19.16 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa puhemies! On tietysti mielenkiintoista kuunnella, kun vihreät ja keskusta kiistelevät siitä, kumpi on vihreämpi, mutta tosiasia on se, että järkevään ja vastuulliseen ympäristöpolitiikkaan päästiin vasta sitten, kun perussuomalaiset tulivat hallitukseen vahvana voimana. (Naurua) Esimerkiksi rakennuslainsäädännön uudistus on täällä käsittelyssä ja ennen kaikkea jätevesiasetus, joka taidettiin kyllä keskustalaisen pääministerin aikana säätää, mutta vasta nyt se saatiin historian lehdille, ja tämä on tietysti erinomainen asia ja perussuomalaisten suuri voimannäyte. Arvostan tietysti kaikkien puolueitten tavoitteita, toimintaa ja tuloksia, mutta tosiasiat on hyvä myös muistaa ja tunnustaa.

Arvoisa puhemies! Kun Lauri Oinonen ei ole enää täällä eduskunnassa, on vuorotteluvapaalla, niin totean, että tämä suurpetokysymys on sellainen, johon myös pitää kiinnittää vakavasti huomiota. Toinen eläimiin liittyvä kysymys on peurat varsinkin tuolla lounaisessa Suomessa. Ne aiheuttavat hirvittävän paljon vahinkoa. Me panimme edustaja Ala-Nisilän esityksestä liikennejaostossa määrärahan Loimaan seudun hirvi- ja peura-aidalle, mutta siellä tarvittaisiin peurojen määrän voimakasta vähentämistä, niin kuin ystävämme Taito Ylhäinen aina muistuttaa sillä seudulla asuvana. Eli tällaisia toimenpiteitä tarvitaan.

Lopuksi vielä totean, että kyllä Metso-ohjelman toteuttaminen ja siihen rahan lisääminen ovat myös perussuomalaisten ympäristöpolitiikan hyvää toteuttamista.

19.18 Saara-Sofia Sirén kok: Arvoisa puhemies! Varmaankaan ei ole tarkoituksenmukaista täällä kilvoitella sillä, kuka on vihrein tai mikä puolue on vihrein, vaan tämä ympäristöpolitiikka ja luonnonsuojelu on meidän yhteinen asiamme, ja toivottavasti ei aidosti ole ristiriitaa kollegoillani ja ystävilläni keskustassa näiden asioiden suhteen. Toivottavasti en kuullut oikein, kun sanottiin, että luonnonsuojelu ei hyödytä ketään. Sen sijaan painotan näitä kommentteja, joita keskustalaisilta ystäviltä on kuulunut siitä, miten tärkeää meidän on turvata luonto ja ympäristö myöskin tuleville sukupolville. Näiltä osin ympäristöpolitiikkaa ja luonnonsuojelua oikein mielellämme edistämme yhdessä tästä eteenkin päin.

Haluan kiinnittää huomiota myös Itämeren osalta nyt yhteen asiaan, mitä on vähän jo sivuttukin. On puhuttu paljon muoveista, muovin kierrätyksen tehostamisen tarpeesta. Tämä on erittäin hyvä näkökulma. Suomihan on jäänyt kierrätyksen osalta kaiken kaikkiaan vä-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

hän kehitysmaaksi, vaikka meillä monella on jotenkin sellainen mielikuva, että me olisimme kierrätyksessä pitkällä. Me olimme jossakin vaiheessa, mutta nyt meidän kierrätyskehitys on ollut hyvinkin pysähtynyttä. Meidän pitää tehdä enemmän. Itämeren osalta on äärimmäisen huolestuttavaa, miten paljon roskaantuminen on lisääntynyt ja myös mikro-muovit meressä eli muoviroska, joka on hioutunut niin pieneksi, ettei sitä enää silmällä erota, jolloin ei myöskään ole mitään mahdollisuutta saada sitä sieltä merestä pois, vaikka se aiheuttaa äärimmäisen paljon ongelmia eliöstölle meressä. Tämä roskaantuminen ja mikromuovit alkavat olla jo yhtä iso ongelma kuin rehevöityminen mutta jääneet huomattavasti vähemmälle keskustelulle ja toimenpiteille, joten on todella hienoa, että eduskunnassa tähän nyt kiinnitetään huomiota jatkossa myös toimien osalta.

19.20 Ari Torniainen kesk: Arvoisa puhemies! Haluan vielä kiinnittää kolmeen erilliseen asiaan huomiota. Rakentamisessa haluan kiinnittää siihen huomiota, että monet, lähes kaikki, meistä haluavat asua mahdollisimman kauan kotona. Siksi on tärkeää, että nyt budjetissa on näihin korjausavustuksiin ja hissikorjausavustuksiin riittävästi, kohtuullisesti määrärahoja huomioiden, että ihmiset ikääntyvät.

Toinen asia, mihinkä haluan kiinnittää huomiota: Täällä on monissa puheenvuoroissa otettu esille saimaannorppa. Tosiasia on, että norppakanta Saimaalla on kasvanut viime vuosina huomattavasti ja jatkuvasti. Nyt siellä on noin 360 yksilöä viimeisten tietojen mukaan, kun 1980-luvulla yksilöitä oli noin 120—150 kappaletta, eli norppakanta on näinä vuosina jo tuplaantunut. Norppakannan kasvamisesta johtuen rajoitukset, mitä siellä on nyt tehty kalastukseen, ovat perustuneet vapaaehtoisuuteen. Tässäkin asiassa se vapaaehtoisuus on tärkeä asia. Toivon, että myöskin jatkossa, jos sinne joitain rajoituksia tehdään, ne perustuvat vapaaehtoisuuteen. Nyt ei tarvita enää lisärajoituksia omasta mielestäni olenkaan. Saimaalle mahtuvat sekä norpat, kalastajat että myös vapaa-ajan asukkaat. Ei tarvita lisää verkkokalastuskieltoja, kuten vihreät ovat täälläkin tänään omissa puheenvuoroissaan jollain tavalla esittäneet. Siis ei lisää rajoituksia.

Lopuksi, arvoisa puhemies, haluan todeta, että Suomi täyttää ensi vuonna 100 vuotta. Siis uusi kansallispuisto Hossa on hieno ja tärkeä lahja 100-vuotiaalle itsenäiselle Suomelle. Pelkkä sen kansallispuiston perustaminen ei kuitenkaan riitä tulevaisuudessa, vaan tulevaisuudessa tarvitaan lisäresursseja myös toimintojen kunnossapitoon, kuten myös edustaja Parviainen omassa puheenvuorossaan toi hyvin esille.

19.22 Ulla Parviainen kesk: Arvoisa puhemies! Edustaja Maijala otti kaksi asiaa esille, vieraslajit ja kalakannat. Itse asiassa vieraslaji kanadanmajava on niin nopeasti leviämässä pohjoiseen päin, että se on hyvin nopeasti Oulangan kansallispuiston lajistossa, ja näinhän ei pitäisi käydä, että sinne tulee vieraslaji. Riittävästi työtä on ollut jo niitten vieraskasvis-tojen torjumisessa, mitä sinne meinaa tulla.

Mutta sitten yksi huoli on kyllä noitten arvokkaitten uhanalaisten taimenten kantojen säilyttäminen. Kun Luonnonvarakeskus päätti lakkauttaa Käylän kalaviljelylaitoksen ja siirtää geenipankkien ylläpitämisen ihan toiseen vesistöön, niin täytyy toivoa nyt, ettei satuisi mitään kohtalokasta riskiä ja tapahtuisi näille meidän harvinaisille, uhanalaisille kaloille korvaamaton vahinko. Olisimme mielellämme halunneet säilyttää näitten kasvattamisen tässä omassa vesistössä, joka vielä on tautivapaa vesistö.

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

19.24 **Petri Honkonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! En malta nyt olla jatkamatta keskustelua näistä muovin aiheuttamista ympäristöhaitoista edustajien Hautala ja Sirén innoittamana tässä. Nythän tilanne on se, että meillä Suomessakin tulisi harkita erilaisten lainsäädännöllisten toimenpiteiden käyttöönottoa varsinkin kertakäyttöisen muovin osalta. Esimerkiksi Ranskassahan kertakäyttöisten ostosmuovikassien ja myöskin kertakäyttöisten muovisten ruokailuvälineiden käyttö ollaan todellakin nyt kieltämässä. Tässä parhaiten voitaisiinkin edetä puuttamalla nimenomaan näiden, sanotaanko nyt, tiettyjen tavallaan turhien muovikäyttötavaroiden, kuten esimerkiksi näiden ostoskassien, osalta kieltämällä niiden käyttö, ja kun meillä, kuten tiedetään — aikaisemminkin jo tuli mainittua — on esimerkiksi kotimaisesta puukuidusta mahdollista valmistaa muovia korvaavia tuotteita, niin tällä päästäisiin myöskin kansantaloudellisesti ihan positiivisiin ratkaisuihin.

Tosiaankin näitä esimerkkejä maailmalta löytyy ja myöskin toivon mukaan pikkuhiljaa lisää sitä tutkimustietoa siitä, minkälaisia ne mikromuovin aiheuttamat ongelmat tuolla meidän vesistöissämme ovat.

19.25 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Lopuksi tämän pääluokan osalta haluan sanoa vielä sen, että kun katsoo suomalaista maaseutua ja sen mahdollisuuksia, niin kansantalouden kehittämisen ja tervehdyttämisen kannalta investointien liikkeelle saantihan on asia numero yksi. Tällä tiellä hallitus on toiminut määrätietoisesti tekemällä byrokratian purkua, jolloin kaavoitus on saatu selkeytettyä ja virtaviivaistettua.

Valitusoikeuksia pitää vielä karsia pois. Ne miljardi-investoinnit, jotka siellä odottavat, ovat aidosti oikeita investointeja, jotka luovat uutta kasvua, kansantaloutta ja ennen kaikkea vähentävät työttömyyttä. Siis yli 7 miljardia, minkä työttömyydestä maksamme, on ihan oikeasti meidän omissa käsissämme, haluammeko sen pois. Kymmeniä vuosia on rakennettu valtavaa byrokratiaa rakentamisen ympärille ja kaavoituksen ympärille. Minkä tautta me emme sitä purkaisi, kun eihän siinä ole mistään luonto-osaamisesta kysymys? Jokainen kunta osaa asiansa hoitaa, ja jos tarvitaan asiantuntijoita, ne on ihan selkeästi ostettavissa. Tämän päivän maailmalta löytyy huipputason palvelua. Ihan voi tehdä vaikka kohde kohteelta kaupan ja tilata sieltä suunnitelman ja on huipputason osaamista, eikä ole mikään ongelma. Saavutettavuus on 100 prosenttia ja heti.

Toinen asia, arvoisa rouva puhemies, vielä on se, että kun katsotaan kaavoituksen uusia keinoja, mitä ympäristöministeriö ajaa, nimenomaan tätä viherryttämistä ja viheryhteyksiä, monia muita pieniä jippoja, niin nyt on pidettävä huoli siitä, että tällaisilla uusilla määräyksillä ei palata siihen aikaan, jolloin byrokratiaa lisättiin. Eli meidän on pidettävä huoli siitä, että järjestelmiä yksinkertaistetaan. Jos joku kuvittelee, että tämän maan talous nostetaan sillä, että me luomme byrokratiaa lisää ja lisää kustannuksia ja jarrutamme investointeja, niin siitä ei kyllä mitään hyvää seuraa.

Lopuksi vielä, rouva puhemies, haluan toivottaa tämän pääluokan kohdalla kaikille oikein hyvää joulunaikaa ja virkistävää vapaata, ja sitten kun palaamme töihin uusin voimin, niin on uudet puheet ja uudet haasteet.

19.27 **Johanna Karimäki vihr:** Arvoisa puhemies! Edustaja Ala-Nissilä, joka jo ehti lähteä pois, iloitsi siitä, että Pariisin ilmastopöytäkirja on saatu ja että nyt ei ole enää mitään tarvetta työlle. Mutta minä olen todella huolissani, sillä toimeenpanon aikahan on nyt, eikä meillä ole aikaa hukattavaksi. Maiden ilmastolupaukset ja -toimet eivät tällä hetkellä vastaa sitä, ettei maailma lämpenisi kahta astetta, saati sitä puoltatoista, mitä tavoitellaan. On

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

kriittiset hetket toimia, etteivät jäätiköt sula, merenpinta nouse metreillä ja laajoja alueita aavikoidu.

Pariisin ilmastopöytäkirjassa on keskeistä myös se, että maankäyttösektorin päästöt otetaan huomioon vuodesta 2020 lähtien ja kannustetaan kestäväan metsätalouteen ja biotalouteen. Metsäkato vähentää hiilinielua, ja näin ollen on loogista, että päästöt huomioidaan maankäyttösektorilla. Mutta hallituksen kantahan on, että tämän maankäyttösektorin eli LULUCF-sektorin joustot tulisi hyödyntää täysimääräisesti, ja käytännössä tämä tarkoittaa kokonaispäästötavoitteen alentamista. Päästötavoitteesta tinkiminen on kestäväntöntä tilanteessa, jossa EU:n tavoitteet eivät vastaa Pariisin ilmastopöytäkirjasta.

Hiilinieluihin tarvitaan tieteseen ja faktoihin perustuvat läpinäkyvät laskentasäännöt, ja niiden tulee kannustaa kestäväan metsä- ja biotalouteen, jossa metsän hiilinielut eivät vähene vaan pikemminkin globaalisti kasvavat. Nielujen vertailutaso ei voi olla kansallisesti mielivaltaisesti asetettavissa, mikä on se, mitä Suomen hallitus ajaa, vaan sen tulee perustua päästöjen todelliseen kehitykseen, sillä nielujen pienenemisen on itse asiassa sama asia kuin ilmastopäästö, ja se ei vain tässä tilanteessa enää voi tulla kysymykseen.

19.29 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Luonnon monimuotoisuus ja se, että se saadaan säilytettyä entisellään, on meidän kaikkien tavoite. Petoasiat ovat kokonaisuus, josta minut tunnetaan aika hyvin. Tulihan aikoinaan eduskuntaankin sillä, että minun ensimmäinen poliittinen puheeni alkoi sillä tavalla, että olen se akka, jolta karhu tappoi viime kesänä 75 lammasta, mutta eivät karhut tienneet, että väärään aikaan lampaat muuten tapoivat.

Näistä petoasioista tuon tässä ympäristöministeriön hallinnonalan kohdalla esille ahman. Ahma aiheuttaa porotaloudelle todella suuret vahingot, mutta se on tähän asti ollut täysin rauhoitettu eläin. Ahmakannan hoitosuunnitelma tehtiin vuonna 2014 ja sinne kirjoitettiin, että ahmoja voidaan alkaa poistamaan. Poromiehet ovat todella odottaneet tätä ahmojen poistohommaa, koska siihen päästäisiin niin, että ne erityistä vahinkoa aiheuttavat eläimet voitaisiin poistaa. Eivätkään kaikki ahmat todellakaan aiheuta vahinkoja, mutta on yksittäisiä ahmoja, jotka ovat todella pahoja petoja. Siis yksittäinen ahma saattaa 30:tä poroakin vain vahingoittaa, ei välttämättä edes tappaa, yhteen paikkaan. On muuten aika moinen näky ja paikka nähdä se tilanne, mikä se on.

Poromiehet odottavat sitä, että saataisiin tämä ahmakannan hoitosuunnitelman täytäntöönpanoa edellyttävä asetus aikaiseksi. Tämä asetus toivon mukaan saadaan nyt sitten tehtyä. Erityinen peruste tälle asetuksen saamiselle on se, että nyt on havaittu, että eteläisessä Suomessa poronhoitoalueen eteläpuolella on todella huomattava määrä ahmoja. Tunnetko te muuten, minkälaiset jäljet on ahmalla? Suosittelemme etelämpänä asuvia ihmisiä opiskelemaan ahmojen jälkien tunnistamisen, voitte yllättyä.

19.31 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Savola otti esille tämän jätevesiasetuksen, ja täytyy sanoa, aivan kuten edustaja Kankaanniemi tässä esitti, että tämä järjeittäminen jätevesiasetuksessa aloitettiin perussuomalaisen toimesta. (Välihuuto)

Suomi on Euroopan ainoa maa, missä asunnottomuus on vähentynyt viimeisten vuosien aikana. Asunnottomuutta silti esiintyy maassamme, ja sen ennaltaehkäisyyn parissa on jatkettava määrätietoista työtä. Ympäristöministeriöllä on muun muassa käynnissä huoneistoturvavakuutukseen liittyvä pilottihanke, jossa vuokranantaja ottaa huoneistoturvavakuutuksen, kun vuokralaiselle ei kotivakuutusta myönnetä. Tämänkaltaisia hankkeita todella

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

tarvitaan, ja olen hyvin tyytyväinen, että hallituksen hyväksymää asunnottomuuden ennaltaehkäisytoimenpideohjelmaa viedään eteenpäin. Myös edustaja Louhelainen ja edustaja Kankaanniemi ottivat tämän asunnottomuuden esille hyvin puheenvuoroissaan.

Sähköautot ovat tulevaisuutta. Uudenkaupungin autotehdas aloitti, muistan sen, 1969, ja ensimmäinen auto, mikä meillekin silloin hankittiin, kun asuimme aika lähellä sitä autotehdasta, oli Saab, tietenkin. Tämä sähköautoasia on nostettu esille moneen kertaan täällä salissa, myös tänään, ja se on tulevaisuutta. Sähköautotuotanto on hyvin todennäköistä myös Uudenkaupungin autotehtaan tulevaisuudesta puhuttaessa. Autotehdas on toiminut melkein 50 vuotta. Siinä on ollut todella vaikeita aikoja välillä. Autotuotanto ja autotehtaan mahdollisuudet jatkaa ovat hiipuneet, mutta kuitenkin autotehdas on pyristelty ja nyt menee paljon paremmin ja aika hyvältä näyttää tulevaisuus.

Myös toivoisin, että täällä salissa kaupunkilaiset ja maaseudun väki, johon itsekin kuulun, lähentyisivät ja rakentaisivat Suomea eikä riideltäisi.

19.33 Saara-Sofia Sirén kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Honkonen tuossa ansiokkaasti listasi hyviä esimerkkejä siitä, millä tavalla tähän muovin aiheuttamaan ympäristöongelmaan voitaisiin tarttua. Siihen listaan haluan vielä lisätä esimerkiksi kosmetiikan sisältämät hienot mikroroskat, joissa myöskin on osaltaan muovia mukana. Tämä on esimerkki erittäin turhasta sisällöstä kosmetiikassa, joka aiheuttaa vielä ympäristölle ongelmia, kun se siitä huuhtoutuu vesien mukana meidän vesistöihimme. Tämä siis lisäyksenä siihen hyvien esimerkkien listaan.

Asuntopolitiikan puolella haluan vielä nostaa esille normienpurun hengessä yhden näkökulman, mikä koskee erityisesti opiskelijoille suunnattua asuntotuotantoa. Nimittäin hirtittävän monella opiskelijalla ei ole käytössään autoa. Niinpä onkin aika epätarkoituksenmukaista, että näiden opiskelijoille suunnattavien uudisrakennusten yhteydessä myöskin autopaiikkoja tehdään. Ne eivät ole välttämättömiä. Opiskelijat yleensä sijoittuvat lähelle korkeakouluja ja myöskin käyttävät fillareita ja joukkoliikennettä, jota monessa kunnassa on myös kovasti kehitetty. Näinpä opiskelija-asuntojen osalta autopaiikat eivät ole tarpeellisia, ja niitä vähentämällä voitaisiin myöskin näitä kustannuksia saada karsittua, kun tämä kohtuuhintainen asuminen meidän kaikkien yhteinen huolemme on.

19.35 Jari Leppä kesk: Rouva puhemies! Täällä joku aika sitten virheellisesti kerrottiin, että Suomi olisi tinkimässä omista ilmastovelvoitteistaan. Ei ole, vaan Suomi Sipilän hallituksen johdolla on hakemassa oikeudenmukaisia ja luonnontieteeseen perustuvia laskentamalleja, joilla näitä mekanismeja rakennetaan. Se on se ainoa kestävä tie, jolla me voimme tässä asiassa edetä. Se kohtelee myös kaikkia maita samalla tavalla, niin kuin sen pitääkin. Sen pitää perustua luonnontieteeseen ihan ehdottomasti.

Puhemies! Norppa-asia on myös keskusteluttanut erittäin paljon. Saimaannorppakantahan on kasvanut ja kehittynyt myönteisesti jo pitkän aikaa. Mikä sai kannan kehityksen kääntymään? Se, että paikallisten kanssa istuttiin samaan pöytään, etsittiin ne mekanismit, joihin kaikki sitoutuivat. Se oli se tae, jolla tämä kannan kasvu aikaansaatiin. Näin pitää myöskin jatkaa. Se ei toimi niin, että jostakin ylhäältä määritellään tapoja, joilla pitää toimia, eikä kuunnella paikallisia asukkaita, jotka siellä Saimaalla ovat aina liikkuneet sukupolvesta toiseen, tietävät, miten norppa käyttäytyy, miten norppa lisääntyy, mitä se vaatii, mitä se sietää. Sitä kautta on pystytty lisäämään sitä luottamusta. Se on ihan selvä, näin pi-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

tää toimia. Enempää rajoitteita ei missään nimessä tarvita kuin siellä tällä hetkellä on, koska kanta kasvaa hyvällä tavalla.

Puhemies! Lopuksi: Meillä on tällä hetkellä iso joukko sellaisia eläinlajeja tuolla tiukasti suojeltavien listalla, jotka eivät enää tuollaista suojelua tarvitsisi. Monet niistä ovat tulleet täällä esille: valkoposkihanhet, naakat, merimetsot ja niin edelleen. Täytyy olla EU:ssa myöskin mekanismi, jolla näitä listoja tarkastellaan sen mukaan, miten kannat kehittyvät, eikä kategorisesti pidetä forever näitä voimassa, jotka joskus ovat olleet. (Puhemies koputtaa) Kun kanta kehittyy, niin silloin suojelutasonkin pitää muuttua.

19.37 Eerikki Viljanen kesk: Arvoisa puhemies! Jo vuosisatoja maassamme on valjastettu virtaavia vesistöjä. Sähköntuotannolla on ollut suuri yhteiskunnallinen painoarvo ja merkitys. Vaeltavien kalakantojen arvo on taannoin jäänyt kokonaisarvioinnissa selvästi toiseksi. Vaeltavien kalojen ja virtavesien ekosysteemien muutoksiin on nyt kuitenkin herätty. Vaellusreittien ennallistaminen kalateitä rakentamalla onkin yksi Sipilän hallituksen kärkihankkeista.

Esimerkiksi Karjaanjoen kalatiehanketta on viety eteenpäin vuosien varrella monien ihmisten toimesta. Nyt sitkeä työ on kantamassa hedelmää ministeri Tiilikaisen myönnettyä valtion osarahoituksen hankkeen toteuttamiseen. Valtion sitoutumisen myötä myös voimalaitosyhtiöt, lukuisat yksityiset toimijat ja alueen kunnat ovat sitoutuneet hankkeeseen. Alueen yhteinen näkemys, hyvä suunnittelu ja sitoutuminen ovat tuottamassa hienon lopputuloksen. Uskallan sanoa, että Länsi-Uudenmaan kalatiehankkeen toimintamallista on oppimista moneen muuhunkin hankkeeseen muillekin alueille Suomessa. Meillä Karjaanjoen vesistöissä sähköntuotantoon rakennetut voimalat estävät vaelluskalojen nousun vesistöissä, joka täydessä mitassaan ylittää mereltä Raaseporin, Lohjan, Vihdin ja Karkkilan kautta aina Lopen latvavesille saakka. Nyt hankkeen avulla päästään parantamaan vaelluskalakantojen olosuhteita. Samalla suunnitellaan kokonaisvaltaisesti vesistöjen käyttöä ja hyvää hoitoa. Vesistöjen kunto paranee samoin kuin eri lajien elinympäristö ja elinvoima. Hankkeella on merkitystä ympäristöarvojen lisäksi myös vapaa-ajankalastajille, ja se varmasti hyödyttää myös alueen matkailutoimintaa ja vahvistaa kala- ja raakkukantojen lisäksi sitä kautta myös työllisyyttä.

19.39 Marisanna Jarva kesk: Arvoisa puhemies! On ehkä syytä palauttaa mieleen muutama fakta tästä jätevesikysymyksestä. Nämä kummalliset määräyksethän, mitkä tosiaan aikoinaan tehtiin, ovat RKP:n ympäristöministerin Enestamin ajoilta, eikä niitä riittävän hyvin tuloksin saatu höllennettyä myöhemmin, vaan nyt sitten Sipilän hallituksen myötä saatiin todellakin tämä järkipäätös aikaiseksi. On hyvä, että vanhempi ikäpolvi, vanhemmat asukkaat, maaseudullakin on tästä nyt vapautettu, ja myöskin sitten ranta-alueilla tämä asia pitää laittaa kuntoon, mutta nimenomaan jos ei ranta-alueella ole tämä kiinteistö, niin on hyvä, että siellä ei pakoteta myöskään sitten tietyn tyyppisiin puhdistusjärjestelmiin. Tässä on monta hyvää muutosta, ja tätä päätöstä on kyllä kiitetty.

Sitten toiseen aiheeseen. Metsien käytöstä: On erittäin hyvä, että Suomi on edistyksellinen nyt tässä uusiutuvaan energiaan siirtymisessä, biotalouteen siirtymisessä. Meidän metsähän kasvavat koko ajan nopeammin, ja kun saadaan tuo metsien hoito erityisesti nuorten metsien osalta kuntoon — tällä hetkellähän liian suuri osuus varsinkin meidän nuorista metsistä on hyvinkin tyydyttävällä tasolla, jopa huonolla tasolla, kaupungistumisen takia metsän hoitoa harrastavia ja ammatikseen tekeviä on liian vähän suhteessa metsien mää-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

rään — ja kun myöskin metsäyrittäjyyttä saadaan ammattimaistettua, niin metsät tulevat kasvamaan enemmän tämän hyvän hoidon myötä. On erittäin tärkeää, että puulle saadaan myös käyttöä, mutta kyllä tästäkin tullaan huolehtimaan, ja Suomi tulee olemaan kärkimaita siinä, että meidän metsistä pidetään huolta ja myös ilmastosta tätä myöten.

19.41 Saara-Sofia Sirén kok: Arvoisa puhemies! Haja-asutusalueiden jätevesien käsittelystä varmaan voitaisiin toinen neljätuntinen sessio erikseen järjestää. Onneksi siihen ei enää ole tarvetta.

Haluan vielä nostaa esille erään yksityiskohdan, jota olen yrittänyt tässä valmistelun ja käsittelyn aikana pitää esillä. Nimittäin on lopulta täysin semantiikkaa, mitä me sovimme näistä yksityiskohdista tai vaadittavista puhdistustasoista, elleivät ne laitteet, jotka asennetaan, todellisuudessa toimi. Tällä hetkellähän meillä ole mahdollisuutta juurikaan todentaa niiden toimivuutta eikä resursoida niitten valvontaa. Mutta meidän pitää kiinnittää huomiota siihen, että oikealle paikalle asennetaan juuri sinne parhaalla mahdollisella tavalla soveltuva laite, joka myös tämän meidän nyt yhteisesti sopiman haja-asutusalueiden jätevesiasetuksen tavoitteita edistää. Lopultahan tällä kiistanalaisella kokonaisuudella ei ole juurikaan merkitystä, elleivät ne vesistöt puhdistu ja hyödy siitä paitsi ympäristön näkökulmasta myös hygieniasyistä, jotka ovat ehkä hieman vähäisemmällä huomiolla olleet.

Joten todellakin kannan huolta siitä, että me pystymme varmistamaan, että laitteet, joita puhdistustarkoituksessa asennetaan sinne haja-asutusalueille ja jotka tämä lainsäädäntö edellyttää asentamaan, myöskin toteuttavat sen työn, mitä varten niitä sinne asetetaan.

19.43 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Ympäristöministeriön hallinnon-alan toimilla on todella suuri merkitys Lapin elinkeinotoiminnalle ja erityisesti matkailuosa-alueelle. Tässä yksi olennainen asia on kalatie- ja vaelluskala-asia ja siihen myönnettävät määrärahat. Tästä merkinnästä hallitusohjelmassa ja nyt sitten myöskin talousarviossa varatuista rahoista olen todella tyytyväinen, kuten on Kalatalouden Keskusliittokin. Me tämän avulla saamme eri puolilla Suomea parannettua kalatieasioita, vaelluskalojen tilannetta saadaan huomattavasti paremmaksi. Tämä on pitkä projekti, eikä sitä tällä hallituskaudella saada todellakaan vielä valmiiksi, mutta jokainen askel on eteenpäin tässä pitkässä projektissa. Kun vesistömmä on rakennettu, niin millä tavalla me saamme pelastettua takaisin kalojen vaeltamisen ylös lisääntymisalueille? Itse olen Kemijoen vesistöalueelta, ja meille lappilaisille matkailussa on todella huikea asia, jos ja kun me saamme sen lohen taas nousemaan myöskin Kemijoessa ylöspäin.

Ensimmäiset hankkeet ovat nytten jo työn alla, ja sen näkee sitten, kuinka kauan siinä menee, mutta nyt sitten tällä kalatiehankkeella — kalaporrasasiat, erinäköiset kuviot, mitä siellä on — saamme varmasti tuloksia aikaiseksi. Ja kyllä minun haaveenani on, että vielä joku päivä me siellä Kemijoen latvoilla, Tenniön varressa, kotirannassa voisimme pyytää lohta, joka on itse noussut ylös.

19.44 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Jätevesiasetuksen järjeittäminen tällä hallituskaudella on hyvä asia. Mutta yksi asia mietityttää todella. Nimittäin moni mökinmummo ja moni muukin sijoitti jopa kymppitonni tähän asetuksen mukaiseen systeemiin. Nyt onkin kysymys siitä, kun eivät laitteet toimi, pitäisikö heille jotenkin korvata tämä. Se on aivan järkyttävää, että moni tosi vähävarainen oli kuuliainen ja heti hoiti asiat kuntoon mutta kuitenkin nämä laitteet, mitä on laitettu, eivät toimi ollenkaan ja tämä sijoitus on ol-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

lut turha. Pitäisi nyt harkita, voisiko tämän jotenkin korvata heille. (Jukka Gustafsson: No edustaja on hallituspuolueen jäsen, hommiin vaan!)

19.45 Saara-Sofia Sirén kok: Arvoisa puhemies! Vielä näistä vaelluskaloista ja vesivoimasta, jotka tässä keskustelun loppupuolella nousivat esiin. Meillä on Suomessa energiayhtiöt velvoitettu korvaamaan patoamisesta aiheutuvia haittoja kustantamalla kalaistuksen kuluja, mutta tässä on parannettavaa edelleen, niin kuin tässä aikaisemminkin kuultiin.

Toinen asia on se, minkälaisia ongelmia nämä padot kaiken kaikkiaan aiheuttavat suhteessa siihen, minkälainen merkitys vesivoimalla näiden patojen kautta on Suomen energiatuotannossa. Itse asiassa energiatuotannosta vain pieni osa, oliko se nyt 3 vai 4 prosenttia, tulee vesivoimasta, ja Suomessa on paljon sellaisia patoja, jotka eivät juurikaan tätä energiaa tai sähköä tuota. Olisikin hyvä pohtia, voitaisiinko näitä turhia patoja purkaa ja panostaa sitten niihin, joiden osalta on suurempi hyöty suhteessa tähän energiatuotantoon, ettei ole niin, että meillä on patoja, jotka aiheuttavat haittaa kalakannoille ja ympäristölle mutta eivät juuri sitten hyödytä tätä meidän energiantuotantoamme.

Haluan vielä lopuksi toivottaa kaikille keskustelijoille oikein mukavaa ja rauhallista joulua, ja toivottavasti meillä kaikilla on mahdollisuus nauttia Suomen upeasta luonnosta tämän pienen hengähdystaukomme aikana.

19.47 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Edustajat Maijala ja Sirén ottivat esille nämä kalatiet ja voimalaitospadot. Myös minä olen sitä mieltä, että Suomessa olisi nyt korkea aika siirtyä seuraavaan vaiheeseen siitä sodanjälkeisestä vaiheesta, jolloin kovalla kiireellä rakennettiin vesivoimaa, kun siihenastista vesivoimaa oli jäänyt uuden itärajan taa aikamoinen määrä. On ymmärrettävää, että silloin ei ajateltu kalateitä, mutta kyllä nyt pitäisi ajatella. Maailmalla on esimerkkejä toimivista kalateistä, ja kyllä meidän nyt pitäisi saada lainsäädäntö sellaiselle tolalle — vesivoimayhtiöt, jotka ovat vuosikymmeniä toimineet vähän niin kuin valtio valtiossa, ovat pystyneet estämään sellaiset lakimuutokset, joista tällainen kalatievelvoite tulisi — että se asia saataisiin nyt pikkuhiljaa kuntoon. Aivan kuten edustaja Maijala kyllä minäkin toivon, että tulee aika, jolloin lohi nousee omin avuin muun muassa Kemijoen latvavesille.

Mutta sitten tästä, kun edustaja Elomaa otti esille ne ihmiset, jotka ovat ensimmäisten joukoissa aikoinaan hankkineet näitä jätevedenpuhdistuslaitteita. Silloin, kun kysymys on laitteista, jotka eivät toimi, ymmärtääkseni normaalin kuluttajasuojalainsäädännön pitäisi auttaa näitä ihmisiä. Eli jos on myyty harhaanjohtavin lupauksin ja jos on myyty laitteita, jotka eivät toimi siinä tarkoituksessa, johon ne on myyty, silloin kuluttajaa on huijattu ja kuluttajasuojalainsäädännön, kuluttajaviranomaisten pitäisi toimia.

19.49 Mikko Savola kesk: Arvoisa rouva puhemies! Näitä aggressiivisten myyntimiehien kautta tapahtuneita hukkainvestointeja varmasti tuli jätevesipuhdistamoitten kohdalla, ja juuri näin: jos nämä laitteet eivät toimi, niin silloin korvauksia pitää sieltä hakea.

Mutta mitä itse byrokratian purkuun tulee vielä tältäkin osin, koska se tällainen kantava teema on ollut, sen lisäksi, että nyt tätä jätevesiasetusta saatiin kohtuullistettua, on tärkeää, että ollaan pystytty myös muihin asioihin puuttumaan ja puututaan edelleen. Esimerkiksi kun meillä on niin yleinen luonnossa liikkuva eläin kuin liito-orava, joka on aiemmin ollut hyvinkin rajoittava tekijä muun muassa kaavoituksen ja rakentamisen suhteen, niin

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

on hyvä, että sitä koskevista rajauksista pystytään luopumaan ja näitä suojelualueitten merkintöjä keventämään myöskin siltä osin.

Haluan myös nostaa tässä esiin kemikaalilakiin liittyvät asiat. Kun maanviljelijät jatkosakin kasvinsuojelututkimuksen tekevät, niin siinä on tärkeää kyllä kiinnittää huomiota, että ei synny liian voimallisia velvoitteita tämän kemikaalilain seurauksena, jos esimerkiksi tuholaistorjujan pätevyyttä, täysin tähän kasvinsuojeluun kuulumatonta tekijää, tai muuta jouduttaisiin suorittamaan, mikä taas tekisi lisää kustannuksia jo muutenkin vaikeuksissa oleville viljelijöille. Kun kasvinsuojelusta puhutaan maataloudessakin, niin kyllä tämmöiset aivan käytännön kokemukset ja tekijät ovat sitä parasta oppia siinäkin, eikä tietysti siltikään paha ole, vaikka myöskin koulutusta tähän liittyen annetaan.

19.51 Johanna Karimäki vihr: Arvoisa puhemies! On hienoa, että niin moni edustaja täällä on ottanut kantaa uhanalaisten vaelluskalakantojen elvyttämisen puolesta. Edustaja Viljanen puhui tästä Karjaanjoen vesistön kalatiehankkeesta, mikä onkin todella kannatettava, kuin myös kaikki Lohjan seudun elvyttävät kalatiet. Kemijoella olisi loistavaa nähdä kalannousuja. Kymijoellakin on elvytetty hankkeita.

Tämä kansallinen kalatiestrategiahan hyväksyttiin hallituksessa maaliskuussa 2012 uhanalaisten vaelluskalojen suojelemiseksi ja niiden elinvoimaisuuden vahvistamiseksi. Kun täällä niin moni edustaja on kalojen ystävä ja hallituksella on kärkihankkeita, niin voisitte yksissä tuumin viedä eteenpäin sitä viestiä, että näitä kalatiestrategian hankkeita voisi vieläkin hyvin kiihdyttää, sillä hallitushan on itse asiassa leikannut momentilta Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen miljoona euroa, jonka se on sitten siirtänyt Biotalous ja puhtaat ratkaisut -kärkihankkeelle. Elikkä summa summarum: perusrahoitus on nimetty uudelleen kärkihankerahoitukseksi.

Kaiken kaikkiaan se, mitä tarvitaan myös, olisi se, että näihin vanhoihin, ikiaikaisiin vesilupiin voitaisiin puuttua, että voitaisiin velvoittaa kalatie myös niille vesivoimaloille, joilla on olemassa oleva, vanha vesilupa. Tähän toivon tätä samaa yksituumaisuutta ja halua suojella meidän arvokkaita vaelluskalakantojamme jatkossakin.

19.53 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa puhemies! Lyhyesti totean vain, että todellakin haja-asutusalueiden jätevesiasetus syntyi vuonna 2003 eli noin 13 vuotta sitten ja silloin ympäristöministerinä oli Jan-Erik Enestam RKP:stä. Tuota asetusta yritettiin sen jälkeen korjata ja tehdä kohtuulliseksi, mutta se ei onnistunut. Vasta nyt tämän hallituksen toimesta tämä on saatu korjattua ja asianmukaiseen muotoon.

Tämä on ikävä tosiasia, minkä edustaja Elomaa otti esille, että monet iäkkäät ihmiset joutuivat paineen alla teettämään kalliin remontin, joka ei nyt sitten olisikaan tarpeen. Se on ikävää, mutta ei siihen varmaan voida enää palata, että sitä mitenkään korvattaisiin. Mutta pahoittelut, että näin on päässyt käymään.

19.54 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa puhemies! Ajattelin vielä huomioida tämän kalatiehankesuunnitelman, kun se nousi tässä keskustelussa vielä esille. Kyllä se on sikäli historiallista, että ensimmäistä kertaa näin massiivisesti on otettu myös kalatiet yhdeksi kärkihankkeeksi ja tehdään erittäin mittavaa työtä, että saataisiin myös niitä menneitä, valjastettuja jokia sitten palautettua jälleen lohikannan osalta. Ensi vuoden aikana olisi tärkeää myös, että ministeri selvittäisi tämän Tornionjoen lohiregale-kysymyksen, joka on jo vuosia, vuosisatoja itse asiassa, vellonut tietämättömänä. Tällä hetkellähan ministeriö jo ha-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

kee siihen uutta selvitystä, vertailevaa tutkimusta, mutta se asia kyllä pitäisi saada kuntoon. Onkin hienoa, että ministeri on asiaan perehtynyt myös ruotsalaisen kollegansa kanssa. On nimittäin tosiasia, että jos ajattelee sitä luontomatkailua, mille Pohjois-Suomessa erittäin iso osa elinkeinorakenteesta jo alkaa nojautumaan ja jonka kasvuprosentit ovat aivan hurjia monin seuduin, jopa 20:tä prosenttia, niin kyllä myös kalastukseen liittyvä matkailu on erittäin suuressa osassa tulevina vuosikymmeninä. Huomaamme varmasti myös sen, että ensi vuonna, kun Hossan kansallispuisto perustetaan, kyllä Suomussalmella veroeurokertymä tulee olemaan mittava. Niissä Lapin suurissa kansallispuistoissa käy vuosittain satojatuhansia vierailijoita, pienimmissä ainoastaan kymmeniätuhansia, mutta siitä huomataan jo, että se matkailupotentiaali on varsin hurja.

19.55 Ari Torniainen kesk: Arvoisa puhemies! Tässä on useampi puheenvuoro käytetty nimenomaan haja-asutusalueita koskevasta jätevesilaista ja sen tarpeellisuudesta, että onko sitä nyt tarpeellista muuttaa. Omasta mielestäni lakiesitys on tarpeellinen siitä syystä, että se nykyisin voimassa oleva asetus on epäselvä ja epämääräinen ja siihen tarvitaan tarkennuksia. Monet ihmiset ovat aikanaan jo tehneet parannuksia niihin jätevesijärjestelmiin, mitkä heillä ovat olleet. Miksi he ovat tehneet niitä kalliita ratkaisuja? Osa on ollut tarpeellisia, osa ei ole ollut tarpeellisia, ja se on johtunut hyvin paljon siitä, että ei ole ollut tarkkaa tietoa, mitä vaaditaan ja millaisia laitteita vaaditaan. Tiedottaminen on ollut puutteellista myöskin kunnissa. Kuntien ympäristöviranomaiset eivät ole itsekään tienneet, mikä on se vaatimustaso, mitä vaaditaan.

Nyt tämä laki, kun se astuu voimaan, selkeyttää huomattavasti nykyistä asetusta. Siinä määritellään nimenomaan se metrimäärä, mikä on vesistöä, 100 metriä. Jos on 100:aa metriä kauempana vesistöä oleva rakennus, niin silloin ei tarvitse tehdä muutoksia ennen kuin vasta sitten, kun tulee uudisrakentamiseen verrattava rakennuslupatoimenpide. Silloin tulee tehdä niitä muutoksia, jos tarvitaan, ja, mikä on olennaista, ainoastaan perustason vaativat toimenpiteet. Se on olennaista, että ei tarvitse tehdä parempia kuin mitä perustaso vaatii. Itse näen, että nyt tämän jälkeen, kun tämä jätevesilaki astuu voimaan, myöskin tiedottamiseen tarvitaan panostusta ja että kuntien viranomaiset myöskin tietävät, mikä on se taso, mitä nyt tarvitsee tehdä, ja tiedottaminen on avainasemassa myöskin tästä eteenpäin.

19.58 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Edustaja Karimäki otti esille sen, että hallitus leikkasi miljoonan kalastonhoitopuolen rahoista. Se miljoona oltaisiin todellakin tarvittu myöskin ensi vuonna, mutta kyse ei ole siitä, että hallitus leikkasi tämän miljoonan, vaan kyse on siitä, että tämän vuoden alusta tuli voimaan uusi kalastuslaki ja uusi kalastuslaki määrittelee sen, paljonko näitä kalastonhoitomaksuja ja varoja on käytettävissä kalastonhoitoon.

Me yritimme kyllä sitä, että tämä olisi mennyt niin, että raha olisi riittänyt, mutta kun tämä laki on edellisen hallituksen päättämä laki, niin nyt sitten ilmeisesti me joudumme sitä miettimään ensi vuonna uudelleen. Nimittäin valtiovarainvaliokunta on omassa mietinnössään kirjoittanut seuraavalla tavalla: "Kalatalouden edistäminen. Momentille esitetään 8,7 miljoonan euron määrärahaa, joka on 1,85 miljoonaa euroa eli 18 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2016. Syynä tähän on kalastonhoitomaksujen kertymän pieneminen, mikä johtuu lähinnä 65 vuotta täyttäneiden henkilöiden maksuvapautuksesta. Valiokunta toteaa, että kalatalouden edistämisen kannalta on kestävämpää, ettei kasvava senio-

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

riväestö osallistu lainkaan sen rahoitukseen." Ensi vuonna varmasti joudumme miettimään tätä asiaa kokonaisuudessaan, ja nyt todennäköistä onkin, että seuraavaksi käsiteltävissä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan määrärahoissa puhutaan tästä kalastuslaista sitten lisää.

Yleiskeskustelu päättyi ja pääluokan käsittely keskeytettiin.

8.9. Pääluokka 36 Valtionvelan korot

Eduskunta hyväksyi pääluokan 36 mietinnön mukaisena.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perusopetuslain 29 §:n, lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 28 ja 35 a §:n, oppilas- ja opiskelijahuoltolain sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 206/2016 vp
Valiokunnan mietintö SiVM 18/2016 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

22.11 **Merja Mäkisalo-Ropponen sd:** Arvoisa puhemies! Koulukuraattori tekee tärkeää työtä osana oppilashuoltoa, ja kuraattori on oppilashuoltoryhmässä erityisesti sosiaalihuollon asiantuntija. Nyt tässä käsittelyssä olevassa lakiesityksessä ollaan heikentämässä kuraattorin pätevyysvaatimuksia. Oppilaiden perusoikeuksiin kuuluu kuitenkin saada laillistetun sosiaalialan ammattihenkilön palveluja ja tietoa sosiaalipalveluista oppilaitoksissa. Kuraattorin työssä tarvitaan soveltuvien korkeakouluopintojen ohella myös riittävästi sosiaalityön ammattiopintoja.

Siksi esitänkin, että nämä lakiehdotukset hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisesti, paitsi että 4. lakiehdotuksen 7 § poistetaan ja että lausumaehdotus hylätään.

22.12 **Ville Skinnari sd:** Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Mäkisalo-Ropponen esitystä.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perusopetuslain 1 ja 46 §:n ja kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 178/2016 vp
Valiokunnan mietintö SiVM 19/2016 vp

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 178/2016 vp sisältyvät 1.-2. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä

Hallituksen esitys HE 204/2016 vp
Valiokunnan mietintö SiVM 20/2016 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 204/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yleisistä kirjastoista ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 238/2016 vp
Valiokunnan mietintö SiVM 21/2016 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 238/2016 vp sisältyvät 1.-2. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kirjanpitolain muuttamisesta ja eräksi siihen liitetyiksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 208/2016 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 33/2016 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 208/2016 vp sisältyvät 1.-4. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

14. Hallituksen esitys eduskunnalle ennakonkannon ja eräiden muiden verotusmenettelyjen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 237/2016 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 34/2016 vp

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 237/2016 vp sisältyvät 1.-15. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuntalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 250/2016 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 26/2016 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 250/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

16. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 121/2016 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 30/2016 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 121/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

17. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 219/2016 vp
Valiokunnan mietintö StVM 44/2016 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 219/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

18. Hallituksen esitys eduskunnalle keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä tulliasioissa Argentiinan tasavallan kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta

Hallituksen esitys HE 222/2016 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 29/2016 vp

Osittain ainoa, osittain toinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Osittain ainoaan, osittain toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 18. asia. Ensin päätetään hallintovaliokunnan mietinnön HaVM 29/

Pöytäkirja PTK 138/2016 vp

2016 vp pohjalta ainoassa käsittelyssä sopimuksesta ja sitten toisessa käsittelyssä lakiehdotuksesta.

Keskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi ainoassa käsittelyssä hallituksen esityksessä HE 222/2016 vp tarkoitetun sopimuksen. Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 222/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

19. Hallituksen esitys eduskunnalle puolustusmateriaalialan pohjoismaisesta yhteistyöstä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä laiksi puolustusmateriaalialan teollisuuden yhteistyön tukemisesta pohjoismaiden välillä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 253/2016 vp

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2016 vp

Osittain ainoa, osittain toinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Osittain ainoaan, osittain toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 19. asia. Ensin päätetään puolustusvaliokunnan mietinnön PuVM 3/2016 vp pohjalta ainoassa käsittelyssä sopimuksesta ja sitten toisessa käsittelyssä lakiehdotuksista.

Keskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi ainoassa käsittelyssä hallituksen esityksessä HE 253/2016 vp tarkoitetun sopimuksen. Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 253/2016 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

20. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on keskiviikkona 21.12.2016 klo 10.00. Täysistunto lopetettiin klo 22.18.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola